

Mötesbok: Tekniska nämnden (2025-05-22)

Tekniska nämnden

Datum: 2025-05-22

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Kommentar:

Dagordning

Beslutsärenden

47/25 Fastställande av dagordning och fråga om jäv maj	3
48/25 Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 (SAM) samt prioritering inför 2025	6
49/25 Verksamhetsuppföljning T1 maj 2025	47
50/25 Tekniska nämndens delegationsordning	111
51/25 Yttrande Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet	151
52/25 Beslut Plan för digital omställning	197
53/25 Yttrande Motion 5/2025 Tillgång till snabbt och fritt bredband samt IT-coachning på äldreboenden	296
54/25 Återkoppling åtgärder Revisionsrapport "Granskning av strategisk användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen"	301
55/25 Aktuellt från förvaltningen maj	303
56/25 Kurser och konferenser maj	304
57/25 Delegationsbeslut och anmälningsärenden maj	305
58/25 Ärenden under handläggning - information maj	423

Tjänsteskrivelse

2025-04-29

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00029

Fastställande av dagordning och fråga om jäv maj

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att fastställa sammanträdets dagordning.

att till protokollet notera att ingen person är jävig.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämndens föredragningslista finns som bilaga och eventuella ändringar noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller vara närvarande vid nämndens behandling av ärendet.

Beslutsunderlag

Föredragningslista. Bilaga.

Kallelse/Föredragningslista

Tekniska nämnden

Tid: Torsdagen den 22 maj 2025 kl. 10:00

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Beslutsärenden

1	Fastställande av dagordning och fråga om jäv maj	11.30	
2	Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 (SAM) samt prioritering inför 2025	11.35	Christina Ingmanson
3	Verksamhetsuppföljning T1 maj 2025	13.00	Marcus Bystedt/ Karin Isaksson
4	Tekniska nämndens delegationsordning	13.30	Anna Bugaeva
5	Yttrande Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet	13.50	Johan Byström
6	Beslut Plan för digital omställning	14.10	Thomas Molén
7	Yttrande Motion 5/2025 Tillgång till snabbt och fritt bredband samt IT-coachning på äldreboenden	14.30	Thomas Molén
8	Återkoppling åtgärder Revisionsrapport "Granskning av strategisk användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen"	14.45	Mattias Wallmark
9	Aktuellt från förvaltningen maj	15.00	Karin Isaksson
10	Kurser och konferenser maj	15.40	
11	Delegationsbeslut och anmälningsärenden maj	15.50	
12	Ärenden under handläggning - information maj	10.00	

Tjänsteskrivelse

2025-04-15

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00349

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2024 (SAM) samt prioritering inför 2025

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att godkänna Teknik- och fastighetsförvaltningens uppföljning av det Systematiska arbetsmiljöarbetet 2024.

att fastställa Teknik- och fastighetsförvaltningens övergripande prioritering inför 2025 enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Den årliga uppföljningen ger en överblick av arbetsmiljöarbetet och arbetet med lika rättigheter och möjligheter. Resultatet visar på vad som har fungerat bra under året och vad som har fungerat mindre bra eller inte hunnits med.

Under januari och februari genomför varje verksamhet en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet som genomförts under föregående år. En sammanfattning görs samt en beskrivning av goda exempel och arbetsmiljöutmaningar.

Verksamheterna tar sedan fram prioriteringar att jobba med under kommande år. Förvaltningens bedömning är att ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete finns. Det gemensamma förslaget till de övergripande målen för Teknik och fastighet 2025 är:

Arbetsmiljö

Fortsatt arbeta med Friskfaktorerna

Fortsätta genomföra workshops med skyddsombud och chefer, utbildning och årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbeta med fokus på ergonomi i de verksamheter som behöver

Arbeta med krishantering, säkerhet och trygghet

Aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter

Fortsatt fokus på aktiva åtgärder, lika rättigheter och möjligheter, och fortsätta arbetet att gå igenom detta i alla verksamheter och på APT.

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00349

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Årlig uppföljning 2024. Bilaga.

Bilaga 2. Prioritering av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM och aktiva åtgärder 2025. Bilaga.

Bilaga 3. HANDLINGSPPLAN AV ÅRLIG UPPFÖLJNING AV SAM OCH AKTIVA ÅTGÄRDER. Bilaga.

Bilaga 4. Rapport systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder

Tekniska nämnden. Bilaga.

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut bedöms inte tillämplig.

Beredningsansvariga

Christina Ingmanson

Beslutet ska skickas till

Christina Ingmanson

Årlig uppföljning av SAM och lika rättigheter och möjligheter

Resultat för:
Teknik- och fastighet

Antal svar: 54
Svarsfrekvens: 98,2%

Information

Den årliga uppföljningen genomförs för att undersöka hur du och dina medarbetare jobbar med arbetsmiljön och lika rättigheter och möjligheter utifrån de krav som ställs i arbetsmiljö- och diskrimineringslagen. Men även för att undersöka vilka förutsättningar som behövs för att du som chef ska kunna driva ett främjande och förebyggande arbete för friska och inkluderande arbetsplatser.

Resultatet är ett viktigt underlag för förvaltningens och nämndens arbete med att ta fram en övergripande handlingsplan med konkreta åtgärder för kommande år kopplat till arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter.

Den Årliga uppföljningen är indelad i 8 ämnesområden:

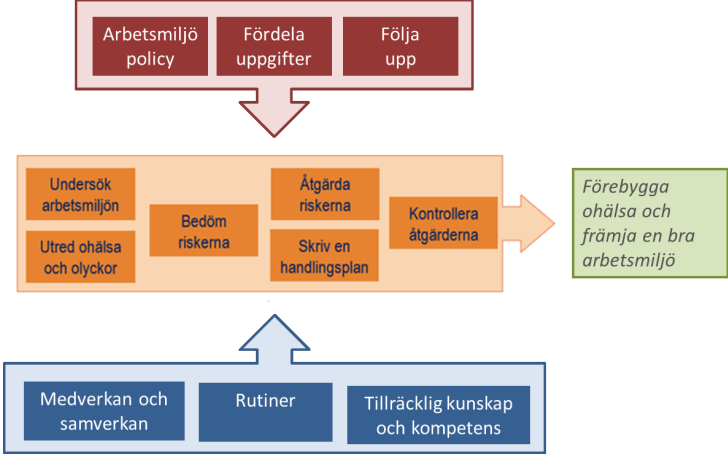
- Policy och mål
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Kultur och samverkan
- Lagefterlevnad
- Riskbedömningar och handlingsplaner
- Arbetsanpassning och stöd
- Åtgärder SAM
- Lika rättigheter och möjligheter

Resultat

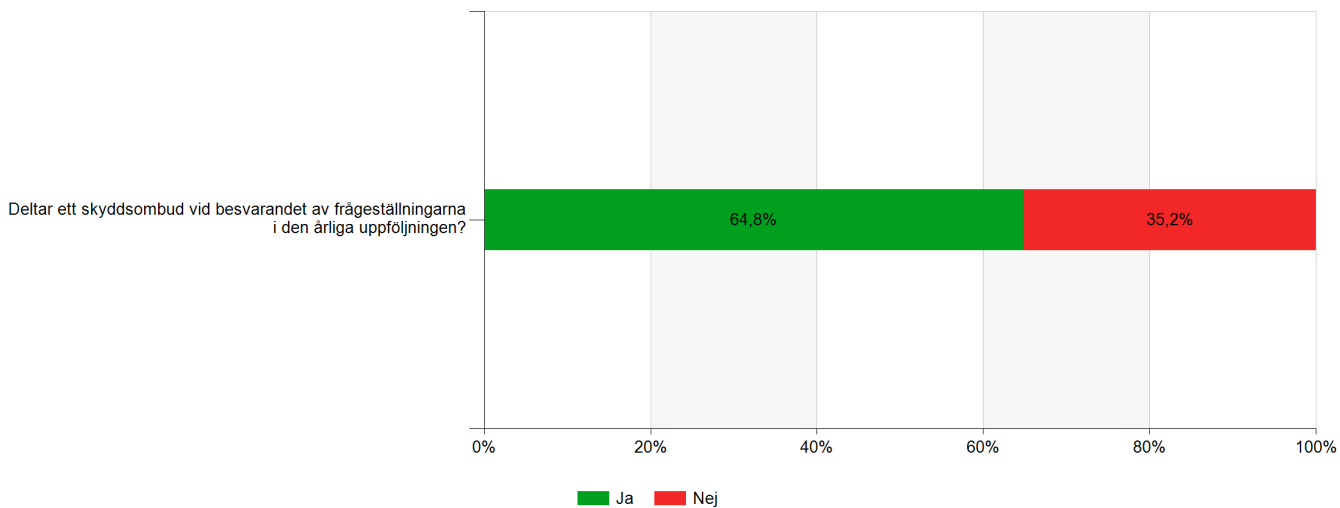
I denna rapport presenteras resultatet i diagram för respektive påstående. Kommentarer och förslag på åtgärder samt övriga fritextfrågor presenteras i separata fritextrapporter. Observera att området Åtgärder SAM innehåller enbart fritextfrågor och presenteras därför inte i denna rapport.

Systematisk arbetsmiljöarbete

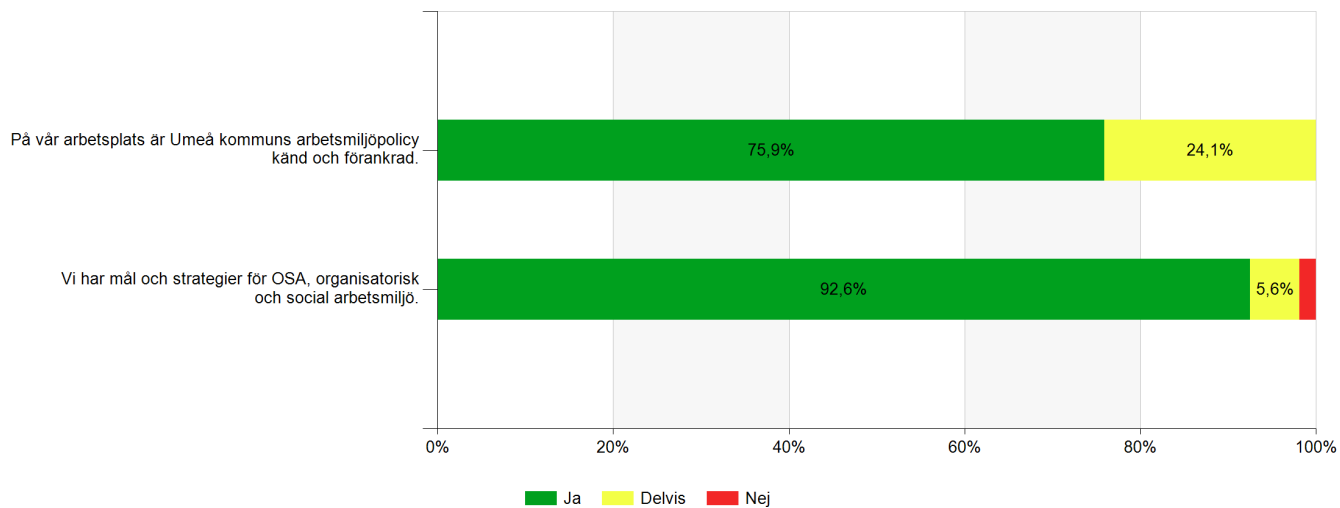
Hur fungerar vårt systematiska
arbetsmiljöarbete?

Deltagande skyddsombud

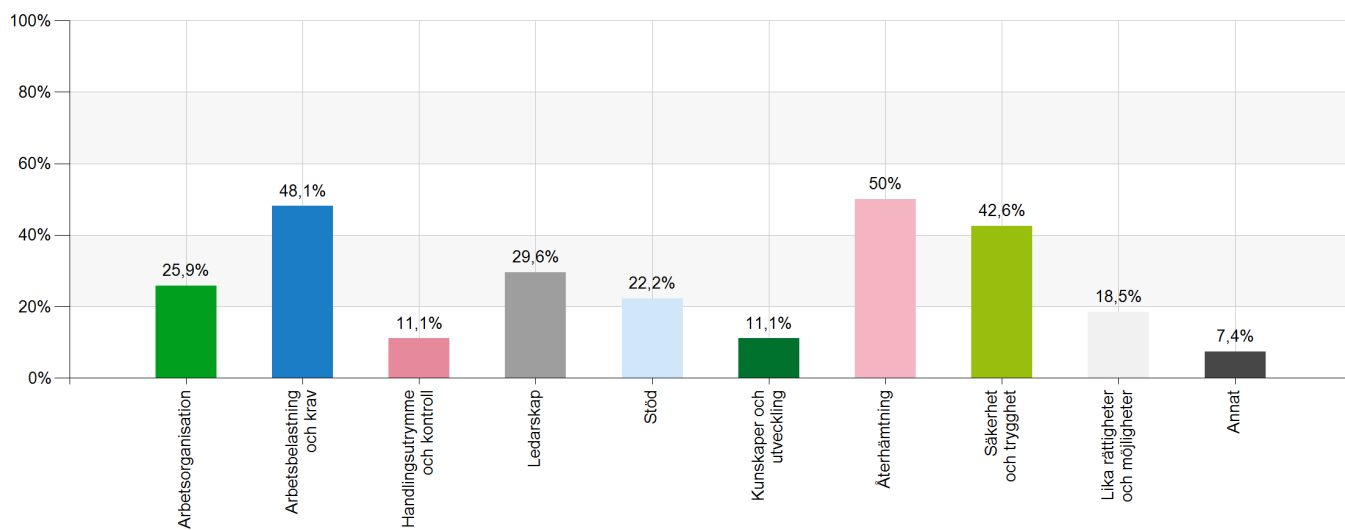

Policy och mål

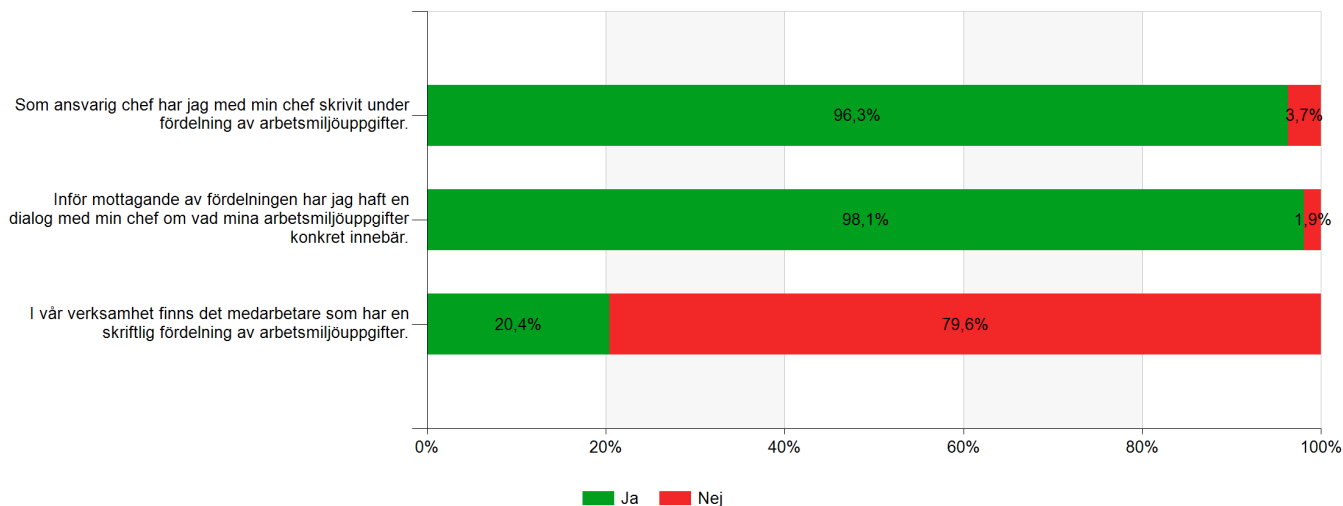

Policy och mål

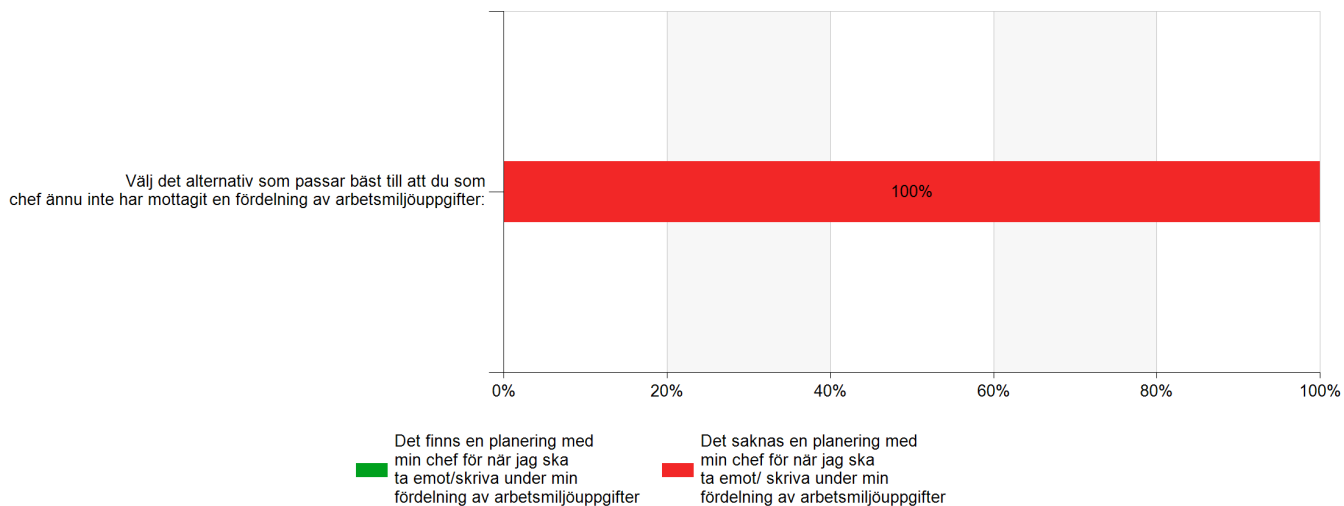
Vårt OSA-mål handlar om:

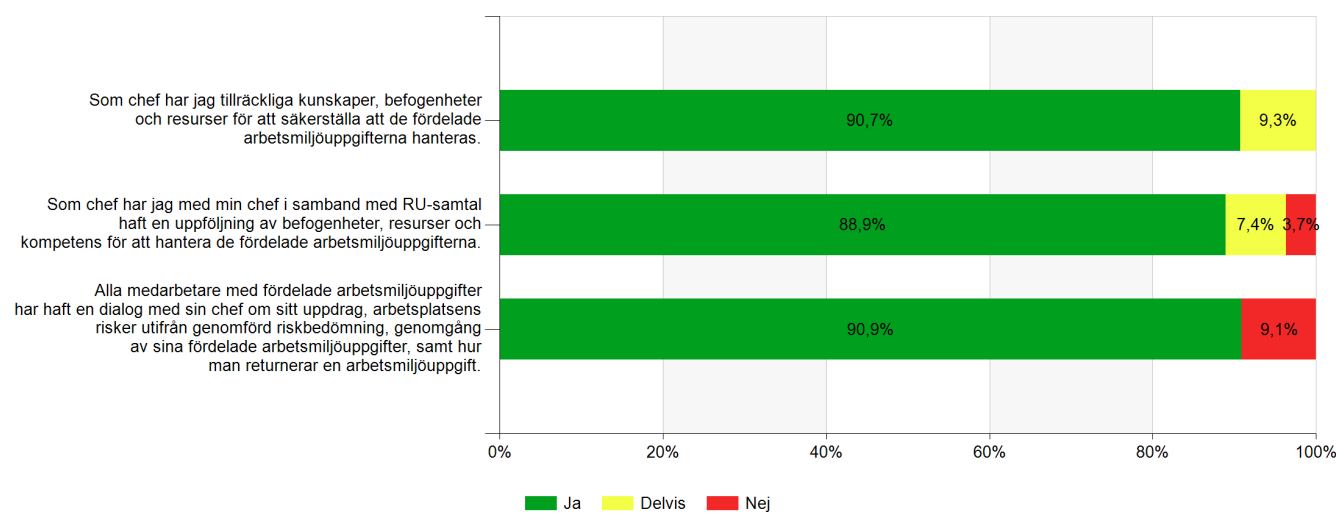
Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

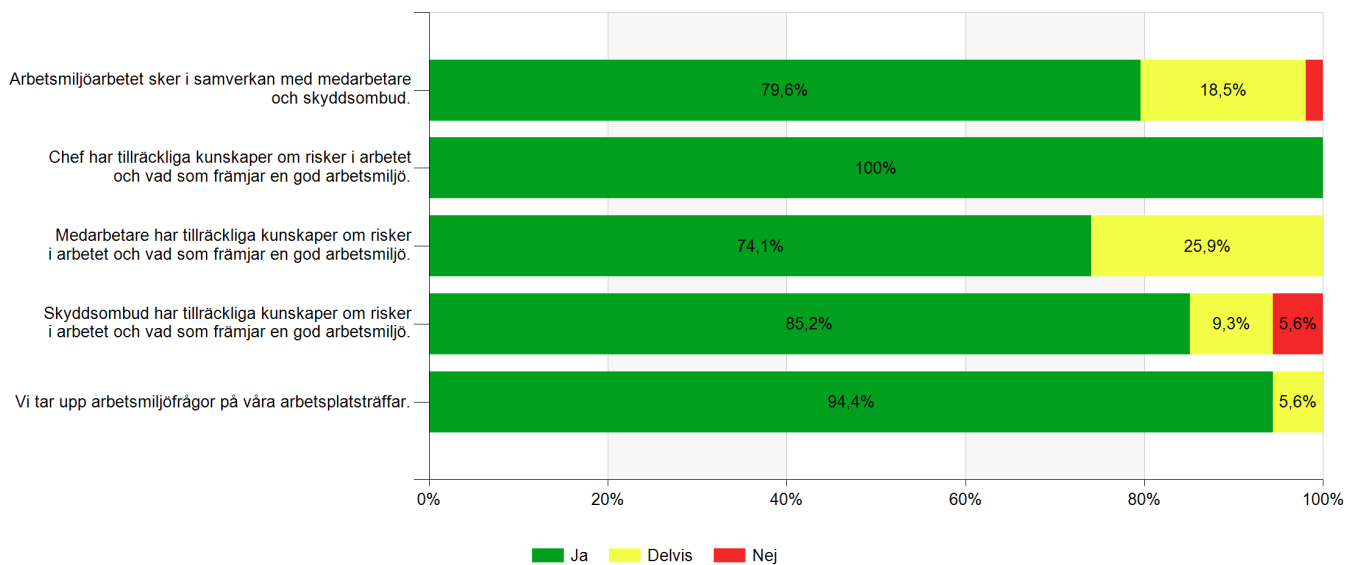
Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

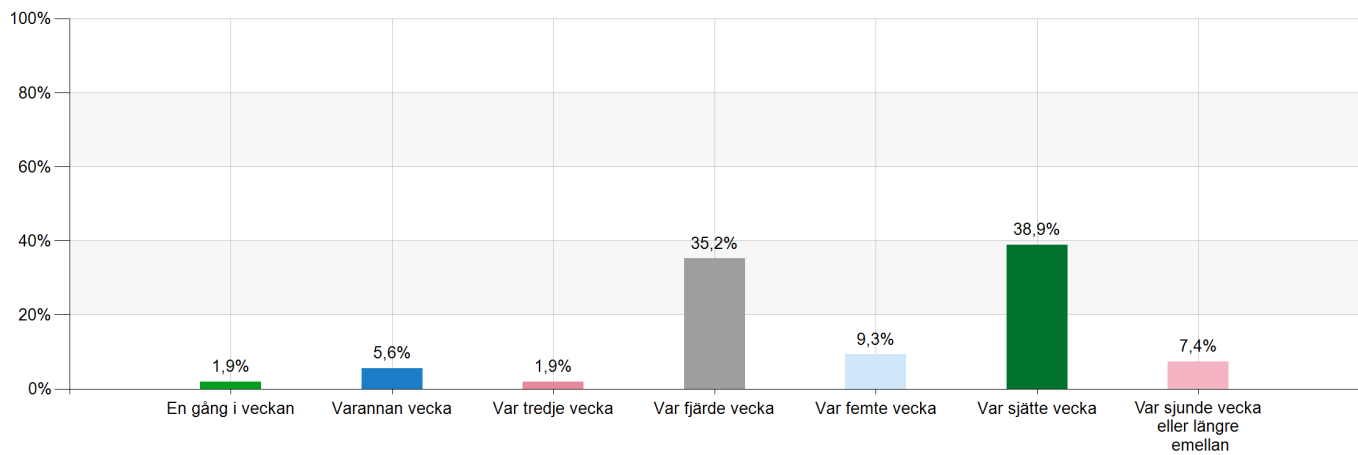

Kultur och samverkan

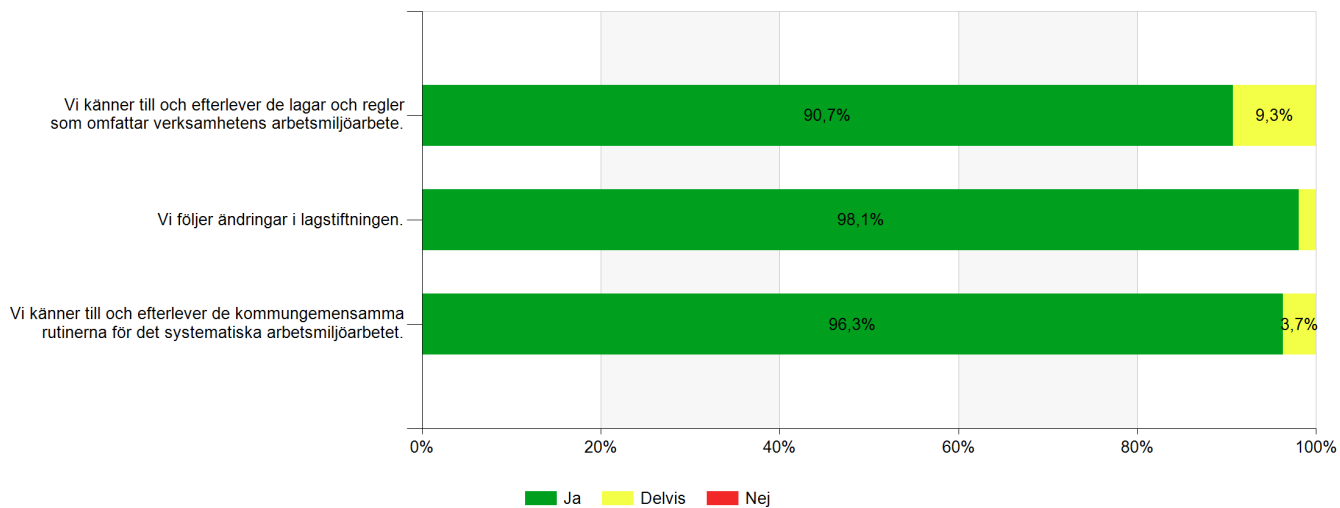

Kultur och samverkan

På vår arbetsplats har vi arbetsplatsträffar med följande intervall:

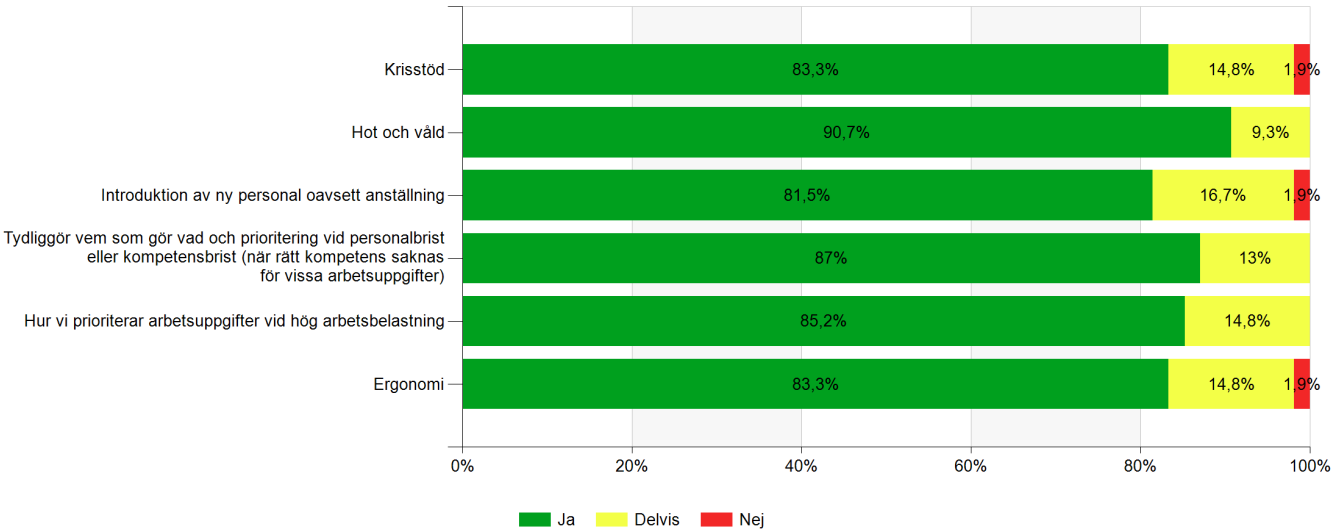

Lagefterlevnad

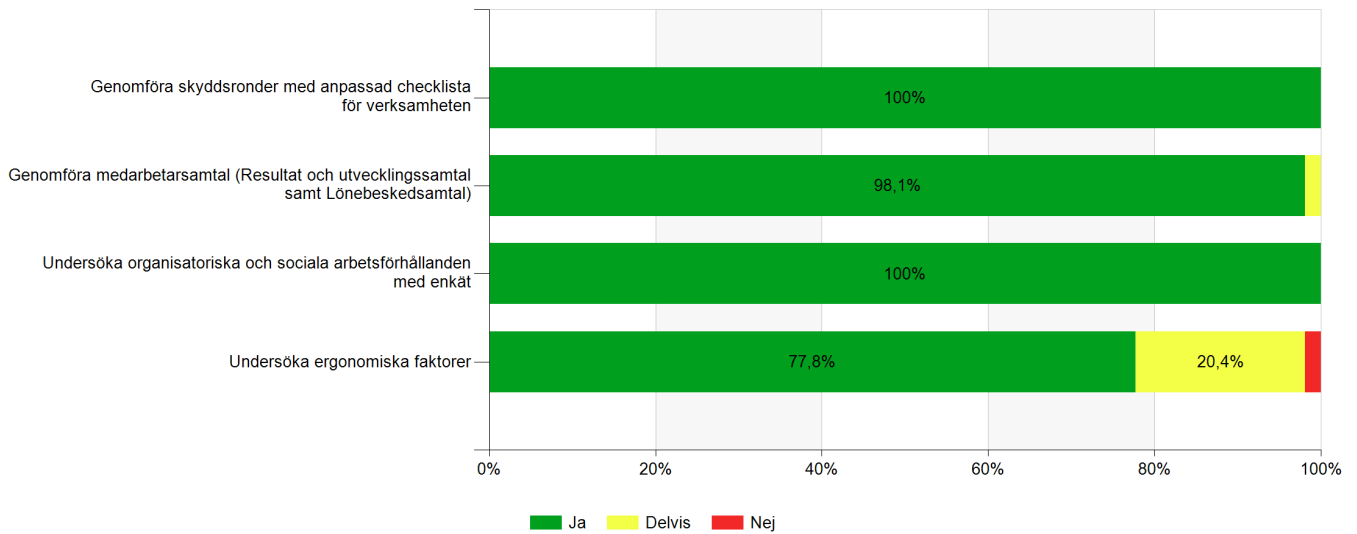
Lagefterlevnad

På vår arbetsplats har vi arbetsmiljörutiner som är aktuella, väl kända och efterlevs som innefattar:

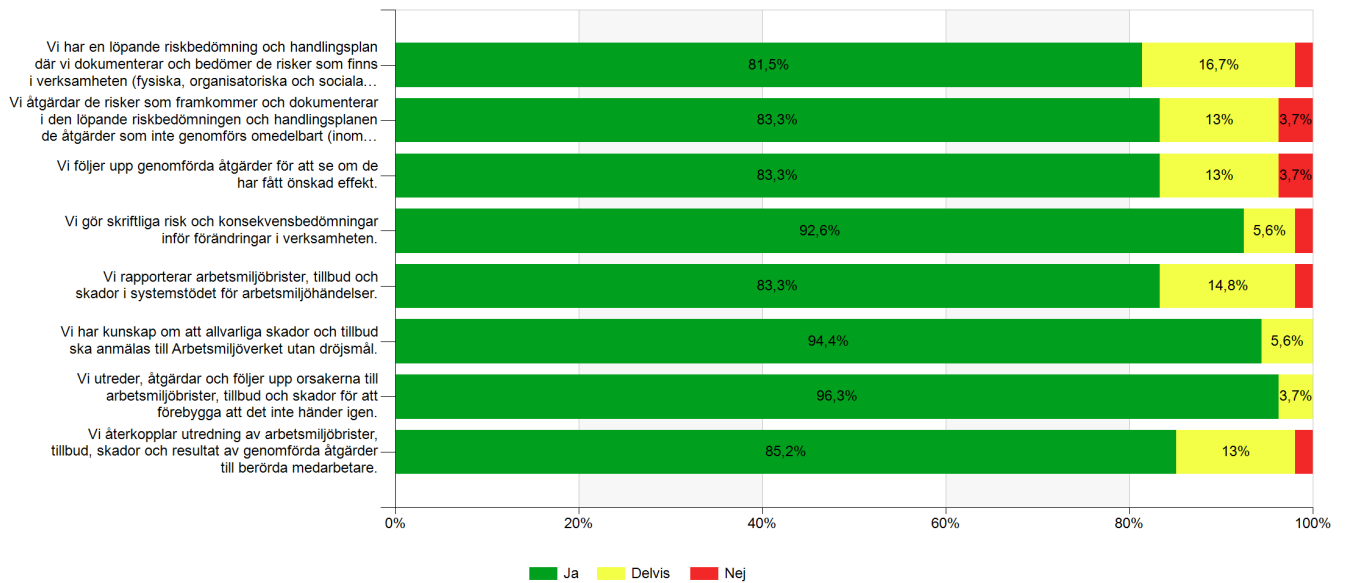

Lagefterlevnad

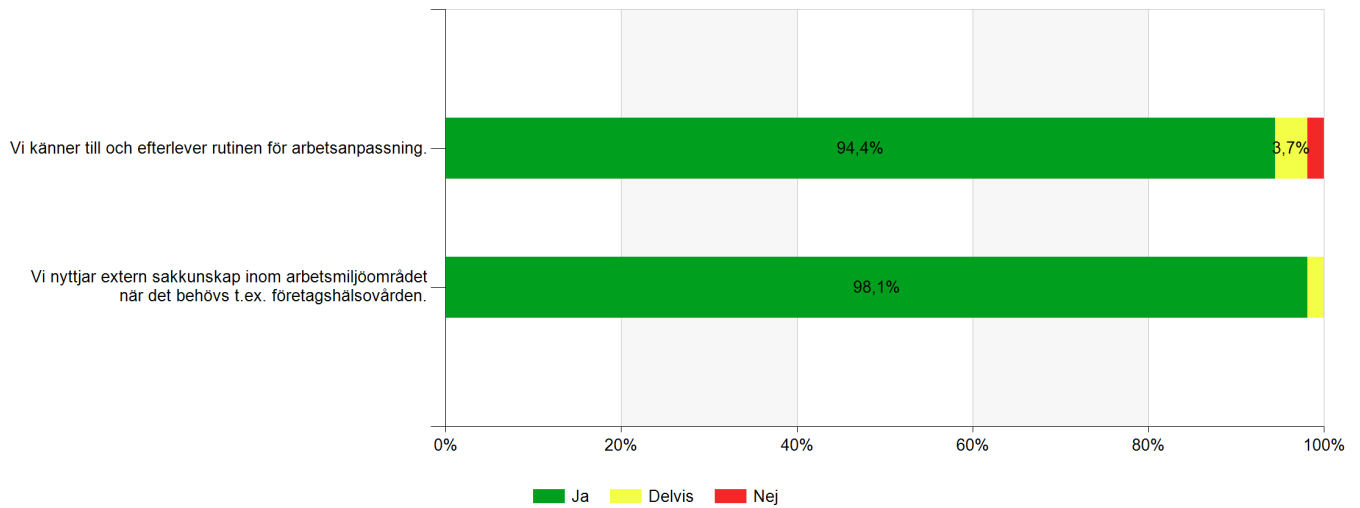
Vi har ett implementerat årshjul för arbetsmiljö och undersöker arbetsmiljön regelbundet, enligt våra rutiner, genom att:

Riskbedömningar och handlingsplaner

Arbetsanpassning och stöd

Teknik och fastighet - sammanfattning

Alla verksamheterna arbetar aktivt med arbetsmiljöarbetet utifrån deras olika behov och grunduppdrag.

I jämförelse med föregående år har verksamheterna på totalen förbättrat de olika områden, förutom deltagande av skyddsombud. Vid frågan om varför inte skyddsombud deltagit i den årliga uppföljningen av systematiska arbetsmiljöarbete är den främsta orsaken att det saknas skyddsombud eller att befintlig varit sjuk/vab.

När det saknas skyddsombud på arbetsplatserna har huvudskyddsombuden deltagit i den mån det varit möjligt.

Fokus på arbetsmiljöarbetet har varit Friskfaktorerna, arbetet med robust organisation, säkerhet och trygghet. Även utbildningar inom området lika rättigheter och möjligheter har genomförts. I någon verksamhet har fokus varit på att synliggöra och utreda en tystnadskultur och kränkande särbehandling. Det har genomförts uppföljningar och åtgärder från skyddsronder. En betydande insats har gjorts för att förbättra ventilationen i stadshusets kontorslokalerna. Andra

Goda exempel

- Arbete med synliggöra och utreda tystnadskultur, satsning på bemötande och kultur.
- Reflektion och lärande samt kännedom om verksamhetens mål och uppdrag.
- Hantering av hög arbetsbelastning och återhämtning
- Hot och våld - trygghet och säkerhet
- Ergonomi

Fortsätta arbeta med - Utmaningar

- Samarbete - samverkan
- Arbetsmiljö - ex ergonomi, ventilation, värme och kyla
- Bemanning - ex anskaffning av vikarie, introduktion, stöd till chefer vid anställning, bemanning i ytterområden, språksvårighet

Aktiva åtgärder för lika rättigheter

och

- Undersökning och analys av lika rättigheter och möjligheter 2024
- Aktiva åtgärder 2025

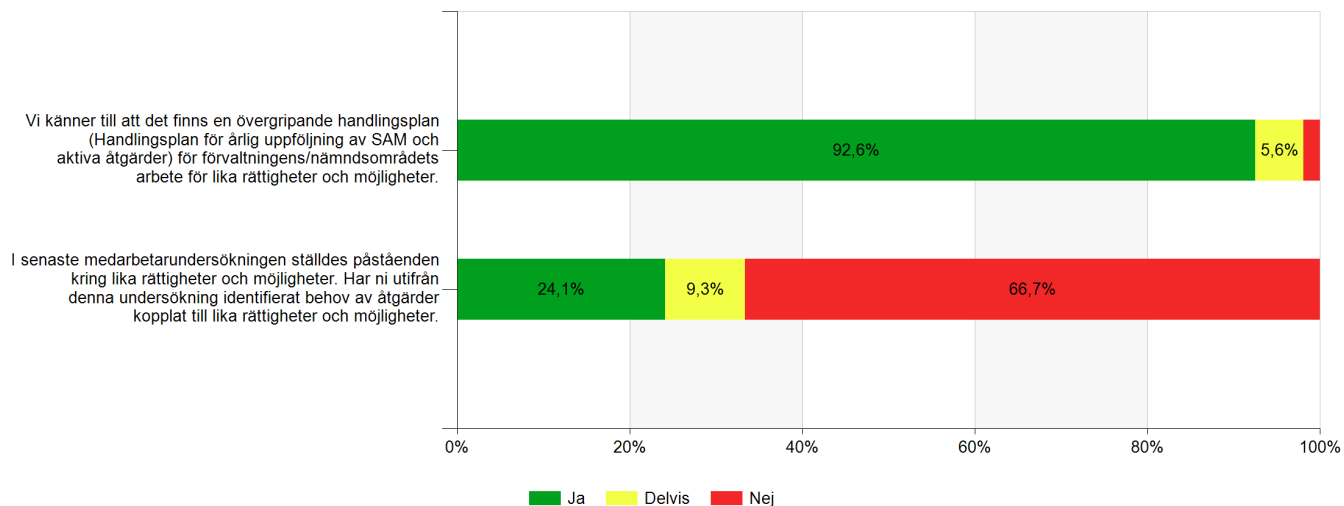
Fem områden och sju grupper

- Arbetsförhållanden - fysiska, sociala och organisatoriska
- Bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor
- Rekrytering och befordran
- Utbildning och övrig kompetensutveckling
- Möjlighet att förena arbete föräldraskap
- Kön
- Könsidentitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

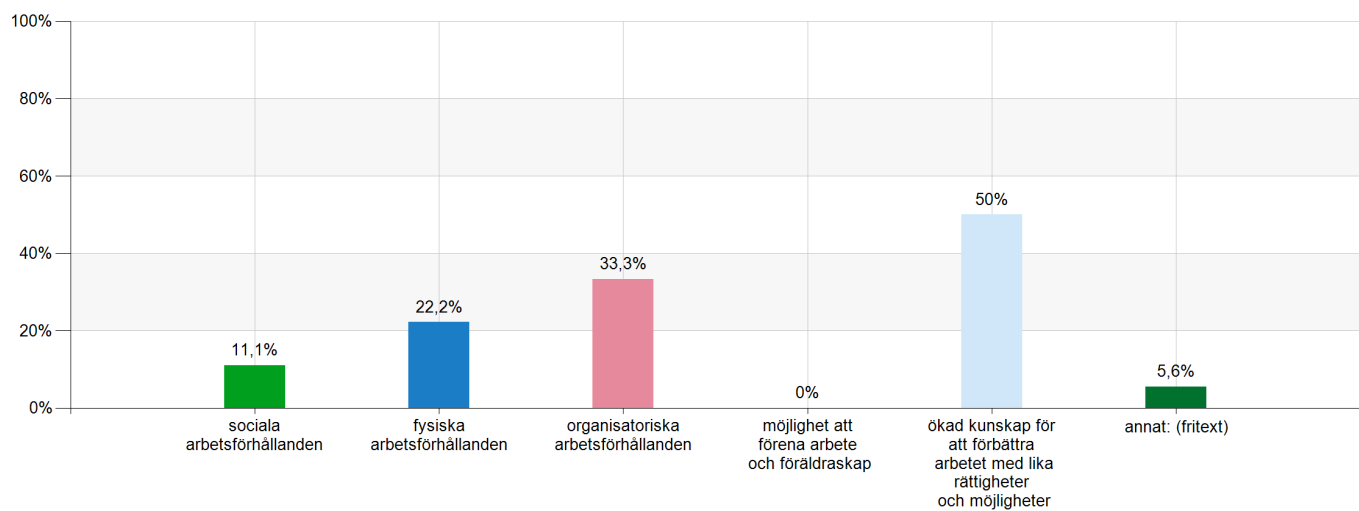
Lika rättigheter och möjligheter

Lika rättigheter och möjligheter

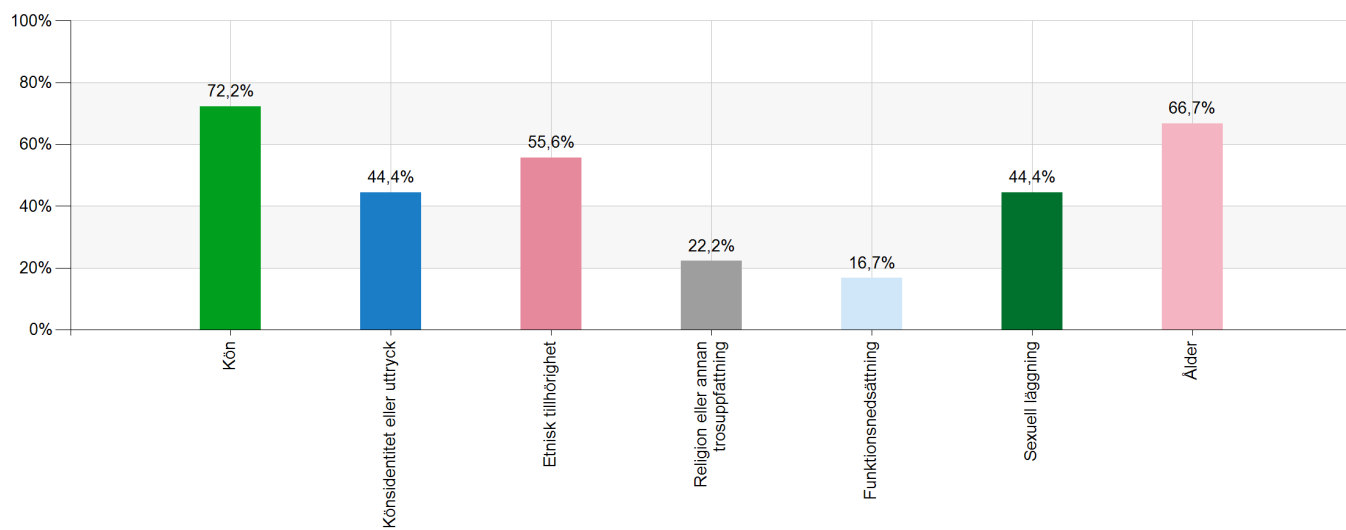
Lika rättigheter och möjligheter

Ange inom vilka områden ni ser behov av åtgärder:

Lika rättigheter och möjligheter

Vilken/vilka diskrimineringsgrunder har koppling till åtgärderna:

Samfattning av lika rättigheter och möjligheter

Det är sammanfattningsvis ett bra resultat för verksamheterna.

Majoriteten av svaren rapporterar att de har vidtagit åtgärder, det har bl.a. gjorts arbete med att synliggöra och hantera en tystnadskultur samt kränkande särbehandling på arbetsplatsen. Några har implementerat specifika aktiviteter som workshops, rutinöversyner och dialoger under arbetsplatsträffar. Andra har tagit upp att de inte identifierat några tydliga problem eller behov av åtgärder samt att det finns en god hantering av lika rättigheter och möjligheter.

Det har genomförts utbildningsinsatser i några verksamheter kring lika rättigheter och möjligheter.

På totalen ett positivt resultatet, i jämförelse med föregående år, och exempelvis vad gäller kunskapen om handlingsplaner.

Goda exempel

- Genomgång och utbildning, med HR Teknik och fastighet, i lika rättigheter och möjligheter
- Arbeta med frågorna i löpande risk- och konsekvensanalys
- Arbetat med tystnadskulturen och arbetet med hantering av incidenter kring kränkande särbehandling

Fortsätta arbeta med – utmaningar

- Medvetandegöra vid behov och hålla levande
- Fortsätta förtydliga policy och förebyggande arbete för likabehandling och bemötande
- Stöd till språksvaga ex språkombud

Tack!

Frågor?

***Med stolta medborgare i ryggen förbättrar
vi vardagslivet i Umeå***

Prioritering av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM och aktiva åtgärder 2025

Tekniska nämnden

Prioriteringar Teknik och fastighetsförvaltningen 2025

Måltidsservice:

Införa OPUS – systemstöd för dokumentation av SAM

Följa upp OSA-mål genom att koppla Friskfaktorerna mot aktiviteter och delge varandra hur vi arbetar med friskfaktorer

Utvärdera och revidera lönekriterier

Städ- och verksamhetsservice:

Organisationsöversyn – Smidig, hållbar och effektiv organisation

Arbetsmiljö och trivsel

Rekrytering och kompetens på kort och lång sikt

Gator och parker:

Arbeta med samsyn kring arbetsprocesser och samarbete mellan avdelningarna

Arbeta med självledarskap

Arbeta med trivsel

Prioriteringar Teknik och fastighetsförvaltningen 2025

DoIT:

Förbättrad medarbetarkultur med god psykologisk trygghet

Stärkt kultur kring ledarskap och självledarskap

Fortsätta arbete med Friskfaktorerna med förebyggande åtgärder mot diskriminering

Jämnare könsfördelning för våra medarbetare

Fastighet:

Arbeta med prioritering av arbetsuppgifter i förhållande till grunduppdraget, arbetsbelastning och fördelning av arbetsuppgifter vid behov.

Arbeta med att prioritera affärsmässighet och utveckling i våra olika processer.

Effektuera de handlingsplaner som tagits fram inom arbetsgrupperna kopplat till OSA-mål.

Prioriteringar Teknik och fastighetsförvaltningen 2025

Ekonomienheten:

Arbeta med kännedom av mål, förbättringsarbeten och uppdrag samt uppföljning av dessa på APT och/eller avstämningar vid ett par tillfällen årligen.

Tidsbrist/minskad sårbarhet – analysera och prioritera arbetsuppgifter

Tid för reflektion och pauser och återhämtning

HR-enheten:

Friskfaktorerna – Kollegialt lärande

Lika rättigheter och möjligheter

Kommunikation:

Friskfaktorerna – Delaktighet och Prioriteringar, med fokus på uppdrag och roller

Ledningsgruppen ToFF:

Förbättrar resultatet för arbetsbelastning och krav

Teknik och fastighets övergripande prioriteringar för 2025

Arbetsmiljö

Fortsatt arbeta med Friskfaktorerna

Fortsätta genomföra workshops med skyddsombud och chefer, utbildning och årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbeta med fokus på ergonomi i de verksamheter som behöver

Arbeta med krishantering, säkerhet och trygghet

Aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter

Fortsatt fokus på aktiva åtgärder, lika rättigheter och möjligheter, och fortsätta arbetet att gå igenom detta i alla verksamheter och på APT.

HANDLINGSPLAN AV ÅRLIG UPPFÖLJNING AV SAM OCH AKTIVA ÅTGÄRDER

UPPRÄTTAD 2025-05-08

ANSVARIG NÄMND: Tekniska nämnden
SAMORDNINGSANSVAR FÖR HANDLINGSPLANEN: Christina Ingmanson , Karin Isaksson
HUVUDSKYDDSOMBUD: SUSANNA LANDSTRÖM, HÅKAN OLOFSSON LARSSON

INSTRUKTION TILL HANDLINGSPLAN; Förvaltningens prioriterade områden för att främja arbetsmiljön och för lika rättigheter möjligheter ska dokumenteras i handlingsplanen nedan. Även risker och hinder som kräver en åtgärd ska dokumenteras i handlingsplanen. Handlingsplanen ska bestå av prioriteringar, risker och hinder, med konkreta aktiviteter/åtgärder, ansvarig, när och hur aktivitet/åtgärd följs upp. Prioriterade områden och risker inom det systematiska arbetsmiljöarbetet ska riskbedömas. Detta för att har arbetsgivaren har ett ansvar att göra det som behövs för att ingen av medarbetarna skadar sig eller blir sjuk på grund av arbetet. Reglerna om detta finns i 3 kap. 2 § arbetsmiljölagen. Risker och hinder för lika rättigheter och möjligheter behöver inte riskbedömas enligt Diskrimineringslagen DL. Tänk på att långsiktiga åtgärder kan behövas kompletteras med kortsiktiga åtgärder.

PRIORITERADE OMRÅDEN SAMT BESKRIVNING AV BRISTER OCH HINDER	LAG- STIFTNING AML ELLER/ OCH DL*	RISKBEDÖMNING <i>(Endast risker enl. AML ska riskbedömas)</i>			ÅTGÄRDER	ANSVARIG	KLART NÄR?	UPPFÖLJNING DATUM OCH RESULTAT
		SANNO- LIKHE	KONSE- KVENS	RISK- KLASS				
1	Kvarstår från föregående år. Hög arbetsbelastning, svårt med återhämtning samt prioritering av arbetsuppgifter. Resultat i Medarbetarenkäten	AML	2	2	Fortsätta att arbeta med prioritering av arbetsuppgifter i förhållande till grunduppdraget, arbetsbelastning och fördelning av arbetsuppgifter i arbetsgrupper.	Christina Ingmanson /berörda chefer	Dec -25	
2	Krishantering - Säkerhet och trygghet	AML	2	2	Tillsammans med chefer och medarbetar arbeta med krishantering, säkerhet och trygghet. Arbeta med rutiner, analyser och planer för att säkra arbetsplatserna. Detta även utifrån uppdraget att förvaltningen kommer nu att leda arbetet med att stärka kommunens förmåga gällande reservkraft, livsmedel, drivmedel och beredskapslagring	Christina Ingmanson /Karin Isaksson/ berörda chefer	Dec -25	
3	Aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter	DL	1	1	Fortsätta arbeta med aktiva åtgärder, lika rättigheter och möjligheter, och gå igenom detta i alla verksamheter och på	Christina Ingmanson	Dec -25	

					APT. Arbetet med aktiva åtgärder är att uppmärksamma risker för diskriminering och att på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Målsättningen är att skapa arbetsplatser som är öppna och tillgängliga och fri från diskriminering.	/HR/berörd a chefer	
4	Arbeta med friskfaktorer	AML	1	1	Fortsätta arbetet i alla verksamheter med Friskfaktorer och aktiv rehabilitering.	Christina Ingmanson -25 /HR/berörd a chefer	Dec
5	Arbeta med ergonomi	AML	1	1	Arbeta igenom bla rutiner och kontroller av den fysiska ergonomin i de olika verksamheterna.	Christina Ingmanson -25 /HR/berörd a chefer	Dec
6	Genomföra workshop med skyddsombud och chefer, både utbildning arbetsmiljö och samverkan samt uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete	AML	1	1		Christina Ingmanson -25 /HR/berörd a chefer	Dec

*AML, Arbetsmiljölagen och DL, diskrimineringslagen

Rapport systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder Tekniska nämnden

Årlig uppföljning 2024

Sammanfattning av årlig uppföljning 2024

Teknik och fastighet består av fem olika verksamheter samt tre stödverksamheter.

Under januari och februari gör varje verksamhet en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet som har genomförts under föregående år.

En sammanfattning görs på varje verksamhet samt en beskrivning av goda exempel och arbetsmiljöutmaningar. Verksamheterna tar fram prioriteringar att jobba med under det kommande året.

Vid genomgången av sammanställningen görs bedömningen är att det finns ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetet med aktiva åtgärder.

Nytt för året har varit en gemensam workshop med chefer, huvudskyddsombud och skyddsombud, tillsammans med HR Teknik och fastighet, med fokus på resultatet av den årliga uppföljningen av systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder. Det var en bra dialog och med beslut om att genomföra en workshop även detta år.

Innehållsförteckning

Sammanfattning av årlig uppföljning 2024.....	2
Innehållsförteckning	3
Inledning	4
Årlig uppföljning	4
Året som varit	5
Goda exempel.....	5
Samverkan	5
Åtgärder framåt.....	6
Prioriteringar arbetsmiljö	7
Prioriteringar aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter	7
Handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder	7
Bilagor	7

Inledning

Umeå kommun strävar efter att vara en organisation som kännetecknas av den mångfald som finns i samhället. Arbetsplatser och arbeten ska vara öppna och tillgängliga för alla. Alla former av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling tar Umeå kommun bestämt avstånd från. Enligt diskrimineringslagens krav har arbetsgivaren ett ansvar för att arbeta förebyggande och främjande i syfte att motverka diskriminering, samt verka för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Detta arbete kallas aktiva åtgärder.

Viktigt är också att medarbetare och chefer erbjuds en god arbetsmiljö där ingen kommer till skada eller får ohälsa på sin arbetsplats. Årligen följs det systematiska arbetsmiljöarbetet inom varje nämnds område för att säkerställa att:

- arbetsmiljöarbetet fungerar
- arbetsmiljöarbetet hålls levande genom att det blir en naturlig del av verksamheten på alla nivåer inom förvaltningen
- åtgärderna får effekt och att de leder till en bättre arbetsmiljö för alla medarbetare. Fokus ska vara att inga skillnader får förekomma mellan kvinnor och män
- nämnderna får en sammanställning av den årliga uppföljningen som ett underlag för att fullfölja sitt arbetsmiljöansvar (ge förutsättningar för förvaltningens arbetsmiljöarbete)

Årlig uppföljning

Både det systematiska arbetsmiljöarbetet och arbetet med aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter ska årligen följas upp. Teknik och fastighet har genomfört den årliga uppföljningen enligt rutinen Gemensamt processflöde för organisatorisk och social arbetsmiljö, årlig uppföljning av den systematiska arbetsmiljön och aktiva åtgärder.

Nämndens inrapporterade resultat för den årliga uppföljningen kan läsas i bilaga 1 Årlig uppföljning 2024.

Året som varit

Det har varit ett fortsatt arbetet med implementering av Friskfaktorer och aktiv rehabilitering i de olika verksamheterna. Alla verksamheter har påbörjat detta arbete i olika grader. Arbetet med att skapa robusta organisationer har i gjorts med syfte att både skapa och stärka Teknik och fastighets förmåga att hantera utmaningar, att skapa en trygg organisation, som exempelvis hanterar frånvaro, kriser osv. Alla verksamheter har nu en plan för nyckelfunktioner med tillhörande delegationer. I några verksamheter fortsätter arbetet med att förankra och förtydliga roller och uppdragen.

Ytterligare prioritering har varit att arbeta med tydliggörande av verksamheternas grunduppdrag och arbetsuppgifter samt arbetsbelastning i förhållande till uppdragen.

Lika rättigheter och möjligheter

Det har genomförts utbildningsinsatser om diskrimineringsgrunderna och aktiva åtgärder.

- Arbetsförhållanden
- Bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor
- Rekrytering och befordran
- Utbildning och övrig kompetensutveckling
- Möjlighet att förena förvärvsarbete med föräldraskap

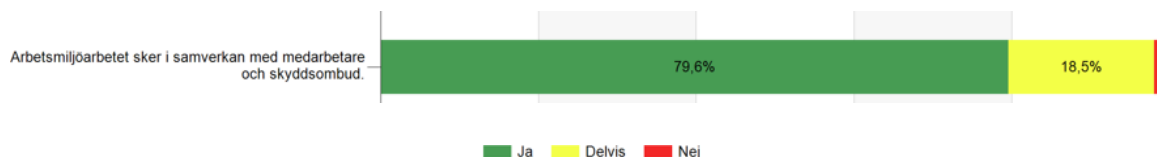
Goda exempel

- Genomgång och utbildning, med HR Teknik och fastighet, i lika rättigheter och möjligheter
- Arbeta med frågorna i löpande risk- och konsekvensanalys
- Arbetat med tystnadskulturen och arbetet med hantering av incidenter kring kränkande särbehandling

Samverkan

Samverkan med de övriga förvaltningarna är god. Samverkan inom förvaltningen är bra, det finns upparbetade samarbetsgrupper bla Ledarforum för alla chefer i förvaltningen. I våra respektive samverkansgrupper, FSG och VSG har vi gemensamma informationspunkter exempelvis antalet inrapporterade arbetsmiljöhändelser mm vilket gör att vi har en mer enhetlig bild av händelser i arbetsmiljö.

Resultatet av samverkan är god mellan medarbetare och chef, mellan medarbetare och skyddsombud och fackliga representanter samt i de fackliga samverkansgrupperna VSG och FSG. Nytt för 2024 på Teknik och fastighet var en gemensam workshop med skyddsombuden, huvudskyddsombud och chefer om årliga uppföljningen av systematiskt arbetsmiljöarbete.

Åtgärder framåt

Arbetsmiljö

På Teknik och fastighet är kommer arbetet med Friskfaktorerna, bla aktiv rehabilitering, att fortsätta.

För att ge bra förutsättningar för såväl skyddsombud, som att attrahera nya skyddsombud, kommer workshops med skyddsombud, huvudskyddsombud och chefer, genomföras.

Det finns ett behov att arbeta med ergonomi och den fysiska arbetsmiljön. Det är olika områden i verksamheterna, men det kan exempelvis innebära arbete med hantering av kyla, handintensiva arbetssätt och digitala skyddsronder.

Arbetet med krishantering, säkerhet och trygghet är ett fortsatt arbete, både för forumet Säkerhet och kris, men även för berörda verksamheter.

Lika rättigheter och möjligheter

Teknik och fastighet ska fortsätta arbeta med aktiva åtgärder, lika rättigheter och möjligheter, att gå igenom det i verksamheter och på APT. Arbetet med aktiva åtgärder är att uppmärksamma risker för diskriminering och att på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Målsättningen är att skapa arbetsplatser som är öppna och tillgängliga, fri från diskriminering.

Prioriteringar arbetsmiljö

Prioriteringar aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter

Fortsatt fokus på aktiva åtgärder, lika rättigheter och möjligheter, och gå igenom detta i alla verksamheter och på APT. Arbetet med aktiva åtgärder är att uppmärksamma risker för diskriminering och att på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Vi ska ha arbetsplatser som är öppna och tillgängliga för alla medarbetare.

Handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder

Utifrån prioriteringar för det systematiska arbetsmiljöarbetet och aktiva åtgärder för lika rättigheter, samt utifrån risker och hinder inom arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter som har framkommit inom Teknik och fastighet har en handlingsplan upprättats, se bilaga 3.

Bilagor

Bilaga 1 Årlig uppföljning 2024

Bilaga 2. Prioritering av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM och aktiva åtgärder 2025

Bilaga 3. HANDLINGSPPLAN AV ÅRLIG UPPFÖLJNING AV SAM OCH AKTIVA ÅTGÄRDER

Rapport systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder Tekniska nämnden

Årlig uppföljning 2024

2025-05-08

Kontaktuppgifter:

Christina Ingmanson

HR-chef Teknik och fastighet

Tjänsteskrivelse

2025-05-04

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00030

Verksamhetsuppföljning T1 maj 2025

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att godkänna verksamhetsuppföljningen för jan – april 2025.

att godkänna uppföljningen av internkontrollplanen T1 2025.

att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

att godkänna Tekniska nämndens rapport till Kommunstyrelsen för perioden T1 2025.

att, med anledning av det nya uppdrag inom Civil beredskap som tilldelats Tekniska nämnden, använda två miljoner av Gator och parkers överskott för att arbeta med uppdraget under 2025.

att Städ- och verksamhetsservice tillåts använda tre miljoner från Tekniska nämndens verksamheters totala överskott 2025.

att ärendet anses justerat.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsuppföljningen jan-april 2025 har tagits fram för nämndens verksamheter och en uppföljning av internkontrollplanen för samma tid är gjord.

Beslutsunderlag

Tekniska nämndens delårsrapport T1 2025. Bilaga.

Uppföljning internkontrollplan tekniska nämnden 2025 1.0. Bilaga.

KS-2024 01101 Tekniska nämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till april. Bilaga.

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut anses inte tillämplig i ärendet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00030

Beredningsansvariga

Karin Isaksson

Marcus Bystedt

Hanna Ekman

Verksamhetschefer

Beslutet ska skickas till

KSdiarium och KSrapportering@umea.se senast 26 maj, märk med KS-2024/01101

Riskanalys		Internkontrollplan 2025											
Tekniska nämnden		Nämnd:											
Nämnd:		Nämnd:											
Upprättat:		2024-11-08											
Reviderad:		2024-11-27											
Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i		Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i				Steg 3 - Nämndens ansvar/ chef tar fram förslag som beslutas av nämnd				Steg 4 - Uppföljning			
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Ägare	Konsekvens	Ansvarig	Ämnesrapporten	Uppföljning T1	Uppföljning T2	Uppföljning T3
Demografiska utvecklingen utmanar	Risk för brist på, och kunskaps om, kompetent personal med utsligheter att attrahera, rekrytera och behålla kompetens som följd.	R1	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Gemenskande av kompetensförsörjningsplanens aktiviteter.		HR-chef	T3			
Demografiska utvecklingen utmanar	Risk för ökade krav på snabbare omställning av ytor och lokaler beroende på att äldre ytor delvis inte bland befolkningen ändras.	R2	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	Övervakning av behov gällande flexibla och robusta ytor och lokaler. Samverkan och omvärldsbevakning.		Teknisk direktör	T3			
Autonoma system och AI	Risk för otillräcklig kapacitet eller kunskap att tillvarata de möjligheter den tekniska utvecklingen kan ge med anledning av bristande omvärldsbevakning och/eller uppföljning av den bevakningen som görs.	R3	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	Skapa organisations- och kompetensmässiga förutsättningar (exempelvis ökad samverkan, skapande av team, kompetensutvecklingsinsatser m.m.) för förvaltnings möjlighet till personförändringar, från då till resultat.		Teknisk direktör	T3			
Autonoma system och AI	Risk för resurssvikt i medel och/eller kompetens vilket orsakar försenad teknisk och digital omställning.	R4	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	Samverkan och struktur för stöd och kompetensutveckling inom förvaltningen samt utveckling av arbetssätt inom förvaltningsmodellen. Omvärldsbevakning och samverkan med interna samt externa aktörer.		Teknisk direktör	T3			
Omfattande resurser för att hantera klimatförändringarna	Risk för att extrema väderhändelser och naturolyckor påverkar nämndens möjlighet att utföra sitt uppdrag och att medborgare egendomar och varor påverkas negativt.	R5	Sannolik	Allvarig	16	Minimera risk	Enkeltstrategier för framtiden. Översyn av process och rutiner gällande klimatpassningsåtgärder. Utvärdering genom resur för klimatpassning. Genomförande av handlingsplan utifrån särskilt skilda resurser. Offensiv omvärldsbevakning och interna utbildningsinsatser.		Chef Gator och parker	T2, T3			
Omfattande resurser för att hantera klimatförändringarna	Risk för att resurssvikt i medel och/eller kompetens orsakar för lång tempo i klimatutvärderingen.	R6	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Offensiv omvärldsbevakning och genomförande av arbetssätt och stöd samt uppföljning för att sprida kunskap inom organisationen. (Exempelvis klimatberedningar i lediga skolor och redovisning av genomförda klimatåtgärder vid nyproduktion)		Fastighetschef, Miljöchef	T3			
Omfattande resurser för att hantera klimatförändringarna	Risk att Umeå kommun möjligen ej nås	R7	Sannolik	Känbar	13	Minimera risk	Genomföra marknadsundersökning och anpassa inbuds- och närproducerade freemodell. Fortsätta arbetet med etablering av struktur kring förvaltningens strategiska målbild. Påse omvärlden. Hittarigen befästa arbetssätt för hur vi kan bygga med minskad klimatpåverkan genom exempelvis förutgående arbetet med klimatberedning i lediga skolor. Fortsatt utvärdering gällande ständigt byggd med lägre klimatpåverkan. Övervakning och bevakning ständigt (då till följer exempelvis ledningsstruktur eller andra klimatåtgärder). Fortsatt arbete med att öka andelen miljövänliga.		Teknisk direktör	T2, T3			
Omfattande resurser för att hantera klimatförändringarna	Risk att åtgärdsprogrammet aktiviteter ej kan genomföras med anledning av begränsade resurser.	R8	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	I samband med verksamhetsplaneringen har återstående aktiviteter/åtgärder planerats för genomförande. Samverkan med programansvarig.		Teknisk direktör	T2, T3			
Ökad efterfrågan på kritiska resurser	Risk för kapacitetsbegränsningar med anledning av brist på kritiska resurser och/eller ökat behov av lagervärldning.	R9	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Övervakning av behov och framtagande av åtgärdsförslag gällande lagervärldning, exempelvis drömmet, torrmatt, material.		Teknisk direktör	T3			
Ökad efterfrågan på kritiska resurser	Risk att eventuellt brist på kritiska resurser i samband med kris påverkar nämndens robusthet och möjlighet att utföra sitt uppdrag.	R10	Mindre sannolik	Allvarig	8	Reducera risk	Samverkan med Säkerhet och övriga aktörer för kartläggning av Umeå kommuns behov av beredskapslager. Utvärdering av kapacitet för ökad lagervärldning av torrmatt (sågerna lagar har en beredskapskapacitet för 5 dagar) av genomförd.		Teknisk direktör	T3			
Fastighets- och underhållsprocessen	Risk för brister i fastighetsansvar och konstruktioner i det äldre fastighetsbeståndet.	R11	Sannolik	Allvarig	16	Minimera risk	Handlingsplan för översyn samt prioritering av fastigheter och åtgärder framtiden. Fortsatt arbete med bedömning och kartläggning. Genomförande av åtgärder.		Fastighetschef	T2, T2, T3	Arbete pågår med att gå igenom prioriterade fastigheter och en bedömning av nuvarande snittar går igenom av extern part. Ett antal åtgärder planeras att genomföras under året för att minska framtida riskerna.		
Styring och ekonomi	Risk att anläggningens standard försämras med anledning av bristande underhåll och resurssvikt.	R12	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Processen för åtgärdsplanerat underhåll. Genomförande av underhållsplaner, vid behov omfördelning av medel för att undvika påverkan på verksamheten.		Fastighetschef, Gatorchef	T2, T3			
Styring och ekonomi	Risk att brister i upphandling och avtalsuppföljning medför utförande med låg kvalitet, ökade kostnader eller försenade leveranser.	R13	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Genomförande process för upphandling och avtalsuppföljning i samverkan med upphandlingsmyndigheten. Identifiera behov av åtgärder i process, arbetssätt, stöd och kompetens har genomförts under 2024. Fortsatt arbete med identifierade förbättringsåtgärder enligt framtiden förutse och rapport.		Teknisk direktör	T2, T2, T3	Arbete pågår tillsammans med upphandlingsmyndigheten med att implementera de förbättringsåtgärder som kommit fram i förstudie och rapport.		
Juridiska krav	Risk att vi hindras att nyttja teknik med höga kvalitet (säkerhet, användarvänlighet och att kommunens förutsättningar för omställning påverkas negativt med anledning av juridiska utmaningar).	R14	Sannolik	Känbar	13	Minimera risk	Tätt samarbete i ledigt skede med dataskyddsombud och informations- och dataskyddsansvarig. Tydliggöra kommunens juridiska utmaningar och arbeta tillsammans med nationella instanser för att öka lagar och regler.		IT-chef	T2, T3			
Ökade kvalitetskrav	Risk för ökande ökade kostnader och utsligheter att genomföra stadsuppdraget om kraven på ökad utvärdering höjdes.	R15	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Samverkan med inblandade aktörer. Genomförande av handlingsplan "Stadsvalvet 2.0", bland annat innefattande översyn av processer, egenkontrollplaner samt kvalitetsledning. Genomföra kvalitetsledning för Teknisk och Fastighetsförvaltningen finns framtiden samt en prioriteringsordning av kommunens anläggningar.		Stadschef	T2, T2, T3	Arbetet fortsätter enligt framtiden handlingsplan.		
Säkerhet	Risk för att åtgärda svårare tekniska påverkar nämndens möjlighet att utföra sitt uppdrag samt att medborgare påverkas negativt.	R16	Mindre sannolik	Allvarig	8	Reducera risk	Översyn och uppdatering av kommunens resurshandbok utifrån prioriteringsordningen. Övergripande kvalitetsledning för Umeå kommun finns framtiden, blanda en gemensam kvalitetsledning för Teknisk och Fastighetsförvaltningen. Genomförande av prioriteringsordning gällande kommunens anläggningar i gemensam belysning. Säkerställande att prioriteringsordning gällande kommunens anläggningar är tydlig samt att medborgarna och chefer vet hur kraven ska hanteras när den uppstår.		Teknisk direktör	T2, T3			
Säkerhet	Risk för bristande samordning av krishantering inom Umeå kommun.	R17	Möjlig	Allvarig	13	Minimera risk	Genomförande av handlingsplan "Stadsvalvet 2.0", bland annat innefattande översyn av processer, egenkontrollplaner samt kvalitetsledning. Genomföra kvalitetsledning för Teknisk och Fastighetsförvaltningen finns framtiden samt en prioriteringsordning av kommunens anläggningar. Tydliggöra kommunens juridiska utmaningar och arbeta tillsammans med nationella instanser för att öka lagar och regler.		IT-chef	T2, T3			
Klimatsäkerhet	Risk att vår förståelse inom cybersäkerhet inte motsvarar den tekniska utvecklingen vilket kan medföra driftstopp i vår IT-miljö/tekniska system, att kommunens information läcker till extern part eller att vår information blir manipulerad.	R18	Möjlig	Allvarig	13	Minimera risk	Uppföljningsprocessen, nya indikatorer kommer följas taktiskt. Skapa förutsättningar för personal att tillförskaffa sig kompetens inom området. Översyn av arbetssätt, processer och rutiner för att stärka förutsättningarna för resiliens.		IT-chef	T2, T3			
Klimatsäkerhet	Risk för ökad/ökade skadegöringar på kommunens fastigheter och anläggningar.	R19	Möjlig	Känbar	9	Reducera risk	Följa utvecklingen och samverka med verksamheter där skadegörande uppgifter/insatser, exempelvis genom planering och genomförande av åtgärder. Utvärdera nya former för uppföljning av skador och skadegöringar, exempelvis via systemstöd.		Fastighetschef	T3			

Kriminalitet	Risk för värförbrottslighet, korruption, jäv och mutor inom tekniska nämndens verksamhetsområde.	R20	Mindre sannolik	Kämlar	6	Reduce risk	Framtagande av rutiner för uppföljning av projekt för att minska risken för korruption. Ärlig genomgång av korruption, jäv, mutor för att sprida kunskap.	Teknisk direktör	T3			
--------------	--	-----	-----------------	--------	---	-------------	--	------------------	----	--	--	--

Tekniska nämndens rapport till KS, januari–april 2025

Personaluppföljning

Personalpolitiska mål

Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

De fyra fokusområden i förvaltningens kompetensförsörjningsplan omfattar: arbetsgivarvarumärket, tidiga kompetensförsörjningsinsatser, hälsopromotion och anställningsprocessen

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

Kompetensförsörjningen är fortsatt en strategisk nyckelfråga för Teknik och fastighet, där vi inte bara behöver attrahera nya medarbetare med rätt kompetens, utan framför allt skapa förutsättningar för att behålla och utveckla den kompetens vi redan har.

Arbetet med den förvaltningsövergripande digitala onboarding, och för varje verksamhet, är klar. Den inventeringen av alla olika befattningar som finns i verksamheterna kopplat till kartläggningen av interna utvecklings- och karriärvägar pågår.

På Ledarforum i februari, med förvaltningens chefer, var temat Teknik och fastighets vision, arbetsgivarvarumärket och kommunikation.

Ledarskap (mål 6)

Anställningsprocessen ska fortsatt ses över för att förenkla för cheferna. I Umeå kommuns gemensamma traineeprogram för blivande chefer deltar två medarbetare från förvaltningen. Det är både en del i utvecklingsvägar och en del i robust organisation.

En arbetsmiljöingenjör har anställts och blir ett stöd för cheferna i arbetet med den fysiska arbetsmiljö, ex vid fysiska skyddsronder och arbetet med bygg- och anläggning.

Friskfaktorer (mål 7)

Friskfaktorerna, och friskfaktorlabbet, är ett stöd till chefer och medarbetare för att skapa en hälsosam och hållbar arbetsmiljö. Verksamheterna arbetar bla med friskfaktorn rättvis organisation, kommunikation, delaktighet utifrån behov.

Det pågående arbetat med tidiga insatser och rehabilitering fortsätter målinriktad i de flesta verksamheterna. Sjukfrånvaron har minskat på totalen, dels för att rutinen om aktiv rehabilitering används och att tidiga signaler och anpassningar ses över.

En gemensam workshop med förvaltningens skyddsombud och berörda chefer med fokus på resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts.

Resultatmått	Målvärde 2025	Utfall jan–april 2025			Utfall jan–april 2024		
		kvinnor	Män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	6,2	8,3	5,2	6,9	8,7	5,5	7,3
Andel långtidsfriska (%)	65	57	67	62	55	64	59
Andel heltidsanställda (%)	96	94	98	96	94	97	95

Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

Nämndens resultat per april är ett överskott på 27,3 mnkr jämfört med budget. Jämfört med resultatet samma period föregående år, 7,2 mnkr, så är resultatet cirka 20 mnkr bättre. Det som skiljer mellan åren är i huvudsak att kostnaderna för vintern är mer kostnadsmässigt gynnsam, samt att resultatet för fastighet är bättre jämfört med 2024 då snö, kyla och skador orsakade stora kostnader för verksamheten.

Prognosen per april visar ett förväntat överskott på ca 4,7 mnkr mot årsbudget, vilket är betydligt lägre än resultatet för perioden. Det överskott som finns inom vinterväghållningen förväntas minska något under året då kommunen tar över vägpaket från Trafikverket men delar av överskottet används också till prioriterade satsningar då det ekonomiska resultatet tillåter det. -2 mnkr avsätts till civil beredskap som nämnden fått utökat ansvar för, -3 mnkr avsätts för satsningar inom städ- och verksamhetsservice samt att medel avsätts för dagvattenhantering, -1 mnkr, och beläggningsarbeten, -2 mnkr, inom gator och Parker. Inledningsvis för året finns överskott inom måltidsservice och DoIT som förväntas minska ner mot nollresultat under året.

(mnkr med en decimal)	Budget jan–apr 2025	Utfall jan–apr 2025	Budget-avvikelse jan–apr 2025	Budget-avvikelse jan–apr 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budget-avvikelse 2025
Verksamhetens intäkter	50,8	63,3	12,5	11,1	159,9	165,8	5,9
Verksamhetens kostnader	-620,6	-605,6	15	-3,9	-1714,3	-1715,5	-1,2
Verksamhetens nettokostnad	-569,7	-542,2	27,5	7,2	-1554,4	-1549,7	4,7

Investeringar

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget-avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens nettoinvesteringar	-351,1	-221,4	129,7	-965,9	-1574,6	-1236,4	330,2

Tekniska nämndens rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

2025-05-08

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Fastighet	-231,1	-160,1	71	-702,5	-944,6	-686,2	258,4
Gator och parker	-87,8	-38	49,8	-193,2	-513,5	-462,5	43,1
IT	-29,6	-20,1	9,5	-62,3	-88,8	-80,9	7,9
Övrigt	-2,5	-3,2	-0,7	-7,9	-27,6	-6,8	20,8
Summa	-351,1	-221,4	129,7	-965,9	-1574,6	-1236,4	330,2

Tekniska nämndens investeringsbudget uppgår per april till -351,1 mnkr varav -221,4 mnkr nyttjats, vilket ger ett överskott på 129,7 mnkr. Överskottet beror till största del på tidsförskjutningar. Prognosen för året är -1236,4 mnkr, 330,2 mnkr under budget, vilket om prognosen håller är högre utfall än tidigare år. En skillnad för året är att vägpaketet från Trafikverket tas över, -250 mnkr. Dock finns alltid en risk att det blir tillkommande tidsförskjutningar eller förseningar gällande fastighetsinvesteringar vilket i så fall sänker prognosen.

Fastighet

Fastighets totala investeringsbudget för 2025 uppgår till -944,6 mnkr och prognosen för året är satt till -686,2 mnkr, dvs ett överskott på 258,4 mnkr. Orsaker till överskottet är att flera projekt inte har startat än, pausats eller har en förskjuten tidsplan.

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Vasaskolan gymn elevökn	-0,8	-0,7	0,1	-23,6	-63,0	-27,6	35,4
Grisbackaskolan matsal/kök	-12,0	-11,1	0,9	-5,3	-55,5	-44,0	11,5
Sofiehem 5:2 daglig verksamhet	-2,8	-0,5	2,3	-0,5	-50,0	-10,0	40,0
Championjonen vux elevökn	-11,0	-7,7	3,3	-69,1	-49,7	-30,0	19,7
Hedlundask ny-ombygg F-6	-14,3	-11,4	3,0	-19,0	-37,9	-37,9	0,0
Brandstation Umeå Östra ny	-3,9	-5,4	-1,6	-7,6	-37,2	-12,0	25,2

Tekniska nämndens rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

2025-05-08

Östra Stallet ombyggnation	0,0	0,0	0,0	-1,5	-35,2	-3,6	31,6
Västra stallet ombyggnation	-7,5	-7,5	0,0	-8,3	-33,7	-35,0	-1,3
Brandstation Umeå Västra ny vagnshall	-14,5	-7,0	7,5	-0,5	-29,5	-38,0	-8,5
Brandstation Holmsund uppbyggnad	-4,1	-2,9	1,2	-0,9	-29,1	-22,0	7,1
Summa	-70,9	-54,3	16,7	-136,4	-420,7	-260,1	160,5

Om- och tillbyggnationerna på Vasaskolan för gymnasiets elevökning har entreprenadstart vecka 21. Entreprenören väljer att starta senare än planerat men deras uppfattning är att det inte påverkar färdigställandetiden men däremot kommer kostnaderna att komma senare än hur budgeten är fördelad. Prognosen för 2025 är lagd till 27,6 mnkr, men budgeten är på 63 mnkr. Projektets ackumulerade budget ser ut att kunna hållas.

Utbyggnaden av kök och matsal på Grisbackaskolan för att möta det ökade elevantalet befinner sig i byggskede och ligger ca 2 veckor efter tidsplanen pga markarbete som tagit längre tid att utföra. Prognosen för 2025 ligger på 44 mnkr och budget på 55,5 mnkr. Slutprognosen för hela projektet ser ut att kunna hållas.

Nybyggnaden av hus på Magistervägen på Sofiehem 5:2 för daglig verksamhet inom IFN är under programskede. Projektet pausades under vår/höst 2024 då samlokaliseringen av daglig verksamhet behövde utredas ytterligare men är nu igång igen. Prognosen för 2025 ligger på 10 mnkr och budget 50 mnkr. Projektets ackumulerade budget ser ut att kunna hållas. Projektet följer den tidsplan som nu ligger om än budgeten ligger i framkant.

Projektet med om- och tillbyggnationer på Champinjonen för fler vuxenelever ligger i fas vad gäller tid och visar något mindre i prognos mot för budget för året. Slutprognosen för hela projektet är dock under budget. Projektet är i entreprenadskede. Nya byggnaden har slutbesiktning i månadsskiftet maj/juni och anpassningar och renoveringar av befintlig byggnad beräknas vara klar att tas i bruk till höstterminen 2025.

På Hedlundaskolan är den nya byggnaden under uppförande och det återbrukade teglet är monterat på fasaden med gott resultat och invändiga installationsarbeten pågår. Tidplanen ser ut att hålla och vissa delar ligger till och med lite före. Budgeten för 2025 ser i dagsläget ut att hålla samt att den totala budgeten ser ut att hålla. Under 2026 påbörjas ombyggnationerna samt renoveringen av befintliga skolan vilket gör prognosen mer osäker

då byggnaden är äldre och oväntade åtgärder kan dyka upp som inte ingått i den ursprungliga entreprenaden.

Nya brandstation Umeå östra på Tomtebo Strand väntar på att infrastrukturen ska komma igång innan byggnationen kan påbörjas. Upphandlingen av infrastrukturen är överklagad och när den blir klar är osäkert vilket påverkar tidsplanen för byggnationen. Budgeten för 2025 är 37 mnkr och prognosen är 12 mnkr. Prognosen för hela projektets ackumulerade investeringsutgift visar på att projektet kommer att klaras inom budget.

Vad som ska hända med östra stallet på Stadshusområdet är i dagsläget oklart då det inte får byggas om till stadigvarande arbetsplatser och inte får rivas. Utredning pågår om ändrad användning av byggnaden. Prognosen för 2025 är därför satt till 0 mnkr men projektet har 35,2 mnkr i budget.

Ombyggnationerna av västra stallet på Stadshusområdet ligger tidsmässigt, trots mycket oförutsett, i fas och byggnaden beräknas tas i bruk i början i september i år. Budgeten för 2025 är 33,7 mnkr och prognosen för året och för hela projektet visar på ett underskott med -1,3 mnkr.

Uppbyggnaden av vagnhallen på brandstation Umeå västra kom oplanerat med anledning av takraset i februari 2024 och budgeten som sattes var redan från starten för låg. I och med uppbyggnaden görs en rad åtgärder i projektet för att stärka brandförsvarets förmåga, arbetsmiljö och framtida expansionsplaner vilket fördyrar projektet med ca 8 mnkr. Budgeten för 2025 är 29,5 mnkr och prognosen är satt till 38,0 mnkr. Projektet löper enligt tidsplan och beräknas vara färdig för inflyttning i november 2025.

Uppbyggnaden av brandstation Holmsund efter branden i december 2023 har precis kommit i gång med bodetablering och stängsel. Budget för 2025 är 29,1 mnkr och prognosen är satt till 22,0 mnkr. I samband med uppbyggnaden görs även här en rad åtgärder för att stärka brandförsvarets förmåga, arbetsmiljö och framtida expansionsplaner vilket kommer att fördyra projektet med ca 5 mnkr. Byggnaden planeras vara inflyttningsklar till våren 2026.

Gator och parker

Gator och parkers investeringsbudget uppgick jan-april till 87,8 mnkr, utfallet för samma period blev 38,1 mnkr dvs. ett överskott på 49,8 mnkr. Överskottet beror till stor del på att projekt har blivit senarelagda pga. att övertagande av vägnät från Trafikverket är förskjutet till hösten 2025.

Tekniska nämndens rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

2025-05-08

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Medfinansiering TRV	0	0	0	0	-250,0	-250,0	0,0
Renmarkstorget	-15,8	-2,8	13,0	-2,2	-47,3	-10,5	36,8
Väg 503	-6,4	-0,3	6,2	-0,4	-19,3	-3,5	15,8
Norrbyskär	-6,3	-1,6	4,7	-1,2	-18,8	-21,4	-2,6
Kungsvägen	-5,3	-14,0	-8,7	-5,9	-16,0	-16,0	0,0
Belysning gator	-3,3	-0,4	2,9	-8,7	-10,0	-10,0	0,0
Kungsgatan	-3,3	-0,1	3,3	0,0	-10,0	-1,9	8,1
Brännavägen/Åsgatan	-3,1	-0,3	2,8	-0,8	-9,3	-9,3	0,0
Norra Gimonäsvägen/Gränsvägen	-2,6	-0,9	1,7	-1,1	-7,9	-7,9	0,0
Fordon	-2,6	-0,8	1,8	-7,6	-7,7	-7,7	0,0
Övriga	-39,1	-16,9	22,2	-165,3	-117,2	-124,3	-15,0
Summa	-87,8	-38,1	49,9	-193,2	-513,5	-462,5	43,1

Övertagandet av vägar från Trafikverket blev förskjutet till hösten 2025, prognosen för övertagandet är 0 mnkr.

Renmarkstorget har blivit senarelagt, projektering kommer att slutföras under 2025 och detta innebär ett prognostiserat överskott på 36,8 mnkr för 2025. Projektet fortsätter sedan fram till 2028.

Väg 503, övertagandet av vägarna är förskjutet till hösten 2025 och detta bidrar till stora tidsförskjutningar för detta projekt, totalt ett överskott på 15,8 mnkr för 2025.

Norrbyskär, projektering är klar och entreprenad påbörjas innan sommaren, stora fördyringar vid bygget av Kajerna för hela projektet, för 2025 en prognos på 2,6 i underskott.

Kungsvägen är projekterat färdigt och entreprenaden är igång, prognos för helår är 0 mnkr.

Belysning gator går enligt plan och prognosen är 0 mnkr för helår.

Kungsgatan ska projekteras under 2025 och projektet väntas på ett överskott på 8,1 mnkr på helår. Projektet fortsätter under 2026.

Tekniska nämndens rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

2025-05-08

Brännavägen/Åsgatan ser ut att hålla tidplan och budget, prognos för helår är 0,0 mnkr.

Norra Gimonäsvägen/Granvägen förväntas hålla tidplan och bli slutförd under 2025, prognos för helår är 0 mnkr.

Gator och parkers totala investeringsbudget för 2025 uppgår till 531,5 mnkr och prognosen är för T1 441,1 mnkr, dvs ett överskott på 72,4 mnkr.

DoIT och övrigt

Investeringarna på DoIT ligger under budget för perioden med 9,5 mnkr och ett prognostiserat överskott för året på 7,9 mnkr kopplat till utrustning där totalt behov för året är lägre än budget. Under övrigt ingår städ- och verksamhetsservice, måltidsservice och investeringar för civil beredskap. Städ- och verksamhetsservice har 0,8 mnkr för inventarier till Stallarna som skjuts framåt i tiden men i övrigt är prognosen att verksamheten nyttjar sin budget fullt ut. Även måltidsservice nyttjar sin budget fullt ut för året. Investeringarna för civil beredskap uppgår till 20 mnkr för 2025, där finns i skrivande stund ingen färdig plan för investeringar under året därför är prognosen nu 20 mnkr i överskott.

Tekniska nämnden Delårsrapport T1 2025

Dokumentansvarig: Teknik- och fastighetsförvaltningen
Fastställd av: Tekniska nämnden, **XXXX-XX-XX**
Version: 0,1
Dokumentdatum: 2025-05-13
Reviderad:

UMEÅ
KOMMUN

Innehållsförteckning

Tekniska direktören har ordet – Året som gått	03	Nämndens utvalda rapporter	
Verksamhetsrapport		Personuppgiftsincidenter	27
Digital omställning och IT	06		
Fastighet	08	Tekniska nämnden – personalrapport	28
Gator och parker	10	Personalpolitiskt mål 5	30
Måltidsservice	12	Personalpolitiskt mål 6	31
Städ- och verksamhetsservice	14	Personalpolitiskt mål 7	32
Inriktningsmål		Tekniska nämnden – ekonomirapport	33
Inriktningsmål 1	18	Verksamheternas ekonomi	37
Inriktningsmål 2	20	Investeringar	44
Inriktningsmål 3	22		
Inriktningsmål 4	24		

Viktiga händelser under tertialet

Tekniska direktören har ordet

Som vanligt har första tertialet präglats av ett intensivt arbete. Vi har summerat 2024, startat 2025 och levererat underlag inför budgetprocessen för 2026. Planeringsprocessen utvecklas kontinuerligt och där har nämnden en viktig roll att bistå med strategiska underlag för kommunens planering.

Inför 2026 lyfts i nämndens underlag behov av omställning i flera perspektiv och ett ökat fokus på Samhällssäkerhet och civil beredskap. Befolkningsprognosen har återigen reviderats ner och ett arbete har skett för att hantera påverkan i underlagen. Presidiedialoger har hållits i positiv anda, med fokus på lokalförsörjning och digital omställning.

Karin Isaksson, teknisk direktör.

Året har inledningsvis präglats av en mild vinter och mindre plogning men samtidigt med halkbekämpning. För Fastigheterna skottades att antal tak tidigt på säsongen av säkerhetsskäl. Arbetet med att öka vår taksäkerhet går vidare även under detta år. Arbetet med att implementera den nya fastighetspolicyn pågår och i ett första steg planeras för övertagande av Navet.

Förberedelserna inför övertagandet av vägarna innanför ringen den 1 september pågår och om och utbyggnaden av Vasaskolan startar nu.

Miljö och hälsoskyddsnämnden (Mhn) har fortsatt sina inspektioner av skolor och förskolor, både avseende städning men också underhåll och slitage. Arbetet tillsammans med utbildnings-förvaltningen fortsätter för att säkerställa rena lokaler. Idag städas enligt kommunens servicenivåer vilka motsvarar branschstandard medan Mhn kräver städning enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer som inte är ett lagkrav och kommunen har avseende städfrekvens överklagat Mhns beslut.

**UMEÅ
KOMMUN**

Resultatet som helhet visar på en positiv utveckling, både mot budget och föregående år.

Planeringen pågår för fullt för en gemensam, inspirerande eftermiddag för alla medarbetare.

DoITs arbete med sitt interna utvecklingsarbete har intensifieras och rekryteringar pågår. Måltidsservice har de senaste åren tampats med ekonomiska utmaningar men kan nu, efter hårt arbete med ekonomin som gett ett större ekonomiskt utrymme, öka andelen inköp av närodlade och ekologiska livsmedel.

Kommunfullmäktige beslutade på tertialets sista möte att tilldela nämnden ett utökat ansvar för den civila beredskapen avseende reservkraft, drivmedel, livsmedel och beredskapslager.

Trots många och stundtals stora utmaningar har verksamheterna, som vanligt, levererat värdefull service till medborgarna och kommunens verksamheter på ett utmärkt sätt och med goda resultat, varje dag.

Karin Isaksson

Karin Isaksson, teknisk direktör

Verksamhetsrapport

Digital omställning & IT

Årets första månader har präglats av organisationsarbete, rekryteringar och färdigställande av kommunens Plan för digital omställning.

Efter en omorganisation har vi inom DoIT etablerat två områden – Utveckling och arkitektur samt Infrastruktur & cybersäkerhet – med respektive områdeschef. Till dessa områden rekryteras 3 nya enhetschefer. Den totala mängden med 7 chefer inom verksamheten är samma som tidigare. Parallellt ställer vi om arbetssätt och team för att bättre leverera på kommunens behov av IT- och digitaliseringsstöd.

Det har varit en något högre personalomsättning generellt som medför att det dels går mycket tid till rekryteringar, dels att vi på grund av vakanta tjänster ligger med ett ekonomiskt överskott. Analys och planering pågår för att utvärdera hur vi kan nyttja dessa medel på ett bra sätt.

I december skickades Plan för digital omställning på remiss till kommunens nämnder och bolag. Totalt inkom många kommentarer som har analyserats och beaktats utifrån relevans. Nämnderna var i stort sätt eniga att planen överlag är bra och nödvändig.

Världsläget kopplat till IT- och cybersäkerhet är fortsatt oroande. Vi lägger mycket fokus på att arbeta förebyggande för att stärka vår förmåga till resiliens.

Status prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
Bygga en god förmåga till cybersäkerhet inom Umeå kommun Säkerställa kommunens tillgång till adekvat teknik för detektering av angrepp. Öka mognaden inom cybersäkerhet genom att utbilda kommunens medarbetare. Kartlägga ej uppdaterad mjukvara, som kan innebära säkerhetsrisker. Genomföra planerade tester av vår egen säkerhet.	Som i ett led i att skydda oss mot Cyberattacker har vi infört en högre nivå av säkerhet genom att uppgradera till Microsoft E5 licenser. Ett övervakningssystem för att bättre kunna analysera datatrafik i våra nätverk har utvärderats med gott resultat. För att stärka kommunanställdas kompetens inom informations- och cybersäkerhet införs ett utbildningsstöd som befinner sig i pilotfas. Vi har ett pågående arbete med att uppgradera alla servrar till operativsystem som är supporterade av Microsoft. Efter T1 har vi uppgraderat ca 85% av alla servrar vilket anses högt då ett antal tjänster fortfarande kräver en äldre version av operativsystem. Under T1 har vi utfört en omfattande scanning på stora delar av vår IT-infrastruktur. Här pågår arbetet med att analysera rapporterna för åtgärder.
Skapa förutsättningar för Umeå kommun att arbeta datadrivet och använda AI Etablera samverkansobjektet Datadriven kommun. Leverera analysstöd som kan användas av och skapa värde i verksamhet. Skapa förutsättningar för Umeå kommun att använda AI, exempelvis genom att definiera juridiska och säkerhetsmässiga ramverk.	Objektet Datadriven kommun är etablerat med representation av 6 av kommunens förvaltningar i styrgruppen samt en stark objektledning som driver arbetet. Målen för objektet är att skapa förutsättningar att spara tid samt att förbättra förmågan att arbeta datadrivet inom kommunen. Det har etablerats nära kontakt med verksamheterna för att bättre förstå deras behov och leverera träffsäkert analysstöd. Objektet har utvecklat flera rapporter och vi ser en stark tillväxt i användning och nytta. Under första tertialen har objektet också drivit första delen av en juridisk bedömning för Microsoft som leverantör och deras tjänster vilka bland annat används för databehandling och analys, däribland AI-tjänsterna CoPilot.
Driva omställning och utveckling i den egna verksamheten och tillsammans med andra Starta välfungerande team som skapar värde för dem vi finns till för. Vi ställer om våra arbetssätt för att använda kommunens resurser effektivt. Vi ska lägga en ökad andel arbetstid på att utveckla och ställa om, och en minskad andel på att underhålla befintligt. Vi ska spara tid, åt oss själva och/eller andra.	Under året har vi tagit fram en tydligare checklista för att stödja etableringsprocessen för våra team. Ett antal team har till fullo är etablerats och fler är i processen. För att få underlag till planering av vilka team vi ska fokusera på och etablera under tertial 2 och 3 har vi under årets första månader genomfört ett omfattande analysarbete.

Fastighet

Året har inletts med gynnsam temperatur och nederbörd, vilket har inneburit lägre energiförbrukning och mindre snöhantering, även om en hel del takskottning genomförts. Förebyggande åtgärder pågår fortsatt där ett antal åtgärder planerar att åtgärdas inom kort.

Fokus under de första månaderna har varit att arbeta med lokalförsörjning- och investeringsplaneringen för att lämna ett bra underlag till budgetprocessen, till alla nämnder och till budgetberedningen, där särskilt fokus har legat på den minskade befolkningsutvecklingen.

Projekt som byggs nu under 2025 är bl a ny förskola på Mariedal, Hedlundaskolan och Vasaskolan. Nya förskolan Kungsgården på Grubbe på 8 avdelningar är klar och inflyttad.

Upphandling av ett nytt verksamhetssystem för Fastighet pågår för fullt och uppstart av införandeprojektet beräknas till hösten.

Arbetet med att uppdatera våra skyddsrum fortsätter genom att upprustning av skyddsrummen har intensifierats.

Arbetet med implementeringen av den nya fastighetspolicyn har börjat. En plan för övertagande av i första hand Navet pågår.

Under våren har driften genomfört en samverkansträff med motsvarande delar från Skellefteå och Örnsköldsviks kommuner där erfarenheter har utbytts.

Status prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
TN-uppdrag 2025:1 Uppdrag till förvaltningen att säkerställa att kommunens lokaler, där behov finns i och utanför staden, är tillgängliga mötesplatser för medborgarna, detta i syfte att stärka lokalsamhällets gemenskap. Förvaltningen ska återkomma med redogörelse till nämnden om status och eventuella behov av åtgärder under hösten 2025.	Arbetet har startats upp, men har pausats. En ny skolsäkerhetslag förväntas antas i juni, vilket kommer att påverka förutsättningar vid samnyttjande av lokaler.
Analys av resurser och organisation Genomföra en analys av konsekvenserna som Fastighetspolicyen föranleder utifrån resursbehov och eventuella justeringar i organisation	En anpassning av organisationen pågår utifrån att kunna hantera de förändringar som Fastighetspolicyen påverkar Fastighet.
Upphandling och avtalsförvaltning Under 2024 har en kartläggning och analys av nuvarande arbetssätt skett i samverkan med Upphandlingsbyrån. Under 2025 kommer de identifierade prioriteringarna och aktiviteterna att genomföras. Bl.a.: Rollbeskrivning och ansvarsområden, Genomgång och implementering av beskrivna/justerade processer i verksamheterna, Framtagande av stödmaterial, Kompetensutveckling avtalsförvaltning och upphandling	Arbetet med att förbättra upphandlings och inköpsprocessen är uppstartad tillsammans med Upphandlingsbyrån.
Effektiv verksamhet Analysera de senaste årens kostnadsutveckling avseende byggprojekt och föreslå åtgärder	Arbetet med att analysera kostnadsutvecklingen har påbörjats.
Nytt fastighetssystem Under 2024 har ett gediget förstudiearbete genomförts. Under 2025 påbörjas upphandling samt införande av ett nytt fastighetssystem.	Utvärdering av fastighetssystemen pågår och en implementering av det vinnande systemet planeras att starta upp under hösten.

Gator och parker

I år avslutades vintern väldigt tidigt och utan betydande bakslag vilket har lett till att en tidig avstädning av gator och en snabb start av våraaktiviteterna.

Rally Sweden premiärkörde en startsträcka längs Strandpromenaden och fick väldigt goda vitsord för det. Det centrala läget tillgängliggjorde rallyt för många medborgare som annars inte hade haft möjlighet att uppleva det.

Temat för året: utveckling, är i sin linda. Arbetet kring utvecklingsmöjligheter inom befattningar och roller är uppstartat.

Sedan 1 februari är det ny entreprenör för Färdtjänst. Inledningsvis med stora utmaningar men verksamheten stabiliseras eftersom.

Sommarblomstemat för året är rymden.

Infrastrukturupphandlingen för Tomtebostrand är överklagad.

Status prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
TN-uppdrag 2025:2 Uppdrag till förvaltningen att påbörja i dialog och i samverkan med verksamheter/näringsliv/ föreningsliv m.fl. omställning av allmänna ytor så som torg, stråk och gata till säsong varierade mötesplatser med målet att succesivt göra centrala Umeås torg, stråk och gator tillgängligare, attraktivare, livfulla och trevliga och att besöka. Återkoppling till nämnden hösten 2025 Arbetet med investeringsplaneringen, processer och sömlöshet Utveckla projektarbetet, genom att implementera och revidera arbetssätt för att säkra högre genomförandekraft av investeringsbudgeten, bland annat genom framtagandet av en "Gatu-utvecklingsplan" Framtidssäkra den långsiktiga investeringsplaneringen genom fokus på robusthet och uppdatera arbetsmodell för arbetet med våra investeringsprojekt. Implementera den arbetsmodell som är framtagen för arbetet med detaljplaner i alla avdelningar.	Inventering av påbörjade och planerade aktiviteter är på gång. En arbetsgrupp kring Gatuutvecklingsplanen arbetar med innehåll och struktur. Referensgruppsmöten kommer att hållas i maj och tidplanen att ha ett utkast innan sommaren håller. Databasen kring investeringsplaneringen har utvecklats och möten med bolagen är inplanerade. Arbetet med utbyggnadsplanen är uppstartat och samordnas med vår investeringsplanering. Strukturen för arbetsmodellen för detaljplanearbetet är framtagen och ska bearbetas och implementeras fullt ut under året.
Klimatomställningsarbetet Etablera arbetsmodell och organisation för kommunens klimatomställningsarbete Översyn av klimatkrav och klimatberäkningar i anläggningsprojekt. Ta fram och implementera Prio+-nät för gång och cykel. Genomföra projekt och aktiviteter för att öka separeringen av gång och cykel, där flödena motiverar separering	Ett pilotprojekt för att få kunskap om klimatpåverkan i traditionella reinvesteringsprojekt är under uppstart. Projektleddare Masshantering och miljö är identifierad som en viktig åtgärd för att minska utsläppen och öka kostnadseffektiviteten investeringsprojekten. Samverkan för att tillsammans med branschen och andra aktörer långsiktigt ställa om anläggningsbranschen i Umeå pågår. Dialog kring Prio+-nätet pågår. Uppdraget kring separering är ständigt pågående och redovisades i Tekniska nämnden i januari i år.

Måltidsservice

Verksamhetens fokusområden 2025 är att förbättra mätning av kundnöjdhet samt extra fokus på produktionsutredning och måltidskoncept inom äldreomsorgsverksamhet. Aktiviteterna för att jobba med detta pågår enligt plan.

Under förvaltningens tema Utveckling jobbar verksamheten med temat modigt ledarskap. Arbetet pågår löpande genom att vi tränar, utmanar varandra, vågar vara obekväma och på så sätt bygger tillit och psykologisk trygghet.

På grund av minskat barnantal i förskolan och förskolestrukturutredningen som innebär att antalet förskoleavdelningar minskar markant har Måltidsservice under perioden jobbat med en övertalighet och har tillfälligt behövt stoppa all nyrekrytering för att försöka hitta stadigvarande placeringar. Flera medarbetare har tillfälliga placeringar i väntan på stadigvarande behov.

Även i Äldreomsorgen har antalet brukare minskat och verksamheten har behövt anpassa bemanningen till nya förutsättningar. Vi ser just nu att vi har en överkapacitet produktionsmässigt och vi jobbar med att utreda hur vi nyttjar vår kapacitet på bästa sätt.

Mot inriktningsmålet klimat pågår arbetet ständigt mot mer klimatsmarta måltider. Nya svenska vegetariska proteinkällor testas och delar eller hela måltider byts ut succesivt. Vi har under många år jobbat med att mäta och minska svinnet, en ny arbetsgruppen är startad för att genomlysra svinnarbetet och hitta standardiseringar och förbättringar.

Måltidsservice har en ekonomi i balans och bedömer att uppdraget uppfyllts i hög grad.

Status prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
Goda. Samverkan som underlag för kundnöjdhet Vi behöver bli bättre på att mäta kundnöjdhet. Dagordningsmallen för matråd och frågorna i enkäten är ej känd och vi har för få svar för ett tillförlitligt resultat. Förankra i verksamheten och genom samverkan med förskola och skola.	De mätbara frågorna och dagordningsmallen är på nytt implementerade och vi har aktivt jobbat med att använda frågorna och sprida goda exempel på hur chefer jobbar med frågorna. Andelen svar har ökat.
Produktionsutredning inom Äldreomsorgen Äldreomsorgsutredningen innebär förändringar i vilka boenden som blir kvar. Utreda hur Måltidsservice nyttjar den kapacitet vi har och producerar effektivast till dessa enheter.	Utredning av kapacitet av äldreomsorgsköken är gjord, den ligger till grund för alternativa lösningar som ska presenteras till hösten. Prognosen är att vi har genomfört förändringar innan årets slut.
Hälsosamma. Äldreomsorg inom måltidskonceptet Tydliggöra och följa upp Måltidskonceptet tillsammans med enhetschefer	Fokusgrupper är skapade och arbetet pågår löpande under året.
Öka lokalproducerade inköp Vi skall prioritera inköp av lokalt producerade livsmedel för att nå uppsatt mål.	Vi har konverterat några fler livsmedelsgrupper så att det bara går att köpa lokalproducerat. Vi följer löpande ekonomiskt utfall och andel ekologiskt och närproducerat för att se i vilken takt vi kan utöka.

Städ- och verksamhetsservice

Första kvartalet 2025 har präglats av omfattande förändringsarbete, med fokus på kvalitetshöjning, digital utveckling och organisatorisk stabilisering. Trots utmaningar med sjukfrånvaro har verksamheten tagit viktiga steg mot att möta de högt ställda krav som ställs av både kommunen och tillsynsmyndigheter. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens tillsyner har fortsatt att prägla Städ och Verksamhetsservices arbete under årets första kvartal. Fokus har legat på att stärka verksamheten och höja kvaliteten i utförandet.

Omorganisation och förändringsarbete: Under kvartalet har en omorganisation genomförts inom Städ och Verksamhetsservice. Syftet är att frigöra resurser för nödvändiga kvalitetsförbättringar samt att göra verksamheten mer robust och hållbar på lång sikt. Omorganisationen är en del av handlingsplanen "Städkvalitet 2.0", som togs fram under 2024. Ett flertal aktiviteter kopplade till handlingsplanen pågår. Vissa delar är genomförda, andra följer tidplanen, medan några moment har försenats, främst på grund av höga sjukfrånvarotal bland både medarbetare och chefer.

Kvalitetsarbete: En betydande del av arbetet under första kvartalet har handlat om att skapa förutsättningar för den förändringsresa verksamheten befinner sig i. Målet är att utveckla städkvaliteten i linje med de krav och förväntningar som Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen ställer. Särskilt fokus har lagts på att införa en egen kvalitetstillsyn för att kunna mäta utförd städning. Arbetet baseras på INSTA 800-standarden, som är nordisk branschstandard. Det är viktigt att notera att Miljö- och hälsas tillsyner grundas på Folkhälsomyndighetens bedömningar, vilka innebär betydligt högre krav än branschens standard. Att fullt ut uppfylla dessa krav skulle kräva avsevärt ökade resurser, både i form av personal och ekonomi. Utbildning, Fastighet och Städservice arbetar tillsammans för att bemöta den bedömningsgrund som Miljö och Hälsa har på städkvalitén.

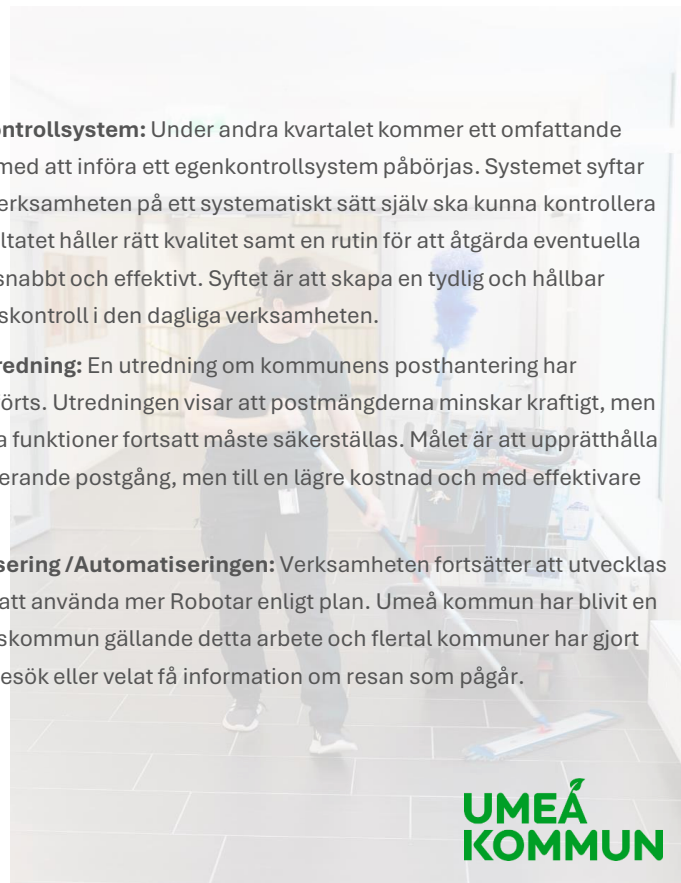
Digital utveckling: Verksamheten har inlett ett arbete med att digitalisera sina processer. Bland annat har studiebesök hos Uppsala kommun genomförts, där projektgruppen tagit del av goda exempel på ett digitalt verktyg som kan effektivisera kvalitet, ekonomi och planering. En kravspecifikation för ett digitalt städledningssystem har påbörjats. Målsättningen är att genomföra upphandling och påbörja implementering vid slutet av 2025 eller i början av 2026. Övergången kommer att ske successivt, och det kommer att ta tid innan samtliga objekt och medarbetare är fullt integrerade i det nya systemet.

Bemanning och resursplanering: Ett prioriterat arbete pågår också för att minska användningen av timvikarier och i högre grad använda befintlig personal. Genom förbättrad schemaplanering och stöd från den nyrekryterade HR-administratören skapas nya möjligheter för en mer stabil bemanning. Ett förslag hur vi skall kunna bemanna på ett annorlunda sätt än vi gör idag pågår, med en benchmarking med andra kommuner pågår, som kommer resultera i ett förslag under våren.

Egenkontrollsystem: Under andra kvartalet kommer ett omfattande arbete med att införa ett egenkontrollsystem påbörjas. Systemet syftar till att verksamheten på ett systematiskt sätt själv ska kunna kontrollera att resultatet håller rätt kvalitet samt en rutin för att åtgärda eventuella brister snabbt och effektivt. Syftet är att skapa en tydlig och hållbar kvalitetskontroll i den dagliga verksamheten.

Postutredning: En utredning om kommunens posthantering har genomförts. Utredningen visar att postmängderna minskar kraftigt, men att vissa funktioner fortsatt måste säkerställas. Målet är att upprätthålla en fungerande postgång, men till en lägre kostnad och med effektivare rutiner.

Robotisering /Automatiseringen: Verksamheten fortsätter att utvecklas genom att använda mer Robotar enligt plan. Umeå kommun har blivit en referenskommun gällande detta arbete och flertal kommuner har gjort studiebesök eller velat få information om resan som pågår.

Status prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
Robotisering Öka takten gällande robotiseringen enligt framtagen plan med utgångspunkt i varje enskilt objekts förutsättningar. Skapa förutsättningar för effektivt och utökat nyttjande av städrobotar, i samverkan med Fastighet.	För att hantera klisterstädning i tre hallar har robotar anskaffats. Vissa utmaningar har dock uppstått avseende möjligheten att nyttja lokalerna nattetid, då vattenförsörjningen stängs av, vilket har medfört viss försening i tidsplanen. Övriga robotar är i drift och fungerar mycket väl. De uppvisar goda resultat både ur ett ekonomiskt och kvalitetsmässigt perspektiv samt bidrar till en förbättrad arbetsmiljö genom att minska förekomsten av monotona arbetsmoment.
Optimera bemanningsplaneringen Genomlysning av verksamhet samt översyn av arbetstidsförläggning i syfte att möta ett ökande behov gällande nyttjandegrad av kommunala lokaler. Systematisera bemanningsplaneringen.	Verksamheten har i slutet av april påbörjat arbetet med att implementera Multiaccess. Införandet av systemet syftar till att möjliggöra en mer effektiv och strategisk planering av personalresurser. Genom Multiaccess skapas förbättrade förutsättningar för samordning av arbetsuppgifter över distrikten, särskilt vid helgarbete och vid tillfälliga resursbehov under året. Parallellt pågår ett aktivt arbete med att minska andelen timanställda, i syfte att stärka kontinuitet och kvalitet i verksamheten.
Välja klimatsmarta arbetssätt & metoder Översyn av städmetoder och produkter, samt identifiering av objekt lämpliga för miljövänlig och kemikaliefri städning. Vid nyproduktion väljs alltid i första hand miljövänlig och kemikaliefri städning. Aktivt återbruksarbete	Verksamheten bedriver ett kontinuerligt arbete kopplat till miljö- och kemikaliefri städning. En särskild arbetsgrupp har utsetts för att driva dessa frågor i nära samarbete med miljöinspektörer. Vid all nyproduktion prioriteras miljövänliga alternativ och kemikaliefri städning i den mån det är möjligt. En särskild utmaning kvarstår i hygienutrymmen, såsom toaletter, där marknaden ännu inte till fullo kan erbjuda tillfredsställande alternativ. Verksamheten är också engagerad i återbruksarbete och deltar aktivt genom Stadshusservice i projekt kopplade till återbruk inom Stadshuset. Inom dessa projekt medverkar verksamheten i att främja hållbarhet och effektiv resursanvändning.
Öka kvalitet / kvalitetssäkra Genomförande av framtagen handlingsplan, "Städkvalité 2.0". Införande av likvärdiga arbetssätt, kvalitetssäkring, egenkontroller och kvalitetskontroller. Mål: Under 2025 ska kvalitetskontroll ske på minst 50% av objekten (förskolor prioriteras). Av dessa kontroller ska minst 70% uppnå "Godkänd". Slutföra behovsanalys samt förstudie avseende upphandling av verksamhetssystem för produktionsplanering.	Arbetet med handlingsplanen "Städkvalité 2.0" fortskrider i syfte att höja verksamhetens kvalitet. Nästa större steg i utvecklingen är uppbyggnaden av ett egenkontrollsystem, vilket ska säkerställa en systematisk och kontinuerlig kvalitetskontroll. Egeninitierade kvalitetskontroller har redan påbörjats och genomförs nu regelbundet ute på förskolor. En modell för att mäta och leverera Nöjd-Kund-Index (NKI) till nämnden är färdigställd och kommer att implementeras under hösten för att kunna redovisas i årsrapporten. Förstudien av ett digitalt städledningssystem har genomförts, inklusive nyttokalkyl och ekonomikalkyl. Arbetet med att ta fram en kravspecifikation pågår och fortlöper enligt den framtagna tidsplanen.

Inriktningsmål

Inriktningsmål 1

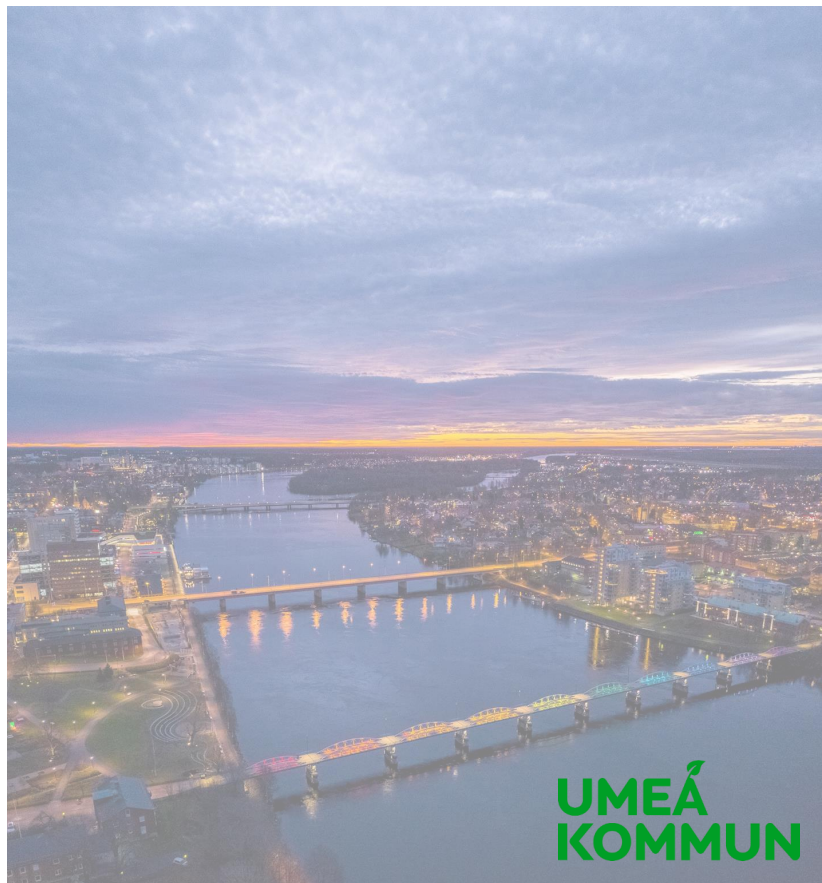
Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050

Tekniska nämndens bidrag till inriktningsmålet är viktiga då platsens attraktivitet och goda livsmiljöer är central för val av plats att leva på och tillväxt.

Arbetet med övertagande av vägarna innanför ringen pågår för fullt och kommer att intensifieras allt mer. Ett arbete kring strukturering av framtida investeringar tillsammans med bolagen pågår för att underlätta samordning.

Kungsgårdens förskola med speciellt fokus på utemiljön är färdigställd och invigd.

Plan för digital omställning har varit ute på remiss och kommer att skickas för beslut till Kommunfullmäktige efter Tekniska nämndens möte i maj.

Inriktningsmål 1

Uppföljning prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
Leverans av projekt och infrastruktur, fokus tidiga skeden.	Arbete pågår. Samordning och planering sker internt och externt.
Vara en aktiv partner inom innovation. Förstå nuvarande processer/arbetssätt för att utreda och föreslå nya.	Arbete pågår. Bl a Plan för digital omställning.

Inriktningsmål 2

Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Arbetet fortsätter i enlighet med tidigare fastställda styrdokument. Arbetet kommer att ske inom ramen för grunduppdraget genom fortsatt arbete med trygga och säkra utemiljöer samt genom arbetet med att samordna lägenhetshanteringen i kommunen. Inom nämndens grunduppdrag pågår löpande arbete för att skapa och upprätthålla trygga och säkra utomhusmiljöer genom exempelvis planering och underhåll av gatubelysning, parker och naturområden.

Inriktningsmål 2

Uppföljning prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet

Stadsdelssatsningar, fortsätta arbetet enligt av nämnden fastställd plan.

Trygghetsskapande åtgärder Ersboda. Genomförande av utemiljöprojekt vid fastigheten Karet 2. Projektet sker i samverkan med UmeBrå, Ersboda folkets hus samt Fritid.

Status/kommentar

Under uppstart.

Vid den byggnad som Umeå kommun äger och inrymmer Ersboda bibliotek, Ersboda Folkets Hus och Ungdomens Hus pågår ett utemiljöprojekt. Syftet är att skapa en trivsammare och tryggare plats som fler besöker och vistas som i. Ersboda Folkets Husförening håller ihop samskapandet och inhämtandet av synpunkten från besökare och verksamheter i huset och där även Umeå universitet är med och gör en forskningsstudie. Projektet finansieras med medel från BRÅ och Umeå kommun (TN)

Inriktningsmål 3

Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina liv

Inom nämndens område finns många områden som kan bidra till att ge förutsättningar både för män och kvinnor. Särskilt kan nämnas att känna sig trygg i våra offentliga rum och tillgången till god kollektivtrafik och hållbara färdssätt.

Planering inför årets medborgardialoger och trygghetsvandringar är i gång. I år kommer Backen/Umedalen och Obbola att genomlysas.

Inriktningsmål 3

Uppföljning prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
Medborgardialoger och stadsdelsåtgärder	Under uppstart.
Utveckla tryggare mötesplatser, ett större projekt väljs ut ur investeringsplanen utifrån perspektivet jämställd stadsutveckling.	Renmarkstorget är utvalt, arbete pågår.

Inriktningsmål 4

Umeå ska vara klimatneutralt till 2040

Teknik- och fastighetsförvaltningen har en viktig roll i Umeå kommuns arbete mot klimatneutralitet. Förvaltningen står för en betydande del av organisationens klimatpåverkan, särskilt inom bygg och anläggning, energi och transporter som tillsammans med cirkulär ekonomi och övergripande insatser utgör inriktningsmålets fokusområden. Under 2025 kommer åtgärdsprogrammet för miljömålen att belysas då programmet avslutas vid årsskiftet. Flera av de åtgärder som teknik- och fastighetsförvaltningen berörs av är kopplade till inriktningsmålets fokusområden.

Inriktningsmål 3

Uppföljning prioriterade aktiviteter

Uppdrag/aktivitet	Status/kommentar
Genomföra kartläggning av klimatpåverkan enligt GHG-protokollet (scope 1 och 2) för nämndens verksamheter.	Genomförd.
Främja återbruk inom teknik- och fastighetsförvaltningen. Fortsatt arbete med etablering av arbetssätt och organisation.	Arbete med att främja återbruk inom teknik- och fastighetsförvaltningen fortsätter och blir (ordinarie) löpande arbete inom förvaltningen, en återbrukskoordinator har anställts. Etablering av arbetssätt pågår, tex digitalt verktyg och rutiner för cirkularitet av produkter i förvaltningens förråd/lagerplatser.
Fortsatt arbete med att skapa förutsättningar för en fossilfri fordonsflotta och laddinfrastruktur	Pågående arbete i projekt.
Påbörja åtgärder Sandbackadammen/Sandaparken	Projektering pågår.
Planera kommande investeringar kring Tvärån och Djupbäcken/Sandbäcken	Mindre åtgärder planeras för genomförande senare i år.
Genomföra sårbarhetsanalys avseende Ras och skred.	Sårbarhetsanalysen är gjord. Identifierade åtgärder finns.
Genomförande av återstående åtgärder i Åtgärdsprogrammet för Umeå kommuns lokala miljömål.	Av de 39 st åtgärder som teknik- och fastighetsförvaltningen berörs av så är 18 % är genomförda och 54 % kommer att bli genomförda till årets slut (2025), resterande åtgärder råder viss osäkerhet kring huruvida de kommer bli genomförda eller inte.
Genomföra klimatberäkningar och bedömningar i tidiga skeden vid nyproduktion av byggnader. Detta i syfte att möjliggöra lägre klimatpåverkan via exempelvis medvetna materialval, demonterbarhet och återbruk.	Pågår, löpande arbete.

Rapporter

Personuppgiftsincidenter

Förvaltningens hantering av dataskydd och informationssäkerhet fungerar överlag tillfredsställande. De årliga utbildningarna och insatserna, både centralt och lokalt, bidrar till att personuppgiftskoordinatorerna kan utföra sina uppgifter effektivt.

En incident under perioden T1, där sekretessmarkerade folkbokföringsuppgifter från Skatteverket felaktigt lästes in i vår Metakatalog, upptäcktes och åtgärdades snabbt tack vare uppmärksamma chefer och samarbete mellan avdelningarna.

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med dataskydd och informationssäkerhet, som personuppgiftskoordinatorerna påbörjade hösten 2024. Detta inkluderar tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder samt kontinuerlig information till personalen om gällande rutiner, för att minska risker och förbättra det övergripande dataskyddet.

År	Antal incidenter	Antal anmälda vidare
2018	3	1
2019	6	0
2020	9	1
2021	9	1
2022	3	1
2023	12	0
2024	10	0
2025 T1	1	0

Tabellen visar antal incidenter per år.

Personalrapport

Måluppfyllelse personalpolitiska mål

Personalpolitiska mål	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Enligt plan

Tabellen visar bedömning av nämndens arbete med de personalpolitiska målen med bedömningskriterierna; Enligt plan/ Mer arbete krävs.

Resultatmått	Målvärde 2025	Utfall jan–april 2025			Utfall jan–april 2024		
		kvinnor	Män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	6,2	8,3	5,2	6,9	8,7	5,5	7,3
Andel långtidsfriska (%)	65	57	67	62	55	64	59
Andel heltidsanställda (%)	96	94	98	96	94	97	95

Tabellen visar utfall i procent för resultatmått; Sjukfrånvaro, Långtidsfriska, Heltidsanställda.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningen är fortsatt en strategisk nyckelfråga för Teknik och fastighet, där vi inte bara behöver attrahera nya medarbetare med rätt kompetens, utan framför allt skapa förutsättningar för att behålla och utveckla den kompetens vi redan har.

Arbetet med den förvaltningsövergripande digitala onboarding, och för varje verksamhet, är klar. Den inventeringen av alla olika befattningar som finns i verksamheterna kopplat till kartläggningen av interna utvecklings- och karriärvägar pågår.

På Ledarforum i februari, med förvaltningens chefer, var temat Teknik och fastighets vision, arbetsgivarvarumärket och kommunikation.

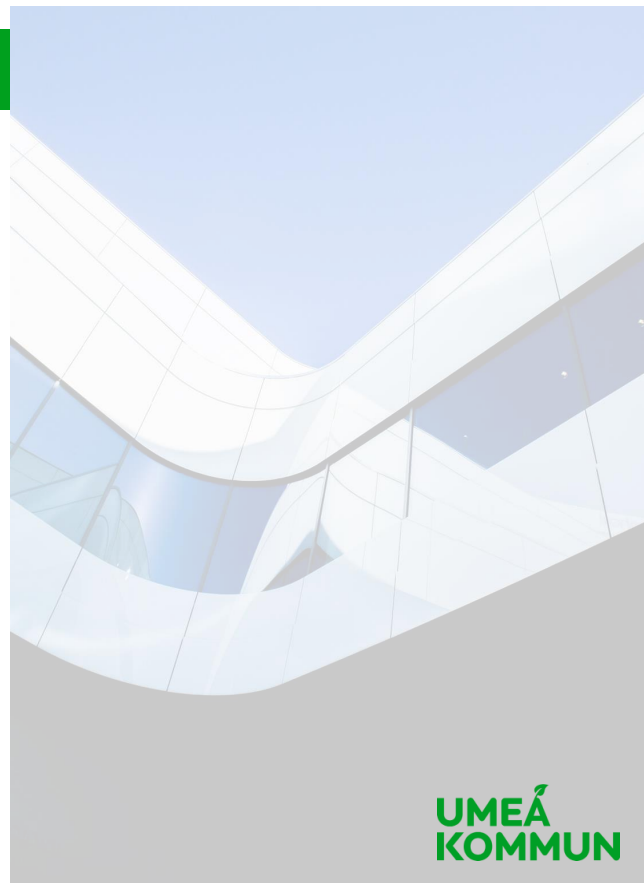

Ledarskap

Anställningsprocessen ska fortsatt ses över för att förenkla för cheferna.

I Umeå kommuns gemensamma traineeprogram för blivande chefer deltar två medarbetare från förvaltningen. Det är både en del i utvecklingsvägar och en del i robust organisation.

En arbetsmiljöingenjör har anställts och blir ett stöd för cheferna i arbetet med den fysiska arbetsmiljö, ex vid fysiska skyddsronder och arbetet med bygg- och anläggning.

Friskfaktorer

Friskfaktorerna, och friskfaktorlabbet, är ett stöd till chefer och medarbetare för att skapa en hälsosam och hållbar arbetsmiljö. Verksamheterna arbetar bla med friskfaktorn rättvis organisation, kommunikation, delaktighet utifrån behov.

Det pågående arbetat med tidiga insatser och rehabilitering fortsätter målinriktad i de flesta verksamheterna. Sjukfrånvaron har minskat på totalen, dels för att rutinen om aktiv rehabilitering används och att tidiga signaler och anpassningar ses över.

En gemensam workshop med förvaltningens skyddsombud och berörda chefer med fokus på resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts.

Ekonomirapport

Nämndens budgetavvikelse jan-april 2025: 27,3 mnkr

Nämndens resultat per april är ett överskott på 27,3 mnkr jämfört med budget, fördelat per verksamhet enligt tabell. Jämfört med resultatet samma period föregående år, 7,2 mnkr, så är resultatet cirka 20 mnkr bättre. Det som skiljer mellan åren är i huvudsak att kostnaderna för vintern är mer kostnadsmässigt gynnsam, samt att resultatet för fastighet är bättre jämfört med 2024 då snö, kyla och skador orsakade stora kostnader för verksamheten.

För Gator och parker har året börjat med väldigt låga kostnader för vintern vilket återspeglas i resultatet.

Resultatet för Fastighet är ett litet underskott för året. Energikostnaderna är lägre än budget, året har börjat varmt och verksamheten fick ett tillgodobelopp från 2024, men kostnader för snöröjning, inklusive taksiktning, samt kostnader för brandstationen som fortfarande kommer in drar ner resultatet. I övrigt mindre avvikelser.

Måltidsservice har ett överskott för perioden, åtgärder kring livsmedel från föregående år har fortsatt effekt och ger ett plus även om tex personalkostnader visar ett litet minus.

Verksamhet	Utfall april 2025	Utfall april 2024
Gator och parker	19,5	13,4
Fastighet	-0,7	-13,2
DoIT	6,2	3,6
Måltidsservice	2,7	-0,7
Städ-och verksamhetsservice	-1	2,3
Gemensamt	0,6	1,8
Totalt, mnkr	27,3	7,2

Överskotten inom DoIT beror främst på lägre personalkostnad än budget.

Underskottet inom Städ- och verksamhetsservice beror på att personalkostnaderna och förbrukningsmaterial är något högre än budget.

Inom gemensamt är det ett litet överskott beroende på personalkostnader samt övriga kostnader som är lägre än budget.

Fler detaljer redovisas under respektive verksamhet.

Prognos per april 2025: 4,7 mnkr

Prognosen per april visar ett förväntat överskott på ca 4,7 mnkr mot årsbudget.

Vintern har totalt sett varit kostnadsmässigt fördelaktig inledningsvis för året, vilket ger en möjlighet att prioritera satsningar inom andra områden som ger en sänkning av prognosen mot föregående månad trots ett starkt resultat per april.

För Gator och parker är det en plusprognos även om kostnaderna förväntas öka under andra hälften av året när kommunen ta över vägar från Trafikverket, samt satsningar inom dagvatten och beläggning.

Fastighet har totalt sett ett överskott där minskade energikostnader står för en stor del av det dels på grund av för hög preliminär debitering i december 2024 som ger ett tillgodobelopp för året men även på grund av att 2025 hittills varit varmare än normalt. Däremot är kostnaderna för snöröjning, där taksrottning varit en betydande del, samt skador där kostnader för brandstationen fortfarande kommer in över budget.

För Städ- och verksamhetsservice förväntas resultatet bli ett underskott, då satsningar inom personal bedöms nödvändig att göra.

Verksamhet	Prognos 2025	Prognos 2025	Prognos 2025	Resultat
	feb	mars	april	2024
Gator och parker	0	11	5,4	2,5
Fastighet	2,5	2,5	2,8	-39,7
DoIT	0	1	-0,5	-0,5
Måltidsservice	0	0	0	2,7
Städ & verksamhet	0	-3	-3	-2,2
Gemensamt	0,5	0,5	0	2,3
Totalt, mnkr	3	12	4,7	-34,9

Prognos per april 2025: 4,7 mnkr

Inom Måltidsservice är prognosen noll trots inledande överskott, då personalkostnader bedöms gå med litet underskott och åtgärder införda 2024 minskas ner till förmån för inköp av närproducerat. Osäkert omvärldsläge kopplat till matpriser kan påverka prioriteringen.

För DoIT bedöms resultatet bli ett litet underskott där rekryteringar, licenser och inköp av konsulter bedöms dra ner det inledande överskottet successivt under året.

Nämndens kostnader för det utökade ansvaret för beredskap som beslutats i fullmäktige redovisas för 2025 under gemensamt. Prognosen är för närvarande -2 mnkr kopplat till beredskap men ett överskott hittills för året ger en nollprognos totalt under gemensamt.

Under nuvarande förutsättningar är det väldigt svårt att göra en säker prognos, därför ska prognosen bedömas med en osäkerhet på + 10 och -10 mnkr. Nämnden påverkas till stor del av yttre faktorer som prisökningar och väder, som inte går att styra. Nuvarande bedömning från SKR är att index ligger på mer normala nivåer 2025, ca 2 procent. Dock är det fortsatt oroligt i omvärlden med fortsatt krig och även handelstullar vilket kan ge effekter som ökade priser med mera.

Avvikelser mot budget hanteras genom att anpassa volym, ambition eller servicenivå där så är möjligt.

Fastighet

Periodresultat -0,7 mnkr

Energikostnaderna redovisar ett överskott på 4,9 mnkr. Del av detta överskott - ca 1,7 mnkr - beror på att de beräknade energikostnader som bokfördes i årsbokslutet för december 2024 var högre än de kostnader som kom att faktureras i januari för december 2024. Början av året var dessutom varmare än ett normalår vilket också bidrar till överskottet. Skötsel/tillsyn redovisar ett underskott för perioden som uppgår till -2,8 mnkr. Orsaken till underskottet beror uteslutande på höga kostnader för takskottning. Även avhjälpande underhåll och skador redovisar ett underskott på -3,1 mnkr. Det beror bl.a. på höga underhålls- och servicekostnader för storkök och fortsatt höga kostnader för skadorna på brandstation. I övrigt lägre kostnader med 0,4 mnkr

Specifikation vinterkostnader, tkr	Periodbudget	Periodutfall	Periodavvikelse	Årsprognos
Skötsel/tillsyn	-36 382	-39 222	-2 839	-1 000
varav snöröjning mm	-29 704	-31 215	-1 511	-4 000
Media	-53 622	-48 728	4 894	3 400
varav elkostnader	-21 106	-20 423	683	3 100
varav värmekostnader	-27 648	-23 224	4 425	1 700
varav vattenkostnader	-4 867	-5 081	-214	-1 400
Skador	-3 889	-5 077	-1 189	0
varav vinterskador		-976	-976	-3 000
Varav takskottning, tkr	tom 2025-04	2024	2023	2022
Takskottning (utfall)	-4 659,2	-2 828,6	-9 935,0	-2 325,3

Tabell: Specifiering kostnader kopplade till vintern

Fastighet

Prognos 2,8 mnkr

Statsbidraget enligt massflyktingdirektivet kommer troligtvis inte att täcka Fastighets kostnader för flyktingboendet from februari. Detta kommer att leda till ett underskott i slutet av året som uppgår till -1,0 mnkr.

En engångsrättelse av momsbidrag på ett vård- och omsorgsboende kommer att generera en extra intäkt på 3,3 mnkr och ge en engångsjustering av hyreskostnaden på -1,2 mnkr. Årsprognosen för övriga externa hyreskostnader uppskattas till -3,0 mnkr.

Även kostnaderna för skötsel/tillsyn kommer att redovisa ett underskott som uppgår till -1,0 mnkr. Underskottet beror uteslutande på höga taksaktningskostnader. Däremot kommer energikostnaderna att sluta med ett överskott. Överskottet beror dels på att det varit varmare än ett normalår under årets början, dels på att kostnaderna för december 2024 blev lägre än beräknat vilket i sin tur gör att Fastighet har ett tillgodohavande 2025.

Årsprognosen landar på 3,4 mnkr. Personalkostnaderna ser ut att landa på ett överskott på 0,9 mnkr som beror på vakanta tjänster. I övrigt lägre kostnader med 1,4 mnkr.

Gator och parker

Periodresultat 19,5 mnkr

Gator och vägar (14,4 mnkr) Endast några få större snöfall inledningsvis för året medför ett överskott. Det har varit ett otroligt fördelaktigt väder för vinterväghållningen.

Parker (2,7 mnkr). I uppstartsfas med parkarbetet, något tidigare jämfört med föregående år

Färdtjänst (1,6 mnkr). Nytt avtal från och med 2025-02-01. Resandet ser ut att öka något med det nya avtalet men är fortfarande inte uppe i samma nivå som innan pandemin.

Prognos 5,4 mnkr

Årsprognosen på 5,4 mnkr är fördelat på gator och vägar (3,9 mnkr), parker (0 mnkr) och färdtjänst (1,5 mnkr). Sänkningen av prognosen mot föregående månad beror på ökade satsningar inom beläggning och dagvatten när överskottet efter vintern tillåter det.

Digital omställning och IT

Periodresultat 6,2 mnkr

Avvikelsen i intäkter (0,2 mnkr) består av ökad försäljning. Personalkostnaderna avviker med +3,4 mnkr bestående av vakanta tjänster, föräldraledigheter, tjänstledigheter, VAB, sjukskrivningar samt allmän sjukfrånvaro. Ny redovisningsprincip för semesterlöner ger tillfälligt ett överskott på +0,9 mnkr som till största del kommer att jämma ut sig under året. Övriga verksamhetskostnader avviker med sammanlagt +2,6 mnkr hittills bestående av främst konsult och licenskostnader, men överskottet kommer försvinna under året.

Prognos -0,5 mnkr

Den avvikelse som hittills uppstått för personalkostnaderna kommer att avta succesivt då det redan rekryterats flertalet personer samt att ytterligare rekryteringar pågår. Att rekrytera är resurskrävande och tar tid och kraft från organisationen och konsulter kommer att tas in för att stärka upp där egen kompetens saknas. Ökade konsultkostnader för bla iordningställande av driftsmiljö samt för att höja nivån. Ökade licenskostnader för bla. säkerhetsåtgärder (cybersäkerhetlag som medför införskaffande av licenser för dokumenthanteringsverktyg) ger tillsammans en prognostiserad helårsavvikelse på – 0,5 mnkr.

Måltidsservice

Periodresultat 2,7 mnkr

Den positiva avvikelsen beror på minskade livsmedelskostnader (3,7 mnkr). Personalkostnader har ett underskott pga sjukfrånvaro och OB/övertid (-0,7 mnkr). I övrigt högre kostnader, -0,3 mnkr.

Prognos 0 mnkr

Totalt sett bedöms prognosen bli ett resultat i nivå med budget. Trots planerat arbete med att minska övertid/OB och långstids-sjukfrånvaron är bedömningen i nuläget att personalkostnader blir svårt att hämta igen under året och hamnar därmed på ett litet underskott. Gällande livsmedel är inköp av större mängd närproducerade artiklar planerat och kommer därmed att minska överskottet. Även vissa besparingsåtgärder från föregående år planeras att lättas på och även signalera att vi för detta år har större budget & portionspriser att arbeta med. Dock finns en risk för prishöjningar de kommande månaderna vilket kan komma att ändra prioriteringarna. Övriga risker som kan påverka resultatet negativt är oförutsedda personalkostnader och eftersläpning av större fakturor på t.ex. transporter.

Städ och verksamhetsservice

Periodresultat -1 mnkr

Avvikelse mot budget består främst av personalkostnader, -0,7 mnkr, och kostnader för förbrukningsmaterial, -0,4 mnkr. Ett litet överskott redovisas för intäkter bestående av bidrag och försäljning, 0,1 mnkr.

Prognos -3 mnkr

Årsprognosen är -3 mnkr vilket främst beror på rekrytering av två enhetschefer samt städpersonal och en utbildare, samt en satsning på utbildning av kvalitetskontrollanter för att nå målen för miljö och hälsa, ger en uppskattad avvikelse från lagd årsbudget på -2,4 mnkr. Därutöver genomförs en arbetsmiljökartläggning samt nyttjade av en konsult för utveckling av ledningsgruppen vilket ger ytterligare -0,3 mnkr i avvikelse mot budget. Ökade kostnader för förbrukningsmaterial då detta varit eftersatt (-0,4 mnkr) samt att priset varit högre då vi saknat avtal under första delen av året. Intäkterna kommer att generera ett litet överskott (+0,1 mnkr) bestående av bidrag och försäljning.

Gemensamt

Periodresultat 0,6 mnkr

Gemensamma kostnader och kostnader för ledning och politik redovisas här, samt kostnader för beredskap. Kostnaderna är lägre än budgeterat utifrån att medel avsatta för insatser eller åtgärder inte nyttjats samt att det på grund av vakanser finns ett överskott inom stödfunktionerna.

Prognos 0 mnkr

Prognosen är satt till 0 mnkr i jämfört med budget. Nämndens utökade ansvar för beredskap kommer att redovisas under gemensamt för 2025 och prognosen är i skrivande stund -2 mnkr men andra prognostiserade överskott ger en nollprognos.

Investeringar

Investeringar jan-april 2025: -351,1 mnkr

Tekniska nämndens investeringsbudget uppgår per april till -351,1 mnkr varav -221,4 mnkr nyttjats, vilket ger ett överskott på 129,7 mnkr. Överskottet beror till största del på tidsförskjutningar.

Prognosen för året är -1236,4 mnkr, 330,2 mnkr under budget, vilket om prognosen håller är högre utfall än tidigare år.

En skillnad för året är att vägpaketet från Trafikverket tas över, -250 mnkr. Dock finns alltid en risk att det blir tillkommande tidsförskjutningar eller förseningar gällande fastighetsinvesteringar vilket i så fall sänker prognosen.

(mnkr decimal)	med en	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Fastighet		-231,1	-160,1	71	-702,5	-944,6	-686,2	258,4
Gator och parker		-87,8	-38	49,8	-193,2	-513,5	-462,5	43,1
IT		-29,6	-20,1	9,5	-62,3	-88,8	-80,9	7,9
Övrigt		-2,5	-3,2	-0,7	-7,9	-27,6	-6,8	20,8
Summa		-351,1	-221,4	129,7	-965,9	-1574,6	-1236,4	330,2
Tabell: Nämndens investeringar								

Fastighet investeringar

Fastighets totala investeringsbudget för 2025 uppgår till -944,6 mnkr och prognosen för året är satt till -686,2 mnkr, dvs ett överskott på 258,4 mnkr. Orsaker till överskottet är att flera projekt inte har startat än, pausats eller har en förskjuten tidsplan.

Vasaskolan. Om- och tillbyggnationerna på Vasaskolan för gymnasiets elevökning har entreprenadstart vecka 21. Entreprenören väljer att starta senare än planerat men deras uppfattning är att det inte påverkar färdigställandetiden men däremot kommer kostnaderna att komma senare än hur budgeten är fördelad. Prognosen för 2025 är lagd till 27,6 mnkr, men budgeten är på 63 mnkr. Projektets ackumulerade budget ser ut att kunna hållas.

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Vasaskolan gymn elevökn	-0,8	-0,7	0,1	-23,6	-63,0	-27,6	35,4
Grisbackaskolan matsal/kök	-12,0	-11,1	0,9	-5,3	-55,5	-44,0	11,5
Sofiehem 5:2 daglig verksamhet	-2,8	-0,5	2,3	-0,5	-50,0	-10,0	40,0
Champinjonen vux elevökn	-11,0	-7,7	3,3	-69,1	-49,7	-30,0	19,7
Hedlundask ny- ombygg F-6	-14,3	-11,4	3,0	-19,0	-37,9	-37,9	0,0
Brandstation Umeå Östra ny	-3,9	-5,4	-1,6	-7,6	-37,2	-12,0	25,2
Östra Stallet ombyggnation	0,0	0,0	0,0	-1,5	-35,2	-3,6	31,6
Västra stallet ombyggnation	-7,5	-7,5	0,0	-8,3	-33,7	-35,0	-1,3
Brandstation Umeå Västra ny vagnshall	-14,5	-7,0	7,5	-0,5	-29,5	-38,0	-8,5
Brandstation Holmsund uppbyggnad	-4,1	-2,9	1,2	-0,9	-29,1	-22,0	7,1
Summa	-70,9	-54,3	16,7	-136,4	-420,7	-260,1	160,5

Tabell: Fastighets 10 största investeringar

Grisbackaskolan. Utbyggnaden av kök och matsal på Grisbackaskolan för att möta det ökade elevantalet befinner sig i byggskede och ligger ca 2 veckor efter tidsplanen pga markarbete som tagit längre tid att utföra. Prognosen för 2025 ligger på 44 mnkr och budget på 55,5 mnkr. Slutprognosen för hela projektet ser ut att kunna hållas.

Sofiehem 5.2. Nybyggnaden av hus på Magistervägen på Sofiehem 5:2 för daglig verksamhet inom IFN är under programskede. Projektet pausades under vår/höst 2024 då samlokaliseringen av daglig verksamhet behövde utredas ytterligare men är nu igång igen. Prognosen för 2025 ligger på 10 mnkr och budget 50 mnkr. Projektets ackumulerade budget ser ut att kunna hållas. Projektet följer den tidsplan som nu ligger om än budgeten ligger i framkant.

Championjonen. Projektet med om- och tillbyggnationer på Championjonen för fler vuxenelever ligger i fas vad gäller tid och visar något mindre i prognos mot för budget för året. Slutprognosen för hela projektet är dock under budget. Projektet är i entreprenadskede. Nya byggnaden har slutbesiktning i månadsskiftet maj/juni och anpassningar och renoveringar av befintlig byggnad beräknas vara klar att tas i bruk till höstterminen 2025.

Hedlundaskolan. På Hedlundaskolan är den nya byggnaden under uppförande och det återbrukade teglet är monterat på fasaden med gott resultat och invändiga installationsarbeten pågår. Tidplanen ser ut att hålla och vissa delar ligger till och med lite före. Budgeten för 2025 ser i dagsläget ut att hålla samt att den totala budgeten ser ut att hålla. Under 2026 påbörjas ombyggnationerna samt renoveringen av befintliga skolan vilket gör prognosen mer osäker då byggnaden är äldre och oväntade åtgärder kan dyka upp som inte ingått i den ursprungliga entreprenaden.

Brandstation östra. Nya brandstation Umeå östra på Tomtebo Strand väntar på att infrastrukturen ska komma igång innan byggnationen kan påbörjas. Upphandlingen av infrastrukturen är överklagad och när den blir klar är osäkert vilket påverkar tidsplanen för byggnationen. Budgeten för 2025 är 37 mnkr och prognosen är 12 mnkr. Prognosen för hela projektets ackumulerade investeringsutgift visar på att projektet kommer att klaras inom budget.

Östra stallet. Vad som ska hända med östra stallet på Stadshusområdet är i dagsläget oklart då det inte får byggas om till stadigvarande arbetsplatser och inte får rivas. Utredning pågår om ändrad användning av byggnaden. Prognosen för 2025 är därför satt till 0 mnkr men projektet har 35,2 mnkr i budget.

Västra stallet. Ombyggnationerna av västra stallet på Stadshusområdet ligger tidsmässigt, trots mycket oförutsett, i fas och byggnaden beräknas tas i bruk i början i september i år. Budgeten för 2025 är 33,7 mnkr och prognosen för året och för hela projektet visar på ett underskott med -1,3 mnkr.

Brandstation västra. Uppbyggnaden av vagnhallen på brandstation Umeå västra kom oplanerat med anledning av takraset i februari 2024 och budgeten som sattes var redan från starten för låg. I och med uppbyggnaden görs en rad åtgärder i projektet för att stärka brandförsvarets förmåga, arbetsmiljö och framtida expansionsplaner vilket fördyrar projektet med ca 8 mnkr. Budgeten för 2025 är 29,5 mnkr och prognosen är satt till 38,0 mnkr. Projektet löper enligt tidsplan och beräknas vara färdig för inflyttning i november 2025.

Brandstation Holmsund. Uppbyggnaden av brandstation Holmsund efter branden i december 2023 har precis kommit i gång med bodetablering och stängsel. Budget för 2025 är 29,1 mnkr och prognosen är satt till 22,0 mnkr. I samband med uppbyggnaden görs även här en rad åtgärder för att stärka brandförsvarets förmåga, arbetsmiljö och framtida expansionsplaner vilket kommer att fördyra projektet med ca 5 mnkr. Byggnaden planeras vara inflyttningsklar till våren 2026.

Illustration: Holmsund brandstation

Gator och parker investeringar

Gator och parkers investeringsbudget uppgick jan-april till 87,8 mnkr, utfallet för samma period blev 38,1 mnkr dvs. ett överskott på 49,8 mnkr. Överskottet beror till stor del på att projekt har blivit senarelagda pga. att övertagande av vägnät från Trafikverket är förskjutet till hösten 2025.

Medfinansiering TRV. Övertagandet av vägar från Trafikverket blev förskjutet till hösten 2025, prognosen för övertagandet är 0 mnkr.

Renmarkstorget har blivit senarelagt, projektering kommer att slutföras under 2025 och detta innebär ett prognostiserat överskott på 36,8 mnkr för 2025. Projektet fortsätter sedan fram till 2028.

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Medfinansiering TRV	0	0	0	0	-250,0	-250,0	0,0
Renmarkstorget	-15,8	-2,8	13,0	-2,2	-47,3	-10,5	36,8
Väg 503	-6,4	-0,3	6,2	-0,4	-19,3	-3,5	15,8
Norrbyskärr	-6,3	-1,6	4,7	-1,2	-18,8	-21,4	-2,6
Kungsvägen	-5,3	-14,0	-8,7	-5,9	-16,0	-16,0	0,0
Belysning gator	-3,3	-0,4	2,9	-8,7	-10,0	-10,0	0,0
Kungsgatan	-3,3	-0,1	3,3	0,0	-10,0	-1,9	8,1
Brännavägen/Åsgatan	-3,1	-0,3	2,8	-0,8	-9,3	-9,3	0,0
Norra Gimonäsvägen/Granvägen	-2,6	-0,9	1,7	-1,1	-7,9	-7,9	0,0
Fordon	-2,6	-0,8	1,8	-7,6	-7,7	-7,7	0,0
Övriga	-39,1	-16,9	22,2	-165,3	-117,2	-124,3	-15,0
Summa	-87,8	-38,1	49,9	-193,2	-513,5	-462,5	43,1

Tabell: Gator och parkers 10 största investeringar

Väg 503, övertagandet av vägarna är förskjutet till hösten 2025 och detta bidrar till stora tidsförskjutningar för detta projekt, totalt ett överskott på 15,8 mnkr för 2025.

Norrbyskär, projektering är klar och entreprenad påbörjas innan sommaren, stora fördyringar vid bygget av Kajerna för hela projektet, för 2025 en prognos på 2,6 i underskott.

Kungsvägen är projekterat färdigt och entreprenaden är igång, prognos för helår är 0 mnkr.

Belysning gator går enligt plan och prognosen är 0 mnkr för helår.

Kungsgatan ska projekteras under 2025 och projektet väntas på ett överskott på 8,1 mnkr på helår. Projektet fortsätter under 2026.

Brännavägen/Åsgatan ser ut att hålla tidplan och budget, prognos för helår är 0,0 mnkr.

Norra Gimonäsvägen/Granvägen förväntas hålla tidplan och bli slutförd under 2025, prognos för helår är 0 mnkr.

Gator och parkers totala investeringsbudget för 2025 uppgår till 531,5 mnkr och prognosen är för T1 441,1 mnkr, dvs ett överskott på 72,4 mnkr.

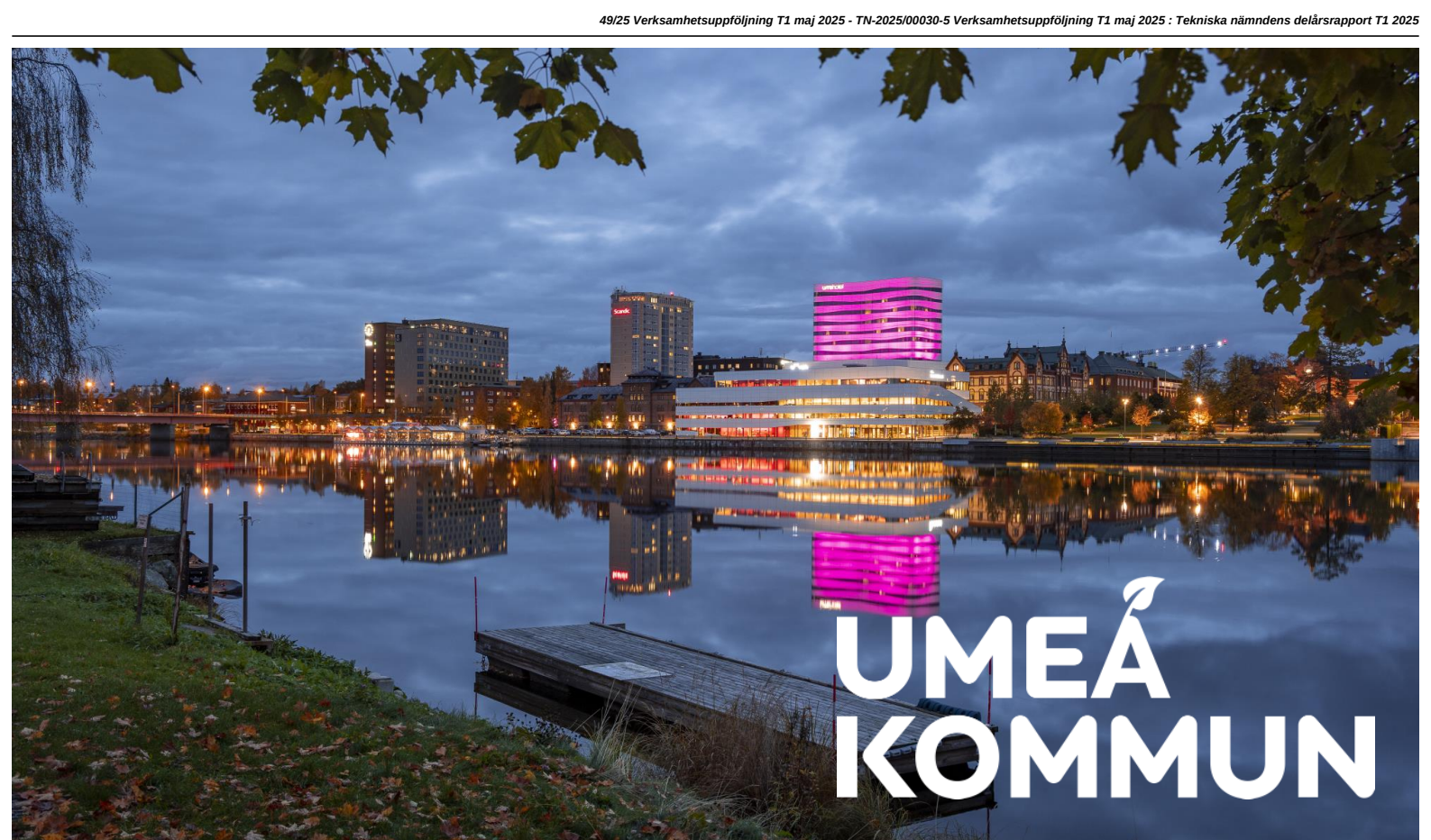
IT och övrigt

Investeringarna på DoIT ligger under budget för perioden med 9,5 mnkr och ett prognostiserat överskott för året på 7,9 mnkr kopplat till utrustning där totalt behov för året är lägre än budget.

Under övrigt ingår Städ- och verksamhetsservice, Måltidsservice och investeringar för civil beredskap.

Städ- och verksamhetsservice har 0,8 mnkr för inventarier till Stallarna som skjuts framåt i tiden men i övrigt är prognosen att verksamheten nyttjar sin budget fullt ut. Även Måltidsservice nyttjar sin budget fullt ut för året.

Investeringarna för civil beredskap uppgår till 20 mnkr för året, där finns i skrivande stund ingen färdig plan för investeringar under året därför är prognosen nu 20 mnkr i överskott.

UMEÅ
KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2025-05-02

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00119

Tekniska nämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Tekniska nämndens beslutar

att fastställa Tekniska nämndens delegationsordning enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Den 18 mars 2025 reviderades kommunstyrelsens delegationsordning (se KS:s beslut § 43, Dnr: KS-2025/00090), som i vissa avsnitt gäller även andra kommunala nämnder. Utifrån den reviderade delegationsordningen gäller följande gemensamma avsnitt för alla nämnder:

- avsnitt 2 - Allmänt om delegering;
- avsnitt 4 - Ekonomi och inköp (delarna som berör upphandling samt attest och beställning), och
- avsnitt 6 – Personalärenden.

Med hänsyn till ovan och med anledning av den systematiska översynen av Tekniska nämndens gällande delegationsordning föreslås revidering av denne även i övrigt i vissa avseenden. För att få en fullständig bild av förslaget, se bilaga 1: Tekniska nämndens delegationsordning, version 1 med markerade ändringar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Tekniska nämndens delegationsordning, version 1.

Bilaga 2 – Tekniska nämndens delegationsordning (gällande), version 1.1.

Bilaga 3 – Checklista för handläggning av ärende inför politiska beslut är inte aktuell för behandling av detta ärende.

Beredningsansvariga

Annika Kjellsson Lind, chef för myndighetsutövning, administration och GIS

Carina Lidgren Heimersson, kommunjurist

Anna Bugaeva, handläggare

Beslutet ska skickas till

Teknik-och fastighetsförvaltningen, Gator-och parker, DoIT, Fastighet, Måltidsservice och Städ-och verksamhetsservice.

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00119

Annika Kjellsson Lind
Chef myndighetsutövning

Anna Bugaeva
Handläggare

Delegationsordning: Tekniska nämnden

Beslutad av:
Tekniska nämnden

Dokumenttyp:
Delegationsordning

Diarienummer och version:
TN-2025/00119
Version 1

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum och paragraf för beslutet:
2025-05-22 § XX, se revideringslogg i
slutet av dokument

Dokumentansvarig:
Teknik-och fastighetsförvaltningen

Innehåll

1. Allmänt om delegation	3
2. Administration och allmänna ärenden.....	8
3. Gator och parker.....	11
4. Trafikföreskrifter	13
5. Särskild kollektivtrafik/färdtjänst.....	15
6. Fastighet.....	17
7. Måltidsservice.....	19
8. Ekonomi och inköp	19
9. Personalärenden.....	21
10. Civil beredskap och säkerhet	21
11. Övriga ärenden.....	21

Revideringar

1. Allmänt om delegation

Beslutanderätt i kommunen

Förutsättningar och delegationens syfte

En nämnd har rätt att fatta beslut i de ärenden som ligger inom deras uppdrag/ansvarsområde enligt reglementet eller enligt specifika uppdrag från kommunfullmäktige. Nämnden får i sin tur delegera beslutanderätten till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare, en anställd eller en automatiserad beslutsfunktion i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden (6 kap. 37–39 §§ kommunallagen)

Syftet med delegation av beslutanderätten är att avlasta nämnden i rutinärenden för att skapa utrymme för mer omfattande behandling av betydelsefulla och principiella ärenden samt att möjliggöra en effektivare verksamhet genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

Delegerad beslutanderätt gäller även för vikarie eller förordnad ställföreträdare. Ersättare får endast träda in i delegatens ställe när delegaten är frånvarande pga. sjukdom, ledighet, semester, tjänsteresa eller dylikt.

Beslut - verkställighet

Det är enbart beslutsfattande som omfattas av delegationsordningen. Kännetecknande för ett beslut är att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar, ta ställning till olika alternativ samt att beslutet har rättsverkningar vilket gör att det i regel är överklagbart. Förberedande eller verkställande åtgärder grundas i regel på instruktion, tjänsteställning eller liknande och omfattas inte av denna delegationsordning.

Gränsdragningen mellan beslutsfattande och åtgärder av rent förberedande eller verkställande art kan vara svår att göra. Bedömningen måste göras från fall till fall. Många beslut som är ren verkställighet rör myndighetsinterna frågor, till exempel gäller det i stor utsträckning personalärenden. Av särskild förteckning framgår vad som är att betrakta som verkställighet när det gäller personalärenden.

Delegationens giltighetstid

Delegation enligt delegationsordningen gäller tills vidare. Den kan återkallas eller ändras av nämnden generellt eller i ett visst ärende.

Skillnad mellan delegation och fullmakt

Vid delegation har delegaten rätt att agera eller fatta beslut i en viss förutbestämd fråga. Delegationen gäller bara i det specifika beslutsärendet.

Ibland kan nämnden också besluta att ge någon fullmakt att representera eller företräda nämnd/styrelse i en vidare mening. Beslut om fullmakt tas alltid separat och kan när som helst återkallas.

Skillnad mellan delegation och verkställighet

Kommunallagen skiljer mellan nämndbeslut och beslut som innebär ren verkställighet. Verkställighet är rutinmässiga beslut utan överväganden som normalt ligger inom tjänstemannens dagliga arbete och ansvarsområde. Verkställighetsbeslut kan inte överklagas och behöver inte heller upprättas i skriftlig form.

Vidaredelegering

Nämnden kan ge en förvaltningschef inom nämndens område rätten att vidaredelegera beslutanderätt till annan anställd att fullgöra. Det är endast förvaltningschef som kan få den rätten. Förvaltningschefens vidaredelegation ska i de fall det förekommer dokumenteras och anmälas till nämnden.

Delegationsförbud/ Delegeringsförbud

Generellt får nämnden inte delegera beslutanderätten i följande frågor:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- framställningar eller yttranden till fullmäktige
- yttranden med anledning av att beslut som tagits av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige och som har överklagats
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Finns en automatiserad beslutsfunktion får beslut inte delegeras som kan överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. Kommunallagen (laglighetsprövning), inte heller ärenden där beslut enligt lag eller annan författning inte får överklagas, ärenden om upphandling, eller ärenden om auktorisations- eller valfrihetssystem.

Jäv

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne ska självant uppge det. En förtroendevald eller tjänsteperson som är jävig får inte delta eller närvara vid handläggningen av ett ärende och beslut ska fattas av annan delegat.

Brådskande ärenden

En nämnd får genom delegation uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Besluten ska anmälas till nämnden vid nästa sammanträde.

Utformning och anmälan av delegationsbeslut

Ett beslut som har fattats med stöd av delegation (delegationsbeslut) ska innehålla ett tydligt ställningstagande och motiveringen till detta. Beslut ska som huvudregel vara skriftligt

Nämnden ska besluta i vilken utsträckning delegationsbeslut ska anmälas till den. Anmälan är ett sätt för nämnden att följa verksamheten och beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning får en tidsbestämd överklagandetid. Av delegationsordningen ska det framgå vilka beslut som ska anmälas till nämnden och vilka beslut som ska anmälas till förvaltningschefen efter vidaredelegering. Delegation i brådskande ärenden ska alltid anmälas.

Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet är sådant att det kan laglighetsprövas (se avsnittet överklagande nedan).

Överklagande

Delegationsbeslut kan, liksom nämndens beslut överklagas antingen genom laglighetsprövning enligt kommunallagen 13 kap., eller förvaltningsbesvär enligt den speciallag som tillämpats eller med stöd av förvaltningslagen.

Överklagande enligt kommunallagen ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då det tillkännages på kommunens anslagstavla att protokollet över beslutet justerats. Tiden för en överklagande av en gemensam nämnds beslut räknas från det att tillkännagivandet gjorts på anslagstavlor i samtliga samverkande kommuner.

Överklagande med stöd av speciallag eller förvaltningslagen (myndighetsutövning) ska ha kommit in till den beslutade nämnden/myndigheten inom tre veckor från den dag den som överklagar beslutet fick del av beslutet.

Ett överklagbart myndighetsutövningsbeslut ska förses med information om hur man överklagar. En sådan överklagandehänvisning behövs inte för ett beslut som kan laglighetsprövas.

Ärenden som saknas i delegationsordningen

Ärenden som inte finns i delegationsordningen ska beslutas av nämnden, om ärendet är av principiell karaktär eller om det av författning klart framgår att det är nämnden som ska besluta. I övriga fall beslutar den som handlägger och har delegationsrätt i liknande ärenden.

Attestreglemente

Delegationsbeslut ska inte förväxlas med attesträtt. Attest innebär kontroll av ekonomiska händelser (en händelse som har effekt på kommunens ekonomi) och attesträtt är en behörighet att belasta viss verksamhet med kostnader eller utgifter. Regler om attesträtt finns i attestreglementet för Umeå kommun. I attestreglementet anges hur attestering ska gå till. Vem som har attesträtt bestäms utifrån den attestberättigades arbetsuppgifter och organisatoriska tillhörighet.

Relaterade styrdokument

- Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder.
- Tekniska nämndens arbetsordning.
- Attestreglementet för Umeå kommun.
- Riktlinjer för kredit-och kravverksamhet.

Förkortningar och definitioner

KL – Kommunallagen (2017:725)

FL – Förvaltningslagen (2017:900)

OSL – Offentlighets och sekretesslagen (2009:400)

FPL – Förvaltningsprocesslagen (1971:291)

GDPR - EU:s Dataskyddsförordning (EU 2016/679)

MB – Miljöbalken (1998:808)

Förvaltningschef - högst ansvarig tjänsteperson för respektive förvaltning i kommunen.

Verksamhetschef - chef direkt underställd förvaltningschef. Hit hör även de som är biträdande verksamhetschef.

Avdelningschef för MUA - Avdelningschef för myndighetsutövning och administration

Med stöd av kommunallagen samt av fullmäktige beslutat reglemente beslutar nämnden att uppdra åt nedanstående delegater att besluta å nämndens vägnar i nedanstående grupper av ärenden, och med de villkor som särskilt anges.

2. Administration och allmänna ärenden

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
1.	Rekvirera statsbidrag samt söka projektmedel som inte kräver medfinansiering.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera.
2.	Medgivande för tekniska nämndens presidium att få delta i konferenser, utbildning samt företa tjänsteresor.		Förvaltningschef	Ingen anmälan krävs.
3.	Besluta i ärenden om att vägra lämna ut allmän handling eller lämna ut allmän handling med förbehåll som inskränker mottagarens rätt att yppa handlingens innehåll eller annars foga över handlingen.	6 kap 3 § OSL	Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Anmälan till nämnd.
4.	Utse beslutsattestanter samt ersättare för dessa.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera.
5.	Utse beställare av varor och tjänster.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera.
6.	Yttrandet i anledning av remisser, dock inte sådana som infordrats av kommunstyrelse och fullmäktige.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera.
7.	Yttrande i högre instans vid överklagande.	13 § FPL	Delegaten = den som har fattat beslutet	Anmälan till nämnd.

8.	Avvisning av för sent inkommande överklagande.	45 § FL	Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Ingen anmälan till nämnd eller till stadsdirektör.
9.	Fullmakt till kommunjuristerna att företräda tekniska nämnden där nämnden själv har att föra sin talan.		Kommunjuristerna	Anmälan till nämnd
10.	Underteckna delgivningskvitto från annan myndighet.		Förvaltningschef Verksamhetschef Avdelningschef Nämndsekreterare Registrator	Ingen anmälan till nämnd eller till förvaltningschef.
11.	Besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.	6 kap. 39 § KL	Ordföranden Vice ordförande (vid ordförandens frånvaro)	Anmälan till nämnd
12.	Ansöka om bygglov för tekniska nämndens räkning. Ny lydelse: Ansöka om bygglov, rivningslov eller om lov för tidsbegränsade åtgärder där nämnden företräder Umeå kommun som fastighetsägare (byggherre). Överklaga beslut om bygglov, rivningslov eller om lov för tidsbegränsade åtgärder där nämnden företräder Umeå kommun som fastighetsägare (byggherre).		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Ingen anmälan till nämnd eller till förvaltningschef.

13.	Fastställa konsekvensbedömning för skyddet av personuppgifter.	art. 35 GDPR	Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Ingen anmälan till nämnd. Anmälan enbart till förvaltningschef efter vidaredelegering.
14.	Rätten att teckna personuppgiftsbiträdesavtal.	art. 28 GDPR	Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Ingen anmälan till nämnd. Anmälan enbart till förvaltningschef efter vidaredelegering.
15.	Rätten att teckna datadelningssavtal för fastställande av ansvar vid gemensamma personuppgiftsbehandlingar med annan personuppgiftsansvarig.	art. 26 GDPR	Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Ingen anmälan till nämnd. Anmälan enbart till förvaltningschef efter vidaredelegering.
16.	Besluta i ärenden om att vägra tillmötesgå den registrerade begäran om utövandet av dennes rättigheter enligt GDPR som: bl.a.	art. 12.5 och art. 15 – 21 GDPR	Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Ingen anmälan till nämnd.

	- rätten till tillgång till sina personuppgifter; - rätten till rättelse av felaktiga personuppgifter som rör honom eller henne; - rätten till radering av personuppgifter i enlighet med gällande lagstiftning, osv.			Anmälan enbart till förvaltningschef efter vidaredelegering.
17.	Besluta om att fastställa dokumenthanteringsplaner för verksamheter inom tekniska nämnden.	Arkivlagen (1990:782)	Förvaltningschef	Anmälan till nämnd.

3. Gator och parker

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
18.	Sluta avtal mellan kommunen och enskild beträffande villkoren för läggande av ledningar, kulvertar, industrispår och dylikt i kommunens gatu- och parkmark avseende värden upp till 50 tkr.		Förvaltningschef Verksamhetschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Anmälan till nämnd.
19.	Besluta om skade- och intrångsersättningar upp till 50 tkr i varje ärende.		Förvaltningschef Verksamhetschef Avdelningschef för gatudrift Gatuingenjör	Anmälan till nämnd.
20.	Besluta om bidrag till enskild väghållning enligt av kommunfullmäktige fastställda regler.		Förvaltningschef Verksamhetschef	Anmälan till nämnd.

			Avdelningschef för MUA Handläggare	
21.	Besluta i ärenden enligt lagen om flyttning av fordon.	Lagen om flyttning av fordon, (1982:129)	Förvaltningschef Verksamhetschef Avdelningschef för gatudrift Gatuingenjör	Anmälan till nämnd.
22.	Avge yttranden för upplåtelser av allmän plats för hithörande ändamål och torghandel.	3 kap. 2 § Ordningslagen, (1993:1617)	Förvaltningschef Verksamhetschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör Handläggare	Anmälan till nämnd.
23.	Besluta om transportdispenser samt lämna yttrande i frågor om transportdispenser samt tillämpning av avgifter avseende transportdispenser	13 kap. 3 § Trafikförordningen (1998:1276)	Förvaltningschef Verksamhetschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör	Anmälan till nämnd.
24.	Besluta om ändrad bärighet på vägar för vilken kommunen är väghållare.	4 kap. 11 § Trafikförordningen (1998:1276)	Förvaltningschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör	Anmälan till nämnd.
25.	Besluta om längre fordonståg på vägar för vilken kommunen är väghållare.	4 kap. 17 f § Trafikförordningen (1998:1276)	Förvaltningschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör	Anmälan till nämnd.

26.	Avgivande av miljörapporter för jordtippar.		Förvaltningschef Parkdriftchef Landskapsingenjör	Anmälan till nämnd.
27.	Avgivande av miljörapporter för snötippar.		Förvaltningschef Gatudriftchef Gatuingenjör	Anmälan till nämnd.
28.	Beslut i renhållningsfrågor och skyltning som tekniska nämnden ålagt i reglementet.	15 kap. MB Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning, (1998:814)	Förvaltningschef Gatudriftchef Gatuingenjör	Anmälan till nämnd.
29.	Nyttjanderättsavtal för allmän platsmark under förutsättning att det innebär mindre avvikelser från detaljplan.		Förvaltningschef Avdelningschefer	Anmälan till nämnd.

4. Trafikföreskrifter

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
30.	Besluta om lokala trafikföreskrifter, föreskrifter och väghållarbeslut.	3 kap. 17 §, 10 kap. och 14 kap. Trafikförordningen (1998:1276)	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör	Anmälan till nämnd.

31.	Meddela undantag från lokala trafikföreskrifter för Umeå kommun, t.ex. dispens från parkeringsförbud.	13 kap. 3-5 §§ Trafikförordningen (1998:1276)	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör Handläggare Administratör	Anmälan till nämnd.
32.	Meddela undantag från lokala trafikföreskrifter för Umeå kommun avseende parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	13 kap. 8 § Trafikförordningen (1998:1276)	Förvaltningschef Avdelningschef för MUA Färdtjänstkonsulent	Anmälan till nämnd.
33.	Göra framställan om yttrande till länsstyrelsen och Trafikverket i frågor om lokala trafikföreskrifter.		Förvaltningschef Avdelningschef för MUA Trafikplaneringschef	Anmälan till nämnd.
34.	Elektroniskt kungörande av vissa trafikföreskrifter.	Förordning (2007:231) om elektroniskt kungörande av vissa trafikföreskrifter	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef för MUA Trafikingenjör	Anmälan till nämnd.
35.	Ge tillstånd till överföring av trafikföreskrifter till Transportstyrelsen.		Förvaltningschef	Anmälan till nämnd.

5. Särskild kollektivtrafik/färdtjänst

Lag om färdtjänst (SFS 1997:736, 2006:1114 och 2010:1068)

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
36.	Besluta om tillstånd för färdtjänst i enlighet med lag om färdtjänst samt kommunens generella föreskrifter och villkor för kommunal färdtjänst.	6–9 §§	Färdtjänstkonsulent	Anmälan till nämnd.
37.	Besluta om återkallelse av tillstånd: - om förutsättningar för tillståndet inte längre finns - om tillståndsinnehavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten - om ändrade förhållanden föranleder det.	12 §	Förvaltningschef Avdelningschef för MUA	Anmälan till nämnd.

Lag om riksfärdtjänst (SFS 1997:735 och 2010:1067)

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
38.	Besluta om tillstånd för riksfärdtjänst i enlighet med lag om riksfärdtjänst samt kommunens generella föreskrifter och villkor för riksfärdtjänst.	4-7 §§	Färdtjänstkonsulent	Anmälan till nämnd.
39.	Besluta om återkallelse av tillstånd: om förutsättningar för tillståndet inte längre finns	9 §	Förvaltningschef Avdelningschef för MUA	Anmälan till nämnd.

	- om tillståndsinnehavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller förfärdtjänsten - om ändrade förhållanden föranleder det.			
--	---	--	--	--

Förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
40.	Avge yttrande till förvaltningsdomstol i ärende som överklagats av sökanden. Observera undantaget i kommunallagen 6 kap.38 § p.2.	13 §	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef för MUA Färdtjänstkonsulent	Anmälan till nämnd.

Förvaltningslagen (2017:900)

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
41.	Besluta om att överklaga förvaltningsdomstols beslut.	6 kap. 37 § KL	Tekniska nämndens presidium	Anmälan till nämnd.
42.	Besluta om att avvisa ett överklagande som kommit in för sent gällande färdtjänst och riksfärdtjänst.	45 §	Färdtjänstkonsulent	Anmälan till nämnd.
43.	Ändring av beslut.	37–38 §§	Färdtjänstkonsulent	Anmälan till nämnd.

6. Fastighet

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
44.	Besluta i lokalförsörjningsfrågor för kommunens förvaltningar som ryms inom beslutad budget.		Förvaltningschef Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning Fastighetsförvaltare	Ingen anmälan till nämnd.
45.	Besluta om reinvesteringar, lönsamhets - investeringar, tillgänglighetsinvesteringar, underhåll och rivning av fastigheter enligt plan och inom ram för anvisade medel.		Förvaltningschef Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning Fastighetsförvaltare	Ingen anmälan till nämnd.
46.	Upplåta och hyra ut bostäder och lokaler i kommunens fastigheter och säga upp avtal i enlighet med fastställda rutiner.		Förvaltningschef Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning Fastighetsförvaltare Hyresadministratörer (vid avtalsövergångar)	Ingen anmälan till nämnd.
47.	Försäljning av bostadsrättslägenheter.		Förvaltningschef Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning	Anmälan till nämnd.
48.	Inköp av bostadsrättslägenheter inom ramen för anvisade medel.		Förvaltningschef Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning	Anmälan till nämnd.
49.	Besluta om extern förhyrning/leasing av lokaler för		Förvaltningschef	Ingen anmälan till nämnd.

	kommunens behov om hyresbeloppet understiger 20 000 25 000 tkr (för hela hyrestiden) och hyresperioden understiger 10 år under förutsättning att finansiering finns.		Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning	
50.	Besluta om extern förhyrning/leasing av lokaler för kommunens behov om hyresbeloppet understiger 10 000 tkr (för hela hyrestiden) och hyresperioden understiger 5 år under förutsättning att finansiering finns.		Fastighetsförvaltare	Ingen anmälan till nämnd.
51.	Beslut i frågor om kamerabevakning av kommunens egna eller av kommunen förhyrda lokaler där sekretess föreligger.	18 kap. 8 § p. 1 OSL.	Förvaltningschef	Anmälan till nämnd.
52.	Avge yttranden till polismyndigheten om upplåtelse av fastighetsmark för allmänna sammankomster m.m.	3 kap. 2 § Ordningslagen, (1993:1617)	Fastighetsförvaltare Handläggare	Anmälan till nämnd.
53.	Besluta om skade- och intrångsersättningar upp till 50 tkr i varje ärende efter samråd med kommunjurister.		Förvaltningschef Verksamhetschef Chef fastighetsförvaltning Avdelningschef Fastighetsförvaltare Byggprojektledare	Anmälan till nämnd.

7. Måltidsservice

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
54.	Utföra egenkontroll och fastställa ansvarsfördelning.	Livsmedelslag (2006:804)	Verksamhetschef	Anmälan till nämnd.
55.	Besluta om ersättning för skolmåltider.		Verksamhetschef	Anmälan till nämnd.
56.	Underteckna ansökan om EU:s skolmjölkstöd.		Verksamhetschef	Anmälan till nämnd.

8. Ekonomi och inköp

Tekniska nämnden följer kommunstyrelsens delegationsordning i det avsnitt som handlar om Ekonomi och inköp samt de delar som gäller upphandling av varor och tjänster, attest och beställning, se avsnitt *Regler och styrande dokument* på www.umea.se.

Till tekniska nämndens externa motparter är delegationen utformad utifrån nedan angivna roller och deras befogenheter.

Upphandling bygg-, anläggnings- eller installationsarbeten

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
57.	Godkänna förfrågningsunderlag		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera i ett steg. Ingen anmälan till nämnd.
58.	Fatta tilldelningsbeslut inom ramen för beviljade anslag för bygg-, anläggnings- och drift/underhållsentreprenader.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera i ett steg. Ingen anmälan till nämnd.

59.	Sluta avtal avseende kommunens bygg, anläggnings- och installationsentreprenader med tillhörande drifts- och underhållsentreprenader.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera. Anmälan till nämnd.
-----	---	--	------------------	---

Igångsättningstillstånd och hyra/leasing

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
59.	Upphandling utanför ramavtal av varor till ett belopp av högst 50 tkr och tjänster till ett belopp av högst 300 tkr med beaktande av de regler som gäller för upphandling.		Förvaltningschef med rätt att delegera	
60.	Besluta om upphandling av oförutsedda behov av varor och tjänster utanför anvisade medel i ramanslag i samband med pågående bygg, anläggnings eller installationsarbeten till ett maximalt belopp på 50 tkr för varor och 300 tkr för tjänster.		Förvaltningschef Upphandlingschef	
62. 60.	Bevilja igångsättningstillstånd för investeringar under förutsättning att investeringen ryms inom den totala utgift som fastställts av fullmäktige. • upp till och med 30 000 tkr 35 000 tkr • över 30 000 tkr 35 000 tkr		Förvaltningschef Förvaltningschef efter att ha hört tekniska nämndens presidium	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera delvis.

63. 61.	Besluta om omdisponering av investeringar mellan investeringsprojekt på belopp upp till och med 10 000 tkr över 10 000 tkr		Förvaltningschef Förvaltningschef efter att ha hört tekniska nämndens presidium	
62. 61.	Långtidshyra av fordon/inköp av fordon.		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera
63. 62.	Övrig leasing (vid totalkostnad över 50 tkr skall ekonomifunktionen kontaktas).		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera

9. Personalärenden

Tekniska nämnden följer kommunstyrelsens delegationsordning i det avsnitt som handlar om Personalärenden (p. 6).

10. Civil beredskap och säkerhet

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
63.	Besluta om fastställande av krisledningsplan för nämndens förvaltning.		Förvaltningschef	Anmälan till nämnd.

11. Övriga ärenden

Nr.	Uppgift/ärende:	Författning:	Delegat:	Villkor:
64.	Fullgöra de uppgifter som framgår av arbetsmiljölagen som tillkommer byggherren samt de		Förvaltningschef	Förvaltningschef har rätt att vidaredelegera.

	föreskrifter som berör byggnads- och anläggningsarbete och att utse byggarbetsmiljösamordnare.			
--	--	--	--	--

Revideringar

Datum och §	Diarienummer	Version
2025-05-22 § xx	TN-2025/00119	1
2023-11-30 § 101	TN-2023/00873	komplettering till version 1.1
2022-04-28 § 55	TN-2022/00263	1.1
2021-01-28 § 3	TN-2021/00024	komplettering till version 1.0
2020-01-30 § 12	TN-2020/00037	1.0
2019-04-25 § 55	TN-2019/00074	komplettering till version 3.0
2019-02-21 § 24	TN-2019/00074	komplettering till version 3.0
2018-06-11 § 65	TN-2017/00304	3.0
2017-09-28 § 87	TN-2017/00304	2.0
2017-04-27 § 41	TN-2017/00304	1.0

Tekniska nämndens delegationsordning

Dokumentnamn: Delegationsordning		
Dokumentansvarig: Tekniska nämnden		Beslutsdatumdatum: [2021-01-28]
Godkänd av: Tekniska nämnden	Version: [1.1]	Reviderad: 2022-04-28

Innehåll

Förutsättningar	3
Delegationens syfte	3
Delegationens giltighetstid.....	3
Beslut – verkställighet	3
Anmälan av delegationsbeslut	3
Ärenden som inte finns i delegationsordningen	4
Gatu- och parkärenden	5
Särskild kollektivtrafik/färdtjänst	8
Fastighetsärenden	10
Måltidsservice	11
Upphandling, igångsättningstillstånd och hyra/leasing	12
Administrativa ärenden	14

Förutsättningar

Med stöd av Reglementet och 6 kap 37 § och 39 § samt 7 kap 5 § (2017:725) i kommunallagen beslutar nämnden uppdra åt nedanstående delegater att besluta på nämndens vägnar i nedanstående grupper av ärenden, och med de villkor som särskilt anges.

Delegation omfattar inte befogenhet att avgöra ärenden som är av principiell natur eller i övrigt av större vikt.

Delegationens syfte

Syftet med delegation av beslutanderätten är att avlasta nämnden rutinärenden för att skapa utrymme för mer omfattande behandling av betydelsefulla och principiella ärenden samt att möjliggöra en effektivare verksamhet genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

Delegationens giltighetstid

Delegation enligt delegationsordningen gäller tills vidare. Den kan återkallas eller ändras av nämnden.

Beslut – verkställighet

Delegation omfattar beslutsfattande. Rätt att vidta åtgärder av rent förberedande eller verkställande art grundas på instruktion, tjänsteställning eller liknande. Skillnaden mellan dels beslutsfattande och dels åtgärder av rent förberedande eller verkställande art måste beaktas.

De båda förfaranden har olika rättsverkningar. Ett beslut kan alltid överklagas, medan åtgärder av rent förberedande eller verkställande art inte kan det. Kännetecknande för beslut är att det finns beslutsalternativ och att det krävs någon form av övervägande eller bedömning av beslutsfattaren. Vägledande för gränsdragningen kan också vara om det ter sig rimligt att överklagande bör kunna ske.

Som framgår av det ovan skrivna, är gränsdragningen mellan beslut och verkställighet oftast svår att göra. I nedanstående delegerade ärendegrupper finns i flera fall upptagna åtgärder som i vissa situationer inte kan anses utgöra beslutsfattande. Då det skulle leda för långt att i detalj i dessa regler särskilja vad som är beslutsfattande och inte, har detta inte gjorts, utan en bedömning måste göras från fall till fall.

Anmälan av delegationsbeslut

Alla delegationsbeslut skall anmälas till nämnden för att vinna laga kraft. Vidaredelegation innebär att beslutanderätt som nämnden delegerat till förvaltningschef, kan, om nämnden beslutar, överlämnas till annan anställd att fullgöra. Sådan vidaredelegation skall dokumenteras, varvid eventuella begränsningar i beslutanderätten antecknas. Beslut som fattas på grund av vidaredelegation skall anmälas till förvaltningschefen.

Ärenden som inte finns i delegationsordningen

Nya frågor och förändringar i författningssystemet kräver en ständig revidering av delegationsordningen. Vissa frågor kan inte alltid förutses. Ärenden som inte återfinns i delegationsordningen ska beslutas av nämnden, om ärendet är av principiell karaktär eller om det av författning klart framgår att det är nämnden som ska besluta. I övriga fall beslutar den som handlägger och har delegationsrätt i liknande ärenden.

Gatu- och parkärenden

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
1.	Sluta avtal mellan kommunen och enskild beträffande villkoren för läggande av ledningar, kulvertar, industrispår och dylikt i kommunens gatu- och parkmark avseende värden upp till 50 tkr.		Förvaltningschef
2.	Besluta om skade- och intrångsersättningar upp till 50 tkr i varje ärende.		Förvaltningschef Gatudriftchef Gatuingenjör
3.	Besluta om bidrag till enskild väghållning enligt av kommunfullmäktige fastställda regler.		Förvaltningschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration Handläggare
4.	Besluta i ärenden enligt lagen om flyttning av fordon.	Lagen om flyttning av fordon, (1982:129)	Förvaltningschef Gatudriftchef Gatuingenjör
5.	Avge yttranden enligt 3 kap. 2 §, upplåta allmän plats för hithörande ändamål och torghandel	Ordningslagen, (1993:1617)	Förvaltningschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration Trafikingenjör Handläggare
6.	Besluta om transportdispenser samt lämna yttrande i frågor om transportdispenser samt tillämpning av avgifter avseende transportdispenser	Trafikförordningen 13 kap 3§	Förvaltningschef Avdelningschef för myndighetsutövning och administration Trafikingenjör
7.	Avgivande av miljörapporter för jordtippar.		Förvaltningschef Parkdriftchef
8.	Avgivande av miljörapporter för snötippar.		Förvaltningschef Gatudriftchef
9.	Beslut i renhållningsfrågor och skyltning som tekniska nämnden ålagt i reglementet.	Miljöbalken 15 kap, Lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhåll	Förvaltningschef Gatudriftchef Gatuingenjör

		ning och skyltning, (1998:814)	
10.	Nyttjanderättsavtal för allmän platsmark under förutsättning att det innebär mindre avvikelse från detaljplan.		Förvaltningschef Avdelningschef

Trafikföreskrifter

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
11.	Besluta om lokala trafikföreskrifter, föreskrifter och väghållarbeslut	Trafikförordningen 3 kap 17§, 10 kap samt 14 kap	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef för myndighetsutövning och administration Trafikingenjör
12.	Meddela undantag från lokala trafikföreskrifter för Umeå kommun. T.ex. dispens från parkeringsförbud.	Trafikförordning 13 kap 3, 4 och 5 §§	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration Trafikingenjör Handläggare Administratör
13.	Meddela undantag från lokala trafikföreskrifter för Umeå kommun avseende parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	Trafikförordning 13 kap 8 §	Förvaltningschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration Färdtjänstkonsulent
14.	Göra framställan om yttrande till länsstyrelsen och Trafikverket i frågor om lokala trafikföreskrifter.		Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration
15.	Elektroniskt kungörande av vissa trafikföreskrifter.	Förordning 2007:231	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration Trafikingenjör
16.	Ge tillstånd till överföring av trafikföreskrifter till Transportstyrelsen.		Förvaltningschef

Särskild kollektivtrafik/färdtjänst

Lag om färdtjänst (SFS 1997:736, 2006:1114 och 2010:1068)

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
17.	Besluta om tillstånd för färdtjänst i enlighet med lag om färdtjänst samt kommunens generella föreskrifter och villkor för kommunal färdtjänst.	§§ 6-9	Färdtjänstkonsulent
18.	Besluta om återkallelse av tillstånd: - om förutsättningar för tillståndet inte längre finns. - om tillståndsinnehavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten. - om ändrade förhållanden föranleder det.	12 §	Förvaltningschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration

Lag om riksfärdtjänst (SFS 1997:735 och 2010:1067)

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
19.	Besluta om tillstånd för riksfärdtjänst i enlighet med lag om riksfärdtjänst samt kommunens generella föreskrifter och villkor för riksfärdtjänst.	§§ 4-7	Färdtjänstkonsulent
20.	Besluta om återkallelse av tillstånd: - om förutsättningar för tillståndet inte längre finns. - om tillståndsinnehavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för riksfärdtjänsten. - om ändrade förhållanden föranleder det.		Förvaltningschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration

Förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
21.	Avge yttrande till förvaltningsdomstol i ärende som överklagats av sökanden. Observera undantaget i kommunallagen 6:38 p.2.	13 §	Förvaltningschef Trafikplaneringschef Avdelningschef myndighetsutövning och administration Färdtjänstkonsulent

Förvaltningslagen (2017:900)

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
22.	Besluta om att överklaga förvaltningsdomstols beslut.	6:37 KL	Presidiet
23.	Besluta om att avvisa ett överklagande som kommit in för sent gällande färdtjänst och riksfärdtjänst.	45 §	Färdtjänstkonsulent
24.	Ändring av beslut.	37-38 §	Färdtjänstkonsulent

Fastighetsärenden

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
25.	Lokalförsörjningsfrågor för kommunens förvaltningar som ryms inom beslutad budget.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning- Fastighetsförvaltare
26.	Besluta om reinvesteringar, lönsamhets - investeringar, tillgänglighetsinvesteringar, underhåll och rivning av fastigheter enligt plan och inom ram för anvisade medel.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning Fastighetsförvaltare
27.	Upplåta och hyra ut bostäder och lokaler i kommunens fastigheter och säga upp avtal i enlighet med fastställda rutiner.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning Fastighetsförvaltare Hyresassistenter, vid avtalsövergångar
28.	Försäljning av bostadsrättslägenheter.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning
29.	Inköp av bostadsrättslägenheter inom ramen för anvisade medel.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning
30.	Besluta om extern förhyrning/leasing av lokaler för kommunens behov om hyresbeloppet understiger 20 000 tkr (för hela tidsperioden) och hyresperioden understiger 10 år under förutsättning att finansiering finns.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning
31.	Beslut i frågor om kamerabevakning av kommunens egna eller av kommunen förhyrda lokaler där sekretess föreligger.	OSL kap 18, §8, p1.	Förvaltningschef
32.	Avge yttranden till polismyndigheten om upplåtelse av fastighetsmark för allmänna sammankomster m.m.	Ordningslagen, (1993:1617)	Fastighetsförvaltare Handläggare
33.	I samråd med kommunjurister, besluta om skade- och intrångsersättningar upp till 50 tkr i varje ärende.		Förvaltningschef Fastighetschef Chef fastighetsförvaltning

Måltidsservice

Nr	Ärende	Författning	Delegation till
34.	Utföra egenkontroll och fastställa ansvarsfördelning.	Livsmedels- lag 2006:804	Måltidschef
35.	Besluta om ersättning för skolmåltider.		Måltidschef
36.	Underteckna ansökan om EU:s skolmjölkstöd.		Måltidschef

Upphandling, igångsättningstillstånd och hyra/leasing

Nr	Ärende	Författning	Delegation till	Vidare-delegerat
37.	Godkänna förfrågningsunderlag.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
38.	Upphandling utanför ramavtal av varor till ett belopp av högst 50 tkr och tjänster till ett belopp av högst 300 tkr med beaktande av de regler som gäller för upphandling.		Förvaltningschef med rätt att delegera	X
39.	Fatta tilldelningsbeslut inom ramen för beviljade anslag för bygg-, anläggnings- och drift/underhållsentreprenader.		Förvaltningschef med rätt att delegera	X
40.	Besluta om upphandling av oförutsedda behov av varor och tjänster utanför anvisade medel i ramanslag i samband med pågående bygg, anläggnings eller installationsarbeten till ett maximalt belopp på 50 tkr för varor och 300 tkr för tjänster.		Förvaltningschef Upphandlingschef	
41.	Bevilja igångsättningstillstånd för investeringar under förutsättning att investeringen ryms inom den totala utgift som fastställts av fullmäktige. - upp till och med 30 000 tkr - över 30 000 tkr		Förvaltningschef med rätt att delegera Förvaltningschef efter att ha hört tekniska nämndens presidium	x (delvis)
42.	Besluta om omdisponering av investeringar mellan investeringsprojekt på belopp - upp till och med 10 000 tkr - över 10 000 tkr		Förvaltningschef Förvaltningschef efter att ha hört tekniska nämndens presidium	
43.	Långtidshyra av fordon/inköp av fordon.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
44.	Övrig leasing (vid totalkostnad över 50 tkr skall ekonomifunktionen kontaktas).		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X

45.	Fullgöra de uppgifter som framgår av arbetsmiljölagen som tillkommer byggherren samt de föreskrifter som berör byggnads- och anläggningsarbete och att utse byggarbetsmiljösamordnare.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
-----	--	--	--	---

Administrativa ärenden

Nr	Ärende	Författning	Delegation till	Vidare-delegerat
46.	Rekvirera statsbidrag samt söka projektmedel som inte kräver medfinansiering.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
47.	Medgivande för tekniska nämndens presidium att få delta i konferenser, utbildning samt företa tjänsteresor.		Förvaltningschef	
48.	Besluta i ärenden om att vägra lämna ut allmän handling eller lämna ut allmän handling med förbehåll som inskränker mottagarens rätt att yppa handlingens innehåll eller annars foga över handlingen enligt Offentlighets- och sekretesslagen.	Offentlighets- och sekretesslagen	Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
49.	Utse beslutsattestanter samt ersättare för dessa.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
50.	Utse beställare av varor och tjänster.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
51.	Yttrande i anledning av remisser, dock inte sådana som infordrats av kommunstyrelse och fullmäktige.		Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
52.	Yttrande i högre instans vid överklagande.	Förvaltningsprocesslagen 13 §	Delegaten	
53.	Avvisning av för sent inkommande överklagande.	Förvaltningslagen (2017:900), 45 §	Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
54.	Fullmakt till kommunjuristerna att företräda tekniska nämnden där nämnden själv har att föra sin talan.		Kommunjuristerna	
55.	Underteckna delgivningskvitto från annan myndighet.		Förvaltningschef- Avdelningschef Nämndsekreterare Registrator Verksamhetschef, städ- och verksamhetsservice Måltidschef IT-chef	

56.	Besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.	Kommunal-lagen 6 kap, 39 §	Ordförande Vice ordförande	
57.	Ansöka om bygglov för Tekniska nämndens räkning.		Förvaltningschef med möjlighet att vidaredelegera	
58.	Fastställa konsekvensbedömning för skyddet av personuppgifter.	EU:s Dataskyddsför- ordning (GDPR) , art. 35	Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
59.	Rätten att teckna personuppgiftsbiträdesavtal	EU:s dataskyddsför- ordning (GDPR), art. 28	Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
60.	Rätten att teckna datadelningssavtal för fastställande av ansvar vid gemensamma personuppgiftsbehandlingar med annan personuppgiftsansvarig	EU:s dataskyddsför- ordning (GDPR), art. 26	Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X
61.	Besluta i ärenden om att vägra tillmötesgå den registrerade begäran om utövandet av dennes rättigheter enligt GDPR som: bl.a. • rätten till tillgång till sina personuppgifter • rätten till rättelse av felaktiga personuppgifter som rör honom eller henne. • rätten till radering av sina personuppgifter i enlighet med gällande lagstiftning, osv	EU:s dataskyddsför- ordning (GDPR), art. 12.5 och 15- 21	Förvaltningschef med rätt att vidaredelegera	X

Tjänsteskrivelse

2025-05-04

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00410

Yttrande Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att lämna yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade i mars att överlämna remissutgåvor av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till nämnden och bolag för yttrande.

Yttrande

Tekniska nämnden tycker att det är viktigt att tydliggöra ansvarsfördelningen och förbättra upphandling- och inköpsprocessen vilket gör att Tekniska nämnden ställer sig bakom det som står i remissen.

Tekniska nämnden ser fram emot det fortsatta arbetet med att utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenligt och samordnad inköpsverksamhet.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag 201. Bilaga.

Remissversion - Policy upphandlings- och inköpsverksamhet. Bilaga.

Remissversion - Riktlinje upphandlings- och inköpsverksamhet. Bilaga.

Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Bilaga.

Förslag till förändrad inköpsverksamhet. Bilaga.

Beredningsansvariga

Johan Byström

Beslutet ska skickas till

KSdiarium senast 31 maj. Märk med KS-2024/00830

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00410

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 48

Diariennr: KS-2024/00830

Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna remissutgåva av policy för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder och bolag för yttrande

att överlämna remissutgåva av riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder för yttrande.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 724 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).*

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc.

För att möjliggöra vägval inför den fortsatta översynen av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer är kunskap om hur Umeå kommun och andra kommuner valt att fördela mandat, ansvar och roller viktig. För att bygga denna kunskap har nuläges- och omvärldsbevakning genomförts och sammanställts.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet

Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats

I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys/nulägesanalys presenterades för KSnau den 6 aug 2024.

Omvärldsanalys/nulägesanalys har även presenterats för representanter

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

för Upphandlingsmyndigheten (25 nov) samt för KShu (1 okt),
Äldrenämnden (21 nov) samt Kulturnämnden (19 dec).

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun upparbetats.

Förslaget har ej utformats för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente.

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet har på så sätt utgjort grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts och är klara för att lämna på remiss till nämnder/bolag.

Vad händer nu?

Förslag till policy och riktlinje föreslås nu lämnas på remiss till kommunens nämnder. Förslag till policy lämnas på remiss till kommunens bolag. Remissyttrande ska vara inlämnat till kommunstyrelsens diarium senast den 31 maj 2025. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2024/00830 framgå i ärenderaden.

För att underlätta beredning av remissyttrande i nämnder/bolag och öka förståelsen för den förändring förslaget innebär kommer digitala remisskonferenser att anordnas. Inbjudan skickas ut till förvaltningschefer och nämndsekreterare för vidarebefordran.

Beslutsunderlag

Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion - Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion - Riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Urban Dahlberg

Malin Ärlebrandt

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslut och beslutsunderlag ska skickas till

Protokoll och samtliga beslutsunderlag till Kommunrevisionen

Protokoll och samtliga beslutsunderlag till samtliga nämnder

Protokoll och policy till UKF

Remissversion av

Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
XXX

**Datum och paragraf för
beslutet:** XXX

Policyn styr:
Kommunkoncernen

Dokumenttyp:
Policy

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig nämnd:
Kommunstyrelsen

Bakgrund

Syfte

Syftet med policy för upphandling och inköpsverksamhet i Umeå kommun är att tydliggöra de förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet.

Lagar och andra krav

Den svenska upphandlingslagstiftningen vilar på EU:s grundprinciper för upphandlingsverksamhet. Den svenska upphandlingslagstiftningen består bl a av

- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)
- Lagen om upphandling av koncessioner (LUK)
- Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Upphandlingslagarna utgör så kallade förfarandelagstiftning. Det innebär att lagarna anger hur offentliga aktörers upphandlingar och inköp ska gå till, men de reglerar inte vad som ska köpas in.

Omfattning och avgränsning

Denna policy tydliggör de övergripande förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet.

Denna policy innehåller därför ej alla de områden, mål, inriktningar och krav som kan få inverkan på enskilda upphandlingar och/eller inköp. Sådana mål, inriktningar och krav återfinns i annan lagstiftning, annan författning eller i andra styrdokument antagna av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnd eller bolagsstyrelse.

Kommunfullmäktiges styrning av utformning av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet tar sig uttryck i denna policy, i reglemente för nämnder och styrelser samt i ägardirektiv för kommunala bolag.

Kommunfullmäktiges policy kan vid behov kompletteras med:

- Riktlinjer och anvisningar fastställda av kommunstyrelsen för att förtydliga kommunövergripande förhållanden

- Riktlinjer och anvisningar fastställda av enskild nämnd eller enskilt bolag för att förtydliga nämnd eller bolagsspecifika förhållanden
- Delegationsordning fastställd av kommunstyrelse eller nämnd för att förtydliga ansvar och mandat

Begrepp och definitioner

Anskaffning – avser de åtgärder kommunen vidtar för att köpa eller hyra (leasa) varor och tjänster som kommunens verksamhet behöver.

Inköp – avser köp av varor och tjänster.

Upphandling – avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggentreprenader genom tilldelning av kontrakt över direktupphandlingsgränsen

Inköpsprocessen – avser hela kedjan från behov av vara/tjänst uppstår tills att leverans har genomförts, kontrollerats och värderats.

Upphandlingsprocess – avser hela kedjan från förberedelse och genomförande av upphandling, till uppföljning, utvärdering och realisering av avtal.

System – avser det system av styrning, processer/aktiviteter, information och kompetens som behövs för att tillgodose behov.

Varu/tjänstekategori – en grupp av varor eller tjänster med vissa gemensamma egenskaper

Kategoristyrning – styrning av inköp inom en varu/tjänstekategori genom analys, planering, genomförande och uppföljning av de inköp som genomförs inom respektive kategori.

Spend – Inköpsvolym i kr för påverkbara inköp under angiven tidsperiod.

Vilka berörs av policyn

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag. I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyn ska tillämpas i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt

Principer och förhållningssätt

Upphandling och inköp är strategiska verktyg som ska bidra till att:

- Kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.
- Nämnder och bolag kan tillgodose sina respektive ändamål/grunduppdrag.
- Kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls
- Kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap
- Kommunen motverkar och förebygger välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet, korruption och jäv.

Strategisk och effektiv anskaffning

Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska präglade utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingarnas utformning och innehåll.

Kommunen ska upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation inom upphandlings- och inköpsområdet.

Detta innebär att kommunen ska utforma upphandlings- och inköpsverksamheten på sådant sätt:

- att kommunens och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.
- att den tillgodoser de behov av varor/tjänster/byggentreprenader som nämnder/bolag har för att fullgöra grunduppdrag/tillgodose ändamål.
- att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och att strategisk prioritering utarbetas och får genomslag i enskilda upphandlingar (taktisk nivå) och avrop/direktupphandlingar (operativ nivå).
- att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning och/eller höjd beredskap.
- att välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet korruption och jäv förebyggs och motverkas.

Kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet ska följas upp. Information, uppföljning och lärdomar från genomförda upphandlingar samt genomförda avrop ska aggregeras så att det är möjligt att följa i vilken omfattning inriktningsmål, prioriteringar och vägval tillgodoses.

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där det kommungemensamma intresset har företräde framför enskilda nämnders/bolags intressen om dessa står i konflikt till varandra.

Affärsmässighet, sund konkurrens och ett gott näringslivsklimat

Umeå kommunkoncern ska vara en god affärspartner och verka för sund konkurrens och för ett gott näringslivsklimat.

Inköps- och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan. All upphandling ska präglas av affärsmässighet, utnyttjande av konkurrens samt objektivitet. Inga ovidkommande hänsyn får tas. Företrädare för kommunen ska uppträda på ett affärsmässigt korrekt sätt. Samarbete mellan köpare och säljare ska ske i sådana former att parterna bibehåller full trovärdighet och en oberoende ställning i förhållande till varandra. Medarbetare eller andra som ansvarar för uppgifter inom området har därför ett särskilt ansvar för att förtroendet för kommunen upprätthålls.

De jävsbestämmelser som gäller enligt lag för anställda och förtroendevalda i kommunen och dess bolag ska i upphandlings- och inköpsituationer tillämpas. I alla sammanhang ska ett sådant förhållningsätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta.

Den som är offentliganställd bör betrakta varje förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Vid alla kontakter ska leverantörerna behandlas likvärdigt.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att denna policy efterlevs och har ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv organisation. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar relaterat till kommunens inköpsverksamhet.

Kommunstyrelsen har ansvar för att planera för och genomföra kommungemensamma (samordnade) upphandlingar inom områden som ej destinerats till annan nämnd/bolag.

Varje part som ingår i upphandling eller avropar från avtal har ansvar för att realisera upphandling (implementera, följa upp och utvärdera avtal) i enlighet med den omfattning som parten avropar från sådan upphandling.

Kommunstyrelsen företräder kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och aktörer.

Kommunstyrelsen har mandat att utforma och fastställa kommunövergripande riktlinjer och anvisningar som normerar arbetet i enlighet med denna policy. Kommunstyrelsen ansvarar

för att ha uppsikt över och utöva samordnad styrning av inköpsverksamhet inom kommunen.

Varje nämnd och bolag i kommunen är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling.

Nämnder och bolag har att arbeta i enlighet med denna policy samt ev kommunövergripande riktlinjer som fastställs av kommunstyrelsen. Nämnd och bolag har ansvar att upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation inom sina respektive ansvarsområden.

Varje nämnd respektive bolag ansvarar för sitt inköpsbehov och har mandat att upphandla varor och tjänster som är specifika för den enskilda nämnden/bolaget.

De nämnder/bolag som tilldelats mandat att genomföra samordnade upphandlingar inom avgränsade områden ska planera för och säkra att samordning sker med övriga berörda nämnder och bolag samt med Kommunstyrelsen.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att ha god framförhållning och sammanställa samt vid behov kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden/bolaget har under kommande år.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att planera, förbereda, genomföra och realisera (implementera, följa upp och utvärdera) de upphandlingar och inköp som nämnden/bolaget genomför.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att beslut relaterade till upphandling/inköp fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning.

Nämnd och bolag har mandat att vid behov upparbeta och fastställa riktlinjer och anvisningar som konkretiserar nämnds- eller bolagsspecifika förhållanden. Nämnd och bolag har ansvar för att säkra att sådana riktlinjer/anvisningar utgår från och följer denna policy samt ev. kommunövergripande riktlinjer från kommunstyrelsen.

Relaterade styrdokument

Av kommunfullmäktige fastställt Planeringsdirektiv

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Umeå kommuns näringslivsstrategi 2019-2026

Policy, plan och riktlinje för civilberedskap

Riktlinje för intern styrning och kontroll

Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Riktlinje

Remissversion

Riktlinje för upphandling- och inköpsverksamhet

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Diarienummer:
XXX

**Datum och paragraf för
beslutet:** XXX

Riktlinjen styr:
Nämnder

Dokumenttyp:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tills vidare. Ska revideras
XXX

Dokumentansvarig:
SLK - Avdelningen för
ekonomi & styrning

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Lagar och andra krav	3
Vilka berörs av riktlinjen.....	3
Begrepp och definitioner	4
Hantering av avsteg.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Stödjande processer och förhållningsätt	4
Relaterade styrdokument	5
Riktlinje för Inköp och upphandlingsverksamhet i Umeå kommun.....	6
Affärsmässighet och dialog	6
Gemensam inköpsprocess.....	7
Från molnfri höjd till verkstad – från strategi till praktik	8
Kommunens egna resurser.....	10
Ansvarsfördelning.....	11
Helhetssyn, ändamålsenlighet och effektivitet.....	11
Genomförande av direktupphandlingar	12
Kontroll och uppföljning	13

Bakgrund

Syfte

Syfte med denna riktlinje är att säkerställa att utformning av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet sker i enlighet med de förhållningsätt och principer som kommunfullmäktige fastställt i Policy för upphandling. Det innebär att kommunen upphandlings- och inköpsverksamhet utformas på sådant sätt:

- att kommunens och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt
- att inköpsverksamheten tillgodoser de behov av varor/tjänster som nämnder/bolag har för att fullgöra grunduppdrag/tillgodose ändamål.
- att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och att strategisk prioritering upparbetas, får genomslag i enskilda upphandlingar (taktisk nivå) och avrop/direktupphandlingar (operativ nivå).
- att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning och/eller höjd beredskap.
- att välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet, korruption och jäv förebyggs och motverkas.

Samt att kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet följs upp och att Information, uppföljning och lärdomar från genomförda upphandlingar samt genomförda avrop ska aggregeras så att det är möjligt att följa i vilken omfattning inriktningsmål, prioriteringar och vägval tillgodoses.

Lagar och andra krav

Den svenska upphandlingslagstiftningen vilar på EU:s grundprinciper för upphandlingsverksamhet. Den svenska upphandlingslagstiftningen består bl a av

- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)
- Lagen om upphandling av koncessioner (LUK)
- Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Upphandlingslagarna utgör sk förfarandelagstiftning. Det innebär att lagarna anger hur offentliga aktörers upphandlingar och inköp ska gå till, men de reglerar inte vad som ska köpas in.

Vilka berörs av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tillsvidare för Umeå kommuns nämnder och styrelse.

Begrepp och definitioner

Anskaffning – avser de åtgärder kommunen vidtar för att köpa eller hyra (leasa) varor och tjänster som kommunens verksamhet behöver.

Inköp – avser köp av varor och tjänster.

Upphandling – avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggtreprenader genom tilldelning av kontrakt över direktupphandlingsgränsen

Inköpsprocessen – avser hela kedjan från behov av vara/tjänst uppstår tills att leverans har genomförts, kontrollerats och värderats.

Upphandlingsprocess – avser hela kedjan från förberedelse och genomförande av upphandling, till uppföljning, utvärdering och realisering av avtal.

System – avser det system av styrning, processer/aktiviteter, information och kompetens som behövs för att tillgodose behov.

Varu/tjänstekategori – en grupp av varor eller tjänster med vissa gemensamma egenskaper

Kategoristyrning – styrning av inköp inom en varu/tjänstekategori genom analys, planering, genomförande och uppföljning av de inköp som genomförs inom respektive kategori.

Spend – Inköpsvolym i kr för påverkbara inköp under angiven tidsperiod.

Stödjande processer och förhållningsätt

Kommunstyrelsen har i uppdrag att ta fram och tillhandahålla kommungemensamma processer, stödsystem, digitala tjänster etc som behövs för att implementera de principer/förhållningsätt som kommunfullmäktige fastställt i policy för upphandling och inköp.

Relaterade styrdokument

Umeå kommuns policy för upphandlings- och inköpsverksamhet är tillsammans med fastställt reglemente för nämnder och styrelse samt denna riktlinje de dokument som tillsammans i huvudsak reglerar utformning av upphandlings- och inköpsverksamhet i Umeå kommun. Nedan är andra styrande dokument som styr området:

- Av kommunfullmäktige fastställt Planeringsdirektiv
- Riktlinje för god ekonomisk hushållning
- Umeå kommuns näringslivsstrategi 2019-2026
- Policy, plan och riktlinje för civilberedskap
- Riktlinje för intern styrning och kontroll
- Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Riktlinje för Inköp och upphandlingsverksamhet i Umeå kommun

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma intresse har företräde framför enskild verksamhets intresse om dessa står i konflikt med varandra.

Varje nämnd och styrelse i kommunen är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling. Varje nämnd har att verka för att de principer och förhållningsätt som fastställts i kommunfullmäktiges policy för upphandling- och inköpsverksamhet tillgodoses. Varje nämnd har ansvar att upprätthålla en ändamålsenlig organisation i inköps- och upphandlingsfrågor.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv inköpsverksamhet. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar.

Kommunstyrelsen har ansvar för att planera för och genomföra kommungemensamma (samordnade) upphandlingar inom områden som ej destinerats till annan nämnd.

Kommunstyrelsen har därtill ett ansvar för samordning av tecknande av ramavtal och är inköpscentral och därmed avtalspart för de ramavtal styrelsen tecknar.

De nämnder som tilldelats mandat att genomföra samordnade upphandlingar inom avgränsade områden ska planera för och säkra att samordning sker med övriga berörda nämnder och bolag samt med Kommunstyrelsen.

Varje part som ingår i samordnade upphandlingar har ansvar för att realisera upphandling (implementera, följa upp och utvärdera avtal) i enlighet med den omfattning som parten avropar från sådan upphandling.

Affärsmässighet och dialog

Regler om offentlighet och sekretess ska beaktas. Vid alla kontakter ska leverantörerna behandlas lika.

I syfte att främja goda affärer och stärka kommunens anseende som avtalspart och upphandlande myndighet ska dialog föras med leverantörer och anbudsgivare vid inköp och upphandling.

Den som ansvarar för en upphandling ska skaffa sig tillräcklig kunskap om de förutsättningar och villkor som råder på den marknad och i den bransch som upphandlingen avser. Detta kan ske genom bransch/marknadsanalys, genom kontakter med leverantörer eller på annat sätt.

Inköp och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan. Medarbetare eller andra som ansvarar för uppgifter inom området har därför ett särskilt ansvar för att förtroendet för kommunen upprätthålls. De jävsbestämmelser som gäller enligt lag för anställda och förtroendevalda i kommunen ska tillämpas i upphandlingssituationer.

Gemensam inköpsprocess

För att utveckla och effektivisera Umeå kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet ska kommunen verka för en gemensam inköpsprocess.

Den gemensamma inköpsprocessen ska utformas så att Umeå kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet sker med hög kvalitet och effektivitet.

Den gemensamma inköpsprocessen innehåller tre huvudsakliga delar som tillgodoser kommunens behov av att planera, genomföra och följa upp inköpsverksamheten på strategisk, taktisk och operativ nivå.

Strategiskt inköpsarbete avser kommunens arbete med att planera, genomföra/understödja och följa upp *inköpsverksamheten som helhet* på sådant sätt att områden/frågor som är av strategisk vikt eller betydelse för kommunen hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Taktiskt inköpsarbete avser styrelsens och respektive nämnds arbete med att planera, genomföra och realisera *enskilda upphandlingar* i enlighet med gällande regelverk för offentlig upphandling och samtidigt säkra att områden/frågor som är av strategisk vikt eller betydelse för kommunen hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Operativt inköpsarbete avser de inköp/beställningar/avrop som genomförs i kommunens verksamheter, samt den leveransbevakning och fakturahantering som följer av sagda inköp/beställningar/avrop. I det operativa inköpsarbetet ingår även förberedelse, planering genomförande och uppföljning av direktupphandlingar.

Kommunstyrelsen ansvarar för:

- kommunens gemensamma inköpsprocess och ska i nära samverkan med nämnder och förvaltningar arbeta aktivt med att effektivisera och utveckla processen.

Nämnd ansvarar för:

- att bidra till och delta i arbetet med att effektivisera och utveckla den kommungemensamma inköpsprocessen.

Se bilaga 1 för principiell utformning av kommunens inköpsprocess på strategisk, taktisk och operativ nivå.

Från molnfri höjd till verkstad – från strategi till praktik

I enlighet med av kommunfullmäktige fastställd policy för inköp och upphandling ska Kommunen aktivt använda inköp och upphandling som verktyg för att säkra att

- Kommunens och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.
- Att de behov av varor, tjänster och byggtreprenader som nämnd har för att fullgöra sina grunduppdrag tillgodoses
- att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och att strategisk prioritering får genomslag i enskilda upphandlingar (taktisk nivå) och vid avrop/direktupphandlingar (operativ nivå).
- att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning och/eller höjd beredskap.
- att välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet, korruption och jäv förebyggs och motverkas.

Kommunstyrelsen har ansvar för analys, planering och uppföljning av inköpsverksamheten på en organisationsövergripande nivå. Detta sker genom att kommunstyrelsen återkommande följer upp och analyserar kommunens inköpsbeteende, dvs vilka kategorier av varor- och tjänster kommunen köper, hur kommunens inköpsmönster/beteende ser ut över tid och hur det kan förväntas utvecklas framgent¹. Analysen ska särskilt beakta varu-/tjänstekategorier som bedöms vara:

- väsentliga sett till inköpsvolym (spend i kr)
- kritiska för kommunens förmåga att tillgodose sitt välfärdsuppdrag på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- väsentliga för kommunens förmåga att nå måluppfyllelse inom fastställda inriktningsmål.
- viktiga ur beredskapshänseende
- viktiga i arbetet med att motverka och/eller förebygga välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet samt organiserad brottslighet.

Slutsatser och rekommendationer fr genomförda analyser bör förankras med berörda nämnder. Syftet med analysen är att ge kommunstyrelsen underlag för att fastställa vad som särskilt bör prioriteras vid kommande års upphandlingar inom respektive varu-/tjänstekategori.

Utifrån genomförd analys och prioritering upparbetar och fastställer kommunstyrelsen årligen inköpsplan för kommande 5-årsperiod. Inköpsplanen ska ses över och revideras årligen. I Inköpsstrategin tydliggörs de varu-/tjänstekategorier som bedöms vara av strategisk betydelse under dessa år och den förflyttning/förändring som kommunen ska

¹ Text genom att kommunstyrelsen årligen upprättar en sammanställning av kända upphandlingsbehov i kommunens nämnder.

försöka uppnå inom respektive kategori. Inköpsplanen kan även innehålla förslag på krav som kommunen bör ställa i respektive kategori.

Inköpsplanen omsätts i praktiken genom taktiskt inköpsarbete (dvs i genomförandet av enskilda upphandlingar) inom prioriterade varu-/tjänstekategorier. Inköpsstrategin följs upp genom uppföljning/utvärdering av ingångna avtal (taktisk nivå) och uppföljning av inköp (operativ nivå). Uppföljning och utvärderingar ska sammanställs för respektive varu/tjänstekategori och åiterrapporteras till kommunstyrelsen och berörda nämnder.

Nämnd ansvarar för att:

- ha god framförhållning och sammanställa och kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden har under kommande år till kommunstyrelsen
- Verka för att de kommunövergripande prioriteringar som framgår i kommunens inköpsstrategi omsätts i de enskilda upphandlingar nämnden genomför eller deltar i.
- krav ställs vid alla upphandlingar där så är relevant och rimligt med avseende på inköpets grad av påverkan för att bidra till att kommunen når fastställda inriktningsmål, stärker sin beredskap och/eller motverkar välfärds kriminalitet och arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- följa upp inköpsmognaden i kommunen och i samverkan med kommunens verksamheter arbeta för att öka och förbättra den
- återkommande följa upp och analysera kommunens inköpsbeteende, dvs vilka kategorier av varor- och tjänster kommunen köper, hur kommunens inköpsmönster/beteende ser ut över tid och hur det kan förväntas utvecklas framgent. Slutsatser och rekommendationer ska kommuniceras med berörda nämnder.
- besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoristyrning.
- följa upp och bedöma i vilken omfattning fastställd inköpsplan gett önskvärda effekter

Kommunens egna resurser

Innan upphandling/inköp sker ska det undersökas om kommunen har möjlighet att tillgodose behovet med egna resurser. Det finns ett flertal verksamheter inom kommunen som har ett uppdrag att tillhandahålla eller samordna varor och tjänster till övriga verksamheter. Exempelvis när det rör städtjänster, fastighetstjänster och måltider. Men även tjänster inom kommunikation, HR, juridik, anskaffning av fordon eller försäkringar etc. Vid osäkerhet kontakta Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå.

Behov kan också tillgodoses genom att nyttja redan befintliga varor och material inom den egna verksamheten eller inom kommunen, alternativt att varor och material kan repareras och återbrukas.

Anskaffning mellan kommunens bolag och förvaltningar kan ibland vara upphandlingspliktiga. Vid tveksamhet om vad som gäller i det enskilda fallet ska Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå tillfrågas.

Ansvarsfördelning

Helhetssyn, ändamålsenlighet och effektivitet

All anskaffning av varor, tjänster och byggtreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse om dessa står i konflikt till varandra.

Kommunfullmäktige har ålagt kommunens nämnder och styrelse att upprätthålla en ändamålsenlig organisation inom upphandlings- och inköpsområdet.

Nämnd ansvarar för att:

- det i nämndens förvaltning finns en ändamålsenlig organisation med till exempel ledande befattning med ansvar för inköp och upphandlingsfrågor och utsedda beställare med tydligt mandat över vilka varor eller tjänster som får beställas
- ta initiativ till och aktivt informera andra nämnder/förvaltningar samt kommunstyrelsen om nämndens behov av varor/tjänster förändras.
- säkra och stärka inköps- och beställarkompetensen samt att utveckla och förbättra inköpsmognaden i sina respektive förvaltningar.
- Nämndens förvaltning bidrar med relevant kompetens på såväl strategisk nivå (t ex i arbetet med inköpsplan och kategoristyrningsarbete) och på taktisk nivå (t ex i upphandlingsgrupp).
- Upphandlade kommungemensamma ramavtal eller dynamiska inköpssystem används.
- kommungemensamma digitala tjänster (ex vis E-handelssystem, kommungemensamma avtalsdatabaser etc) används.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- leda och driva kommunens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med övriga nämnder arbeta för att effektivisera inköpsprocessen
- företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och aktörer
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas genom ramavtalsupphandling alternativt inrättade av ett dynamiskt inköpssystem.

Genomförande och uppföljning av direktupphandlingar

Med direktupphandling avses en upphandling där det inte finns något lagkrav på hur en leverantör ska anlitas. Kommunens direktupphandlingar omsätter stora summor. Därför är det viktigt med ordning och reda och att främja sund konkurrens vid direktupphandlingar.

Nämnd ansvarar för att:

- minst tre leverantörer bör tillfrågas vid alla direktupphandlingar över 10 000 kronor
- kontrollera leverantörer som direktupphandlas
- direktupphandlingar över 50 000 kr dokumenteras och att skriftligt avtal/överenskommelse upprättas. Av dokumentationen ska framgå:
 - Det upphandlande bolagets namn
 - Avtalsföremålet, dvs vad som köps in genom avtalet
 - Avtalets löptid och uppskattat totalt värde samt när avtalet ingicks
 - Om och hur konkurrensen togs tillvara
 - Vilka leverantörer som tillfrågades och hur många som lämnade anbud
 - Vilken leverantör som tilldelades avtalet
 - Det viktigaste skälet till tilldelningen
- utföra kontroller av att direktupphandlingsgränsen inte överskrids
- leveranskontroll och uppföljning av direktupphandling genomförs
- säkra korrekt attesthantering genom att direktupphandling infogas och attesteras i kommungemensamt e-handelssystem innan den avslutas.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- Ta fram och utveckla stödjande kommungemensam process ”Genomföra direktupphandling”, i samverkan med kommunens nämnder och förvaltningar, samt att informera, utbilda och ge råd och stöd till förvaltningar avseende direktupphandlingar

Kontroll och uppföljning

Inköp och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för oegentligheter och otillbörlig påverkan. Samtidigt omsätter kommunens inköp stora summor och har en stor påverkan på kommunens möjligheter att nå sina inriktningsmål. Därför är det viktigt att säkerställa en god intern kontroll och uppföljning inom området. Uppföljning ska ske så väl på kommunens gemensamma inköp och upphandlingar som på nämnder och förvaltningars egna avtal och inköp.

Nämnder ansvarar för att:

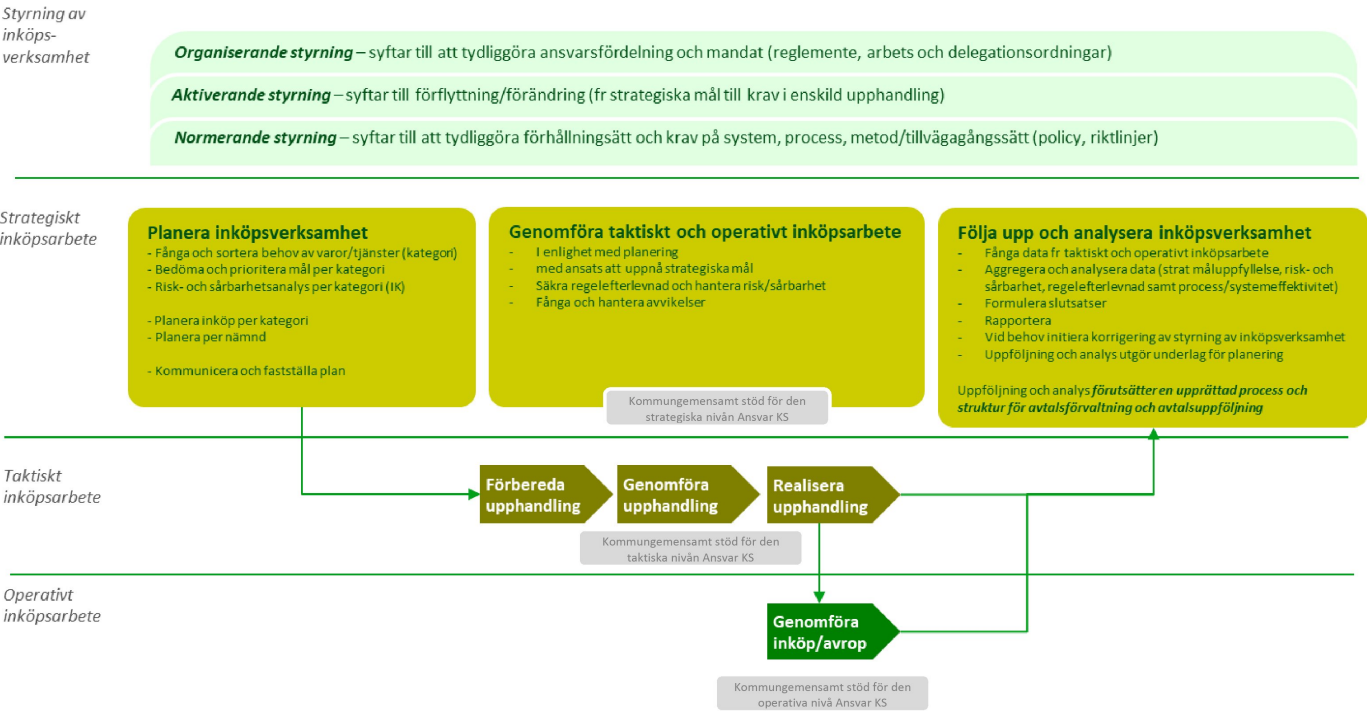
- säkerställa egen internkontroll i frågor som rör inköp och upphandling
- Nämnd nyttjar kommungemensamt system för avtalsförvaltning.
- Nämndens förvaltning följer upp egna avtal för att säkerställa att villkor i avtalen följs under hela avtalsperioden. Detta gäller även avtal som ingåtts genom avrop på ramavtal. Omfattningen av uppföljningen ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden.
- Nämndens förvaltning följer upp sina inköp, exempelvis genom leverans- och fakturakontroll.
- lämna begärda uppgifter till Kommunstyrelsen
- underrätta kommunstyrelsen vid väsentliga avtalsbrott eller andra allvarliga brister hos en leverantör
- vid upphandlingar genomföra nödvändiga riskanalyser och kontrollera leverantörens seriositet i syfte att motverka osund konkurrens, välfärdsbrottslighet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.
- avrop på ramavtal eller tilldelning av kontrakt från ett dynamiskt inköpssystem görs på ett korrekt sätt.
- leverantörer som inte tilldelas kontrakt efter tilldelningsbeslut i nämnd kontaktas och informeras om varför de inte tilldelades kontraktet. Detta ska ske på lämpligt sätt utifrån upphandlingens omfattning och art.
- vid behov besluta om egna styrande dokument som komplement till lagstiftning och denna riktlinje.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- årliga övergripande uppföljningar av kommunens samlade inköp och upphandlingar sker, och att resultatet av uppföljningarna infogas som underlag till kommunens planeringsprocess.

- informera kommunfullmäktige om allvarliga avvikelser inom kommunens gemensamma inköpsprocess och vid behov föreslå åtgärder
- bedriva en aktiv avtalsförvaltning och uppföljning av ingångna ramavtal.
- Upparbeta och utveckla kommungemensamma stödsystem för avtalsförvaltning.
- genom information och utbildning stödja förvaltningar i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet.

Bilaga 1 – principiell utformning av Umeå kommuns inköpsprocess

Tjänsteskrivelse

2025-02-24

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/00830

Översyn av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

Överlämna remissutgåva av policy för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder och bolag för yttrande

Överlämna remissutgåva av riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder för yttrande

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 724 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11)*.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00830

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc.

För att möjliggöra vägval inför den fortsatta översynen av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer är kunskap om hur Umeå kommun och andra kommuner valt att fördela mandat, ansvar och roller viktig. För att bygga denna kunskap har nuläges- och omvärldsbevakning genomförts och sammanställts.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys/nulägesanalys presenterades för KSnau den 6 aug 2024. Omvärldsanalys/nulägesanalys har även presenterats för representanter för Upphandlingsmyndigheten (25 nov) samt för KShu (1 okt), Äldrenämnden (21 nov) samt Kulturnämnden (19 dec).

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun upparbetats.

Förslaget har ej utformats för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente.

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet har på så sätt utgjort grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts och är klara för att lämna på remiss till nämnder/bolag.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00830

Vad händer nu?

Förslag till policy och riktlinje föreslås nu lämnas på remiss till kommunens nämnder. Förslag till policy lämnas på remiss till kommunens bolag. Remissyttrande ska vara inlämnat till kommunstyrelsens diarium senast den 31 maj 2025. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2024/00830 framgå i ärenderaden.

För att underlätta beredning av remissyttrande i nämnder/bolag och öka förståelsen för den förändring förslaget innebär kommer digitala remisskonferenser att anordnas. Inbjudan skickas ut till förvaltningschefer och nämndssekreterare för vidarebefordran.

Beslutsunderlag

Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet
Remissversion - Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet
Remissversion - Riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Urban Dahlberg
Malin Ärlebrandt
Dan Gideonsson

Beslut och beslutsunderlag ska skickas till

Protokoll och samtliga beslutsunderlag till Kommunrevisionen
Protokoll och samtliga beslutsunderlag till samtliga nämnder
Protokoll och policy till UKF

Margaretha Alfredsson
Stadsdirektör

Dan Gideonsson
Ledningskoordinator

Förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun

Bakgrund

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 724 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att dessa två granskningar genomfördes gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11)*.

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc.

För att möjliggöra vägval inför den fortsatta översynen av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer är kunskap om hur Umeå kommun och andra kommuner valt att fördela mandat, ansvar och roller viktig. För att bygga denna kunskap har nuläges- och omvärldsbevakning genomförts och sammanställts.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun upparbetats.

Förslaget har ej utformats för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente.

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet har på så sätt utgjort grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts.

Innehåll

Bakgrund	1
Förslag till förändrad inköpsverksamhet för Umeå kommun	3
Utgångspunkt 1 – Det offentliga inköpssystemet	3
Utgångspunkt 2 - Måldimensioner för offentlig upphandling	4
Förslag – Principiell utformning av Umeå kommuns inköpsverksamhet.....	5
Hur tar vi oss dit?	6
Strategiskt inköpsarbete i Umeå kommun.....	6
Taktiskt inköpsarbete i Umeå kommun	8
Operativt inköpsarbete i Umeå kommun	9
Övriga observandum fr nulägesanalys el revisionsgranskningar	10
Förslag avseende Styrdokument relaterade till området	11
Förslag till förändringar i roll och ansvarsfördelning (organiserande styrning).....	13

Förslag till förändrad inköpsverksamhet för Umeå kommun

Med syfte att tillvarata de möjligheter som genomförd omvärldsanalys visat på samt komma till rätta med de utmaningar som nulägesanalys och revisionsgranskningar påvisat har förslag till förändrad inköpsverksamhet för Umeå kommun upparbetats.

Förslaget utgår från Upphandlingsmyndighetens rekommendationer om ändamålsenliga inköpsorganisationer.

Utgångspunkt 1 – Det offentliga inköpssystemet

Upphandlingsmyndigheten har upparbetat en modell som beskriver det offentliga inköpssystemet. Upphandlingsmyndigheten har valt att visualisera systemet som ett pussel för att understryka att alla nivåer hänger samman och påverkar varandra i ett komplext samspel. Modellen har nyttjats i utformning och genomförande av genomförd nulägesanalys samt som utgångspunkt för utformning av förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun.

Modellen delar in det offentliga inköpssystemet i sex nivåer, dessa är:

Nationell styrning av den offentliga marknaden och dess aktörer (det yttersta fältet).

Strategisk samverkan (den näst yttersta pusselbiten) beskriver samspelet mellan aktörer som på något sätt agerar på den offentliga marknaden.

Styrning av inköpsverksamhet den organisationsövergripande styrningen av hela inköpsverksamheten.

Strategiskt inköpsarbete handlar om att strukturera och systematiskt nyttja och utforma inköpsverksamheten för att nå kommunövergripande och verksamhetsspecifika mål.

Taktiskt inköpsarbete handlar om förmågan att på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt genomföra enskilda upphandlingar.

Operativt inköpsarbete handlar om att genomföra enskilda inköp, till exempel att beställa från befintliga avtal eller att göra en direktupphandling.

Modell 1 – Upphandlingsmyndighetens visualisering av det offentliga inköpssystemet

Vad säger Nulägesanalysen?

Genomförd nulägesanalys påvisar att många av de utmaningar som Umeå kommun brottas med i Upphandlings- och inköpsfrågor bottnar i att den politiska *Styrningen av inköpsverksamheten* ej tar höjd för *Strategiskt inköpsarbete*. Något som leder till att Umeå kommun haft ensidigt fokus på att genomföra enskilda upphandlingar (dvs *taktiskt inköpsarbete*).

Genomförd nulägesanalys påvisar även att nuvarande *roll- och ansvarsfördelning* mellan KS och nämnder ej utformats för att hantera strategiskt inköpsarbete.

Utgångspunkt 2 - Måldimensioner för offentlig upphandling

Inom ramen för upphandlingsmyndighetens arbete med *träffsäker upphandling* har myndigheten utarbetat en målmodell som tydliggör vilka mål som de offentliga inköpen behöver bidra till.

Modellen har nyttjats i utformning och genomförande av genomförd nulägesanalys samt som utgångspunkt för utformning av förslag till förändrad inköpsprocess i Umeå kommun.

Modellen har fyra målområden:

Målområde 1: Tillgodose behovet

För att en upphandling ska betraktas som ändamålsenlig måste den tillgodose inköpsbehovet. Det vill säga behovet som ligger till grund för anskaffning av en vara, tjänst eller entreprenader.

Målområde 2: Effektivitet

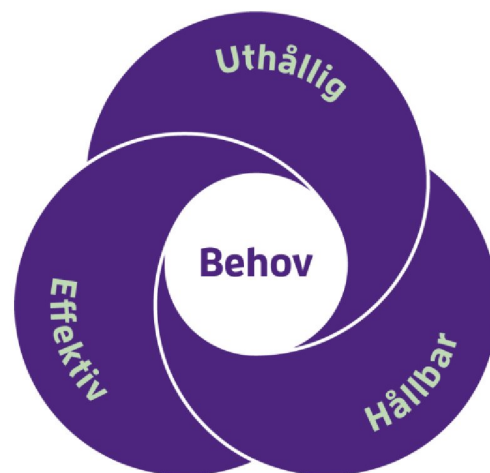
En effektiv upphandling använder offentliga medel på ett kostnadseffektivt och verkningsfullt sätt och tar tillvara konkurrensen på marknaden.

Målområde 3: Uthållighet

En uthållig upphandling syftar till kontinuitet i försörjning av varor, tjänster och entreprenader. Ger beredskap och förmåga att fortsätta bedriva kärnverksamhet även under störningar eller kriser som påverkar försörjningen.

Målområde 4: Hållbarhet

En hållbar upphandling främjar en god långsiktig samhällsutveckling med ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

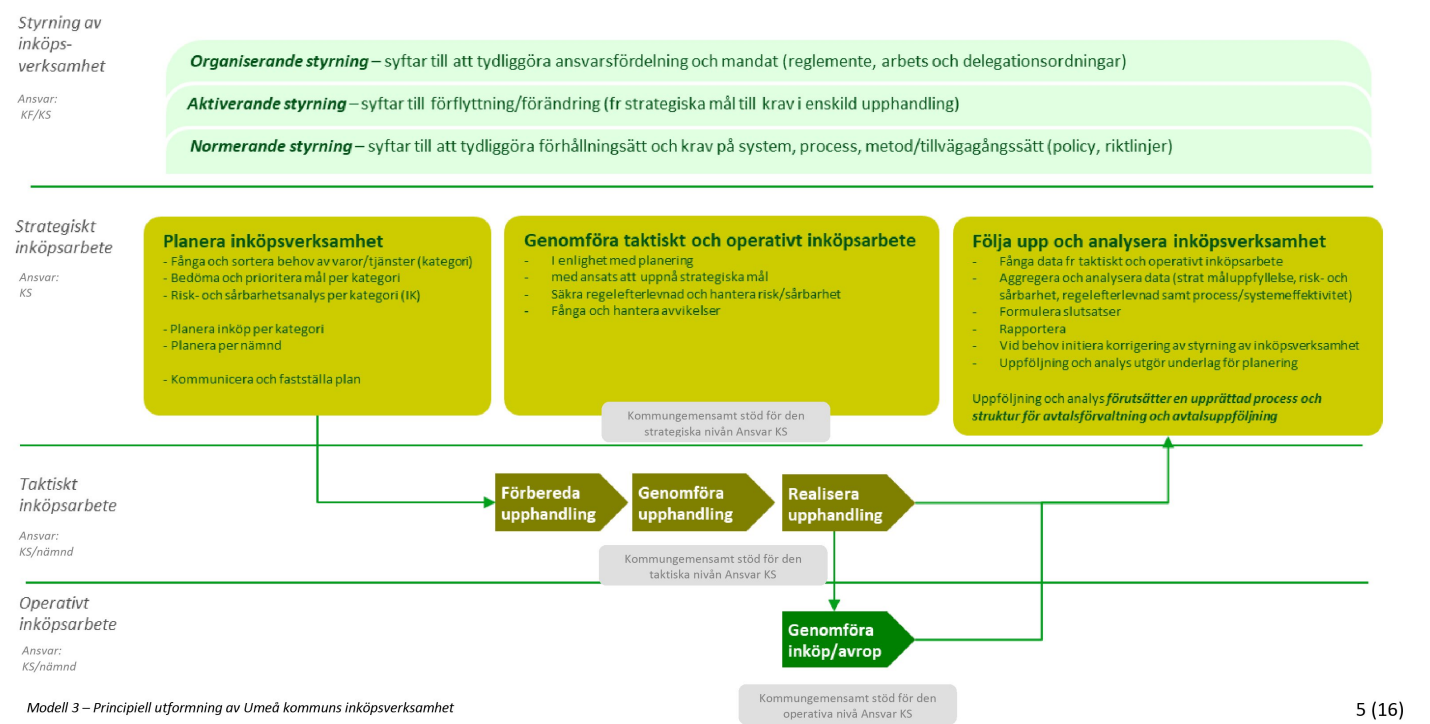
Modell 2 – Upphandlingsmyndighetens visualisering av måldimensioner för offentlig upphandling

Vad säger Nulägesanalysen?

Genomförd nulägesanalys påvisar att många av de utmaningar (och mycket av den frustration) som Umeå kommun brottas med när det gäller genomslag av politisk inriktning i Upphandlings- och inköpsfrågor även de bottnar i att den politiska *styrningen av inköpsverksamheten* ej tar höjd för *strategiskt inköpsarbete*. I och med att Umeå kommun haft ensidigt fokus på att genomföra enskilda upphandlingar (dvs *taktiskt inköpsarbete*) och det ej funnits gemensamma mekanismer/processer för att systematiskt bryta ner strategiska prioriteringar/viljeyttringar till taktisk nivå eller fånga utfall på taktisk nivå för att aggregera till strategisk nivå har det strategiska inköpsarbetet haltat väsentligt.

Förslag – Principiell utformning av Umeå kommuns inköpsverksamhet

I enlighet med upphandlingsmyndighetens modell över det offentliga inköpssystemet (se modell 1) kan Umeå kommuns inköpsverksamhet delas in i olika nivåer. Nedan visualiseras en möjlig utformning av inköpsverksamheten i Umeå kommun i enlighet med upphandlingsmyndighetens modell.

Hur tar vi oss dit?

Strategiskt inköpsarbete i Umeå kommun

Nuläge:

Avsaknad av strategisk ansats i styrningen av kommunens inköpsverksamhet innebär att *planering, uppföljning och analys på strategisk (aggregerad) nivå saknas*. Detta innebär i praktiken att struktur och process för att omsätta kommunövergripande mål i inköpsverksamhet saknas. Något som idag gör det svårt (omöjligt) att:

- Prioritera mellan olika måldimensioner
- Omsätta kommungemensamma mål i krav
- Följa upp i vilken grad/på vilket sätt inköpsverksamheten bidrar till strategiska mål

Förslag:

Kommunstyrelsen får ansvar för att planera, genomföra/understödja och följa upp *inköpsverksamheten som helhet* på sådant sätt att områden/frågor som är av strategisk vikt eller betydelse för kommunen hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Kommunstyrelsen får ansvar för analys, planering och uppföljning av inköpsverksamheten på en organisationsövergripande nivå. Detta sker genom att kommunstyrelsen återkommande följer upp och analyserar kommunens inköpsbeteende, dvs vilka kategorier av varor- och tjänster kommunen köper, hur kommunens inköpsmönster/beteende ser ut över tid och hur det kan förväntas utvecklas framgent¹. Analysen ska särskilt beakta varu-/tjänstekategorier som bedöms vara:

- kritiska för kommunens förmåga att tillgodose sitt välfärdsuppdrag på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- väsentliga för kommunens förmåga att nå måluppfyllelse inom fastställda inriktningsmål.
- viktiga ur beredskapshänseende
- viktiga i arbetet med att motverka och/eller förebygga välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Slutsatser och rekommendationer fr genomförd analys bör förankras med berörda nämnder. Syftet med analysen är att ge kommunstyrelsen underlag för att fastställa vad som särskilt bör prioriteras vid kommande upphandlingar inom respektive varu- /tjänstekategori.

Utifrån genomförd analys och prioritering upparbetar och fastställer kommunstyrelsen årligen inköpsplan för kommande 3-årsperiod. I Inköpsplan tydliggörs de varu-/tjänstekategorier som bedöms vara av strategisk betydelse under dessa år, i planen anges orsak till samt den förflyttning/förändring som kommunen ska försöka uppnå inom respektive kategori.

Inköpsplan omsätts i praktiken genom taktiskt inköpsarbete (dvs i genomförandet av enskilda upphandlingar) samt genom strategisk samverkan med andra myndigheter/aktörer och dialog med

¹ T ex genom att kommunstyrelsen årligen upprättar en sammanställning av kända upphandlingsbehov i kommunens nämnder.

berörda branscher. Inköpsplanen följs upp genom att uppföljning av ingångna avtal (taktisk nivå) och uppföljning av inköp (operativ nivå) sammanställs och återskärts till kommunstyrelsen och berörda nämnder.

För att uppnå ovanstående bör KF därför i policy för inköp och upphandling alternativt reglemente för kommunstyrelsen tydliggöra att Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- leda och driva kommunens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med övriga nämnder arbeta för att effektivisera inköpsprocessen
- företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter
- följa upp inköpsmognaden i kommunen och i samverkan med kommunens verksamheter arbeta för att öka och förbättra den
- besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoriarbete
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas genom ramavtalsupphandling alternativt inrättade av ett dynamiskt inköpssystem.

Kommunstyrelsen bör i riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet tydliggöra att nämnd ansvarar för att:

- ha god framförhållning och sammanställa och kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden har under kommande år till kommunstyrelsen
- Verka för att de kommunövergripande prioriteringar som framgår i kommunens inköpsplan omsätts i de enskilda upphandlingar nämnden genomför eller deltar i.
- krav ställs vid alla upphandlingar där så är relevant och rimligt med avseende på inköpets grad av påverkan för att bidra till att kommunen når fastställda inriktningsmål, stärker sin beredskap och/eller motverkar välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet och organiserade brottslighet.

Taktiskt inköpsarbete i Umeå kommun

Med taktiskt inköpsarbete avses förmågan att på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt planera, genomföra och realisera enskilda upphandlingar. I de dialoger som genomförts med förvaltningsrepresentanter och/eller i genomförda revisionsgranskningar lyfts följande:

- Hög kompetens och professionellt stöd från Upphandlingsbyrån
- Info, stödmaterial och digitala tjänster för att *förbereda* upphandling efterfrågas
- Otydligt vilket mandat och ansvar nämnd/förvaltning har för realisering (*förvaltning och uppföljning*) av ingångna avtal

Förslag

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att *Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv inköpsverksamhet. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar.*

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att *kommunstyrelsen ansvarar för kommunens gemensamma inköpsprocess och ska i nära samverkan med nämnder och förvaltningar arbeta aktivt med att effektivisera och utveckla processen.*

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att Nämnd ansvarar för att:

- säkerställa egen internkontroll i frågor som rör inköp och upphandling
- Nämnd nyttjar kommungemensamma system för avtalsförvaltning².
- Nämndens förvaltning följer upp egna avtal för att säkerställa att villkor i avtalen följs under hela avtalsperioden. Detta gäller även avtal som ingåtts genom avrop på ramavtal. Omfattningen av uppföljningen ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden.
- Nämndens förvaltning följer upp sina inköp, exempelvis genom leverans- och fakturakontroll.

Samt att Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- årliga övergripande uppföljningar av kommunens samlade inköp och upphandlingar sker, och att resultatet av uppföljningarna infogas som underlag till kommunens planeringsprocess.
- informera kommunfullmäktige om allvarliga avvikelser inom kommunens gemensamma inköpsprocess och vid behov föreslå åtgärder
- bedriva en aktiv avtalsförvaltning och uppföljning av ingångna ramavtal.
- Upparbeta och utveckla kommungemensamma stödsystem för avtalsförvaltning.
- genom information och utbildning stödja förvaltningar i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet.

² När detta skrivs utgör de kommungemensamma systemen för avtalshantering av Complete control och E-avrop som förvaltas av Upphandlingsbyrån samt Incit Expand som förvaltas av Teknik- och fastighetsförvaltningen.

Operativt inköpsarbete i Umeå kommun

Med operativt inköpsarbete avses inköp/avrop mot befintligt avtal. Umeå kommuns inköpsprocess bedöms vara väl etablerad och har därför ej varit i fokus inom nulägesanalysen. Inköpsprocessen är i hög grad digitaliserad idag men det finns fortfarande potential till ökad digitalisering/automatisering av enskilda moment.

Inom ramen för det operativa inköpsarbetet ingår även direktupphandlingar. I samband med de dialoger som genomförts under nulägesanalysen har det påtalats att styrning/reglering av direktupphandling behöver utvecklas och att stödjande strukturer för hur direktupphandling förbereds, genomförs och följs upp behöver utvecklas. I den revisionsgranskning som genomförts avseende kommunens inköps- och upphandlingsprocess gör revisionen följande bedömning:

Stödet till verksamheterna rörande direktupphandling är inte lika tydligt definierat och går olika till inom olika förvaltningar. Vi bedömer att ansvar och stöd rörande genomförande av direktupphandlingar bör tydliggöras. Detta särskilt då direktupphandlingar genomförs på olika nivåer i kommunen, och det vid tidpunkten för granskningen saknas former för utbildning rörande detta område.

Förslag

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra *nämnds respektive kommunstyrelsens ansvar vid direktupphandling.*

samt att i riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att kommunstyrelsen har ansvar att:

- Ta fram och utveckla stödjande kommungemensam process ”Genomföra direktupphandling”, i samverkan med kommunens förvaltningar, samt att fortlöpande informera, utbilda och ge råd och stöd till förvaltningar avseende direktupphandlingar

Övriga observandum från nulägesanalys eller revisionsgranskningar

Risikanalyser genomförs inte systematiskt i upphandlings- och inköpsprocessen

Vid genomförd revisionsgranskning påtalade revisionen att:

Vid intervjuer uppges att risikanalyser inte genomförs systematiskt i upphandlingar, men att riskbedömning ingår som en del av förberedelsefasen i verksamhetskritiska upphandlingar. I Upphandlingsbyråns interna dokument som klargör roll- och ansvarsfördelningen framgår att upphandlare ansvarar för att genomföra affärsmässiga risk- och konsekvensbedömningar. I övrigt kan vi inte se att riskanalys ingår som ett moment i de rutiner för upphandlingsprocessen som vi erhållit.

Förslag

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra nämnds respektive kommunstyrelsens ansvar för kontroll och uppföljning.

Dvs att nämnd ansvarar för att:

- säkerställa egen internkontroll i frågor som rör inköp och upphandling
- vid upphandlingar genomföra nödvändiga risikanalyser och kontrollera leverantörens seriositet i syfte att motverka osund konkurrens, välfärdsbrottslighet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Och att kommunstyrelsen ansvarar för att:

- genom information och utbildning stödja nämnder/förvaltningar i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet.

Förslag avseende Styrdokument relaterade till området

Umeå kommuns politiskt fastställda styrdokument inom området är i delar inaktuella och motsägelsefulla. Det är tydligt att de styrdokument som kommunen upprättat har en taktisk ansats, de fokuserar på att tydliggöra krav samt roll- och ansvarsfördelning för *genomförande av enskilda upphandlingar*.

Nuvarande styrning (som den uttrycks i befintliga styrdokument) innehåller en stor mängd ambitioner och krav men saknar styrning av hur denna strategiska ansats ska förverkligas, detta tar sig bland annat uttryck i avsaknad av krav/riktlinjer för hur nedbrytning av kommungemensamma mål till krav respektive prioritering mellan olika måldimensioner ska ske.

Några av de publika styrdokument som är publicerade på kommunens hemsida är ej upprättade så att det framgår vilken instans som fastställt dokumentet eller vilket år/datum som dokumentet fastställts.

De dokument som idag är publicerade under styrande dokument på umea.se är:

[Reglemente för styrelse och nämnder](#) KF 2024-06-17

[Inköps- och upphandlingspolicy](#) KF 2016-12-19

[Riktlinjer till policy för upphandling och inköp](#) (infogade i policy) KF 2016-12-19

[Regler för inköp och upphandling i Umeå kommun](#) *

[Ansvar- och rollfördelning vid upphandling inom Umeå kommun](#) *

[Delegation i Upphandlingsärenden](#) *

[Riktlinjer för direktupphandling inom Umeå kommun](#) *

**(OBS kompletterande dokument till tidigare Inköps- och upphandlingspolicy, fastställd av KS 2011-05-30 (Se ärende KS000687/2010). Dessa dokumenters giltighet kan ifrågasättas i och med att ny Policy med infogade riktlinjer fastställts av Kommunfullmäktige 5 år efter dessa dokument... (se KS-2016/00426). Ngt beslut om att fasa ut dessa dokument går dock ej att återfinna.*

Umeå kommuns nuvarande styrdokument är ej utformade för att tillgodose 'nya' krav och ambitioner avseende områden såsom:

- Valfärds kriminalitet
- Beredskapsfrågor
- Överenskommelser och fördjupad samverkan med sociala företag och civilsamhälle

Umeå kommuns nuvarande styrning av inköpsverksamhet lider även till viss del av den sk *Gott-och-blandat* effekten. Dvs fenomenet att blanda in så många aspekter och perspektiv i styrningen av ett område att styrningens ursprungliga syfte och funktion ej tillgodoses. Nuvarande styrning blandar friskt krav som ska ställas i olika former av upphandlingar med krav på hur kommunens ska genomföra enskilda upphandlingar. Krav på hur kommunens inköpsverksamhet är utformad är dock en sak och krav som ska få genomslag i enskilda upphandlingar en annan.

De förslag till policy och riktlinje som nu upparbetats ställer krav på hur kommunens inköpsverksamhet ska utformas och hur den politiska styrningen av inköpsverksamheten ska ske.

Krav, behov och mål som ska tillgodose genom enskilda upphandlingar hämtas dock med fördel i lagstiftning, grunduppdrag och inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige samt i övrig styrning från kommunfullmäktige (övriga policies, riktlinjer och planer).

Styrning som tydliggör de behov, mål och förhållningssätt som Inköpsverksamheten ska tillgodose

Lagstiftning/
författning
fr andra områden

Grunduppdrag

Inriktningsmål/program

Övr mål/planer

Övr Policies

Övr Riktlinjer

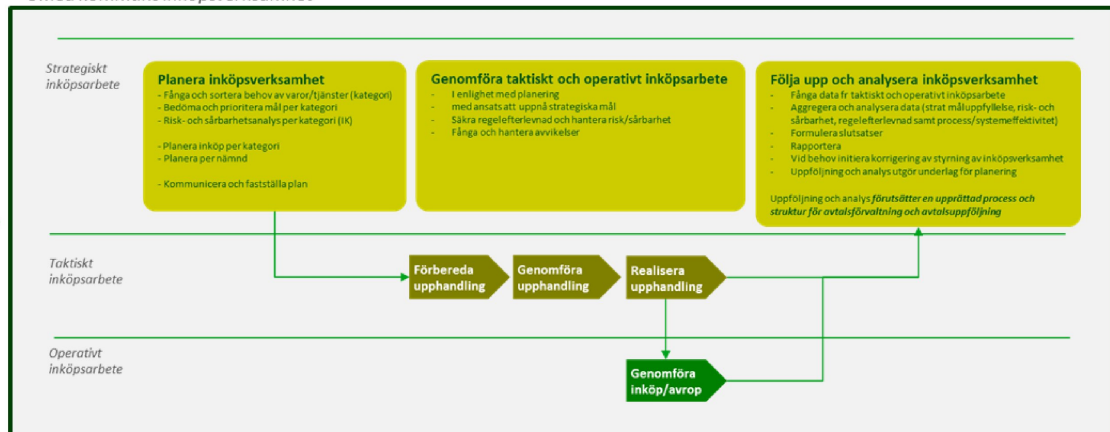
Styrning som tydliggör inköpsverksamhetens utformning

Reglemente
Delegationsordning

Upphandlingslagstiftning

Policy och riktlinjer för
inköp och upphandling

Umeå kommuns inköpsverksamhet

Förslag

KF föreslås besluta att:

- fastställa förslag till reviderad policy för Upphandling och inköp
- tidigare fastställd styrning på området fasas ut.
- att reglemente för nämnder och styrelse revideras i enlighet med förslag.

KS föreslås besluta att:

- fastställa förslag till riktlinjer för inköp och upphandling i Umeå kommun
- fastställa förslag till riktlinjer för fördjupad samverkan med ideell sektor.
- fastställa förslag till reviderad arbetsordning för näringslivs och arbetsutskottet.

Förslag till förändringar i roll och ansvarsfördelning (organiserande styrning)

Umeå kommun har idag en organisation och roll- och ansvarsfördelning som är uppbyggd och utformad för att tillgodose en *taktisk ansats*. Dvs organisationen är utformad för att hantera enskilda upphandlingar. Detta gäller på såväl politisk nivå som på förvaltningsnivå. Om kommunen vill ha en strategisk ansats i sitt inköpsarbete bör vissa förändringar i roll- och ansvarsfördelning genomföras.

Kommunfullmäktige

Nuläge

Fastställer styrning på kommunövergripande nivå.

Förslag

Ingen förändring

Kommunstyrelsen

Nuläge

KS kan enligt delegation fr KF fastställa riktlinjer för upphandlingsverksamheten. KS har delegerat det taktiska arbetet med att genomföra enskilda upphandlingar till KS:n. Ärenden relaterade till aggregerad planering, uppföljning och analys av kommunens inköpsverksamhet har ej hanterats i KS under 2023 el 2024.

Förslag

Revidera reglemente för nämnder och styrelse så att det framgår att kommunstyrelsen ansvarar för:

- *att kommunens inköpsverksamhet vilar på en gemensam grund och är ändamålsenligt utformad för att tillgodose kommunens behov på strategisk, taktisk och operativ nivå.*
- leda och driva kommunens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med övriga nämnder arbeta för att effektivisera inköpsprocessen

Samt att kommunstyrelsen har mandat:

- *att utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenlig och samordnad inköpsverksamhet.*
- företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas genom ramavtalsupphandling alternativt inrättande av ett dynamiskt inköpsystem.

Samt att i policy för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att kommunstyrelsen har mandat att:

- besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoriarbete

KSnau

Nuläge

KSnau hanterar idag huvuddelen av kommunens upphandlingsärenden. Under 2023 hanterade KSnau totalt 395 ärenden, av dessa var 134 upphandlingsärenden (beslut om att godkänna förfrågningsunderlag alt beslut om tilldelningsbeslut/val av leverantör). Dvs vart tredje ärende som KSnau hanterade under 2023 var ett upphandlingsärende. Samtliga av dessa ärenden relaterade till enskilda upphandlingar, dvs de var av taktisk karaktär. Ärenden relaterade till aggregerad planering, uppföljning och analys av kommunens inköpsverksamhet har ej hanterats i KSnau under 2023 (utöver det som lyfts vid information/samråd inom den nu genomförda översynen).

Kommunen har idag en politisk roll- och ansvarsfördelning på nämnds/utskottsnivå som är utformad för att hantera enskilda upphandlingar. Kommunen har inte en organisation på politisk nivå som är utformad för att i aggregerad form påtala inriktning för samt planera, följa upp och analysera kommunens inköpsverksamhet. Detta innebär att det ej finns arbetsformer för att på politisk nivå:

- Prioritera mellan olika måldimensioner
- Omsätta kommungemensamma mål i krav
- Följa upp i vilken grad/på vilket sätt inköpsverksamheten bidrar till strategiska mål

Kommunen saknar även motsvarande stödjande/beredande organisation på tjänstepersonsnivå (eg inom förvaltning).

Förslag

KS reviderar arbetsordning för KSnau så att det framgår att KSnau:

- *har ansvar för att bereda underlag som tillgodoser kommunstyrelsens ansvar att följa upp, leda och vid behov utveckla kommunens inköpsverksamhet och gemensamma inköpsprocess på såväl strategisk som taktisk och operativ nivå.*

Nämnder

Nuläge

Enligt kommunens reglemente är det enbart sex av kommunens 15 nämnder som har delegation från kommunfullmäktige att besluta i ärenden om upphandling (de nämnder som har delegation är KS, TN, IFN, ÄN, Valnämnden och PA-nämnden). När det gäller Valnämnden är delegationen begränsad till beslut om upphandling av tjänster som kan behövas för fullgörande av valnämndens skyldigheter i samband med val och när det gäller PA-nämnden begränsas mandatet till upphandling av personaladministrativa system. När det gäller ÄN och IFN begränsas mandatet till beslut om *Förfrågningsunderlag, tilldelning och uppföljning av utförare enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV)*. För TNs räkning begränsas mandatet till beslut avseende *igångsättningstillstånd av investeringar i byggnader och anläggningar, inklusive fastställande av förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut och avtal avseende kommunens bygg, anläggnings- och installationsentreprenader med tillhörande drifts- och underhållsentreprenader*.

Här skiljer sig Umeå kommun kraftigt från övriga kommuner som ingått i genomförd omvärldsbevakning. I samtliga kommuner som ingått i omvärldsbevakning har kommunens nämnder generellt ansvar och mandat att genomföra specifika objeksupphandlingar så länge de följer av KF fastställd policy och fastställda riktlinjer samt nyttjar kommungemensam upphandlingsfunktion som expertfunktion. Detta innefattar att nämnd har mandat att fatta beslut om att inleda upphandling, fastställa förfrågningsunderlag, fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal. I ett flertal kommuner har

även nämnd mandat att delegera dessa beslut till förvaltningschef eller annan tjänsteperson. Ett antal kommuner har även tydliggjort att varje nämnd är en egen upphandlande myndighet³.

Förslag

Revidera reglemente för nämnder och styrelse så att det framgår att samtliga nämnder:

- *är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling.*
- *ska upprätthålla en ändamålsenlig organisation och kompetens i inköps- och upphandlingshänseende*
- *ska följa kommungemensamma direktiv och riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.*
- *ska nyttja kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.*
- *ska bidra till att utveckla kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.*

Stadsledningskontoret

Nuläge

Umeå kommuns expertkompetens och samordnade stöd till nämnder, bolag och förvaltningar är idag samlade inom Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå.

Förslag till förändrad inköpsverksamhet ändrar ej på detta. Upphandlingsbyråns funktion som expertorgan och samordnad stödfunktion kvarstår. Upphandlingsbyrån får dock ett tydligare uppdrag avseende den strategiska nivån.

Under de nulägesdialoger som genomförts med förvaltningsrepresentanter lyfts genomgående att kommunen idag har en välfungerande *upphandlingsverksamhet på taktisk nivå*, dvs enskilda upphandlingar genomförs på ett ändamålsenligt sätt. I samma dialoger framkommer även en tydlig bild av att man från nämnder/förvaltningar i huvudsak är nöjd med det stöd som Upphandlingsbyrån ger i samband med enskilda upphandlingar och att Upphandlingsbyrån bedöms ha väldigt hög kompetens i dessa frågor. Ett flertal förvaltningsrepresentanter lyfter förståelse för den höga arbetsbelastning som Upphandlingsbyrån har idag och skulle gärna se att Upphandlingsbyrån ger förvaltningarna stöd som möjliggör att förvaltningarna själva kan förbereda olika moment inför, under och efter genomförd upphandling (egentligen hjälp-till-självhjälp i form av utbildning, digitala tjänster, information, mallar och rutiner/checklistor).

Upphandlingsbyrån förvaltar redan idag ett antal digitala stödsystem/tjänster som nyttjas av nämnd/förvaltning. Utvecklingen inom området går dock fort och även framgent bedöms fortsatt digitalisering av området kunna ge stora fördelar för kommunen.

Förslag:

Stadsdirektör bör tydliggöra att:

- *Upphandlingsbyrån har i uppdrag att upparbeta de kommungemensamma processer som krävs för att fortlöpande tillhandahålla underlag som möjliggör för KS/KSnau att på strategisk nivå planera, följa upp och analysera kommunens inköpsverksamhet.*

³ I enlighet med Högsta förvaltningsrättens dom HFD 2018 ref 67

- *att Upphandlingsbyrån har ansvar för att fortlöpande förvalta och utveckla kommungemensamma processer som understödjer/möjliggör en ändamålsenlig inköpsverksamhet på strategisk, taktisk och operativ nivå i kommunens förvaltningar.*

Förvaltning/verksamhet

Förvaltningarnas organisationer för att bedriva nödvändig inköpsverksamhet ser väldigt olika ut både sett till utformning och dimensionering. Detta är i sig negativt då förvaltningarnas respektive organisationer i stort verkar vara anpassade och utformade för att hantera respektive förvaltnings behov och krav på taktisk nivå (dvs för att tillgodose förvaltningens ansvar i arbetet med att planera, genomföra och realisera enskilda upphandlingar).

Förslag

Ingen förändring med anledning av denna översyn, respektive förvaltning bör dock ha beredskap för att en förändrad roll och ansvarsfördelning mellan KS och nämnd, ett tydliggjort ansvarsförhållande mellan kommunstyrelse och nämnder samt ett ökat fokus på den strategiska nivån kan medföra behov av att se över förvaltningens arbetssätt och organisation relaterat till dessa frågor.

Tjänsteskrivelse

2025-04-16

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2024/00770

Plan för digital omställning

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige besluta att fastställa Plan för digital omställning för Umeå kommun enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i april 2024 att kommunens befintliga IT-strategi och e-servicestrategi skulle revideras. Under perioden maj till november genomförde Digital omställning och IT, med stöd av Styrning och samordning inom Stadsledningskontoret, en genomlysning med fokus på vilken styrning som behöver upprättas för kommunens arbete med digital omställning. Det resulterade i framtagande av en remissversion av en kommunövergripande plan för digital omställning.

Tekniska nämnden skickade den 19 december 2024 ut förslaget till plan för digital omställning på remiss för att inhämta yttranden från nämnder och koncernbolag. Tio nämnder och jämställdhetsutskottet inkom med yttranden.

Merparten av nämnderna ställer sig positiva till planen och framhåller bland annat dess fokus och ambitioner kring gemensam strategisk riktning, fokus på grundläggande förutsättningar, prioritering och kraftsamling inom relevanta områden samt samverkan och gemensamma ansatser för att öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Totalt inkom cirka 100 förslag och synpunkter på remissversionens innehåll. Synpunkter på att planens detaljeringsnivå var för hög inkom från flera nämnder, liksom behovet att tydliggöra hur fördelning av roller och ansvar kopplat till digital omställning ska ske. Det inkom även inspel kring behov av att förtydliga hur digitaliseringen bidrar till att lösa kommunens utmaningar genom de inriktningar och områden som finns i planen.

För att skapa en bred förståelse kring kommunens digitaliseringsarbete och digitaliseringens roll i omställningsarbetet behöver planens innehåll och syfte även kommuniceras via andra kanaler och strukturer efter att den är fastställd, exempelvis via kommunens intranät.

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2024/00770

Bilaga 1 utgör förslag till plan för digital omställning som kommunfullmäktige föreslås fastställa. I bilaga 2 redovisas inkomna remissyttranden samt hur dessa omhändertagits. Bilaga 3 innehåller protokollsutdrag och fullständiga yttranden från nämnder och utskott.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Plan för digital omställning. Bilaga.

Bilaga 2 – Sammanställning och omhändertagande av remissyttranden avseende plan för digital omställning. Bilaga.

Bilaga 3 – Sammanställning av samtliga nämnders och utskotts protokollsutdrag och yttranden. Bilaga.

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut bedöms inte tillämpbar.

Beredningsansvariga

Thomas Molén, digitaliseringsstrateg, Digital omställning och IT

Mattias Wallmark, verksamhetschef, Digital omställning och IT

Beslutet ska skickas till

KSdiarium för vidare behandling i KF

Kommunövergripande

Plan för digital omställning 2025-2028

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Plan

Diarienummer:
xx

Giltighetstid:
2025-2028

Datum och paragraf för beslutet:
xxxx-xx-xx, § yy

Dokumentansvarig nämnd:
Tekniska nämnden

Inledning

Bakgrund

Umeå kommun befinner sig liksom andra offentliga aktörer i en situation med stora utmaningar. Demografisk utveckling, kompetensförsörjning samt nya och ökade krav från invånare gör att kommunen behöver kunna leverera mer välfärd till fler utan att resurserna ökar. Samtidigt skapar externa faktorer såsom klimatförändringar och omvärldsläge nya förutsättningar som behöver beaktas.

Digitaliseringen anses vara den viktigaste möjliggöraren för att möta dessa utmaningar.

Förutom att utmaningar och omvärldsfaktorer påverkar verksamheternas förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster, inverkar de även på kommunens möjligheter att genomföra och utveckla sitt digitaliseringsarbete.

Den demografiska utvecklingen medför exempelvis lägre tillgång till arbetskraft vilket ökar konkurrensen om specialiserad nödvändig digitaliseringskompetens. Invånarnas digitala vardag med sammanhållna användarupplevelser och individanpassade tjänster ökar förväntningarna på kommunens leveranser och tjänsteutbud. Det medför att behov och förväntningar behöver kunna tillgodoses i snabbare takt än tidigare vilket ställer stora krav på kommunens förmåga att integrera tjänster och information till en tydlig och trovärdig helhet. Samtidigt medför den snabba teknikutvecklingen att möjligheterna att möta dessa behov och utmaningar uppstår i snabbare takt än tidigare.

Det försämrade säkerhetsläget innebär en ökad hotbild som ställer högre krav på säkerhet och förmåga att motstå störningar, och klimatförändringarna kräver att vi som kommun tar ansvar för att motverka negativa effekter genom att aktivt minska vårt klimatavtryck och främja en hållbar utveckling.

Sammanfattningsvis behöver kommunen stärka sin styrning och samordning av digitalisering för att skapa gemensamma förutsättningar för att ställa om på ett hållbart sätt med fokus på helhet.

Plan för digital omställning är upprättad av tekniska nämnden och beslutad av kommunfullmäktige.

Syfte

Planen skapar kommungemensamma, grundläggande förutsättningar för digital omställning så att kommunen ska kunna ställa om med hjälp av digitalisering, genom att:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar
- Vara ett stöd för nämnder och verksamhet i planering och omställning

Omfattning

Plan för digital omställning är styrande för kommunens nämnder och förvaltningar.

Planen är styrande för de helägda kommunala bolagen när de använder och ansluter till kommunens digitala infrastruktur och kommungemensamma digitala lösningar, samt när de agerar som leverantör till kommunen.

I det koncernövergripande digitaliseringsarbetet ska planen särskilt beaktas när samverkan mellan nämnder och bolag är en förutsättning för att leverera sammanhållna tjänster och processer till invånare, kunder och andra aktörer. Det gäller exempelvis samverkan kring tekniska lösningar och användning av data

Initialt kommer planen ha stort fokus på att etablera grundläggande förutsättningar för digital omställning som är nödvändiga för hela eller stora delar av kommunens verksamheter. Huvudansvaret åligger tekniska nämnden och kommunstyrelsen, men arbetet ska ske i bred och nära samverkan med nämnder, förvaltningar och bolag.

Allt eftersom dessa grundläggande förutsättningar etableras kommer planens fokus att riktas mot åtgärder och initiativ som ger direkt nytta för invånare och verksamheter.

Figur 1: Schematisk bild över kommunens gemensamma genomförande av digital

Begrepp och definitioner

På umea.se/digitalomstallning förklaras facktermer som förekommer i planen.

Övergripande mål

Den digitala omställningen ska bidra till att nämnder och bolag kan tillgodose sina grunduppdrag och nå egna och kommunövergripande mål och att kommunens resurser används effektivt. Digitaliseringen ska skapa förutsättningar för en attraktiv och hållbar välfärd med fokus på värdeskapande för kommunens invånare, företag, besökare och andra aktörer.

Strategiska inriktningar och prioriterade områden

Planen innehåller sex strategiska inriktningar som beskriver den utveckling som Umeå kommun behöver göra för att kunna ställa om med hjälp av digitalisering.

Figur 2: Planens sex strategiska inriktningar och tillhörande prioriterade områden.

Till varje inriktning har ett antal kritiska områden identifierats. Genom att utveckla dessa prioriterade områden skapas goda förutsättningar för att digitaliseringen ska kunna bidra till att möta kommunens utmaningar.

Inriktning 1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning

I takt med att digitaliseringen blir en allt naturligare del av invånarnas vardag ökar också förväntningarna på kommunens digitala tjänster och utbud. Rätt använd bidrar digitaliseringen till att stärka det sociala kontraktet mellan invånarna och kommunen vilket också främjar demokratin. Kommunens digitaliseringsarbete ska bedrivas med ett helhetsperspektiv på invånarna och samhället och underlätta hanteringen av dess rättigheter och skyldigheter. För att främja inkludering och tillgänglighet behöver kommunen beakta riskerna med digitalt utanförskap i allt digitaliseringsarbete.

Prioriterade områden:

Invånarfokus - Kommunen ska utveckla ett systematiskt arbetssätt som främjar delaktighet och transparens i digitaliseringsarbetet. Målgruppernas behov och förutsättningar ska vara i centrum och jämställdhet, jämlikhet och hållbarhet ska beaktas ur alla perspektiv.

Sammanhållen digital service - Kommunen ska aktivt verka för att data, processer och tjänster ska samverka med varandra i ett digitalt ekosystem - inom kommunen, med civilsamhället och med privata och andra offentliga aktörer. Kommunen ska följa och tillämpa nationella lösningar och standarder för teknik, data och verksamhetsprocesser.

Inriktning 2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser

Den demografiska utvecklingen gör att fler behöver ta del av välfärdens tjänster samtidigt som skatteintäkter och tillgänglig arbetskraft inte ökar i samma utsträckning. Kommunens resurser behöver användas till det som skapar mest värde för de vi finns till för.

Digitaliseringen ska bidra till bättre beslutsunderlag, automatiserade processer och arbetssätt och en attraktivare arbetsmiljö med färre manuella och tidskrävande moment. En bred digitalisering möjliggör också användandet av avancerade teknologier såsom AI vilket gör kommunen mer effektiv och anpassningsbar till framtidens utmaningar.

Parallellt med att optimera befintliga arbetssätt behöver dessa också utmanas. Den systematiska verksamhetsutvecklingen behöver balanseras med innovativa arbetssätt som öppnar upp för helt nya sätt för hur välfärd kan levereras.

Prioriterade områden:

Intelligent automation - Kommunen ska utveckla ett systematiskt arbetssätt för att identifiera processer att automatisera, öka förmågan att anpassa verksamhet och medarbetare till de förändringar som automatiseringen innebär, samt skapa rätt tekniska förutsättningar.

Datadriven organisation - Kommunen ska utveckla förmågan att systematiskt samla, kombinera och använda data och analytiska insikter för att fatta beslut, uppnå verksamhetsmål och driva innovation. Parallellt behöver det skapas en kultur där data och analys blir en central del av verksamhetsutveckling och leverans.

AI - Kommunen ska öka kompetens, förståelse och förmåga kring hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål, effektivisera arbetsuppgifter samt främja verksamhetsutveckling och innovation. Riktlinjer för användning och teknisk förmåga ska upprättas.

Inriktning 3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet

Digitaliseringen ses som den viktigaste möjliggöraren för att lösa de utmaningar som kommunen har. Trots detta uppnås inte de potentiella nyttorna med digitaliseringen i tillräcklig takt. Kommunens organisering bidrar till att digitalisering ofta sker i silos och att det långsiktiga kommunövergripande digitaliseringsarbetet därmed blir eftersatt.

Kommunen behöver etablera en effektiv styrning och samordning inom digitaliseringsområdet som gör att kompetenser, information, processer och teknik samverkar för att uppnå största möjliga värde för kommunens verksamheter, invånare och andra aktörer. Styrningen ska vara integrerad i kommunens övergripande styrmodell. Digitaliseringsarbetet ska ske i samverkan med relevanta aktörer i de fall det skapar mervärde för invånare, kommunens verksamheter och samhället.

Prioriterade områden:

En sammanhållen styrning - Kommunen ska tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen för digital omställning och vid behov revidera reglementen och ägardirektiv. Principer för finansiering och prioritering ska upprättas för att möjliggöra att medel nyttjas effektivt och till det som skapar önskat värde. Strukturer ska etableras för det långsiktiga och kommunövergripande digitaliseringsarbetet, inklusive nödvändiga styrdokument.

Ändamålsenliga arbetssätt - Kommunen ska tillämpa tvärfunktionella, organisationsöverskridande arbetssätt inom ramen för en kommungemensam

samverkansmodell för digitalisering. Arbetsformerna ska sätta verksamheternas och invånarnas behov i centrum och inte begränsas av etablerade linjestrukturer. God kunskap om målgrupperna samt bred kompetens inom relevanta expertområden för digital omställning ska säkerställa att både kortsiktiga och långsiktiga effekter uppnås.

Effekthemtagning och uppföljning - Kommunen ska utveckla och tillämpa metoder för att kontinuerligt följa hur digitaliseringen bidrar till verksamheternas mål och värdeskapande för invånare och andra aktörer. Insikterna ska bidra till att rätt digitala tjänster och lösningar med rätt kvalitet tillhandahålls.

Inriktning 4. En mer robust och säker digitalisering

En ökad digitalisering innebär större sårbarheter, samtidigt som hotbilden mot kommunen ökar på grund av ett försämrat säkerhetsläge.

Genom att utveckla en robust och säker digitalisering, som ger förutsättningar att upprätthålla verksamheter vid störningar eller avbrott, bibehåller kommunen förtroendet för verksamheterna och hjälper dem att nå sina mål. Säkerhetsåtgärder behöver vara proportionerliga och balanserade mot andra risker för att skydda information och samtidigt möjliggöra effektiv användning av digitala lösningar.

Prioriterade områden:

Informationssäkerhet - Kommunen ska etablera en säkerhetskultur som genomsyrar hela organisationen. Informationssäkerhetsarbetet ska grundas på en kommungemensam informationsarkitektur. Ett systematiskt och riskbaserat arbetssätt ska säkerställa ett adekvat skydd för verksamhetsinformation och att lagar och regelverk efterlevs, samt en balans mellan säkerhet och användarbarhet.

Cybersäkerhet - Kommunen ska säkerställa ett systematiskt cybersäkerhetsarbete för att minska risker mot kommunens tekniska miljö. Fokus ska ligga på att identifiera sårbarheter, höja kompetens och implementera robusta säkerhetsåtgärder.

Optimerad teknisk miljö - Kommunen ska samla och standardisera infrastruktur, digitala plattformar och informationssystem för att effektivt kunna underhålla, säkra och utveckla den tekniska miljön i takt med att behov, krav och förutsättningar förändras.

Arkitektur - Kommunen ska etablera arkitekturprinciper som beaktar hur processer, information och teknik samspelar för att bidra till maximal nytta för verksamheter och invånare och andra aktörer. Arkitektur ska bidra till att digitalisering sker med fokus på helhet och långsiktighet.

Inriktning 5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång

En ökad användning av data och information bidrar till en bättre förståelse för användares och invånares beteenden, behov och preferenser. Detta skapar underlag för mer välgrundade beslut, möjliggör styrning och anpassningar av verksamheter samt ger möjlighet att förutse framtida trender. Tillgång till relevant och kvalitetssäkrad data är också en förutsättning för att kunna öka nyttiggörandet av exempelvis automation och AI. All användning av data ska ske ansvarsfullt etiskt, och med respekt för individens integritet.

Prioriterade områden:

Strategi och målbild - Kommunen ska upprätta relevant styrning för att möjliggöra värdeskapande genom data.

Informationsförvaltning - Kommunen ska etablera och tillämpa gemensamma metoder och verktyg för informationsförvaltning som ett led i att förenkla datadrivet samarbete inom hela kommunkoncernen. Systematik och struktur ska stödja informationsägarna i deras uppdrag att säkerställa att informationen är tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt.

Teknisk infrastruktur och analysförmåga - Kommunen ska tillhandahålla moderna och ändamålsenliga tekniska lösningar för insamling, lagring, tillgängliggörande, analys, och visualisering av data. Förmåga för processautomation och optimering ska skapas i såväl interna som koncernövergripande processer, samt i interaktion med invånare.

Inriktning 6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter

För att effektivisera och modernisera kommunens verksamheter med stöd av digitalisering behöver chefer, ledare och medarbetare ha förståelse för digitaliseringens roll i omställningen. För att nå önskade effekter krävs också kunskap och färdigheter kring de förutsättningar som behöver finnas på plats. Kommunens förmåga till omställning och förändring med stöd av digitalisering kommer att vara avgörande för att hantera de utmaningar som kommunen har.

Prioriterade områden:

Ökad digital kompetens - Kommunen ska öka medarbetarnas förståelse för hur digitalisering kan effektivisera och utveckla verksamheten. Medarbetare ska enkelt kunna ta till sig rätt

digitala kompetens för sitt arbete. Förutsättningar för organisatoriskt lärande ska stärkas liksom strukturer för att säkerställa tillgång till digital kompetens på lång sikt.

Ökad digital mognad - Kommunen ska främja en kultur som driver omställning och tillåter systematiska utforskande arbetssätt, trots osäkerhet om önskat utfall kommer att uppnås. Förmågan att förstå och agera på förändringar i omvärlden ska stärkas.

Genomförande av planen

Tekniska nämnden är huvudansvarig för genomförande och uppföljning av planen för digital omställning. Arbetet sker i sker i bred och nära samverkan med nämnder, förvaltningar och bolag. Planen ska vara utgångspunkt för nämndernas planering och genomförande av digital omställning. Nämnderna ska upparbeta nödvändig styrning och uppföljning för planens genomförande inom sitt verksamhetsområde.

Nämnderna ansvarar också för att frigöra de medel och resurser som krävs för att åstadkomma förflyttningar i enlighet med planen. Större förflyttningar som inte kan finansieras inom befintliga ramar ska hanteras i ordinarie budget- och planeringsprocess. Umeå kommuns riktlinje för god ekonomisk hushållning ska följas.

Tekniska nämnden ansvarar för att, tillsammans med övriga nämnder och förvaltningar, upprätta och koordinera en handlingsplan som konkretiserar hur genomförandet av planen för digital omställning ska ske. Om nämnd fattar beslut om egen handlingsplan för digitalisering bör den utgå från denna kommunövergripande plan för digital omställning.

Tekniska nämnden samverkar med nämnder och förvaltningar för att planera, genomföra och följa upp insatser inom handlingsplanen. Insatserna genomförs i etablerade samverkansstrukturer för digitalisering. Tekniska nämnden kommer att samordna insatser och aktiviteter där flera nämnder och bolag berörs.

Uppföljning

Skriftlig återrapport sker till tekniska nämnden och kommunstyrelsen i slutet av varje verksamhetsår. Planen utvärderas årligen.

Relaterade styrdokument

Fastställda

Riktlinjer för planerings- och budgetprocess

Policy för informationsförvaltning

Informationssäkerhetspolicy

Riktlinjer för informationssäkerhet

Handlingsplan för digital omställning (under framtagande)

Upphävda

IT-strategi (KF 2017) och Strategi för E-service (KF 2017) upphävs i och med antagande av planen.

Umeå kommuns planering avseende digital omställning under perioden 2025–2028

Inriktningen för arbetet under perioden utgår från det behov av omställning med stöd av digitalisering som kommunen står inför för att kunna uppnå vision, grunduppdrag, inriktning för omställning samt inriktningsmål och program.

Strategisk inriktning	Område	Planering ¹	Ansvar ²	Uppföljning ³
1. Digitaliserings skapar nytta för invånarna i högre utsträckning	Invånarfokus	Utveckla systematiskt arbetssätt som främjar delaktighet och transparens i digitaliseringsarbetet.	TN tillsammans med respektive nämnd	Metoder och arbetssätt är upprättade och tillämpas.
	Sammanhållen digital service	Upprätta strukturer för hur data, processer och tjänster samverkar i sammanhållna digitala tjänster med invånare och andra relevanta aktörer i centrum.	TN tillsammans med respektive nämnd	Strukturer är upprättade och tillämpas.
2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser	Intelligent automation	Utveckla förmåga till automation genom systematiska arbetssätt, stöd för verksamhetsanpassning och teknik.	TN	Systematiska arbetssätt, stöd till verksamheter samt tekniska förutsättningar är etablerade.
	Datadriven organisation	Utveckla förmåga att systematiskt använda data och analytiska insikter för att fatta beslut, uppnå verksamhetsmål och driva innovation.	TN och KS tillsammans med respektive nämnd	Förmåga kring nyttiggörande av data är stärkt.
	Artificiell Intelligens, AI	Skapa förståelse och förmåga för hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål.	TN tillsammans med respektive nämnd	Stärkt förmåga för hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål.

¹ De åtgärder på övergripande nivå som behöver genomföras inom aktuellt område.

² Den eller de nämnder och bolag som är huvudansvariga för att åtgärder sker för att uppnå önskad förflyttning.

³ Den förflyttning som förväntas ske under planperioden och som ska följas upp.

Strategisk inriktning	Område	Planering ¹	Ansvar ²	Uppföljning ³
3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet	En sammanhållen styrning	Tydliggöra ansvarsfördelning för digital omställning och vid behov revidera nämndreglementen och ägarstyrning så att de uttrycker nämnders och bolags ansvar och mandat.	TN och KS	Reglementen och ägardirektiv är reviderade.
		Etablera struktur och arbetssätt för kommunövergripande styrning av digitaliseringsarbete med tillhörande principer och styrdokument.	TN	Struktur och styrning är etablerad och efterlevs och relevanta styrdokument är upprättade.
	Ändamålsenliga arbetssätt	Etablera, utveckla och tillämpa tvärfunktionella, organisationsöverskridande arbetssätt inom ramen för samverkansmodell för digitalisering.	TN tillsammans med respektive nämnd	Samverkansmodell för digitalisering är etablerad och tillämpas inom samtliga verksamheter.
	Effekthemtagning och uppföljning	Utveckla och tillämpa metoder för att kontinuerligt följa hur digitaliseringen bidrar till verksamheternas mål.	TN tillsammans med respektive nämnd	Metoder för effekthemtagning och uppföljning är upprättade och tillämpas.
4. En mer robust och säker digitalisering	Informationssäkerhet	Steg 1: Säkerställa att det finns kommungemensamma metoder och arbetssätt för att systematiskt kartlägga, klassa och riskhantera information i en kommungemensam verksamhetsorienterad struktur.	KS	Metoder och arbetssätt för att systematiskt kartlägga, klassa och riskhantera information i en kommungemensam verksamhetsorienterad struktur är etablerade.
		Steg 2: Säkerställa att nämnden har förmåga och arbetar med kartläggning, klassning och riskhantering av nämndens information.	Respektive nämnd	Samtliga nämnder har förmåga och arbetar med kartläggning, klassning och riskhantering av information.
	Cybersäkerhet	Implementera robusta säkerhetsåtgärder och systematiskt arbetssätt för att identifiera och åtgärda sårbarheter som kan utnyttjas av hotaktör.	TN	Systematiskt arbete med att identifiera sårbarheter som kan utnyttjas av hotaktör är upprättat.
	Optimerad teknisk miljö	Samla och standardisera infrastruktur, digitala plattformar och informationssystem för att effektivt kunna underhålla, säkra och utveckla den tekniska miljön.	TN	Kontinuerligt rapportera status avseende robusthet utifrån konsolidering och redundans.

Strategisk inriktning	Område	Planering ¹	Ansvar ²	Uppföljning ³
	Arkitektur	Etablera styrning och målbild inom arkitekturområdet som främjar att digitalisering sker med fokus på långsiktighet, helhet och robusthet.	TN	Arkitekturprinciper och kravbibliotek med fokus på långsiktighet, helhet och robusthet är etablerade.
5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång	Strategi och målbild	Upprätta relevant styrning för att möjliggöra värdeskapande genom data.	TN och KS	Relevant styrning för värdeskapande genom data är upprättad.
	Informationsförvaltning	Steg 1: Säkerställa att det finns kommungemensamma metoder och arbetssätt för att stödja informationsägarna i deras uppdrag.	KS	Kommungemensamma metoder och arbetssätt för informationsförvaltning är upprättade.
		Steg2: Säkerställa att nämnden eller bolaget har förmåga och arbetar med att göra sin information tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt.	Respektive nämnd och bolag	Samtliga nämnder och bolag har förmåga och arbetar med att göra sin information tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt.
	Teknisk infrastruktur och analysförmåga	Etablera modern och skalbar teknisk infrastruktur för att effektivt samla in, tillgängliggöra och analysera data.	TN	En modern och skalbar teknisk infrastruktur är etablerad.
		Etablera analysförmåga kring användning av data i kommunens verksamheter.	TN och KS tillsammans med respektive nämnd	Produkter, tjänster och stöd för ökad analysförmåga är etablerat och tillämpas.
6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter	Ökad digital kompetens	Öka förståelsen hos medarbetare för hur digitaliseringen kan utveckla verksamheten, samt göra det enkelt att utveckla rätt färdigheter för digital omställning.	TN och KS	Kompetensplan för olika yrkesroller är upprättad och fastställd, kompetenshöjande insatser genomförs löpande.
	Ökad digital mognad	Främja en kultur som driver omställning och utforskande arbetssätt. Utveckla systematik för omvärldsbevakning.	TN och KS	Kultur och förutsättningar för omställning och utforskande arbetssätt har stärkts. Systematik för omvärldsbevakning är etablerad.

Bilaga 2 - Sammanställning och omhändertagande av remissyttranden avseende plan för digital omställning

Tekniska nämnden överlämnade den 19 december 2024 remissversionen av plan för digital omställning för yttrande till berörda nämnder och koncernbolag.

Remissyttranden har inkommit från följande nämnder/utskott:

Nämnd/utskott
Byggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Kommunstyrelsen
Individ- och familjenämnden
Äldrenämnden
Fritidsnämnden
Kulturnämnden
För- och grundskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Personalnämnden
Jämställdhetsutskottet

Nedan följer en sammanfattning samt omhändertagande av inkomna remissyttranden för respektive nämnd/utskott.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Byggnadsnämnden & Miljö- och hälsoskyddsnämnden <i>Nämnderna har inkommit med identiska inspel.</i>	
Byggnadsnämnden/Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig bakom förslaget till en gemensam plan för digital omställning och fastställer yttrande enligt nedan samt i bilagd bilaga lämnar kommentarer som mer specifikt rör innehållet i planen.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Byggnadsnämnden/Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är bra och viktigt med en gemensam riktning för arbetet med digital omställning inom kommunen. Även strävan efter gemensamma prioriteringar och inställningen att omställning är något vi behöver göra tillsammans är föredömligt.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Det nämnden har synpunkter på är att nuvarande upplägg med många prioriterade områden och med utförliga beskrivningar kan upplevas som något spretigt och otydligt. I en strategisk plan önskar nämnden se en tydlig riktning, men i detta fall riskeras att missa riktningen då planen är för detaljerad. Nämnden utgår ifrån idén att omställning innebär olika saker för verksamheterna och för att en strategisk plan ska vara ett väl fungerande styrmedel för hela kommunen behöver den ge kursen men vara öppen för att vägen dit kan variera. Nämnden	Har beaktats genom gemensam hantering av inspel från BN, MHSN och KS. Planens övergripande texter samt beskrivningar av inriktningar och områden beskrivs mera distinkt för att tydliggöra planens strategiska riktning.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
ser större nytta av att plan för digital omställning endast innehåller de sex strategiska inriktningarna och tillhörande korta förklaringar. Eventuellt kan ett övergripande mål till varje inriktning läggas till för att skapa än större tydlighet vart kommunen vill. Nämnden anser att det är i en central handlingsplan och senare i nämndernas verksamhetsplaner som de mer detaljerade prioriteringarna och konkreta aktiviteter bör presenteras.	Likaså har detaljeringsnivån i åtgärdsplaneringen (tabellen) minskats med syfte att öka fokuset på riktning och ge större utrymme för nämnder/styrelse att planera och skapa förutsättningar för att uppnå önskad riktning.
Data, informationsarkitektur och informationsförvaltning är de viktigaste förutsättningarna för i princip alla områden där omställning krävs.	Ej beaktad. Generellt inspel.
Planen har stort fokus på invånarperspektivet – nämnden anser att det är viktigt att poängtera att "kunden" eller användaren inte alltid är invånaren och att det snarare kanske även ska vara fokus på användarinvolvering.	Har beaktats genom att "användare/användarperspektiv" har lagts till på relevanta ställen i.
Cheferna är en viktig pusselbit för att lyckas med omställning, men nämnden anser att medarbetarna också måste vara drivande då de har allra bäst insyn i "verkligheten". Chefer på alla nivåer behöver vara möjliggörare av omställningen.	Beaktat genom att medarbetarnas roll i omställningen har förtydligats.
Saknar förklaring att omställning är olika för alla och att en handlingsplan kommer sedan.	Bedöms redan vara beaktat i planen.
Liknande inledningar har skrivits i många snarlika dokument tidigare – men vi står inte inför det längre – vi är redan mitt i dessa utmaningar.	Har beaktats i planens inledning.
Detta är en väldigt viktig del – går det att ännu tydligare trycka på att det gäller över organisationsgränser, förvaltningsgränser och nämndgränser?	Har beaktats i planens inledning.
Är planen inte styrande inom områden där samverkan inte är en förutsättning? Om så är fallet – vilka scenarion kan det vara?	Har beaktats genom tydliggörande under rubrik Omfattning.
Väldigt vagt mål, gör det svårt att se/förstå konkret vart vi vill nå. Vi tror att ett mål för varje strategisk inriktning skulle kunna peka ut en mycket tydligare riktning och ge bättre stöd vid planering och prioritering för verksamheterna.	Har beaktats genom att de strategiska inriktningarna har tydliggjorts. Det övergripande målet i planen följer strukturen i anvisad mall "upprättande av plan".
Den övergripande nivån som visas i illustrationen nedan (bilden med de 6 strategiska inriktningar) är tillräcklig för planen och behöver inte någon jättelång förklarande text. Kort och koncist minskar risk för olika tolkningar.	Beaktat genom att planens detaljeringsnivå har minskats.
I denna typ av övergripande strategisk plan upplever vi att de många prioriterade områdena skapar förvirring och otydlighet då de är många till antalet (hur prioritera mellan alla prioriterade områden?) och en blandning mellan att vara direkta val av lösningar/teknik, konkreta aktiviteter och något bredare områden. Det blir svårt att hålla fast vid syftet och förstå hur alla	Beaktat genom att planens detaljeringsnivå har minskats.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
delar ska bidra till att vi uppfyller det. Vi tror det hade blivit mer överskådligt och mer greppbart genom att bryta ut områden och aktiviteter till en separat handlingsplan och möjliggöra för verksamheterna att själva bryta ned inriktningarna till aktiviteter som är tillämpbara och relevanta för dem.	
Olika verksamheter inom kommunen har olika "kunder"/användare, det är inte alltid invånarna som nyttjar/tar del av/söker/är direkta mottagare av våra tjänster (även om invånarna kan bli indirekta mottagare av resultatet). Det finns troligtvis också en stor skillnad i var insatser behöver fokuseras för att göra omställningen i olika verksamheter. Exempelvis kan ett större fokus på att optimera de interna processerna och tjänsterna vara det som ger störst effekt/nytta för samhället/invånarna, och då är det svårt att säga att det är involvering av invånare som är det viktigaste – däremot ser vi att det är viktigt att tänka användarinvolvering.	Har beaktats genom att "användare/användarperspektiv" har lagts till på relevanta ställen i planen.
Bör vi inte sträva efter att skapa tjänster som invånarna efterfrågar och direkt förstår är värdeskapande för dem så att vi inte behöver förklara? Och bör vi inte skapa tjänster som är tillräckligt intuitiva, självförklarande och enkla så att vi inte behöver utbilda dem hur de ska användas...?	Beaktats genom att området "Sammanhållen digital service" beskrivs på en mera övergripande nivå. Intuitiva och enkla tjänster ska vara en självklarhet som alltid beaktas i kommunens digitaliseringsarbete.
I princip alla prioriterade områden och övrig information i planen är på en övergripande nivå. Här blir det däremot väldigt konkret med val av två specifika tekniker/lösningar. Skulle det eventuellt passa bättre med konkretisering på denna nivå i en handlingsplan? Datadriven organisation hänger nära ihop med flera prioriterade områden under inriktning 4 och en förutsättning för att jobba datadrivet är ju att vi har ordning och reda på data genom informationsarkitektur och fungerande informationsförvaltning.	Beaktat genom att planens detaljeringsnivå har minskats.
En sammanhållen styrning: Viktigt område och något som vi verksamheter har efterfrågat för att se resultat i gemensamma förutsättningarna som behöver finnas på plats. Ser en liten risk/utmaning att med gemensamma prioriteringar och finansiering kanske de mindre förvaltningarna prioriteras ned då nyttan som kan skapas där är liten (få användare) i relation till nytta som andra förvaltningar kan skapa (väldigt många användare).	Beaktas ej. Generell kommentar som inte beaktats specifikt i planen. En sammanhållen styrning ska skapa långsiktiga förutsättningar för digitaliseringsarbete på kommunövergripande nivå. Förvaltningarna kommer, liksom idag, att ha stor möjlighet att omprioritera och frigöra resurser för deras digitalisering och omställning.
Effekthemtagning och uppföljning: Bra att mäta – men vi ska inte mäta bara för mätandets skull. Vi vill inte ta värdefull utvecklingstid bara för att mäta.	Beaktas genom att förtydliga nyttan med mätning och uppföljning under område Effekthemtagning och uppföljning.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Informationssäkerhet: Informationsarkitektur och informationshanteringen är kärnan i säkerhetsarbetet och den viktigaste förutsättningen för att vi tekniskt ska kunna göra en omställning och använda lösningar som kräver god kvalitet och struktur på vår data - tex automation, AI mm. Data och information är den viktigaste förutsättningen i mer eller mindre alla strategiska inriktningarna i denna plan och borde lyftas upp mer, kanske som det högst prioriterade området?	Beaktas ej då inriktningarna och områdena inte har någon inbördes prioritering i planen. Områdena Informationssäkerhet och Informationsförvaltning bedöms beskrivas på relevant detaljeringsnivå.
Varför endast invånarperspektiv på användning av data? Det finns stora vinster att göra med data som skapas, hanteras, delas, lagras och används internt som inte rör invånarnas beteenden och behov. Viktigt också att inte tro att ökad användning automatiskt ger bättre kvalitet på data – vi måste ställa krav på hantering av data och prioritera insatser kopplat till ägarskap, städning och kvalitetssäkring.	Beaktas genom att "användare och invånare" har lagts till på relevanta ställen i planen. Planen beskriver också på flertalet ställen såväl invånarperspektiv som verksamhets- och organisationsperspektiv vid användning av data. Krav på hantering av data beskrivs i området Informationsförvaltning.
Teknisk infrastruktur och analysförmåga: Bör det även läggas viss vikt vid att vi byta ut/avveckla tekniska lösningar som inte är ändamålsenliga och tex låser in vår data?	Bedöms vara beaktat inom området Optimerad teknisk miljö samt Teknisk infrastruktur och analysförmåga.
Chefer ska absolut ha god förståelse för digitaliseringens möjligheter och kunskap kring nödvändiga förutsättningar, men ska de verkligen leda omställningen? Det behövs ur vårt perspektiv snarare ännu mer driv, färdigheter och förståelse bland medarbetare och att cheferna ska vara möjliggörare (genom resurstillsättning, beslutsfattande mm).	Beaktat genom att medarbetarnas roll i omställningen har förtydligats.
Kommunstyrelsen	
Stadsledningskontoret ställer sig positiva till och ser behovet av en kommunövergripande plan för digital omställning. Stadsledningskontoret ställer sig även positiv till planens intention att under åren 2026-2028 särskilt prioritera de grundläggande förutsättningar för digital omställning som hela eller stora delar av kommunen behöver ha på plats för att möjliggöra en effektiv och rationell digitalisering. Stadsledningskontoret ställer sig i sak bakom de 6 strategiska inriktningar som planen lyfter fram, de är väl avvägda och sätter fokus på väsentliga områden som behöver utvecklas för att ge goda förutsättningar för att ta till vara digitaliseringens möjligheter.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Samtliga strategiska inriktningar och de beskrivningar som åtföljer kan dock uttryckas på ett mer distinkt sätt. I sin nuvarande form är både strategiska inriktningar och underliggande beskrivningar allt för omfattande och yvigt beskrivna.	Beaktat genom att planens detaljeringsnivå har minskats.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Allt för detaljerad åtgärdsplanering: Förslaget nuvarande åtgärdsplanering bedöms vara alltför detaljerad för att fastställas på fullmäktigenivå. Kommunfullmäktige bör snarare fastställa inriktning och överlåta till nämnder/styrelse att planera och skapa förutsättningar för att sagda inriktning ska uppnås. Förslaget med dess nuvarande detaljeringsnivå riskerar frånta ansvariga nämnder och styrelse planerings- och prioriteringsansvaret genom att i hög detalj slå fast vad nämnd/styrelse ska åstadkomma. Utifrån tidigare erfarenhet kan detta medföra att planen blir ngt av en papperstiger. Utifrån ovanstående resonemang är stora delar av den planering som redovisas på sid 12-18 för högdetaljerad för att antas av Kommunfullmäktige. Även om huvuddelen av alla de 53 åtgärder som nu ingår i förslaget skulle vara adekvata, relevanta och högprioriterade så är det nämnd/styrelse som bör fatta beslut om planering på denna detaljeringsnivå. En rimlig detaljering skulle vara att kommunfullmäktige destinerar de utvecklingsområden som beskrivs i anslutning till respektive inriktning till styrelse eller nämnd. Flertalet av de åtgärder/aktiviteter som framgår i planeringsavsnittet (sid 12-18) kan med fördel istället utgöra underlag för planering (förankring, prioritering och resurssättning) i Kommunstyrelse eller nämnd.	Har beaktats genom gemensam hantering av inspel från BN, MHSN och KS. Planens övergripande texter samt beskrivningar av inriktningar och områden beskrivs mera distinkt för att tydliggöra planens strategiska riktning. Likaså har detaljeringsnivån i åtgärdsplaneringen (tabellen) minskats med syfte att öka fokuset på riktning och ge större utrymme för nämnder/styrelse att planera och skapa förutsättningar för att uppnå önskad riktning.
Stadsledningskontoret saknar förslag/beskrivning av hur ekonomiska konsekvenser av planen ska hanteras. Ska föreslagna inriktningar uppnås inom de befintliga ramar som kommunfullmäktige tilldelat nämnder/styrelse? Förväntas nämnder/styrelse ansvara för att frigöra de medel som behövs för att åstadkomma förflyttning i enlighet med inriktning eller ska styrelse/nämnd förvänta sig att kommunfullmäktige avdelar medel för planens förverkligande? Otydlighet om hur resurstilldelning/finansiering ska ske, riskerar leda till att styrelse/nämnd ej prioriterar eller skapar de förutsättningar som krävs för att planen ska realiseras inom angiven tidsperiod.	Har beaktats genom kompletterande beskrivning under rubrik. Genomförande av planen. För att uppnå planens önskade inriktningar ska finansiering primärt ske genom att nämnder/förvaltningar frigör medel och resurser inom befintliga ramar. Större förflyttningar som inte kan finansieras ska hanteras inom ramen för budget- och planeringsprocessen. Umeå kommuns riktlinje för god ekonomisk hushållning ska följas.
Stadsledningskontoret förstår behovet av och ställer sig positiva till att planen lyfter fram vikten av informationssäkerhet och cybersäkerhet. Förändringar i omvärlds- och säkerhetsläge tillsammans med det kritiska beroende som kommunens verksamheter har av att data/information är tillgänglig, tillförlitlig och hanterad på ett rättssäkert och korrekt sätt innebär att området bör vara högt prioriterat. Ett bekymmer är dock att begreppen informationssäkerhet kontra cybersäkerhet inte definierats inom kommunen vilket kan skapa otydlighet och göra det svårt för läsaren att förstå skillnaden mellan de två avsnitten i planen. Myndigheter definierar i större utsträckning om dessa begrepp, från att cybersäkerhet och IT-säkerhet har	Har beaktats genom att områdena Informationssäkerhet och Cybersäkerhet kortats ner och att relevanta styrdokument finns med under rubriken Relaterade styrdokument.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
ansetts vara en del av informationssäkerheten till att nu mena att informationssäkerhet och IT-säkerhet är en del av cybersäkerheten, detta kan på längre sikt påverka hur kommunen valt att organisera sig i dessa frågor. Detta återspeglas också i åtgärdslistan/tabellen där aktiviteter beskrivna för informationssäkerhet respektive cybersäkerhet överlappar varandra. Stadsledningskontoret föreslår att båda avsnitten kortas ner och kompletteras med hänvisningar till befintliga styrdokument.	
I beskrivningen av strategiska inriktningar samt prioriterade områden (s. 4-5) bör det framgå att för att förflyttning ska ske krävs både verksamhetsutveckling och innovation. En viktig förutsättning för innovation är ett medvetet och övervägt risktagande samt utrymme och förutsättningar för systematiskt experimenterande. Kommunen måste våga testa i lämplig skala trots viss osäkerhet om önskat utfall kommer att uppnås.	Har beaktats genom att verksamhetsutvecklingsperspektivet kompletterats med innovationsperspektiv inom relevanta områden i planen.
Individ- och familjenämnden	
Individ- och familjenämnden är positiva till planens disposition och innehåll, men önskar tillägg och revideringar i enlighet med yttrandet. Individ- och familjenämnden står inför omfattande utmaningar där behoven hos individer och familjer ökar samtidigt som tillgänglig arbetskraft minskar. Umeå kommuns arbete med digitalisering har delvis saknat enhetlighet och samverkan över förvaltningsgränser något begränsad. Individ och familjenämnden ser därför mycket positivt på Plan för digital omställning och dess ansats att strukturera, prioritera och kraftsamla kring digitaliseringens möjligheter och ser fram emot en stärkt samverkan och gemensamma ansatser att öka omställningstakten. Individ- och familjenämnden är positiv till planens disposition och innehåll och noterar ett välbalanserat omfång av såväl relevanta tekniskt orienterade fokusområden som bredare strategiskt och strukturellt viktiga frågor. Specifikt vill individ- och familjenämnden belysa och ställa sig bakom planens fokus på grundläggande förutsättningar vilka bedöms som ytterst väsentliga för ett hållbart och uthålligt omställningsarbete.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Individ- och familjenämnden vill betona behovet av att tidigt i denna process tydliggöra var ansvaret för hårdvara ligger i planen för digitala omställning. Tillsammans med förändrade arbetssätt kommer ett ökat behov av teknik och denna ökning behöver hanteras, ansvaret för support och förvaltning bör tydliggöras och resurstillsättas både för teknik hos våra arbetstagare och för teknik hos våra brukare. Individ- och familjenämnden anser att detta behöver klargöras tidigt i omställningsprocessen och ser att behoven kan variera men bör utformas och resurssättas utifrån behoven i respektive förvaltning och bolag. Individ- och familjenämnden föreslår att detta perspektiv inkluderas i Planen för digital omställning 2025-	Struktur för att tydliggöra roll- och ansvarsfördelning beaktas redan i planen. Strukturen beskrivs i planens inriktning 3, "En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet" och område "En sammanhållen styrning". Kommande arbete med åtgärder (planens genomförande) ska resultera i

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
2028.	tydliggjord roll- och ansvarsfördelning. Parallellt pågår ett arbete med att se över ansvar för brukarnära hårdvara/teknik inom ramen för berörda samverkansobjekt.
Individ- och familjenämnden ser positivt på att samverka med övriga förvaltningar för det digitala omställningsarbetet.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Individ- och familjenämnden föreslår följande tillägg: Tydliggöra ansvaret för support och förvaltning av den hårdvara som den digitala omställningen medför.	Struktur för att tydliggöra roll- och ansvarsfördelning beaktas redan i planen. (se beskriven hantering ovan).
Sammanhållen digital service: Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering: Upprätta färdplan för nationella lösningar och standarder ska ansvaret delas mellan TN/ansvarig nämnd och bolag. Detta för att beakta de olika nationella standarder som finns inom respektive bolag och förvaltning.	Ej relevant då åtgärden ej finns med i slutlig version av planen eftersom inriktningen/området beskrivs på en mera övergripande nivå med fokus på strategisk riktning.
Invånarfokus: Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering: Individ- och familjenämnden anser att ansvarig nämnd och bolag ska läggas till i ansvar för samtliga planeringspunkter för att säkerställa att använda och utgå från den kompetens som finns inom respektive förvaltning och bolag.	Beaktat genom att både TN/Respektive nämnd har lagts till som ansvariga.
Sammanhållen styrning: Individ- och familjenämnden föreslår följande tillägg: Säkerställa att det finns erforderlig kompetens inom förvaltning för att kunna återge behov för att samverkan ska ligga i linje med de behov som finns inom respektive förvaltning/bolag. Ansvar: bolag/ansvarig nämnd	Beaktat genom komplettering med skrivning att kommunen behöver etablera en effektiv styrning och samordning inom digitaliseringsområdet som gör att kompetenser, information, processer och teknik samverkar för att uppnå största möjliga värde för kommunens verksamheter, invånare och andra aktörer. Under rubrik Genomförande av planen beskrivs också nämnders ansvar avseende styrning, uppföljning, medel och resurser.
Sammanhållen styrning: Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering: Att ansvarsfördelning delas mellan TN, ansvarig nämnd och bolag inom alla områden förutom de tre områden där TN delar ansvaret med KS.	Ej beaktat. TN och KS ansvarar för koordinering av åtgärder inom inriktningen men arbetet ska ske i bred samverkan med berörda nämnder och bolag.
Effekthemtagning och uppföljning: Säkerställa att ansvaret för effekthemtagning och uppföljning genomförs utifrån verksamhetens mål och processer (Ansvar: bolag/ansvarig nämnd)	Beaktat genom att åtgärden har kompletterats med skrivning att utvärdering ska ske utifrån verksamhetens mål, och att TN och respektive nämnd ansvarar för åtgärden.
En mer robust och säker digitalisering:	Ej relevant då beskrivningen ej

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Individ- och familjenämnden ser behov av ett tillägg att kommunen ska utveckla, förstärka och förenkla strukturer för att skapa en mer robust och säker digitalisering.	finns med på denna detaljeringsnivå i slutlig version av planen.
En mer robust och säker digitalisering: Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering: Kommunen bör säkerställa att säkerhetsåtgärder är proportionerliga och balanserade mot andra risker, för att skydda information och samtidigt möjliggöra effektiv användning av digitala lösningar	Beaktat genom att inriktning 4 En mera robust och säker digitalisering har kompletterats med föreslagen skrivning.
Data används i högre grad som en strategisk tillgång: Individ- och familjenämnden föreslår att ansvaret delas mellan TN, KS, ansvarig nämnd och bolag gällande att ta fram en strategi och målbild för dataområdet.	Ej beaktat. TN och KS ansvarar för koordinering av åtgärden men arbetet ska ske i bred samverkan med berörda nämnder och bolag.
Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter: Ansvarsfördelning delas mellan TN, KS, ansvarig nämnd och bolag inom alla områden förutom de två områden där TN delar ansvaret med KS.	Ej beaktat. TN och KS ansvarar för åtgärderna inom inriktningen, men arbetet ska ske i bred samverkan med berörda nämnder och bolag.
Äldrenämnden	
Umeå kommuns arbete med digitalisering har delvis varit splittrat och samverkan över förvaltningsgränser något begränsad. Äldrenämnden ser därför mycket positivt på Plan för digital omställning och dess ansats att strukturera, prioritera och kraftsamla kring digitaliseringens möjligheter och ser fram emot en stärkt samverkan och gemensamma ansatser att öka omställningstakten. Gällande ansvarsfördelning för planens aktiviteter delar Äldrenämnden bilden av att den övergripande sammanhållningen behöver stärkas men anser även att respektive nämnds och kommunbolags ansvar och delaktighet bör förtydligas. Respektive nämnd och kommunbolags ansvar framgår tydligt utifrån rollen som informationsägare men framstår som mer diffus gällande aspekter som rör styrning och uppföljning. Äldrenämnden är av uppfattningen att det är av vikt att dessa aspekter av omställningen inte separeras från berörd nämnds eller bolags ansvar och grunduppdrag. Äldrenämnden har omfattande erfarenhet inom digitalisering med utvecklade processer och arbetssätt vilket bör beaktas, och om så bedöms relevant, komma andra förvaltningar till godo.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Gällande inriktningen att skapa nytta för invånarna bör respektive nämnd och kommunbolags kunskap och kompetens om sitt ansvarsområde beaktas och inkluderas som ansvarig tillsammans med TN. Äldrenämnden föreslår följande revidering: Under samtliga planeringsområden gällande invånarfokus anser Äldrenämnden att TN/Ansvarig nämnd och bolag bör anges som ansvarig.	Beaktat genom att både TN/Respektive nämnd har lagts till som ansvariga.
Sammanhållen styrning:	Generell kommentar som

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Äldrenämnden anser att det är av största vikt att digitalisering som område inte särskiljs från övrig strategisk styrning inom nämndens ansvar och önskar därav förtydligande gällande ansvarsfördelning och involvering.	konkretiseras i efterföljande inspel.
Sammanhållen styrning: Äldrenämnden föreslår följande tillägg: Säkerställa att det finns erforderlig kompetens inom nämnden/bolaget för att aktivt bidra i samverkan och säkerställa att denna sker i linje med nämndens/bolagets mål och strategier. (Ansvar: bolag/ansvarig nämnd)	Beaktat genom komplettering med skrivning att kommunen behöver etablera en effektiv styrning och samordning inom digitaliseringsområdet som gör att kompetenser, information, processer och teknik samverkar för att uppnå största möjliga värde för kommunens verksamheter, invånare och andra aktörer. Under rubrik Genomförande av planen beskrivs också nämnders ansvar avseende styrning, uppföljning, medel och resurser.
Effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet: Äldrenämnden föreslår följande revidering: Ansvarsfördelning bör delas mellan TN, ansvarig nämnd och bolag inom alla områden med undantag för de fyra områden där TN delar ansvaret med KS.	Ej beaktat. TN och KS ansvarar för åtgärder inom inriktningen men arbetet ska ske i bred samverkan med berörda nämnder och bolag.
Effekthemtagning och uppföljning: Äldrenämnden föreslår följande tillägg: Säkerställa att effekthemtagning och uppföljning genomförs utifrån nämndens/bolagets prioriteringar, mål och processer (Ansvar: bolag/ansvarig nämnd)	Beaktat genom att åtgärden har kompletterats med skrivning att utvärdering ska ske utifrån verksamheters mål, och att TN och respektive nämnd ansvarar för åtgärden.
Äldrenämnden föreslår följande tillägg: Äldrenämnden ser behov av ett tillägg att kommunen ska utveckla, förstärka och effektivisera strukturer för att skapa en mer robust och säker digitalisering	Ej relevant då beskrivningen ej finns med på denna detaljeringsnivå i slutlig version av planen.
Äldrenämnden föreslår följande tillägg: Utveckla risk- och bedömningsprocesser utifrån ett helhetsperspektiv där informationssäkerhet viktas i förhållande till andra risker och perspektiv (så som följd av utebliven omställning) i syfte att upprätthålla adekvat informationssäkerhet och samtidigt möjliggöra effektiv användning av digitala lösningar.	Beaktat genom att inriktning 4 En mera robust och säker digitalisering har kompletterats med föreslagen skrivning.
Äldrenämnden föreslår följande revidering: Äldrenämnden föreslår att ansvaret delas mellan TN, KS, ansvarig nämnd och bolag gällande att ta fram en strategi och målbild för dataområdet.	Ej beaktat. TN och KS ansvarar för åtgärden men arbetet ska ske i bred samverkan med berörda nämnder och bolag.
Äldrenämnden önskar ett tydliggörande av att ansvarig nämnd/bolag behöver säkerställa att det finns interna resurser för att möjliggöra den digitala omställningen i samverkan.	Beaktat genom komplettering med följande skrivning i Genomförande av planen. "Nämnderna ansvarar också för att frigöra de medel och resurser som krävs för att åstadkomma

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
	förflyttningar i enlighet med planen."
Fritidsnämnden	
Fritidsnämnden anser att planen för digital omställning i sin helhet är ett dokument som blir en bra ersättning för befintliga styrdokument. Planen ger en tydlig riktning och skapar långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning. Fritidsförvaltningen har varit delaktig vid framtagandet av planen via kommunens digitaliseringsråd och har därigenom framfört synpunkter på planen vilket har tagits hänsyn till. För att omsätta planen i verksamheten behövs eventuellt kompetensutveckling samt genomlysning av behov av andra resurser.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Kulturnämnden	
Kulturnämnden anser att planen för den digitala omställningen i grunden är riktig och viktig. I remissen framgår det att tekniska nämnden ska ha ansvaret för den digitala omställningen. Tekniska nämnden kan dock inte ensamt fatta beslut som påverkar en annan nämnds ekonomi och verksamhet. Om inte medel och resurser tillförs till en enskild nämnd måste samråd, samverkan, dialog och yttrande inhämtas från berörd nämnd innan beslut fattas i tekniska nämnden.	Ej beaktat. Generellt inspel. Redan beaktat då planen innehåller åtgärder för att tydliggöra ansvarsfördelning vid digital omställning, ett arbete som nämnderna görs delaktiga i. Finansieringsprinciper och ekonomiska konsekvenser är tydliggjorda i planen.
För- och grundskolenämnden & Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	
<i>Nämnderna har inkommit med identiska inspel</i>	
För- och grundskolenämnden/Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på en plan för digital omställning tas fram. Planen sätter riktning och skapar förutsättning för långsiktighet i Umeå kommuns digitala omställning. Nämnden är i grunden positiv till de sex strategiska inriktningar som skrivs fram samt till de tillhörande prioriterade områden inom respektive inriktning.	Ej beaktat. Generellt inspel.
På bilden på sid 4 föreslår att siffrorna tas bort då dessa föranleder läsaren att tänka att det finns en hierarki mellan de föreslagna inriktningarnas inbördes betydelse.	Beaktat genom att siffrorna tagits bort i bilden. Däremot kvarstår de i löpande text och i tabellen för åtgärdsplanering.
Nämnden anser att det finns skäl att överväga om inte medborgare är ett bättre begrepp att använda i rubriken än invånare. Detta utifrån att begreppet medborgare används i MÖTS, Umeå kommuns värdegrund. Förslag till ny rubrik, Digitaliseringen ska skapa medborgarnytta i högre utsträckning.	Beaktas genom att begreppen kopplat till målgrupper (de kommunen finns till för) ses över generellt.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Begreppet invånare används frekvent och för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som har elever och deltagare som inte har Umeå som hemkommun blir ordet invånare problematiskt.	
Återkommande behöver För- och grundskolenämnden/Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden stödja elever och vårdnadshavare som lever i digitalt utanförskap utan tillgång till adekvata digitala tjänster. Utanförskapet ökar om det inte finns en plan för de som har skyddade personuppgifter, saknar digitalt bank id (eller motsvarande) samt svenskt medborgarskap. Plan för digital omställnings skulle kunna bidra till ökade möjligheter för dessa individer att ta del av Umeå kommuns välfärd.	Beaktas genom att området Invånarfokus har kompletterats med perspektiv på digitalt utanförskap.
Det är positivt att AI finns med i planen. Däremot anser nämnden att AI- strategier bör få en mer framskjuten position i planen utifrån att: AI-kommission, DIGG och IMY tagit fram riktlinjer och förhållningssätt för offentlig sektor samt att utveckling inom AI är angeläget, efterfrågat och går oerhört snabbt inom nämndens verksamhetsområden.	Beaktat genom att AI lyfts fram tydligare i beskrivningen av inriktning 2 - Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser.
Ansvar och struktur över hur tvärfunktionella samarbeten över organisatoriska gränser ska ske behöver förtydligas i planen. Det framgår inte vem/vilka som har ansvaret att samordna och följa upp detta.	Beaktat genom att förtydliga behovet av att även etablera, utveckla och tillämpa tvärfunktionella samarbeten. TN och samtliga nämnder ansvarar för åtgärden.
En optimerad teknisk miljö poängteras i planen och att skapa en mer enhetlig och effektiv teknisk miljö. En farhåga finns att en optimerad, standardiserad digital miljö inte kommer vara anpassad till verksamheternas behov och riskerar nödvändig flexibilitet. Idag saknas en samordnad robust struktur för att identifiera verksamheternas behov.	Redan beaktat i planen där det beskrivs att den optimerade tekniska miljön ska vara anpassad utifrån verksamheternas behov.
För att chefer inklusive rektorer ska kunna leda omställningsarbetet utifrån verksamhetskunskap krävs utvecklingsinsatser för ökad digital kompetens och adekvat stöd i att leda den digitala omställningsprocessen.	Behovet är redan beaktat i planen inom inriktning 6, områdena Ökad digital kompetens och Ökad digital mognad.
För- och grundskolenämnden/Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att nämnder har möjlighet att ta fram egna handlingsplaner, med Plan för digital omställning som utgångspunkt.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Plan för digital omställning visar inte hur man har för avsikt att årligen följa upp nämndernas arbete med digitalisering. Här förslår nämnden att Verksamhetsplanen får ett program för digitalisering, nämnderna kan redogöra för sina aktiviteter och utvärdera dessa. Detta skulle skapa eftersträfvärd systematik och tydlighet.	KS avgör vilka områden som nämnd ska ta hänsyn till och redogöra för i VP. Det är dock upp till varje nämnd att fritt lägga till områden som de anser bör finnas med. Uppföljning kommer också att ske via andra strukturer, såsom samverkansmodell för digitalisering.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
För- och grundskolenämnde/Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden oroas över att en stark central styrning av digitaliseringen riskerar att verksamheternas behov utifrån grunduppdrag och lagstiftning inte kommer att prioriteras i tillräckligt hög omfattning. En organisation där varje verksamhet har fastslagna resurser som de själva styr över och kan prioritera vore därför önskvärt.	Roll- och ansvarsfördelning kopplat till styrningen av digitaliseringen beaktas inom ramen för inriktningen En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet. En bred samverkan ska ske mellan DoIT och nämnderna kring området.
Sammantaget anser för- och grundskolenämnden/gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att det är bra att kommunen får en plan för digital omställning som innefattar både grundläggande förutsättningar och värdeskapande åtgärder och initiativ.	Ej beaktat. Generellt inspel.
<i>Följande inspel avser enbart Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (ej FGN)</i> Begreppet invånare används frekvent och för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som har elever och deltagare som inte har Umeå som hemkommun blir ordet invånare problematiskt.	Beaktas genom att begreppen kopplat till målgrupper (de kommunen finns till för) ses över generellt.
Personalnämnden	
Personalnämnden anser att syftet som anges i den föreslagna planen redan till största del reglerats av kommunfullmäktige till verksamhetsansvariga nämnder. Personalnämnden anser därför att den föreslagna planen för digital omställning inte tillför det som saknas för styrning och ledning i sin föreslagna form, omfattning och med angivet syfte.	Ej beaktat. Generellt inspel.
En viktig förutsättning för nämnder och verksamheters kompetensförsörjningsarbete är hållbara förutsättningar för digitalisering och att digital omställning ses som en integrerad del och förutsättning för den verksamhet som bedrivs och den verksamhetsomställning som krävs och sker.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Planens syfte är redan uppfyllt genom reglemente och andra styrdokument: I reglemente för styrelse och nämnder, fastslaget av kommunfullmäktige, anges bland annat att nämnden ansvarar för sin förvaltning, dess organisation, kompetensförsörjning samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter från kommunfullmäktige. Vidare anger fullmäktige att respektive nämnd inom sitt område bland annat svarar för digitala tjänster och informationssystem som stödjer nämndens verksamhet, informationssäkerhet, sin information, dess förvaltning och dess användbarhet. Kommunfullmäktige har därtill fastslagit principer och instruktioner vad gäller prioriteringar av resurser, vilket även bör omfatta digitaliseringsområdet. Reglementet fastslår vidare att "Nämnderna ska därutöver verka för samverkan med kommunens övriga nämnder och bolag för att gemensamt nå kommunens övergripande mål och uppdrag.",	Ej beaktat. Generellt inspel.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
vilket enligt personalnämndens uppfattning även gäller digital omställning. Personalnämnden anser därför att den föreslagna planen för digital omställning inte tillför det som saknas för styrning och ledning i sin föreslagna form, omfattning och med angivet syfte.	
Behov att vägleda nämnder och verksamhet finns: Personalnämnden delar samtidigt tekniska nämndens bedömning att kompletterande vägledning och styrning kan krävas för vissa områden som förutsättningar för Umeå kommuns digitala omställning. Personalnämnden önskar uppmärksamma några områden där nämnden ser behov av gemensamt stöd i form av riktlinjer, arbetsformer och/eller kommungemensamma processer för nämnder och verksamheter att ta stöd i vissa av de området och frågeställningar som lyfts i den föreslagna planen. Dessa områden är bland annat: <i>(se efterföljande tre inspel)</i>	Ej beaktat. Generellt inspel.
Riktlinjer för medarbetarnas användning av AI i nämndernas verksamheter: Personalnämnden anser att detta arbete skyndsamt behöver komma fram då den snabba utvecklingen både oroar och ger möjligheter i dagens verksamheter. Avsaknaden av stöd till medarbetarna kring förhållningssätt om nyttjande, vad man får och inte, leder till oro, stress och arbetsmiljörisker.	Redan beaktat inom området AI i planen.
Principer och modell för kommungemensam objektsledning inkl. prioritering och investeringsprocess: Det är viktigt att nämnderna ges stöd i kommungemensamma processer för att kunna uppfylla sitt ansvar gentemot kommunfullmäktige om att samverka och ta ansvar inom ramen för principerna för god ekonomisk hushållning.	Generell kommentar. Bedöms vara beaktat i planen i inriktning 3 - En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet.
Tydliggörande av Umeå kommuns ambitionsnivå gällande ansvarstagande för mindre kommuner och länets gemensamma kapacitet för digital omställning utöver nämnds grunduppdrag: Det är viktigt att kommunfullmäktige tydliggör för nämnder, inkl. de gemensamma nämnder som kommunen förvaltar, om det föreligger förväntningar att möjliggöra digital omställning för fler kommuners verksamheter utöver Umeå kommun. Området är viktigt för att personella och ekonomiska resurser ska kunna riktas rätt och ge önskad effekt.	Beaktat genom att planen kompletterats med följande skrivning. "Digitaliseringsarbetet ska ske i samverkan med relevanta aktörer i de fall det skapar mervärde för invånare kommunens verksamheter och samhället". Ställningstagande kring samverkan med specifika aktörer bedöms medföra för hög detaljeringsnivå för planen.
Utveckling och digitalisering genom medarbetarinflytande: Personalnämnden vill även uppmärksamma om vikten av likvärdiga förutsättningar för verksamheter och medarbetare att vara en funktionella delar av såväl verksamhetsutveckling som digitalisering. Ska kommunen gemensamt kunna möta kompetensförsörjningsutmaningarna är det av största vikt att förändrade arbetssätt med digitalt stöd kan genomföras utan risk för tillkommande arbetsmiljöproblem. Verksamhetsutveckling, innovation och förändrade arbetssätt med stöd av digital omställning kommer vara avgörande för att klara kompetensförsörjningen och då är det av	Ej beaktat. Generellt inspel.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
yttersta vikt att medarbetarinflytande och engagemang blir drivkraften även i detta. Här delar personalnämnden tekniska nämndens synpunkt om hur avgörande det är att varje nämnd inom sitt verksamhetsuppdrag skapar en lärande kultur som säkerställer kunskap, förståelse och de färdigheter som medarbetare behöver för att ges möjlighet att bidra i och till den omställning och verksamhet som krävs.	
Jämställdhetsutskottet	
Jämställdhetsutskottet ser behovet av en Plan för digitalisering och tycker i stora delar att det är ett bra dokument.	Ej beaktat. Generellt inspel.
Jämställdhetsutskottet vill särskilt trycka på vikten av att all personbaserad data behöver samlas in på kön, det vill säga säkerställa att det finns riktlinjer och metodstöd för könsuppdelad statistik, samt att system understödjer insamling och hantering av könsuppdelad statistik (ex. genom att ställa krav vid upphandling av system). Könsuppdelad statistik är ett viktigt verktyg i arbetet för ett jämställt samhälle. Umeå kommunfullmäktige har antagit ett övergripande jämställdhetspolitiskt mål och att statistik genomgående presenteras med kön som övergripande indelningsgrund är en förutsättning för att kommunens verksamheter ska kunna arbeta strategiskt med jämställdhet och exempelvis förbättra verksamheten och/eller synliggöra ojämnt fördelade livsvillkor, skillnader i exempelvis bemötande eller handlingsutrymme, diskriminering, etc.	Ej beaktat. Planen fokuserar på att etablera grundläggande förutsättningar för att systematiskt samla, kombinera och använda data för att fatta beslut, uppnå verksamhetsmål och invånarnytta. Kommunens data- och analysförmåga ska kunna hantera könsuppdelad statistik, men planens detaljeringsnivå bedöms bli för hög om specifika datamängder/kategorier av data ska lyftas fram.
Jämställdhetsutskottet anser vidare att kunskap om jämställdhetsarbete behöver genomsyra arbetet med digitalisering.	Redan beaktat. Planens befintliga struktur bedöms möjliggöra perspektiv på jämställdhetsarbete kopplat till digitalisering, exempelvis inom inriktningen "Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter", där ökad kunskap kopplat till jämställdhet och digitalisering kan inrymmas.
I arbete med Plan för digitalisering är det även av stor vikt att kunskap om snedvridning vid insamling av data finnas med. Att datahantering ska vara transparent och säker är viktigt men för att ambitionerna med en hållbar utveckling ska nås behöver det även problemformuleras kring vilken typ av data som samlas in och vem som bestämmer vilken data som ska samlas samt vem som analyserar den data som samlas in. Här ser jämställdhetsutskottet ett behov av en tydlig struktur för att säkerställa att olika kompetenser tillfrågas och bjuds in i samtal kring datainsamling och analys. Utan detta riskerar digitalisering att cementera ojämsställda och ojämliga strukturer i stället för	Beaktat genom komplettering med följande skrivning i Inriktning 5 - Data används i högre grad som en strategisk tillgång. "All användningen av data ske ansvarsfullt, etiskt, och med respekt för individens integritet"

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
att, som den uttryckta ambitionen i förslag till Plan för digitalisering, skapa ett starkare samhällskontrakt.	
Jämställdhetsutskottet ser det som positivt att det i Inriktning 1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning skrivs fram att jämställdhet är ett viktigt värde och att digitalisering behöver ske närmare medborgarna. I strategin skrivs att "Den digitala omställningen i kommunen ska underlätta för invånare att hantera sina rättigheter och skyldigheter utifrån livshändelser och -situationer." Jämställdhetsutskottet vill här lyfta ett förslag till tillägg: "Att den digitala omställningen i kommunen ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv".	Ej beaktat. Det är många perspektiv som ska beaktas vid digital omställning, och föreslaget tillägg bedöms inrymmas i befintlig formulering att "Kommunens digitaliseringsarbete ska bedrivas med ett helhetsperspektiv på invånarna och samhället och underlätta hanteringen av dess rättigheter och skyldigheter. "
Jämställdhetsutskottet ser positivt på de delar i föreslagen plan som lyfter frågor om att involvera invånare och att skapa sammanhållna lösningar som är logiska och till nytta för medborgare. Att invånare som idag av olika anledningar står långt ifrån digitala lösningar som kommunen erbjuder är en viktig grupp att säkerställa nyttan hos och att utveckla lösningar tillsammans med, för att digitalisering ska bli ett verktyg som ökar och inte minskar den sociala hållbarheten. Att minska det digitala utanförskapet bör även det vara något som hanteras i Plan för digitalisering alternativt i efterföljande styrande dokument.	Beaktas genom att planen har kompletterats med perspektiv på digitalt utanförskap.
För en lyckad process med digitalisering krävs inte bara kunskap om verksamheterna och förutsättningarna för arbete inom Umeå kommun utan även kunskap om livsvillkor hos Umeå kommuns invånare. Jämställdhetsutskottet anser det vara viktigt att denna fråga hanteras på ett bra sätt i den framtida handlingsplanen för att säkerställa att det finns en bred kunskap om de många olika liv som levs med olika förutsättningar i Umeå och att därmed de ex. digitala tjänster som skapas utgår från invånare i Umeå. Att öppna upp processer och säkerställa att många kompetenser finns runt bordet vid behovsinventeringar, samt till exempel i framtagande av handlingsplaner för digitalisering kan vara ett sätt att arbeta.	Redan beaktat i planen inom område Ändamålsenliga arbetssätt. Inspelet kommer också att beaktas vid upprättande av handlingsplanen.
Jämställdhetsutskottet håller med om skrivningarna inom Inriktning 5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång. Här vill dock utskottet lyfta att erfarenhet från att under lång tid samlat och använt data som en strategisk tillgång i jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och i Sverige som land visar att det inte är tillräckligt att presentera data som visar på orättvisor eller ojämlikhet. För att en förflyttning ska ske behöver data förstås. Till det tillkommer att organisationen behöver ha tilltro till den data som presenteras och fatta beslut som kan gå emot tidigare väl inarbetade rutiner och sätt att arbeta. Jämställdhetsutskottet anser det därför vara av stor vikt att kunskap kring utvecklingsarbete och motstånd utvecklas hos personer som arbetar med digitalisering.	Ej beaktat. Inspelet kommer dock att beaktas vid upprättande av handlingsplanen samt vid etablering och utveckling av struktur för tvärfunktionella arbetssätt kopplat till samverkansmodell för digitalisering.

Förslag/synpunkt	Hantering av förslag/synpunkt
Frågan om digitalisering berör samtliga nämnder och förvaltningar och är inte en teknisk fråga utan en fråga om omställning och utveckling. Jämställdhetsutskottet ställer sig frågande till att en enskild nämnd (TN) görs ansvarig för digitaliseringen av Umeå kommun, en fråga som bör placeras på övergripande nivå under kommunstyrelsen.	Vid sammanslagningen av Digitalisering och verksamhetsutveckling (SLK) och IT-funktionen (ToFF) 2024 flyttades ansvaret för kommunens digitala omställning från KS till TN. Ansvaret finns beskrivet i kommunens reglemente. Frågan om nämndtillhörighet hanteras inte inom ramen för denna plan.

Bilaga 3 - Sammanställning av samtliga nämnders och utskotts protokollsutdrag och yttranden

I denna bilaga följer samtliga nämnders och utskotts fullständiga protokollsutdrag och yttranden.

Remissyttranden har inkommit från följande nämnder/utskott:

Nämnd/utskott
Byggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Kommunstyrelsen
Individ- och familjenämnden
Äldrenämnden
Fritidsnämnden
Kulturnämnden
För- och grundskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Personalnämnden
Jämställdhetsutskottet

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-19

§ 51

Diariennr: BN-2024/00495

Yttrande över remiss: Plan för digital omställning

Beslut

Byggnadsnämnden ställer sig bakom förslaget till en gemensam plan för digital omställning och fastställer yttrande enligt nedan samt i bilagt bilaga lämnar kommentarer som mer specifikt rör innehållet i planen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommuns nuvarande IT-strategi beslutades av Kommunfullmäktige 2017. Strategin har inte reviderats sedan beslutet och det har sedan dess skett flera större förändringar som påverkar behovet av styrning inom IT och digitalisering/digital omställning.

Utifrån en relevansprövning som gjordes av kommunens IT-strategi och e-servicestrategi beslutade kommunfullmäktige i april 2024 att dessa skulle revideras. Under perioden maj till november 2024 har Digital omställning och IT, med stöd av Ekonomi och styrning/Styrning och samordning, utrett strukturen för styrningen och upprättat förslag till styrande dokument som tydliggör förhållningssätt, inriktning/planering för kommunens arbete med digital omställning. Det styrdokument som upprättats och som nu ska skickas på remiss är:

Plan för digital omställning vars syfte är att:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning.
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete.
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar.
- Tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom.
- Vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-19

Sammanfattningsvis ska *Plan för digital omställning* bidra till långsiktighet i kommunens digitaliseringsarbete och skapa stabila grundläggande förutsättningar för kommunens digitala omställning. Allt eftersom de grundläggande förutsättningarna etableras och utvecklas kommer planens fokus att riktas mot åtgärder och initiativ som är direkt värdeskapande för kommunens invånare och verksamheter.

Byggnadsnämnden har getts möjlighet att lämna synpunkter på styrdokumentet Plan för digital omställning senast den 31 mars 2025. Stadsbyggnadsförvaltningens nätverk för utveckling, Forum Utveckling Stadsbyggnad (FUS), har samordnat förslaget till yttrandet.

Byggnadsnämndens yttrande

Byggnadsnämnden anser att det är bra och viktigt med en gemensam riktning för arbetet med digital omställning inom kommunen. Även strävan efter gemensamma prioriteringar och inställningen att omställning är något vi behöver göra tillsammans är föredömligt.

Det nämnden har synpunkter på är att nuvarande upplägg med många prioriterade områden och med utförliga beskrivningar kan upplevas som något spretigt och otydligt. I en strategisk plan önskar nämnden se en tydlig riktning, men i detta fall riskeras att missa riktningen då planen är för detaljerad.

Nämnden utgår ifrån idén att omställning innebär olika saker för verksamheterna och för att en strategisk plan ska vara ett väl fungerande styrmedel för hela kommunen behöver den ge kursen men vara öppen för att vägen dit kan variera. Nämnden ser större nytta av att plan för digital omställning endast innehåller de sex strategiska inriktningarna och tillhörande korta förklaringar. Eventuellt kan ett övergripande mål till varje inriktning läggas till för att skapa än större tydlighet vart kommunen vill. Nämnden anser att det är i en central handlingsplan och senare i nämndernas verksamhetsplaner som de mer detaljerade prioriteringarna och konkreta aktiviteter bör presenteras.

I bilaga till detta beslut lämnar nämnden kommentarer som mer specifikt rör innehållet i planen. Nedan tre synpunkter som är extra angelägna:

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-19

- Data, informationsarkitektur och informationsförvaltning är de viktigaste förutsättningarna för i princip alla områden där omställning krävs.
- Planen har stort fokus på invånarperspektivet – nämnden anser att det är viktigt att poängtera att "kunden" eller användaren inte alltid är invånaren och att det snarare kanske även ska vara fokus på användarinvolvering.
- Cheferna är en viktig pusselbit för att lyckas med omställning, men nämnden anser att medarbetarna också måste vara drivande då de har allra bäst insyn i "verkligheten". Chefer på alla nivåer behöver vara möjliggörare av omställningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-03-06

Bilaga med specifika kommentarer, daterad 2025-03-06

Beredningsansvariga

Olivia Lundberg, FUS

Stefan Eriksson, FUS

Kerstin Östberg, FUS

Jennie Vennberg, FUS

Viktor Lundmark, FUS

Marie Häggström, lantmäterichef

Clara Ganslandt, planchef

Nicklas Fryksten, bygglovschef

Fredrik Hedlund, miljö- och hälsoskyddschef

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Föredragande

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden, tndiarium@umea.se

2025-03-06

Bilaga

- Till yttrande över plan för digital omställning med specifika synpunkter

Remissversion, 2024-12-02, rev 1.01

Kommunövergripande

Plan för digital omställning 2025-2028

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
XX

Datum och paragraf för beslutet:
XX

Dokumenttyp:
Plan

Giltighetstid:
2025-2028

Dokumentansvarig nämnd:
Tekniska nämnden

Inledning

Synpunkt: Saknar förklaring att omställning är olika för alla och att en handlingsplan kommer sedan.

Bakgrund

Umeå kommun står liksom andra offentliga aktörer inför stora utmaningar med demografisk utveckling, kompetensförsörjning, klimatförändringar, säkerhetsläge och nya och ökade krav hos invånare. Utmaningarna leder till att kommunen behöver kunna leverera mer välfärd till fler, utan att resurserna ökar.

Synpunkt: Liknande inledningar har skrivits i många snarlika dokument tidigare – men vi står inte inför det längre – vi är redan mitt i dessa utmaningar.

Utvecklingen kräver att kommunen gör en omställning i hur välfärd tillhandahålls vilket ställer krav på förmågan att snabbt anpassa oss till en föränderlig omvärld. Digitaliseringen bedöms vara den viktigaste möjliggöraren i omställningen.

Genom att nyttja digitaliseringens möjligheter kan kommunen optimera och effektivisera befintliga tjänster och utbud, men också radikalt förändra hur välfärd tillhandahålls i ett föränderligt, digitalt ekosystem som vi delar med andra. Det kan handla om allt från att automatisera rutinemässiga arbetsmoment, till att etablera helt nya sätt att leverera välfärd där invånare och andra aktörer är medskapande.

För att en omställning med stöd av digitalisering ska lyckas behöver Umeå kommun, gemensamt och över organisationsgränser, kraftsamla runt att skapa förutsättningar och dra åt samma håll. Plan för digital omställning beskriver de förutsättningar vi behöver skapa och i vilken riktning vi ska gå.

Synpunkt: Detta är en väldigt viktig del – går det att ännu tydligare trycka på att det gäller över organisationsgränser, förvaltningsgränser och nämndgränser?

Syfte

Syftet med planen är att skapa struktur och förutsättningar för att kommunens verksamheter ska öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Planen ska:

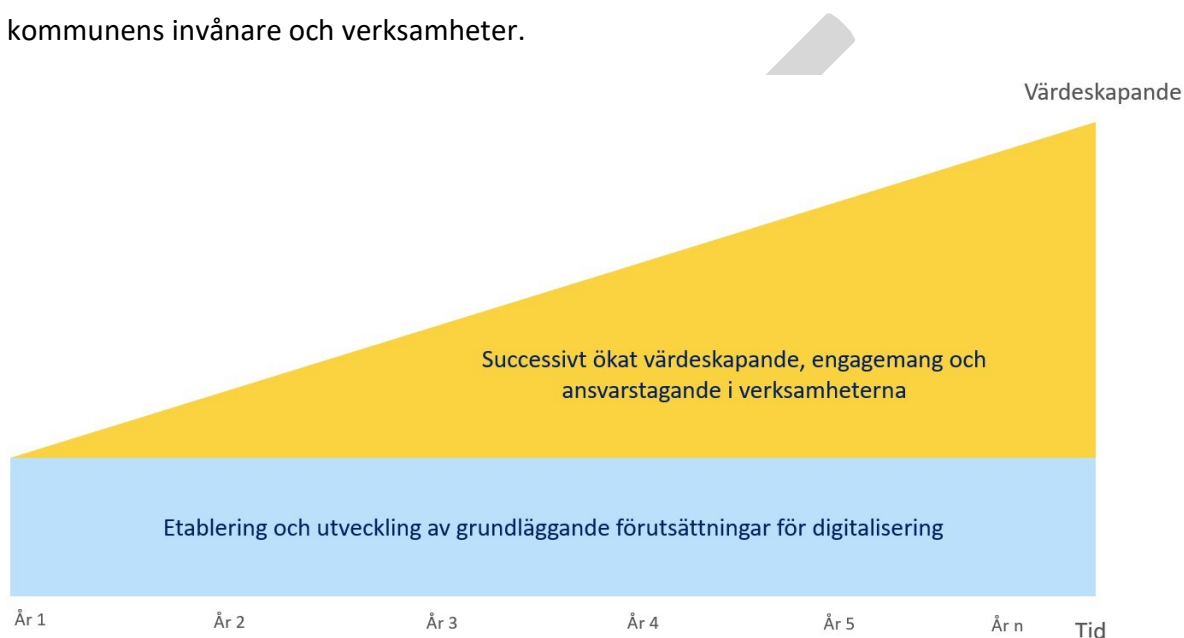
- Sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning.
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete.
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar.
- Tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom.

- Vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Initialt kommer planen att ha stort fokus på grundläggande förutsättningar för digital omställning som hela eller stora delar av kommunens verksamheter behöver ha på plats. Förutsättningarna adresseras via planens strategiska inriktningar och prioriterade områden.

Ansvar för att skapa grundläggande förutsättningar åligger i huvudsak tekniska nämnden och kommunstyrelsen. Arbetet behöver dock ske i nära samverkan med nämnder och förvaltningar.

Allt eftersom de grundläggande förutsättningarna för digitalisering etableras och utvecklas kommer planens fokus att riktas mot åtgärder och initiativ som är direkt värdeskapande för kommunens invånare och verksamheter.

Schematisk bild över kommunens gemensamma genomförande av digital omställning.

Omfattning

Kommunövergripande plan för digital omställning gäller hela Umeå kommuns organisation men specifikt för de egna nämnderna. När de kommunala bolagen använder och ansluter till kommunens digitala infrastruktur och kommungemensamma digitala lösningarna omfattas också dessa av planen i tillämpliga delar. **Planen är styrande inom områden där samverkan mellan kommunens nämnder och bolag är en förutsättning för att kunna etablera moderna, effektiva och robusta tjänster och processer.** Det kan till exempel gälla när data behöver delas över organisationsgränser för att förstå invånarnas behov och bygga bra digitala tjänster.

Synpunkt: Är planen inte styrande inom områden där samverkan inte är en förutsättning?

Om så är fallet – vilka scenarion kan det vara?

Begrepp och definitioner

På umea.se/digitalomstallning förklaras facktermer som förekommer i planen.

Övergripande mål

Plan för digital omställning ska bidra till att nämnder och bolag kan tillgodose sina grunduppdrag och nå egna och kommunövergripande mål. Digitaliseringen ska skapa förutsättningar för en attraktiv och hållbar välfärd med fokus på värdeskapande för kommunens invånare, företag, besökare och andra aktörer.

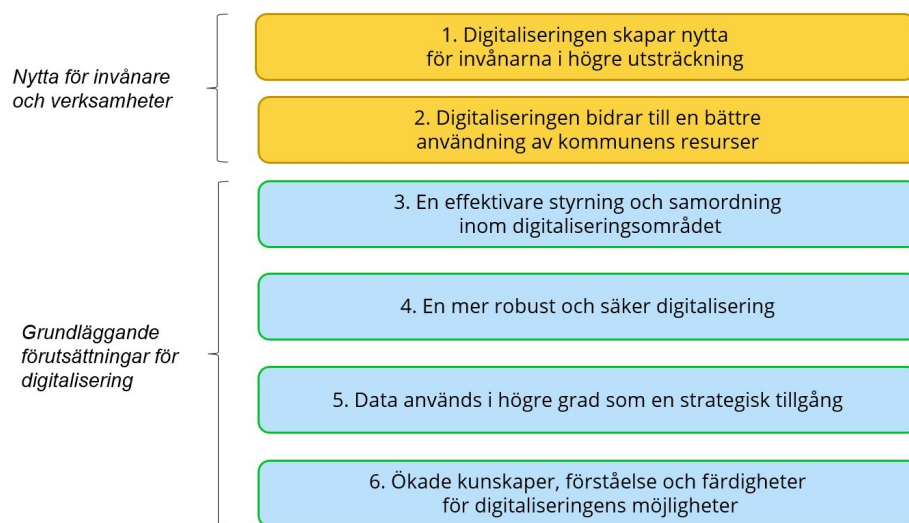
Synpunkt: *Väldigt vagt mål, gör det svårt att se/förstå konkret vart vi vill nå. Vi tror att ett mål för varje strategisk inriktning skulle kunna peka ut en mycket tydligare riktning och ge bättre stöd vid planering och prioritering för verksamheterna.*

Strategiska inriktningar och prioriterade områden

Synpunkt: *Den övergripande nivån som visas i illustrationen nedan är tillräcklig för planen och behöver inte någon jättelång förklarande text. Kort och koncist minskar risk för olika tolkningar.*

I denna typ av övergripande strategisk plan upplever vi att de många prioriterade områdena skapar förvirring och otydlighet då de är många till antalet (hur prioritera mellan alla prioriterade områden?) och en blandning mellan att vara direkta val av lösningar/teknik, konkreta aktiviteter och något bredare områden. Det blir svårt att hålla fast vid syftet och förstå hur alla delar ska bidra till att vi uppfyller det. Vi tror det hade blivit mer överskådligt och mer greppbart genom att bryta ut områden och aktiviteter till en separat handlingsplan och möjliggöra för verksamheterna att själva bryta ned inriktningarna till aktiviteter som är tillämpbara och relevanta för dem.

Planen omfattar sex strategiska inriktningar som kommunen behöver förflytta sig inom för att lyckas med digital omställning. Inriktningarna är varaktiga över tid och berör kommunens samtliga verksamheter.

Planens sex strategiska inriktningar.

Förflyttning inom inriktningarna kräver att kommunen utvecklar ett antal områden. Dessa prioriterade områden har i olika omfattning beroenden till varandra och behöver utvecklas parallellt. Sammantaget skapar de nödvändiga förutsättningar för de strategiska inriktningarna.

Områdena kännetecknas av att de berör hela eller stora delar av kommunen, kräver samhandling från flera verksamheter, behöver ett tydligt ledningsstöd och engagemang samt ofta kräver tillgång till dedikerade medel och resurser för utveckling.

Gemensamt för dessa områden är också att nyttorna ofta uppstår först på längre sikt, och att de är nödvändiga fundament för digital omställning.

Till varje strategisk inriktning ges exempel på prioriterade områden som bedöms ha särskilt stor påverkan på förflyttningen inom den specifika inriktningen.

Områdena kan behöva revideras i takt med att kommunens digitala omställning tar steg framåt, att verksamheters förutsättningar förändras, eller att digitala trender eller andra omvärldsfaktorer utvecklas.

Inriktning 1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning

Rätt använd bidrar digitaliseringen till att stärka det sociala kontraktet mellan invånare och kommun vilket också främjar demokratin. Kommunens digitaliseringsarbete ska alltid utgå från invånarnas och samhällets behov. Den digitala omställningen i kommunen ska underlätta för invånare att hantera sina rättigheter och skyldigheter utifrån livshändelser och -situationer.

Kommunen ska i högre grad involvera invånare i kommunens digitala omställning. De digitala lösningarna ska bli mer anpassade till individer, behov och situationer. De ska ha en högre och mer sammanhållen kvalitet, till exempel avseende tillgänglighet, säkerhet, användarupplevelse och jämställdhet. Digitaliseringsarbetet ska bedrivas med helhetsperspektiv på invånarnas och samhällets behov. Processer och information behöver samverka över organisatoriska gränser. Kommunen ska öka förmågan att följa och utvärdera om digitaliseringen skapar rätt, och tillräckligt stort, värde för invånare och samhälle.

Synpunkt: Olika verksamheter inom kommunen har olika "kunder"/användare, det är inte alltid invånarna som nyttjar/tar del av/söker/är direkta mottagare av våra tjänster (även om invånarna kan bli indirekta mottagare av resultatet). Det finns troligtvis också en stor skillnad i var insatser behöver fokuseras för att göra omställningen i olika verksamheter. Exempelvis kan ett större fokus på att optimera de interna processerna och tjänsterna vara det som ger störst effekt/nytta för samhället/invånarna, och då är det svårt att säga att det är involvering av invånare som är det viktigaste – däremot ser vi att det är viktigt att tänka användarinvolvering.

Områden som behöver utvecklas för att skapa förflyttning inom inriktningen:

Invånarfokus - Kommunen ska utveckla förutsättningar för delaktighet och transparens i digitaliseringsarbetet. Det krävs systematiskt insiktsarbete, behovsanalys, och uppföljning för att utvärdera nytta. Viktiga metoder är exempelvis dataanalys och uppföljning av användarupplevelser.

Sammanhållen digital service - Processer, information, data och tjänster ska samverka med varandra i ett digitalt ekosystem, inom kommunen och med andra offentliga aktörer. Kommunen ska aktivt verka för att öka invånarnas kunskap och förståelse för hur de digitala tjänsterna kan skapa värde för dem, och hur de används. Kommunen ska följa och implementera nationella lösningar och standarder för verksamhetsprocesser, information och data samt tekniska lösningar.

Synpunkt: Bör vi inte sträva efter att skapa tjänster som invånarna efterfrågar och direkt förstår är värdeskapande för dem så att vi inte behöver förklara? Och bör vi inte skapa tjänster som är tillräckligt intuitiva, självförklarande och enkla så att vi inte behöver utbilda dem hur de ska användas...?

Inriktning 2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser

Som skattefinansierad aktör har kommunen ett förtroende att förvalta och skapa värde av gemensamma medel. Digitaliseringens möjligheter behöver nyttjas för att verksamheterna

ska kunna använda sina resurser på ett effektivare och mer värdeskapande sätt. Ett bättre resursnyttjande ska gynna såväl kvantitativa faktorer som ekonomi, som kvalitativa faktorer som förtroende, klimat och arbetsförhållanden.

Kommunen behöver arbeta med två parallella perspektiv. Ett är att i närtid effektivisera och optimera befintligt utbud av tjänster och service i större utsträckning, exempelvis automatisera rutinuppgifter i större omfattning för att omfördela eller spara resurser. Det andra perspektivet är att utmana befintliga strukturer och arbetssätt, och öppna för helt nya sätt att leverera välfärd i föränderlig tid.

Områden som behöver utvecklas för att skapa förflyttning inom inriktningen:

Intelligent automation - Kommunen ska utveckla strukturer för att identifiera processer att automatisera och skapa tekniska förutsättningar för intelligent automation, samt öka förmågan att anpassa verksamhet och medarbetare till de förändringar som automatiseringen innebär. Effekterna av automatisering ska mätas, följas upp och ageras på.

Datadriven organisation - Kommunen ska utveckla förmågan att systematiskt samla, kombinera och använda data och analytiska insikter för att fatta beslut, uppnå verksamhetsmål och driva innovation. Gemensamt behöver det skapas en kultur där data och analys blir en central del av verksamheten.

AI - Kommunen ska öka kompetens, förståelse och förmåga kring hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål, effektivisera arbetsuppgifter samt främja innovation och verksamhetsutveckling. Teknisk förmåga och erforderliga riktlinjer för användning behöver upprättas.

Synpunkt: I princip alla prioriterade områden och övrig information i planen är på en övergripande nivå. Här blir det däremot väldigt konkret med val av två specifika tekniker/lösningar. Skulle det eventuellt passa bättre med konkretisering på denna nivå i en handlingsplan? Datadriven organisation hänger nära ihop med flera prioriterade områden under inriktning 4 och en förutsättning för att jobba datadrivet är ju att vi har ordning och reda på data genom informationsarkitektur och fungerande informationsförvaltning.

Inriktning 3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet

Kommunen behöver organisera och styra digitaliseringsarbetet så att det får rätt effekter utifrån invånarnas och hela kommunens bästa. För att skapa en långsiktighet ska det integreras i kommunens övergripande styrmodell.

För att lyckas med omställningen behöver samarbete över organisatoriska gränser ske i större utsträckning. Det är avgörande då vi har gemensamma utmaningar som kräver

gemensamma vägval och sammanhållen styrning på strategisk och taktisk nivå. Genom att beakta gemensamma behov, intressen och ansvarsområden, såväl som enskilda verksamheters förutsättningar, ska inlåsnings effekter undvikas.

Kommunen ska upprätta relevanta mått och indikatorer för att följa upp nyttan av digitaliseringen och lägga en grund för ett effektivt och flexibelt omställningsarbete.

Områden som behöver utvecklas för att skapa förflyttning inom inriktningen:

En sammanhållen styrning - Kommunen ska tydliggöra ansvarsfördelning för digital omställning och vid behov revidera reglementen och ägardirektiv. Principer för finansiering och prioritering ska upprättas för att säkerställa att förutsättningar är kända och att medel nyttjas till det som ger störst nytta. Det gäller både balans mellan driftskapacitet och utvecklingskapacitet, men också mellan grundläggande förutsättningar för digitalisering och direkt värdeskapande åtgärder för invånare och verksamheter.

Kommunen ska etablera strukturer och arbetssätt för det långsiktiga kommunövergripande digitaliseringsarbetet, och upprätta erforderliga styrdokument.

Synpunkt: Viktigt område och något som vi verksamheter har efterfrågat för att se resultat i gemensamma förutsättningarna som behöver finnas på plats. Ser en liten risk/utmaning att med gemensamma prioriteringar och finansiering kanske de mindre förvaltningarna prioriteras ned då nyttan som kan skapas där är liten (få användare) i relation till nytta som andra förvaltningar kan skapa (våldigt många användare).

Ändamålsenliga arbetssätt - Kommunen ska tillämpa tvärfunktionella samarbeten inom ramen för samverkansmodell för digitalisering. Samarbetena ska bygga på systematiskt lärande och arbetsformer som sätter utmaningar i centrum och frångår linjestrukturer. För att lyckas med digitalisering krävs god verksamhetskännedom och invånarkännedom såväl som kompetens inom informationsförvaltning, säkerhet, juridik, förändringsledning, kommunikation och teknik. Kommunens arbetssätt ska säkerställa att kompetens och mandat inom dessa områden tillvaratas för att stärka tvärfunktionellt lärande, leveransförmåga och hållbarhet.

Effekthemtagning och uppföljning - Kommunen ska utveckla och tillämpa metoder för att kontinuerligt följa hur digitaliseringens värdeflöde levererar mot önskade effekter, exempelvis genom att följa nytta, risk och kostnad.

Synpunkt: Bra att mäta – men vi ska inte mäta bara för mätandets skull. Vi vill inte ta värdefull utvecklingstid bara för att mäta.

Inriktning 4. En mer robust och säker digitalisering

I kommunens digitala tillgångar ryms stora värden som måste skyddas. En ökad digitalisering innebär större sårbarheter, samtidigt som hotbilden ökar på grund av ett försämrat globalt säkerhetsläge. Kommunen ska skapa en robust och säker digitalisering som ger förutsättningar att upprätthålla verksamheter vid störningar eller avbrott, upprätthålla förtroendet för kommunens verksamheter och hjälpa dem att nå sina mål.

Kommunen ska utveckla och förstärka strukturer i arbetet med att förebygga och kontinuerligt hantera risker kopplade till säkerhet inom digitalisering. Kommunens verksamheter och specialistfunktioner ska i större utsträckning samarbeta inom området, då det är en förutsättning för ett gott resultat.

Områden som behöver utvecklas för att skapa förflyttning inom inriktningen:

Informationssäkerhet - En säkerhetskultur som genomsyrar hela organisationen behöver byggas genom ledningens engagemang och genom att öka medvetenheten och kunskapen om riskerna med kommunens informationshantering hos både beslutsfattare och medarbetare. Informationssäkerhetsarbetet ska grundas på en kommungemensam informationsarkitektur för att möjliggöra systematiskt informationssäkerhetsarbete och kontinuerlig uppföljning. Genom att arbeta riskbaserat med tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder kan kommunen säkerställa ett adekvat skydd för verksamhetsinformation och att informationshanteringen efterlever lagar och regelverk. Det riskbaserade arbetet möjliggör också en balans mellan säkerhet och användarbarhet.

Synpunkt: Informationsarkitektur och informationshanteringen är kärnan i säkerhetsarbetet och den viktigaste förutsättningen för att vi tekniskt ska kunna göra en omställning och använda lösningar som kräver god kvalitet och struktur på vår data - tex automation, AI mm. Data och information är den viktigaste förutsättningen i mer eller mindre alla strategiska inriktningarna i denna plan och borde lyftas upp mer, kanske som det högst prioriterade området?

Cybersäkerhet - Cybersäkerhetsarbetet ska säkerställa ett systematiskt arbete för att minska risker som utgår från externa och/eller antagonistiska hot mot kommunens tekniska miljö. Kommunen ska arbeta systematiskt med att identifiera sårbarheter, höja kompetensen hos samtliga medarbetare inom grundläggande cybersäkerhet, implementera robusta säkerhetsåtgärder och genomföra kontinuerliga tester, upprätta incidenthanteringsplaner och etablera samarbeten mellan offentliga och privata sektorer i syfte att dela information om hot och bästa praxis.

Optimerad teknisk miljö - Kommunens ska samla och standardisera infrastruktur, digitala plattformar och informationssystem för att skapa en mer enhetlig och effektiv teknisk miljö

anpassad till verksamheternas behov. Konsolidera antalet system och säkerställa redundans för att skapa robusthet. Utredda förutsättningar för vad som kan samnyttjas av flera och vad som behöver vara verksamhetsspecifikt.

Arkitektur - Kommunen ska säkerställa att det finns en röd tråd mellan vision, mål och genomförande. Det behöver göras genom att beakta hur processer, information och teknik samspelar för att bidra till maximal nytta för invånare genom att ge förutsättningar för både robusthet och innovation. Principer inom arkitekturområdet ska säkerställa att digitalisering sker med fokus på långsiktighet och helhet genom att inläsningseffekter och säkerhetsrisker över tid minimeras och elimineras.

Inriktning 5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång

Genom ökad användning av data och information kan invånarnas beteenden, behov och preferenser förstås bättre. Mer välgrundade beslut kan fattas, verksamhetsstyrningen optimeras och framtida trender förutses.

För invånarna innebär det exempelvis att insatser och tjänster kan automatiseras och bli mera individ- och situationsanpassade. Användningen av data kan också öka kvalitet och tillgänglighet. Tillgång till relevant och kvalitetssäkrade data är också en förutsättning för att kunna skala upp användningen och öka nyttiggörandet av exempelvis automation och AI.

Synpunkt: Varför endast invånarperspektiv på användning av data? Det finns stora vinster att göra med data som skapas, hanteras, delas, lagras och används internt som inte rör invånarnas beteenden och behov. Viktigt också att inte tro att ökad användning automatiskt ger bättre kvalitet på data – vi måste ställa krav på hantering av data och prioritera insatser kopplat till ägarskap, städning och kvalitetssäkring.

Arbetet med att säkerställa ägarskap, kvalitet och tillgång till data behöver intensifieras. Att tillgängliggöra och använda data ökar transparensen och stärker invånarnas förtroende genom att göra kommunens verksamheter mer öppna, samtidigt som det främjar innovation och skapar engagemang från externa aktörer.

Områden som behöver utvecklas för att skapa förflyttning inom inriktningen:

Strategi och målbild - Kommunen ska upprätta den styrning som krävs för att möjliggöra värdeskapande genom data.

Informationsförvaltning - För att förenkla Umeås gemensamma värdeskapande och effektivt och tryggt kunna tillgängliggöra och återanvända information, behöver vi intensifiera arbetet med att skapa gemensamma metoder och verktyg för informationsförvaltning och förenkla datadrivet samarbete inom hela kommunkoncernen. Kommunen ska prioritera åtgärder som skapar bättre systematik och struktur för att stödja informationsägarna i deras uppdrag att

garantera att deras information är tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt. Informationen ska genom den gemensamma verksamhetsstrukturen enklare och säkrare katalogiseras under rätt verksamhetsprocess och kopplas till aktuella digitala lösningar.

Teknisk infrastruktur och analysförmåga - Kommunen ska tillhandahålla moderna och ändamålsenliga tekniska lösningar för insamling, lagring, analys, tillgängliggörande och visualisering av data. Förmåga behöver skapas för processautomation och optimering i både interna och koncernövergripande processer, samt i interaktion med invånare.

Synpunkt: Bör det även läggas viss vikt vid att vi byta ut/avveckla tekniska lösningar som inte är ändamålsenliga och tex låser in vår data?

Inriktning 6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter

För att modernisera och ställa om kommunens verksamheter med stöd av digitalisering behöver beslutsfattare, chefer och ledare ha en god förståelse för digitaliseringens möjligheter, men också kunskap och ökade färdigheter kring de förutsättningar som behöver finnas på plats för att nå önskade effekter.

Förflyttning inom planens inriktningar bidrar till att öka kommunens digitala mognad, dvs kommunens förmåga att förändra och ställa om på basis av digitalisering. En organisation med hög mognadsnivå är bättre positionerad för att uppnå en hög grad av intern effektivitet, transparens, och för att erbjuda offentliga tjänster som motsvarar och potentiellt överträffar invånarnas förväntningar. Kommunens förmåga till omställning och förändring med stöd av digitalisering kommer att vara helt avgörande för att hantera de utmaningar som kommunen står inför. **Chefer måste leda omställningsarbetet, och alla medarbetare behöver förstå digitaliseringens möjligheter för att bli motiverade och engagerade.**

Synpunkt: Chefer ska absolut ha god förståelse för digitaliseringens möjligheter och kunskap kring nödvändiga förutsättningar, men ska de verkligen leda omställningen? Det behövs ur vårt perspektiv snarare ännu mer driv, färdigheter och förståelse bland medarbetare och att cheferna ska vara möjliggörare (genom resurstillsättning, beslutsfattande mm).

Områden som behöver utvecklas för att skapa förflyttning inom inriktningen:

Ökad digital kompetens - Kommunen ska öka insikterna hos beslutsfattare, chefer, ledare och medarbetare för hur digitaliseringen kan bidra till effektivisering och omställning av kommunens verksamheter. Även göra det enkelt för medarbetarna att tillgodogöra sig rätt

digital kompetens och färdighet för att utföra och utveckla sitt arbete inom ramen för vad som förväntas i en digital omställning. Strukturer för att säkerställa tillgång till digital kompetens och färdighet på lång sikt behöver utvecklas.

Ökad digital mognad – Kommunen ska främja en kultur som uppmuntrar till omställning, samt skapa förutsättningar för kontinuerlig omvärldsbevakning som ett led i att arbeta med strategisk framsyn för såväl en föränderlig omvärld som en föränderlig framtid. Förutsättningar för organisatoriskt lärande behöver stärkas.

Genomförande av planen

Tekniska nämnden är ansvarig för genomförande och uppföljning av *Plan för digital omställning*.

Planen ska vara utgångspunkt för nämnders planering och genomförande av digital omställning. Nämnderna ska upparbeta nödvändig styrning och uppföljning för planens genomförande inom sitt verksamhetsområde. Om nämnden fattar beslut om egen handlingsplan för digitalisering bör den utgå från denna kommunövergripande plan för digital omställning.

Tekniska nämnden ansvarar för att, tillsammans med övriga nämnder och förvaltningar, upprätta och koordinera en handlingsplan som konkretiserar hur genomförandet av *Plan för digital omställning* ska ske. I handlingsplanen beskrivs nuläge och önskat läge inom planens prioriterade områden. Utifrån identifierat gap mellan dessa lägen konkretiseras de åtgärder som ger bäst förutsättningar för att bidra med förflyttning mot det önskade läget.

Samverkan kommer att ske med nämnder och förvaltningar i arbetet med att planera, genomföra och följa upp insatser inom handlingsplanen. Insatserna genomförs i etablerade samverkansstrukturer för digitalisering. Tekniska nämnden kommer också att samordna insatser och aktiviteter där flera nämnder och bolag berörs.

Uppföljning

Skriftlig återrapport till tekniska nämnden och kommunstyrelsen sker i slutet av varje verksamhetsår. Planen utvärderas under 2028.

Relaterade styrdokument

Fastställda

Riktlinjer för planerings- och budgetprocess

Policy för informationsförvaltning

Informationssäkerhetspolicy

Riktlinjer för informationssäkerhet

Handlingsplan för digital omställning (under framtagande)

Upphävda

IT-strategi (KF 2017) och Strategi för E-service (KF 2017) upphävs i och med antagande av planen.

Umeå kommuns planering avseende digital omställning under perioden 2025–2028

Inriktningen för arbetet under perioden utgår från det behov av omställning med stöd av digitalisering som kommunen står inför för att kunna uppnå vision, grunduppdrag, inriktning för omställning samt inriktningsmål och program

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
1. Digitaliserings skapar nytta för invånarna i högre utsträckning	Invånarfokus	Öka transparens i digitaliseringsarbetet och utveckla förutsättningar för invånarnas delaktighet.	TN	Kartläggning av behov och förutsättningar är genomförd. Metoder för ökad transparens och delaktighet är upprättade.
		Upprätta analysmodell som beaktar fakta kring invånaren för en mera skräddarsydd upplevelse och individ-, behovs- och situationsanpassning.	TN	Analysmodell är upprättad och utvärderad.
		Skapa förutsättningar för att kontinuerligt mäta och följa upp användarupplevelser.	TN	Verktyg/modeller för att mäta och följa upp användarupplevelser är upparbetade och implementerade.
	Sammanhållen digital service	Etablera kommunövergripande struktur och metoder för behovsdriven utveckling.	TN	Vägledning för behovsdriven utveckling är upparbetad och implementerad.
		Utreda och ge förslag på förutsättningar för hur kommunens processer och tjänster kan utgå från livssituationer och livshändelser.	TN/Ansvarig nämnd/Bolag	Utredning är genomförd och förslag till hur livssituationer och livshändelser ska beaktas är upprättat.

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
		Stärka förmågan hos invånare i respektive livssituation för hur kommunens tjänster och digitala lösningar kan ge stöd, användas och skapa värde för dem.	TN/Ansvarig nämnd	En kartläggning av invånarnas behov i relation till livssituationer och livshändelser är genomförd. Stöd och kompetenshöjande insatser är etablerade för minst en livssituation/livshändelse.
		Upprätta färdplan för beaktande och implementering av nationella lösningar och standarder för verksamhetsprocesser, information och teknik som stödjer invånarnas livssituationer och livshändelser.	TN	Färdplan för hur livssituationer och livshändelser beaktas är upprättad.
2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser	Intelligent automation	Upprätta färdplan med nyckelområden att fokusera på för att kraftigt öka införandet av intelligent automation som ett sätt att förbättra i kommunens verksamheter.	TN/KS	Förslag till färdplan är upprättad.
		Etablera sätt att arbeta koncernövergripande inom automationsområdet för att nå skalfördelar.	TN	Koncernövergripande arbetssätt inom automationsområdet är etablerade.
		Etablera förmågor för att erbjuda självservice så att fler verksamheter själva kan bygga egna automationer.	TN	Förmågor för självservice är upprättade. Verksamheter bygger egna automationer.
	Datadriven organisation	Öka medarbetarnas kompetens kring data och dess värdeskapande. Ökad kompetens och förståelse kan bidra till en datadriven kultur och att data blir en central och naturlig del av verksamheten.	KS/TN	Kompetensbehov är kartlagt. Kompetenshöjande insatser är genomförda. Kunskapsstöd för AI är etablerat.
		Skapa förutsättningar att effektivt säkerställa att datahantering följer lagar och regler kring dataskydd och integritet.	KS/TN	Regler och lagar för dataskydd och identitet är identifierade och efterlevs.
	Artificiell Intelligens, AI	Öka medarbetarnas kompetens kring AI och dess tillämpningar.	TN	Kompetensbehov är kartlagda. Kompetenshöjande insatser är genomförda.

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
		Genomföra pilotprojekt för att i mindre skala testa och utvärdera hur AI-lösningar kan skapa värde i verksamheter.	TN	Pilotprojekt inom AI är genomförda och utvärderade.
		Erbjuda analys- och insiktsprodukter där AI ingår för att förstå och analysera kommunens verksamheter.	TN	Det finns ett utbud av analys- och insiktsprodukter inom AI-området.
		Systematisk omvärldsbevakning av AI-området för att bättre förstå hur, var och med vilken teknik AI bästa tillämpas i kommunens verksamheter.	TN	Omvärldsbevakning tillgängliggörs enligt en upprättad struktur.
3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet	En sammanhållen styrning	Tydliggöra ansvarsfördelning för digital omställning och vid behov revidera nämndreglementen och ägarstyrning så att de uttrycker nämnders och bolags ansvar och mandat.	TN/KS	Reglementen och ägardirektiv är reviderade.
		Upprätta principer för finansiering, prioritering och balansering för att säkerställa att förutsättningar är kända och att medel nyttjas till de digitaliseringsinitiativ som skapar störst nytta.	TN	Principer för finansiering, prioritering och balansering är upprättade.
		Etablera struktur och arbetssätt för det långsiktiga kommunövergripande digitaliseringsarbetet med utgångspunkt i Plan för digital omställning.	TN/KS	Struktur och arbetssätt är upprättade och tillämpas.
		Etablera relevant styrning genom att upprätta erforderliga styrdokument.	TN/KS	Erforderliga styrdokument är upprättade.
	Ändamålsenliga arbetssätt	Verka för att minimera ledtider i digitaliseringsinitiativ genom att etablera principer för ändamålsenlig taktisk styrning, där beslut fattas med grund i medarbetares kompetens och tillgänglig information.	TN	Principer för beslutsfattande etablerat.
		Etablera och tillämpa tvärfunktionella samarbeten över organisatoriska gränser för att hantera digitaliseringens komplexitet.	TN/Ansvarig nämnd	Tvärfunktionella samarbeten är etablerade och tillämpas vid prioriterade initiativ.
		Skapa förutsättningar för att kompetens inom exempelvis informationsförvaltning, juridik, förändringsledning och teknik tillvaratas för att stärka tvärfunktionellt lärande, leveransförmåga och hållbarhet.	TN/KS	Etablera process för att identifiera och tillvarata specialistkompetens i prioriterade initiativ.

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
	Effekthemtagning och uppföljning	Utveckla och tillämpa metoder för att kontinuerligt följa hur digitaliseringens värdeflöde levererar mot önskade effekter.	TN	Kontinuerlig rapportering av mätning och uppföljning för hur digitaliseringens värdeflöde bidrar till önskade effekter.
4. En mer robust och säker digitalisering	Informationssäkerhet	Säkerställa att det finns metod och arbetssätt för att systematiskt kartlägga, klassa och riskhantera information i en kommungemensam struktur.	KS	Metod och arbetssätt för att systematiskt kartlägga, klassa och riskhantera information i en kommungemensam struktur är etablerad.
		Säkerställ att alla nämnder har resurser med kompetens att arbeta med kartläggning, klassning och riskhantering av information.	Ansvarig nämnd	Samtliga nämnder har resurser med kompetens att arbeta med kartläggning, klassning och riskhantering av information.
		Tillhandahålla kontinuerliga kompetenshöjande insatser för alla medarbetare i grundläggande informationssäkerhet.	KS	Planera, genomföra och utvärdera kompetenshöjande insatser.
	Cybersäkerhet	Implementera robusta säkerhetsåtgärder och arbeta systematiskt med att identifiera sårbarheter som kan utnyttjas av hotaktör.	TN	Systematiskt arbete med att identifiera sårbarheter som kan utnyttjas av hotaktör är upprättat.
		Utveckla incidenthanteringsplaner för att snabbt kunna reagera på attacker.	TN	Incidenthanteringsplaner är upprättade.
		Tillhandahålla kontinuerliga kompetenshöjande insatser för alla medarbetare i grundläggande cybersäkerhet.	TN	Planera, genomföra och utvärdera kompetenshöjande insatser.
		Stärka samarbete och informationsdelning mellan offentliga och privata sektorer för att dela information om hot och bästa praxis.	TN	Det finns etablerade samarbeten mellan offentliga och privata sektorer i syfte att dela information om hot och bästa praxis.
		Använda nya teknologier som AI och maskininlärning för att förbättra hotdetektering och respons.	TN	Nya teknologier, såsom AI och maskininlärning används för hotdetektering och respons.

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
		Genomföra kontinuerliga riskanalyser för att identifiera nya sårbarheter och hot.	TN	Riskanalyser för att identifiera nya sårbarheter och hot genomförs kontinuerligt.
		Utveckla och implementera erforderliga styrdokument för cybersäkerhet som är anpassade till verksamhetens specifika behov och riskprofil.	TN/Ansvarig nämnd	Styrdokument anpassade till verksamheternas specifika behov och riskprofil är implementerade.
	Optimerad teknisk miljö	Samla och standardisera infrastruktur, digitala plattformar och informationssystem i syfte att skapa en mera enhetlig och effektiv teknisk miljö.	TN	Kontinuerligt rapportera status avseende robusthet utifrån konsolidering och redundans. Förutsättningar kring vilken infrastruktur och vilka lösningar som kan samnyttjas är kartlagda.
	Arkitektur	Etablera principer inom arkitekturområdet som säkerställer att digitalisering sker med fokus på långsiktighet och helhet.	TN	Arkitekturprinciper med fokus på långsiktighet, helhet och robusthet är etablerade.
		Etablera process för löpande integrering av arkitektur i digitalisering för att säkerställa långsiktighet och helhet i enlighet med gällande arkitekturprinciper.	TN	Process etablerad och testad inom samverkansobjekt.
		Etablera ändamålsenlig dokumentation av arkitektur för att möjliggöra analys och uppföljning på organisationsövergripande nivå.	TN	Dokumentation genomförd i samband med samtliga förändringar i arkitekturen.
5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång	Strategi och målbild	Ta fram en strategi och målbild för dataområdet som belyser såväl informationsägarskap, kultur, arbetssätt, teknik och andra förutsättning såsom exempelvis juridik.	TN/KS	Strategi och målbild för dataområdet är upprättad.
		Etablera en API-strategi för att säkerställa dataåtkomst både mot leverantörer och internt mellan samverkansobjekt Etablera samverkansobjekt med bred representation för dataområdet.	TN/KS	En API-strategi är upprättad och beslutad. Samverkansobjekt för dataområdet är etablerat.

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
	Informationsförvaltning	Säkerställa interoperabilitet i kommunkoncernen genom att dela och utveckla gemensamma strukturer för informationsförvaltning med utgångspunkt i informationsägarnas verksamhetsprocesser.	TN/KS/Ansvarig nämnd/Bolag	En gemensam struktur för informationsförvaltning är etablerad i kommunkoncernen, baserad på processtrukturer och grundbegrepp.
		Utreda och ge förslag på gemensam styrning för informationsförvaltning i hela kommunkoncernen.	KS	Förslag upprättat för gemensam styrning för informationsförvaltning i hela kommunkoncernen.
		Informationsägarna följer avsedd struktur för hantering, gallring och bevarande.	KS/Ansvarig nämnd/Bolag	Ett reviderat arkivreglemente är upprättat som ställer krav på att informationsägarna följer avsedd struktur för hantering, gallring och bevarande.
		Genomförande av kontinuerliga kompetenshöjande insatser inom informationshantering/förvaltning/ägarskap.	KS/Ansvarig nämnd	Kartlägga behov samt upprätta och förankra plan för kompetenshöjning, genomföra kompetenshöjande insatser, följa upp resultatet.
		Genomförande av kontinuerliga mätningar av informationsanvändning.	KS/TN	Rutin för mätning samt hantering av resultat är upprättad.
		Utveckla kommunövergripande datamodeller för nyckelområden för att säkerställa att information kan återanvändas och delas på ett enhetligt sätt inom kommunen.	KS/TN	Kommunövergripande datamodeller för nyckelområden är upprättade och används.
	Teknisk infrastruktur och analysförmåga	Etablera modern och skalbar teknisk infrastruktur för att effektivt samla in, tillgängliggöra och analysera data.	TN	En modern och skalbar teknisk infrastruktur är etablerad.
		Erbjuda ökat stöd till analysförmåga kring användning av data för kommunens verksamheter.	TN/Ansvarig nämnd	Produkter, tjänster och stöd kopplat till dataområdet erbjuds.

Strategisk inriktning	Område	Planering	Ansvar	Uppföljning
6. Öka kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter	Ökad digital kompetens	Öka insikter, förståelse och färdigheter hos beslutfattare, chefer, ledare och medarbetare för hur digitaliseringen kan bidra till effektivisering och omställning av kommunens verksamheter.	TN/KS	Behov och förväntningar är kartlagda, aktuell kompetensnivå är kartlagd, kompetensplan för olika yrkesroller är upprättad och fastställd, kompetenshøjande insatser är genomförda och utvärderade, förslag till hur digital kompetens säkerställs på längre sikt är upprättat.
		Paketera och tillgängliggöra material och utbildningar på ett enkelt och intuitivt sätt.	TN/KS	Förutsättningar kring utbildningsplattform och strukturer för tillgängliggörande av material är utredda.
	Ökad digital mognad	Utreda förutsättning för hur kommunen främjar en kultur som uppmuntrar till digital omställning.	TN/KS	Förutsättningar är utredda.
		Skapa förutsättningar för omvärldsbevakning och strategisk framsyn.	TN/KS	Förslag upprättat och implementerat för hur omvärldsbevakning och strategisk framsyn ska beaktas inom digitaliseringen.
		Etablera förutsättningar för organisatoriskt lärande inom digitaliseringsområdet.	TN/KS	Förslag till etablering av förutsättningar för organisatoriskt lärande inom digitaliseringsområdet är upprättat.

§ 34

Ärendenr: 2024-5979

Yttrande över förslag till plan för digital omställning**Beslut**

Nämnden beslutar att ställa sig bakom förslaget till en gemensam plan för digital omställning och lämnar följande yttrande på vägen.

Ärendebeskrivning

Nämnden har fått ett förslag till plan för digital omställning för yttrande till senast 2025-03-31. Stadsbyggnadsförvaltningens nätverk för utveckling (FUS Forum Utveckling Stadsbyggnad) har samordnat förslaget till yttrandet.

Yttrande

Nämnden anser att det är bra och viktigt med en gemensam riktning för arbetet med digital omställning inom kommunen. Även strävan efter gemensamma prioriteringar och inställningen att omställning är något vi behöver göra tillsammans är föredömligt.

Det nämnden har synpunkter på är att nuvarande upplägg med många prioriterade områden och med utförliga beskrivningar kan upplevas som något spretigt och otydligt. I en strategisk plan önskar nämnden se en tydlig riktning, men i detta fall riskeras att missa riktningen då planen är för detaljerad.

Nämnden utgår ifrån idén att omställning innebär olika saker för verksamheterna och för att en strategisk plan ska vara ett väl fungerande styrmedel för hela kommunen behöver den ge kursen men vara öppen för att vägen dit kan variera. Nämnden ser större nytta av att plan för digital omställning endast innehåller de sex strategiska inriktningarna och tillhörande korta förklaringar. Eventuellt kan ett övergripande mål till varje inriktning läggas till för att skapa än större tydlighet vart kommunen vill. Nämnden anser att det är i en central handlingsplan och senare i nämndernas verksamhetsplaner som de mer detaljerade prioriteringarna och konkreta aktiviteter bör presenteras.

I bilaga till detta beslut lämnar nämnden kommentarer som mer specifikt rör innehållet i planen. Nedan tre synpunkter som är extra angelägna:

- Data, informationsarkitektur och informationsförvaltning är de viktigaste förutsättningarna för i princip alla områden där omställning krävs.
- Planen har stort fokus på invånarperspektivet – nämnden anser att det är viktigt att poängtera att "kunden" eller användaren inte alltid är invånaren och att det snarare kanske även ska vara fokus på användarinvolvering.

Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanträdesprotokoll
2025-03-20

-
- Cheferna är en viktig pusselbit för att lyckas med omställning, men nämnden anser att medarbetarna också måste vara drivande då de har allra bäst insyn i "verkligheten". Chefer på alla nivåer behöver vara möjliggörare av omställningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-03-06

Bilaga med specifika kommentarer daterad 2025-03-06

Protokollsutdrag Tekniska nämnden 2024-12-19

Plan för digital omställning, Remissversion 2024-12-02, rev 1.01

Beredningsansvariga

Olivia Lundberg, FUS (Forum Utveckling Stadsbyggnad)

Stefan Eriksson, FUS

Kerstin Östberg, FUS

Jennie Vennberg, FUS

Viktor Lundmark, FUS

Marie Häggström, lantmäterichef

Clara Ganslandt, planchef

Nicklas Fryksten, bygglovschef

Fredrik Hedlund, miljö- och hälsoskyddschef

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden, tndiarium@umea.se

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 41

Diariennr: KS-2024/01116

Kommunstyrelsens yttrande över förslag till plan för digitalisering

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att yttra sig i enlighet med förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har under 2024 upparbetat ett förslag till kommungemensam Plan för digital omställning. Tekniska nämnden beslutade 19 dec 2024 att överlämna förslaget för remissyttrande till kommunstyrelse, nämnder och kommunala bolag. Stadsledningskontoret har därefter upparbetat förslag till remissyttrande från Kommunstyrelsen. Remissyttrande ska vara tekniska nämnden tillhanda senast 31 mars 2025.

Om förslaget till plan för digital omställning

Mot bakgrund av att inriktningsmål/program för digitalisering fasats ut och beslut om att omarbete IT-strategi/E-servicestrategi etc saknar kommunen idag kommungemensam inriktning/styrning inom området.

Plan för digital omställning ska ge inriktning för kommunens digitaliseringsarbete och skapa stabila grundläggande förutsättningar för kommunens digitala omställning.

Allt eftersom grundläggande förutsättningarna etableras och utvecklas kommer planens fokus att riktas mot åtgärder och initiativ som är direkt värdeskapande för kommunens invånare och verksamheter.

Stadsledningskontorets yttrande

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

Ett flertal representanter från Stadsledningskontorets olika avdelningar har läst och lämnat synpunkter på förslaget. Dessa synpunkter kan i korthet sammanfattas till:

- Principiella inriktningar kan uttryckas mer distinkt
- Alltför detaljerad åtgärdsplanering
- Avgränsning/omfattning behöver bli mer distinkt
- Angränsande styrning är ej beskriven
- Avsaknad av beskrivning av ekonomiska konsekvenser
- Avsnitten om informationssäkerhet och cybersäkerhet överlappar
- Innovationsperspektiv saknas

För stadsledningskontorets förslag till yttrande i sin helhet se bilaga 1.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 - Förslag till yttrande över förslag till Plan för digital omställning

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet och yttrandet ska skickas till

Tekniska nämnden

Förslag till yttrande över remiss Plan för digital omställning

Tekniska nämnden har överlämnat förslag till Plan för digital omställning på remiss till kommunstyrelse, nämnder och bolag. Förslag till remissyttrande från Kommunstyrelsen har upparbetats genom sammanställning av synpunkter från Stadsledningskontorets olika avdelningar.

1. Generella synpunkter

Stadsledningskontoret ställer sig positiva till och ser behovet av en kommunövergripande plan för digital omställning. I och med kommunfullmäktiges beslut om att fasa ut inriktningsmål och program för digitalisering samt beslutet att på grund av inaktualitet omarbeta tidigare kommungemensam styrning på området (IT-strategi, E-servicestrategi m fl) så saknas idag kommunövergripande styrning som tydliggör kommunens inriktning och prioritering inom området.

Stadsledningskontoret ställer sig även positiv till planens intention att under åren 2026-2028 särskilt prioritera de grundläggande förutsättningar för digital omställning som hela eller stora delar av kommunen behöver ha på plats för att möjliggöra en effektiv och rationell digitalisering.

Principiella inriktningar kan uttryckas mer distinkt

Stadsledningskontoret ställer i sak bakom de 6 strategiska inriktningar som planen lyfter fram, de är väl avvägda och sätter fokus på väsentliga områden som behöver utvecklas för att ge goda förutsättningar för att ta till vara digitaliseringens möjligheter.

Att de fyra inriktningar som syftar till att skapa förutsättningar för digitalisering åtskiljs från de två inriktningar som syftar till att ta tillvara digitaliseringens möjligheter är bra. Det tydliggör behovet av att kommunen behöver få rälsen på plats innan tågen kan börja rulla.

Samtliga strategiska inriktningar och de beskrivningar som åtföljer kan dock uttryckas på ett mer distinkt sätt. I sin nuvarande form är både strategiska inriktningar och underliggande beskrivningar allt för omfattande och yvigt beskrivna.

Alltför detaljerad åtgärdsplanering

Förslagets nuvarande åtgärdsplanering bedöms vara alltför detaljerad för att fastställas på fullmäktigenivå. Kommunfullmäktige bör snarare fastställa inriktning och överlåta till nämnder/styrelse att planera och skapa förutsättningar för att sagda inriktning ska uppnås. Förslaget med dess nuvarande detaljeringsnivå riskerar frånta ansvariga nämnder och styrelse planerings- och prioriteringsansvaret genom att i hög detalj slå fast vad

nämnd/styrelse ska åstadkomma. Utifrån tidigare erfarenhet kan detta medföra att planen blir ngt av en papperstiger.

Utifrån ovanstående resonemang är stora delar av den planering som redovisas på sid 12-18 för högdetaljerad för att antas av Kommunfullmäktige. Även om huvuddelen av alla de **53** åtgärder som nu ingår i förslaget skulle vara adekvata, relevanta och högprioriterade så är det nämnd/styrelse som bör fatta beslut om planering på denna detaljeringsnivå.

En rimlig detaljering skulle vara att kommunfullmäktige destinerar de utvecklingsområden som beskrivs i anslutning till respektive inriktning till styrelse eller nämnd.

Flertalet av de åtgärder/aktiviteter som framgår i planeringsavsnittet (sid 12-18) kan med fördel istället utgöra underlag för planering (förankring, prioritering och resurssättning) i Kommunstyrelse eller nämnd.

2. Synpunkter på formalia/styrperspektiv

Stadsledningskontoret anser att formuleringarna kring planens omfattning/avgränsning kan specificeras för att undvika oklarhet kring vilka delar av koncernen som styrs.

Stadsledningskontoret saknar även en beskrivning av hur planen relaterar till annan styrning på området. I förslaget ingår flera delar som idag är reglerade i egna styrdokument, ex vis informationssäkerhet och informationsförvaltning som har egna styrdokument. För att undvika dubbelstyrning eller otydlighet om vad som gäller kan planen med fördel kompletteras med ett avsnitt om relaterad styrning där samband/beroende till annan styrning/andra styrdokument kortfattat beskrivs. Detta möjliggör även att de beskrivningar som finns inom dessa specifika områden kan kortas ner och kompletteras med hänvisningar till annan relevant styrning.

3. Synpunkter avseende Ekonomi/finansiering

Stadsledningskontoret saknar förslag/beskrivning av hur ekonomiska konsekvenser av planen ska hanteras. Ska föreslagna inriktningar uppnås inom de befintliga ramar som kommunfullmäktige tilldelat nämnder/styrelse? Förväntas nämnder/styrelse ansvara för att frigöra de medel som behövs för att åstadkomma förflyttning i enlighet med inriktning eller ska styrelse/nämnd förvänta sig att kommunfullmäktige avdelar medel för planens förverkligande?

Otydlighet om hur resurstilldelning/finansiering ska ske, riskerar leda till att styrelse/nämnd ej prioriterar eller skapar de förutsättningar som krävs för att planen ska realiseras inom angiven tidsperiod.

4. Informationssäkerhet och cybersäkerhet

Stadsledningskontoret förstår behovet av och ställer sig positiva till att planen lyfter fram vikten av informationssäkerhet och cybersäkerhet. Förändringar i omvärlds- och säkerhetsläge tillsammans med det kritiska beroende som kommunens verksamheter har av att data/information är tillgänglig, tillförlitlig och hanterad på ett rättssäkert och korrekt sätt innebär att området bör vara högt prioriterat.

Ett bekymmer är dock att begreppen informationssäkerhet kontra cybersäkerhet inte definierats inom kommunen vilket kan skapa otydlighet och göra det svårt för läsaren att förstå skillnaden mellan de två avsnitten i planen. Myndigheter definierar i större utsträckning om dessa begrepp, från att cybersäkerhet och IT-säkerhet har ansetts vara en del av informationssäkerheten till att nu mena att informationssäkerhet och IT-säkerhet är en del av cybersäkerheten, detta kan på längre sikt påverka hur kommunen valt att organisera sig i dessa frågor.

Detta återspeglas också i handlingsplanen där aktiviteter beskrivna för informationssäkerhet respektive cybersäkerhet överlappar varandra med följd att det blir otydligt vad som är informationssäkerhet resp. cybersäkerhetsrelaterade aktiviteter.

Förändrade behov av styrning på området informationssäkerhet och kommande lagstiftning gör att detta område är föränderligt över tid och kan behöva justeras. Stadsledningskontoret föreslår att båda avsnitten kortas ner och kompletteras med hänvisningar till befintliga styrdokument.

5. Innovationsperspektivet

I beskrivningen av strategiska inriktningar samt prioriterade områden (s. 4-5) bör det framgå att för att förflyttning ska ske krävs både verksamhetsutveckling och innovation. En viktig förutsättning för innovation är ett medvetet och övervägt risktagande samt utrymme och förutsättningar för systematiskt experimenterande. Kommunen måste våga testa i lämplig skala trots viss osäkerhet om önskat utfall kommer att uppnås.

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-03-19

§ 54

Diariennr: IFN-2024/00307

Remiss - Plan för digital omställning

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har 2024-12-19 beslutat att skicka Plan för digital omställning 2025-2028 på remiss till individ- och familjenämnden för yttrande. Denna plan inkluderar sex strategiska inriktningar som kommunen behöver förflytta sig inom för att lyckas med digital omställning. Inriktningarna är varaktiga över tid och berör kommunens samtliga verksamheter.

Syftet med planen för digital omställningen är att:

- sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning,
- vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete,
- skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar
- tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom
- vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Individ- och familjenämnden är positiva till planens disposition och innehåll, men önskar tillägg och revideringar i enlighet med yttrandet.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2025-03-19

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Yttrande till tekniska nämnden 250113

Remiss - Plan för digital omställning

Protokollsutdrag tekniska nämnden 2024-12-19 § 118

Beredningsansvariga

Verksamhetschef Emil Forsberg

Verksamhetsutvecklare Peter Svanbeck

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden

Socialdirektör Karolina Lundqvist

Tekniska nämnden

Remiss - Plan för digital omställning

Individ- och familjenämnden står inför omfattande utmaningar där behoven hos individer och familjer ökar samtidigt som tillgänglig arbetskraft minskar. Umeå kommuns arbete med digitalisering har delvis saknat enhetlighet och samverkan över förvaltningsgränser något begränsad. Individ och familjenämnden ser därför mycket positivt på *Plan för digital omställning* och dess ansats att strukturera, prioritera och kraftsamla kring digitaliseringens möjligheter och ser fram emot en stärkt samverkan och gemensamma ansatser att öka omställningstakten.

Individ- och familjenämnden är positiv till planens disposition och innehåll och noterar ett välbalanserat omfång av såväl relevanta tekniskt orienterade fokusområden som bredare strategiskt och strukturellt viktiga frågor. Specifikt vill individ- och familjenämnden belysa och ställa sig bakom planens fokus på grundläggande förutsättningar vilka bedöms som ytterst väsentliga för ett hållbart och uthålligt omställningsarbete.

Individ- och familjenämnden vill betona behovet av att tidigt i denna process tydliggöra var ansvaret för hårdvara ligger i planen för digitala omställning. Tillsammans med förändrade arbetssätt kommer ett ökat behov av teknik och denna ökning behöver hanteras, ansvaret för support och förvaltning bör tydliggöras och resurstillsättas både för teknik hos våra arbetstagare och för teknik hos våra brukare. Individ- och familjenämnden anser att detta behöver klargöras tidigt i omställningsprocessen och ser att behoven kan variera men bör utformas och resurssättas utifrån behoven i respektive förvaltning och bolag. Individ- och familjenämnden föreslår att detta perspektiv inkluderas i Planen för digital omställning 2025-2028.

Individ- och familjenämnden ser positivt på att samverka med övriga förvaltningar för det digitala omställningsarbetet.

Nedan följer individ- och familjenämndens mer specifika synpunkter kring planens innehåll med tillhörande förslag till revidering.

Inriktning 1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning

Sammanhållen digital service

Individ- och familjenämnden föreslår följande tillägg:

Tydliggöra ansvaret för support och förvaltning av den hårdvara som den digitala omställningen medför

Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering:

Upprätta färdplan för nationella lösningar och standarder ska ansvaret delas mellan TN/ansvarig nämnd och bolag. Detta för att beakta de olika nationella standarder som finns inom respektive bolag och förvaltning.

Invånarfokus

Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering:

Individ- och familjenämnden anser att ansvarig nämnd och bolag ska läggas till i ansvar för samtliga planeringspunkter för att säkerställa att använda och utgå från den kompetens som finns inom respektive förvaltning och bolag.

.

Inriktning 2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser

Individ- och familjenämnden ser inga behov av tillägg eller revidering.

Inriktning 3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet

Sammanhållen styrning

Individ- och familjenämnden föreslår följande tillägg:

Säkerställa att det finns erforderlig kompetens inom förvaltning för att kunna återge behov för att samverkan ska ligga i linje med de behov som finns inom respektive förvaltning/bolag. Ansvar: bolag/ansvarig nämnd

Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering:

Individ- och familjenämnden föreslår att ansvarsfördelning delas mellan TN, ansvarig nämnd och bolag inom alla områden förutom de tre områden där TN delar ansvaret med KS.

Effekthemtagning och uppföljning

Individ- och familjenämnden föreslår följande tillägg:

Säkerställa att ansvaret för effekthemtagning och uppföljning genomförs utifrån verksamhetens mål och processer (Ansvar: bolag/ansvarig nämnd)

Inriktning 4. En mer robust och säker digitalisering

Individ- och familjenämnden föreslår följande tillägg:

Individ- och familjenämnden ser behov av ett tillägg att kommunen ska utveckla, förstärka och **förenkla** strukturer för att skapa en mer robust och säker digitalisering.

Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering:

Kommunen bör säkerställa att säkerhetsåtgärder är proportionerliga och balanserade mot andra risker, för att skydda information och samtidigt möjliggöra effektiv användning av digitala lösningar

Inriktning 5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång

Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering:

Individ- och familjenämnden föreslår att ansvaret delas mellan TN, KS, ansvarig nämnd och bolag gällande att ta fram en strategi och målbild för dataområdet.

Inriktning 6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter

Individ- och familjenämnden föreslår följande revidering:

Sida 4 av 4

Ansvarsfördelning delas mellan TN, KS, ansvarig nämnd och bolag inom alla områden förutom de två områden där TN delar ansvaret med KS.

Emil Forsberg
Verksamhetschef

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-03-27

§ 43

Diariennr: ÄN-2024/00213

Yttrande över remiss - Plan för digital omställning

Beslut

Äldrenämnden yttrar sig till tekniska nämnden i enlighet med yttrande 2024-12-13.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har 2024-12-19 beslutat att skicka "Plan för digital omställning 2025–2028" på remiss till äldrenämnden för yttrande. Denna plan inkluderar sex strategiska inriktningar som kommunen behöver förflytta sig inom för att lyckas med digital omställning. Inriktningarna är varaktiga över tid och berör kommunens samtliga verksamheter.

Syftet med planen för digital omställningen är att:

- sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning,
- vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete,
- skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar
- tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom
- vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Äldrenämnden är positiva till planens disposition och innehåll, men önskar tillägg och revideringar i enlighet med nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Yttrande 2024-12-23

Remiss – Plan för digital omställning 2025-2028

Beredningsansvariga

Emil Forsberg, digitaliseringschef

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-03-27

Beslutet ska skickas till
Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Tekniska nämnden

Tekniska nämnden

Yttrande över Remiss - Plan för digital omställning

Äldrenämnden står inför omfattande utmaningar där andelen äldre ökar samtidigt som andelen tillgänglig arbetskraft minskar. Digitalisering är en av Äldrenämndens strategier och ett fokuserat arbete inom området har pågått under lång tid vilket tydligt bidrar till nämndens förmåga att tillgodose den enskildes behov med god kvalitet och resurseffektivitet.

Umeå kommuns arbete med digitalisering har delvis varit splittrat och samverkan över förvaltningsgränser något begränsad. Äldrenämnden ser därför mycket positivt på *Plan för digital omställning* och dess ansats att strukturera, prioritera och kraftsamla kring digitaliseringens möjligheter och ser fram emot en stärkt samverkan och gemensamma ansatser att öka omställningstakten.

Äldrenämnden är positiv till planens disposition och innehåll och noterar ett välbalanserat omfång av såväl relevanta tekniskt orienterade fokusområden som bredare strategiskt och strukturellt viktiga frågor via planens strategiska inriktningar. Specifikt vill äldrenämnden belysa och ställa sig bakom planens fokus på grundläggande förutsättningar vilka bedöms som ytterst väsentliga för ett hållbart och uthålligt omställningsarbete samt en förutsättning för mer omfattande effekter.

Gällande ansvarsfördelning för planens aktiviteter delar Äldrenämnden bilden av att den övergripande sammanhållningen behöver stärkas men anser även att respektive nämnds och kommunbolags ansvar och delaktighet bör förtydligas. Respektive nämnd och kommunbolags ansvar framgår tydligt utifrån rollen som informationsägare men framstår som mer diffus gällande aspekter som rör styrning och uppföljning. Äldrenämnden är av uppfattningen att det är av vikt att dessa aspekter av

omställningen inte separeras från berörd nämnds eller bolags ansvar och grunduppdrag. Äldrenämnden har omfattande erfarenhet inom digitalisering med utvecklade processer och arbetssätt vilket bör beaktas, och om så bedöms relevant, komma andra förvaltningar till godo.

Äldrenämnden ser positivt på kommande samverkan i den digitala omställningen tillsammans med övriga förvaltningar och kommunbolag.

Nedan följer äldrenämndens specifika synpunkter kring planens innehåll med tillhörande förslag till revideringar och tillägg.

Inriktning 1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning

Gällande inriktningen att skapa nytta för invånarna bör respektive nämnd och kommunbolags kunskap och kompetens om sitt ansvarsområde beaktas och inkluderas som ansvarig tillsammans med TN.

Äldrenämnden föreslår följande revidering:

- Under samtliga planeringsområden gällande invånarfokus anser Äldrenämnden att TN/Ansvarig nämnd och bolag bör anges som ansvarig.

Inriktning 3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet

Sammanhållen styrning

Äldrenämnden anser att det är av största vikt att digitalisering som område inte särskiljs från övrig strategisk styrning inom nämndens ansvar och önskar därav förtydligande gällande ansvarsfördelning och involvering.

Äldrenämnden föreslår följande tillägg:

- Säkerställa att det finns erforderlig kompetens inom nämnden/bolaget för att aktivt bidra i samverkan och säkerställa att denna sker i linje med nämndens/bolagets mål och strategier (Ansvar: bolag/ansvarig nämnd)

Effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet

Äldrenämnden föreslår följande revidering:

- Ansvarsfördelning bör delas mellan TN, ansvarig nämnd och bolag inom alla områden med undantag för de fyra områden där TN delar ansvaret med KS.

Effekthemtagning och uppföljning

Äldrenämnden föreslår följande tillägg:

- Säkerställa att effekthemtagning och uppföljning genomförs utifrån nämndens/bolagets prioriteringar, mål och processer (Ansvar: bolag/ansvarig nämnd)

Inriktning 4. En mer robust och säker digitalisering

Äldrenämnden föreslår följande tillägg:

- Äldrenämnden ser behov av ett tillägg att kommunen ska utveckla, förstärka och **effektivisera** strukturer för att skapa en mer robust och säker digitalisering.

Äldrenämnden föreslår följande tillägg:

- Utveckla risk- och bedömningsprocesser utifrån ett helhetsperspektiv där informationssäkerhet viktas i förhållande till andra risker och perspektiv (så som följd av utebliven omställning) i

syfte att upprätthålla adekvat informationssäkerhet och samtidigt möjliggöra effektiv användning av digitala lösningar.

Inriktning 5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång

Äldrenämnden föreslår följande revidering:

- Äldrenämnden föreslår att ansvaret delas mellan TN, KS, ansvarig nämnd och bolag gällande att ta fram en strategi och målbild för dataområdet.

Genomförande av planen

Äldrenämnden önskar ett tydliggörande av att ansvarig nämnd/bolag behöver säkerställa att det finns interna resurser för att möjliggöra den digitala omställningen i samverkan.

Pernilla Henriksson
Äldreomsorgsdirektör

Emil Forsberg
Verksamhetschef

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-02-19

§ 11

Diariennr: FN-2024/00057

Svar på remiss: Plan för digital omställning

Beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun står liksom andra offentliga aktörer inför stora utmaningar med demografisk utveckling, kompetensförsörjning, klimatförändringar, säkerhetsläge och nya och ökade krav hos invånare. Utmaningarna leder till att kommunen behöver kunna leverera mer välfärd till fler, utan att resurserna ökar.

Utvecklingen kräver att kommunen gör en omställning i hur välfärd tillhandahålls vilket ställer krav på förmågan att snabbt anpassa oss till en föränderlig omvärld. Digitaliseringen bedöms vara den viktigaste möjliggöraren i omställningen.

Syftet med planen är att skapa struktur och förutsättningar för att kommunens verksamheter ska öka omställningstakten med stöd av digitalisering. Planen ska:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning.
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete.
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar.
- Tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom.
- Vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Umeå kommun
Fritidsnämnden**Protokollsutdrag**
2025-02-19

Planen för digital omställning gäller hela Umeå kommuns organisation men specifikt för de egna nämnderna. Planen är utformad med ett övergripande mål med sex strategiska inriktningar:

1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning.
2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser.
3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet.
4. En mer robust och säker digitalisering.
5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång.
6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter.

Tekniska nämnden är ansvarig för genomförande och uppföljning av *Plan för digital omställning*. Planen ska vara utgångspunkt för nämnders planering och genomförande av digital omställning. Skriftlig återrapport till tekniska nämnden och kommunstyrelsen sker i slutet av varje verksamhetsår

Plan för digital omställning ersätter kommunens *IT-strategi* (KF 2017) och *Strategi för E-service* (KF 2017).

Fritidsnämndens yttrande

Fritidsnämnden anser att planen för digital omställning i sin helhet är ett dokument som blir en bra ersättning för befintliga styrdokument. Planen ger en tydlig riktning och skapar långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning.

Fritidsförvaltningen har varit delaktig vid framtagandet av planen via kommunens digitaliseringsråd och har därigenom framfört synpunkter på planen vilket har tagits hänsyn till.

För att omsätta planen i verksamheten behövs eventuellt kompetensutveckling samt genomlysning av behov av andra resurser.

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-02-19

Beslutsunderlag

Beslut om remiss i tekniska nämnden 2024-12-19
Plan för digital omställning 2025-2028

Beredningsansvariga

Fredrik Röst, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

TN diarium senast 2025-03-31, märkning TN-2024/00770

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-20

§ 9

Diariennr: KU-2025/00011

Remiss - Plan för digital omställning

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommuns nuvarande IT-strategi beslutades av kommunfullmäktige 2017. Strategin har inte reviderats sedan beslutet och det har sedan dess skett flera större förändringar som påverkar behovet av styrning inom IT och digitalisering/digital omställning.

Under 2023 fanns exempelvis inriktningsmål och program digital transformation på kommunövergripande nivå vars syfte var att skapa riktning och förändring inom området. Från och med 2024 är programmet och inriktningsmålet borttaget vilket har en betydande påverkan på styrningen inom området, men också på högsta politiska ledningens insikter, delaktighet och engagemang kopplat till digital omställning.

Under 2023 utfördes en genomlysning av organisering och ansvar för kommunens IT- och digitaliseringsverksamheter. Genomlysningen resulterade i att IT-funktionen och Digitalisering och verksamhetsutveckling från och med 2024 finns i den gemensamma verksamheten Digital omställning och IT inom Teknik- och fastighetsförvaltningen. Ansvaret för kommunens digitala omställning flyttades i samband med det från kommunstyrelsen till tekniska nämnden.

Teknikutvecklingen i omvärlden går också extremt fort och nya områden som exempelvis AI, dataanalys och automation skapar nya möjligheter men också utmaningar. Viktiga förutsättningar som arkitekturstyrning har

under många år varit eftersatt i kommunen vilket skapat inlåsnings effekter, fördyringar och undermåliga systemstöd.

Ovanstående, tillsammans med en förväntan på att öka takten i kommunens digitala omställning, resulterar i behovet av att etablera en styrning som skapar förmåga att effektivt realisera framtidssäkra lösningar och skapa nytta för kommunens invånare och verksamheter i snabbare takt och med större effekt.

Utifrån en relevansprövning som gjordes av kommunens IT-strategi och e-servicestrategi beslutade kommunfullmäktige i april 2024 att dessa skulle revideras. Under perioden maj till november 2024 har Digital omställning och IT, med stöd av Ekonomi och styrning/Styrning och samordning, utrett strukturen för styrningen och upprättat förslag till styrande dokument som tydliggör förhållningssätt, inriktning/planering för kommunens arbete med digital omställning. Det styrdokument som upprättats och som nu ska skickas på remiss är:

Plan för digital omställning vars syfte är att:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning.
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete.
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar.
- Tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom.
- Vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Utöver ovanstående styrdokument, som ska antas av kommunfullmäktige, finns även behov av att upprätta ett operativt styrdokument som konkretiserar hur ambitionerna i planen ska nås. Styrdokumentet kommer sannolikt att benämnas Handlingsplan för digital omställning och ska beskriva hur Digital omställning och IT, och andra stödjande och förutsättningsskapande verksamheter, tillsammans med kommunens förvaltningar skapar de förutsättningar som krävs. Handlingsplanen kommer att upprättas efter att Plan för digital omställning är beslutad.

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-20

Sammanfattningsvis ska Plan för digital omställning bidra till långsiktighet i kommunens digitaliseringsarbete och skapa stabila grundläggande förutsättningar för kommunens digitala omställning. Allt eftersom de grundläggande förutsättningarna etableras och utvecklas kommer planens fokus att riktas mot åtgärder och initiativ som är direkt värdeskapande för kommunens invånare och verksamheter.

Plan för digital omställning gäller hela kommunens organisation, men specifikt de egna nämnderna.

Yttrande

Kulturnämnden anser att planen för den digitala omställningen i grunden är riktig och viktig.

I remissen framgår det att tekniska nämnden ska ha ansvaret för den digitala omställningen. Tekniska nämnden kan dock inte ensamt fatta beslut som påverkar en annan nämnds ekonomi och verksamhet. Om inte medel och resurser tillförs till en enskild nämnd måste samråd, samverkan, dialog och yttrande inhämtas från berörd nämnd innan beslut fattas i tekniska nämnden.

Beslutsunderlag

Remiss – Plan för digital omställning. Remissversion, rev 1.01

Beredningsansvariga

Leif Mårtensson

Beslutsordning

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag till yttrande.

Ordförande finner att nämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till yttrande.

Beslutet ska skickas till

TNdiarium

Sida 4 av 4

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-20

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-03-27

§ 24

Diariennr: SK-2024/00660

Yttrande om internremiss från tekniska nämnden - Plan för digital omställning - TN-2024/00770

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom förvaltningens remissyttrande till tekniska nämnden avseende *Plan för digital omställning - TN 2024/0070*, i enlighet med nedanstående.

Nämnden beslutar vidare att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har fått i uppdrag att besvara *Internremiss Plan för digital omställning 2025–2028*. Remissen är kommunövergripande och syftar till att skapa struktur och förutsättningar för att kommunens verksamheter ska öka omställningstakten med stöd av digitalisering. Planen ska ge riktning, skapa långsiktighet och vara styrande vid beslut och prioriteringar för Umeå kommuns digitaliseringsarbete. Kommunen står inför demografiska utmaningar, klimatförändringar och ökade krav från invånare. Digitalisering ses som en nyckel för att optimera och effektivisera tjänster samt förändra hur välfärd tillhandahålls.

Det övergripande målet med planen är att den ska bidra till att nämnder och bolag ska tillgodose sina grunduppdrag samt nå egna och kommunövergripande mål. Planen fokuserar på både grundläggande förutsättningar för digitalisering samt värdeskapande åtgärder och initiativ.

Planen omfattar sex strategiska inriktningar som kommunen bedöms behöva utveckla för att lyckas med den digitala omställningen.

- Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning
- Digitalisering bidrar till en bättre användnings av kommunens resurser

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-03-27

- En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet
- En mer robust och säker digitalisering
- Data användas i högre grad som en strategisk tillgång
- Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter

Tekniska nämnden ansvarar för genomförandet och uppföljningen av plan för digital omställning. Nämnder ska använda planen som utgångspunkt för sin digitala omställning genom att upprätta nödvändig styrning och uppföljning.

Tanken är att Tekniska nämnde i nästa steg ansvarar för att, tillsammans med nämnder och förvaltningar, upprätta och koordinera en konkretiserad handlingsplan, via redan etablerade samverkansstrukturer för digitalisering.

Skriftlig återrapportering från nämnder ska ske årligen till tekniska nämnden och kommunstyrelsen. Planen ska utvärderas under 2028.

Yttrande

För- och grundskolenämnden ser positivt på en plan för digital omställning tas fram. Planen sätter riktning och skapar förutsättning för långsiktighet i Umeå kommuns digitala omställning. Nämnden är i grunden positiv till de sex strategiska inriktningar som skrivs fram samt till de tillhörande prioriterade områden inom respektive inriktning.

Några synpunkter och kommentarer på detaljnivå redovisas nedan.

Strategiska inriktningar: På bilden på sid 4 föreslår att siffrorna tas bort då dessa föranleder läsaren att tänka att det finns en hierarki mellan de föreslagna inriktningarnas inbördes betydelse.

1 Digitaliseringen skapar nytta för invånare i större utsträckning:

Nämnden anser att det finns skäl att överväga om inte medborgare är ett bättre begrepp att använda i rubriken en invånare. Detta utifrån att begreppet medborgare används i MÖTS, Umeå kommuns värdegrund. Förslag till ny rubrik, *Digitaliseringen ska skapa medborgarnytta i högre utsträckning.*

Återkommande behöver för- och grundskolenämnden stödja elever och vårdnadshavare som lever i digitalt utanförskap utan tillgång till adekvata

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-03-27

digitala tjänster. Utanförskapet ökar om det inte finns en plan för de som har skyddade personuppgifter, saknar digitalt bank id (eller motsvarande) samt svenskt medborgarskap. Plan för digital omställnings skulle kunna bidra till ökade möjligheter för dessa individer att ta del av Umeå kommuns välfärd.

2 Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser:

Det är positivt att AI finns med i planen. Däremot anser nämnden att AI-strategier bör få en mer framskjuten position i planen utifrån att: AI-kommission, DIGG och IMY tagit fram riktlinjer och förhållningssätt för offentlig sektor samt att utveckling inom AI är angeläget, efterfrågat och går oerhört snabbt inom nämndens verksamhetsområden.

3 En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet:

Ansvar och struktur över hur tvärfunktionella samarbeten över organisatoriska gränser ska ske behöver förtydligas i planen. Det framgår inte vem/vilka som har ansvaret att samordna och följa upp detta.

4 En mer robust och säker digitalisering:

En optimerad teknisk miljö poängteras i planen och att skapa en mer enhetlig och effektiv teknisk miljö. En farhåga finns att en optimerad, standardiserad digital miljö inte kommer vara anpassad till verksamheternas behov och riskerar nödvändig flexibilitet. Idag saknas en samordnad robust struktur för att identifiera verksamheternas behov.

5 Data används i högre grad som strategisk tillgång

Inga synpunkter

6 Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter:

För att chefer inklusive rektorer ska kunna leda omställningsarbetet utifrån verksamhetskunskap krävs utvecklingsinsatser för ökad digital kompetens och adekvat stöd i att leda den digitala omställningsprocessen.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-03-27

Genomförande av planen: För-och grundskolenämnde ser positivt på att nämnder har möjlighet att ta fram egna handlingsplaner, med *Plan för digital omställning* som utgångspunkt.

Plan för digital omställning visar inte hur man har för avsikt att årligen följa upp nämndernas arbete med digitalisering. Här förslår nämnden att Verksamhetsplanen får ett program för digitalisering, nämnderna kan redogöra för sina aktiviteter och utvärdera dessa. Detta skulle skapa eftersträvarvärd systematik och tydlighet.

För- och grundskolenämnde oroas över att en stark central styrning av digitaliseringen riskerar att verksamheternas behov utifrån grunduppdrag och lagstiftning inte kommer att prioriteras i tillräckligt hög omfattning. En organisation där varje verksamhet har fastslagna resurser som de själva styr över och kan prioritera vore därför önskvärt.

Sammantaget anser för-och grundskolenämnden att det är bra att kommunen får en plan för digital omställning som innefattar både grundläggande förutsättningar och värdeskapande åtgärder och initiativ.

Beslutsunderlag

Bilaga: Plan för digital omställning 2025 – 2028

Beredningsansvarig

Fredrik Strandgren, enhetschef

Yrkanden

Jens Backman (S) och Lucas Nilsson (KD) för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Inga motyrkanden finns.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

Tndiarium@umea.se tillhanda senast 31 mars 2025 kl 12.00,

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-03-27

dnr TN-2024/00770

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-03-26

§ 36

Diariennr: SK-2024/00660

**Yttrande om internremiss från tekniska nämnden -
Plan för digital omställning - TN-2024/00770****Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom förvaltningens remissyttrande till tekniska nämnden gällande internremiss *Plan för digital omställning 2025–2028*.

Nämnden beslutar vidare att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att besvara *Internremiss Plan för digital omställning 2025–2028*. Remissen är kommunövergripande och syftar till att skapa struktur och förutsättningar för att öka omställningstakten med stöd av digitalisering. Planen ska ge riktning, skapa långsiktighet och vara styrande vid beslut och prioriteringar inom Umeå kommun. Kommunen står inför demografiska utmaningar, klimatförändringar och ökade krav från invånare. Digitalisering ses som en nyckel för att optimera och effektivisera tjänster samt förändra hur välfärd tillhandahålls.

Det övergripande målet med planen är att den ska bidra till att nämnder och bolag ska tillgodose sina grunduppdrag samt nå egna och kommunövergripande mål. Planen fokuserar på både grundläggande förutsättningar för digitalisering samt värdeskapande åtgärder och initiativ.

Planen omfattar sex strategiska inriktningar som kommunen bedöms behöver utvecklas för att lyckas med den digitala omställningen.

- Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning.
- Digitalisering bidrar till bättre användning av kommunens resurser.
- En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet.
- En mer robust och säker digitalisering.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-03-26

- Data används i högre grad som en strategisk tillgång.
- Ökade kunskaper, kompetens och förståelse för digitaliseringens möjligheter.

Tekniska nämnden ansvarar för genomförandet och uppföljningen av planen för att tillsammans med nämnder och förvaltningar, upprätta och koordinera en konkretiserad handlingsplan.

Skriftlig återrapportering från nämnder ska ske årligen till tekniska nämnden och kommunstyrelsen. Planen ska utvärderas under 2028.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att en ny digitaliseringsplan för Umeå kommun tas fram. Planen sätter riktning och skapar förutsättning för långsiktighet i Umeå kommuns digitala omställning. Nämnden är i grunden positiv till de sex strategiska inriktningar som skrivs fram samt tillhörande prioriterade områden inom respektive inriktning. Några synpunkter och kommentarer på detaljnivå redovisas nedan.

Strategiska inriktningar:

På bilden på sidan 4 föreslår vi att siffrorna tas bort då dessa föranleder läsaren att tänka att det finns en hierarki mellan de föreslagna inriktningarna.

1. Digitaliseringen skapar nytta för invånare i större utsträckning.

Nämnden anser att det finns skäl att överväga om inte medborgare är ett bättre begrepp att använda i rubriken. Detta utifrån att begreppet medborgare till exempel används i MÖTS Umeå kommuns värdegrund. Förslag till ny rubrik, *Digitalisering ska skapa medborgarnytta i högre utsträckning*.

Begreppet invånare används frekvent och för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som har elever och deltagare som inte har Umeå som hemkommun blir ordet invånare problematiskt.

Återkommande behöver gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter stödja elever, vårdnadshavare och deltagare som lever i digitalt utanförskap utan tillgång till adekvata digitala tjänster.

Utanförskapet ökar om det inte finns en plan för de som har skyddade personuppgifter, saknar digitalt bank id (eller motsvarande) samt svenskt

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-03-26

medborgarskap. *Plan för digital omställning* skulle kunna bidra till ökade möjligheter för dessa invånare att ta del av Umeå kommuns välfärd.

2. Digitalisering bidrar till en bättre användning av kommunens resurser.

Det är positivt att AI finns med i planen. Däremot anser nämnden att AI-strategier bör få en mer framskjuten position i planen utifrån att AI-kommission, DIGG och IMY har tagit fram riktlinjer och förhållningssätt för offentlig sektor samt att utvecklingen inom AI är angeläget, efterfrågat och går oerhört snabbt inom nämndens verksamhetsområden.

3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet.

Ansvar och struktur över hur tvärfunktionella samarbeten över organisatoriska gränser ska ske behöver förtydligas i planen. Det framgår inte vem/vilka som har ansvaret att samordna och följa upp detta.

4. En mer robust och säker digitalisering.

En optimerad teknisk miljö poängteras i planen och att skapa en mer enhetlig och effektiv teknisk miljö. En farhåga finns att en optimerad, standardiserad digital miljö inte är anpassad till verksamheternas skilda behov och riskerar att nödvändig flexibilitet uteblir. Idag saknas en samordnad robust struktur för att identifiera verksamheternas behov

5. Data används i högre grad som strategisk tillgång.

Inga synpunkter.

6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter.

För att chefer inklusive rektorer ska kunna leda omställningsarbetet utifrån verksamhetskunskap krävs utvecklingsinsatser för ökad digital kompetens och adekvat stöd i att leda den digitala omställningsprocessen.

Genomförande av planen:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på att nämnder har möjlighet att ta fram egna handlingsplaner för digital omställning med *Plan för digital omställning* som utgångspunkt.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag2025-03-26

Plan för digital omställning visar inte hur man årligen har för avsikt att följa upp nämndernas arbete med digitalisering. Här föreslår nämnden att Verksamhetsplanen får ett program för digitalisering där nämnderna kan redogöra för sina aktiviteter och utvärdera dessa. Detta skulle skapa eftersträvaransvärd systematik och tydlighet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden oroas över att en stark central styrning av digitalisering riskerar att verksamheternas behov utifrån grunduppdrag och lagstiftning inte kommer att prioriteras i tillräckligt hög omfattning. En organisation där varje verksamhet har fastslagna resurser som de själva styr över och kan prioritera vore önskvärt.

Sammantaget anser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att det är bra att kommunen får en plan för digital omställning som innefattar grundläggande förutsättningar och värdeskapande åtgärder och initiativ.

Beslutsunderlag

Bilaga: Plan för digital omställning - Remissversion1

Beredningsansvarig

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

Tndiarium@umea.se, märk ämnesraden med diariernr: TN-2024/00770

Umeå kommun
Personalnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 10

Diariennr: PN-2025/00005

Remiss: Plan för digital omställning 2025-2028

Beslut

Personalnämnden beslutar

att avge yttrande enligt bifogad skrivelse med föreslagen ändring

Ärendebeskrivning

Syftet med förslaget till Plan för digital omställning är, enligt tekniska nämnden, att skapa struktur och förutsättningar för att kommunens verksamheter ska öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Planen ska bland annat sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning och vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete.

Personalnämnden anser att syftet som anges i den föreslagna planen redan till största del reglerats av kommunfullmäktige till verksamhetsansvariga nämnder. Personalnämnden anser därför att den föreslagna planen för digital omställning inte tillför det som saknas för styrning och ledning i sin föreslagna form, omfattning och med angivet syfte.

Beslutsunderlag

Personalnämndens yttrande över Plan för digital omställning 2025–2028

Beredningsansvariga

Karin Ahnqvist, SLK HR

Personalnämndens beslutsordning

Yrkanden

Tomas Wennström (S) – Bifall till yttrandet med ändringen att stryka meningen ”Personalnämnden önskar att tekniska nämnden finner andra vägar, än en samlad plan fastslagen i kommunfullmäktige, för att ge stöd och styrning för området digital omställning.” i yttrandet.

Umeå kommun
Personalnämnden

Protokollsutdrag
2025-03-18

Propositionsordning som godkänns

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut. Personalnämnden beslutar att ge bifall till yttrandet med ändringen att stryka meningen "Personalnämnden önskar att tekniska nämnden finner andra vägar, än en samlad plan fastslagen i kommunfullmäktige, för att ge stöd och styrning för området digital omställning." i yttrandet.

Beslutet ska skickas till

tndiarium@umea.se

Märk ämnesraden med diarienummer TN-2024/00770

Personalnämndens yttrande över Plan för digital omställning 2025–2028

Personalnämnden har tagit del av tekniska nämndens underlag och lämnar ett yttrande utifrån personalnämndens uppdrag i reglementet att samordna och verka för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt att samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete. En viktig förutsättning för nämnder och verksamheters kompetensförsörjningsarbete är hållbara förutsättningar för digitalisering och att digital omställning ses som en integrerad del och förutsättning för den verksamhet som bedrivs och den verksamhetsomställning som krävs och sker.

Syftet med förslaget till Plan för digital omställning, är enligt tekniska nämnden, att skapa struktur och förutsättningar för att kommunens verksamheter ska öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Planen ska:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar
- Tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom
- Vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet

Planens syfte är redan uppfyllt genom reglemente och andra styrdokument

Personalnämnden anser att syftet som anges i den föreslagna planen redan till största del reglerats av kommunfullmäktige till verksamhetsansvariga nämnder.

I reglemente för styrelse och nämnder, fastslaget av kommunfullmäktige, anges bland annat att nämnden ansvarar för sin förvaltning, dess organisation, kompetensförsörjning samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter från kommunfullmäktige. Vidare anger fullmäktige att respektive nämnd inom sitt område bland annat svarar för digitala tjänster och informationssystem som stödjer nämndens verksamhet, informationssäkerhet, sin information, dess förvaltning och dess användbarhet. Kommunfullmäktige har därtill fastslagit principer och instruktioner vad gäller prioriteringar av resurser, vilket även bör omfatta digitaliseringsområdet. Reglementet fastslår vidare att "Nämnderna ska därutöver verka för samverkan med kommunens övriga nämnder och bolag för att gemensamt nå kommunens övergripande mål och uppdrag.", vilket enligt personalnämndens uppfattning även gäller digital omställning.

Personalnämnden anser därför att den föreslagna planen för digital omställning inte tillför det som saknas för styrning och ledning i sin föreslagna form, omfattning och med angivet syfte.

Behov att vägleda nämnder och verksamhet finns

Personalnämnden delar samtidigt tekniska nämndens bedömning att kompletterande vägledning och styrning kan krävas för vissa områden som förutsättningar för Umeå kommuns digitala omställning. Personalnämnden önskar uppmärksamma några områden där nämnden ser behov av gemensamt stöd i form av riktlinjer, arbetsformer och/eller kommungemensamma processer för nämnder och verksamheter att ta stöd i vissa av de området och frågeställningar som lyfts i den föreslagna planen. Dessa områden är bland annat:

- **Riktlinjer för medarbetarnas användning av AI i nämndernas verksamheter.**
Personalnämnden anser att detta arbete skyndsamt behöver komma fram då den snabba utvecklingen både oroar och ger möjligheter i dagens verksamheter. Avsaknaden av stöd till medarbetarna kring förhållningssätt om nyttjande, vad man får och inte, leder till oro, stress och arbetsmiljörisker.
- **Principer och modell för kommungemensam objektsledning inkl. prioritering och investeringsprocess.**
Det är viktigt att nämnderna ges stöd i kommungemensamma processer för att kunna uppfylla sitt ansvar gentemot kommunfullmäktige om att samverka och ta ansvar inom ramen för principerna för god ekonomisk hushållning.
- **Tydliggörande av Umeå kommuns ambitionsnivå gällande ansvarstagande för mindre kommuner och länets gemensamma kapacitet för digital omställning utöver nämnds grunduppdrag.**
Det är viktigt att kommunfullmäktige tydliggör för nämnder, inkl. de gemensamma nämnder som kommunen förvaltar, om det föreligger förväntningar att möjliggöra digital omställning för fler kommuners verksamheter utöver Umeå kommun. Området är viktigt för att personella och ekonomiska resurser ska kunna riktas rätt och ge önskad effekt.

Utveckling och digitalisering genom medarbetarinflytande

Personalnämnden vill även uppmärksamma om vikten av likvärdiga förutsättningar för verksamheter och medarbetare att vara en funktionella delar av såväl verksamhetsutveckling som digitalisering. Ska kommunen gemensamt kunna möta kompetensförsörjningsutmaningarna är det av största vikt att förändrade arbetssätt med digitalt stöd kan genomföras utan risk för tillkommande arbetsmiljöproblem. Verksamhetsutveckling, innovation och förändrade arbetssätt med stöd av digital omställning kommer vara avgörande för att klara kompetensförsörjningen och då är det av yttersta vikt att medarbetarinflytande och engagemang blir drivkraften även i detta. Här delar personalnämnden tekniska nämndens synpunkt om hur avgörande det är att varje nämnd inom sitt verksamhetsuppdrag skapar en lärande kultur som säkerställer kunskap, förståelse och de färdigheter som medarbetare behöver för att ges möjlighet att bidra i och till den omställning och verksamhet som krävs.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-02-13

§ 8

Diariennr: KS-2024/01116

JUSK yttrande på plan för digital omställning

Beslut

Jämställdhetsutskottet antar yttrande enligt tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning

Umeå kommuns nuvarande IT-strategi beslutades av Kommunfullmäktige 2017. Strategin har inte reviderats sedan beslutet och det har sedan dess skett flera större förändringar som påverkar behovet av styrning inom IT och digitalisering/digital omställning. Teknikutvecklingen i omvärlden går också extremt fort och nya områden som exempelvis AI, dataanalys och automation skapar nya möjligheter men också utmaningar. Från och med 2024 finns i den gemensamma verksamheten Digital omställning och IT inom Teknik- och fastighetsförvaltningen. Ansvar för kommunens digitala omställning flyttades i samband med det från Kommunstyrelsen till Tekniska nämnden. Ovanstående, tillsammans med en förväntan på att öka takten i kommunens digitala omställning, resulterar i behovet av att etablera en styrning som skapar förmåga att effektivt realisera framtidssäkra lösningar och skapa nytta för kommunens invånare och verksamheter i snabbare takt och med större effekt. Utifrån en relevansprövning som gjordes av kommunens IT-strategi och e-servicestrategi beslutade kommunfullmäktige i april 2024 att dessa skulle revideras. Syftet med Plan för digital omställning är att:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet för Umeå kommuns digitala omställning.
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar i kommunens digitaliseringsarbete.
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar.
- Tydliggöra gemensamma inriktningar och områden som kommunen behöver samhandla och kraftsamla inom.
- Vara ett stöd för nämnder och verksamheter i den strategiska planeringen och omställningsarbetet.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-02-13

Plan för digital omställning ska bidra till långsiktighet i kommunens digitaliseringsarbete och skapa stabila grundläggande förutsättningar för kommunens digitala omställning. Plan för digital omställning gäller hela kommunens organisation men specifikt de egna nämnderna. Utifrån Plan för digital omställning kommer ett operativt styrdokument tas fram som konkretiserar hur ambitionerna i planen ska nås. Styrdokumentet kommer sannolikt att benämnas *Handlingsplan för digital omställning* och kommer att upprättas efter att *Plan för digital omställning* är beslutad.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser behovet av en Plan för digitalisering och tycker i stora delar att det är ett bra dokument. Jämställdhetsutskottet vill särskilt trycka på vikten av att all personbaserad data behöver samlas in på kön, det vill säga säkerställa att det finns riktlinjer och metodstöd för könsuppdelad statistik, samt att system understödjer insamling och hantering av könsuppdelad statistik (ex. genom att ställa krav vid upphandling av system). Könsuppdelad statistik är ett viktigt verktyg i arbetet för ett jämställt samhälle. Umeå kommunfullmäktige har antagit ett övergripande jämställdhetspolitiskt mål och att statistik genomgående presenteras med kön som övergripande indelningsgrund är en förutsättning för att kommunens verksamheter ska kunna arbeta strategiskt med jämställdhet och exempelvis förbättra verksamheten och/eller synliggöra ojämnt fördelade livsvillkor, skillnader i exempelvis bemötande eller handlingsutrymme, diskriminering, etc. Jämställdhetsutskottet anser vidare att kunskap om jämställdhetsarbete behöver genomsyra arbetet med digitalisering.

I arbete med Plan för digitalisering är det även av stor vikt att kunskap om snedvridning vid insamling av data finnas med. Att datahantering ska vara transparent och säker är viktigt men för att ambitionerna med en hållbar utveckling ska nås behöver det även problemformuleras kring vilken typ av data som samlas in och vem som bestämmer vilken data som ska samlas samt vem som analyserar den data som samlas in. Här ser jämställdhetsutskottet ett behov av en tydlig struktur för att säkerställa att olika kompetenser tillfrågas och bjuds in i samtal kring datainsamling och analys. Utan detta riskerar digitalisering att cementera ojämställda och ojämlika strukturer i stället för att, som den uttryckta ambitionen i förslag till Plan för digitalisering, skapa ett starkare samhällskontrakt.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-02-13

Jämställdhetsutskottet ser det som positivt att det i *Inriktning 1.*

Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning skrivs fram att jämställdhet är ett viktigt värde och att digitalisering behöver ske närmare medborgarna. I strategin skrivs att "Den digitala omställningen i kommunen ska underlätta för invånare att hantera sina rättigheter och skyldigheter utifrån livshändelser och -situationer."

Jämställdhetsutskottet vill här lyfta ett förslag till tillägg: "Att den digitala omställningen i kommunen ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv"

Jämställdhetsutskottet ser positivt på de delar i föreslagen plan som lyfter frågor om att involvera invånare och att skapa sammanhållna lösningar som är logiska och till nytta för medborgare. Att invånare som idag av olika anledningar står långt ifrån digitala lösningar som kommunen erbjuder är en viktig grupp att säkerställa nyttan hos och att utveckla lösningar tillsammans med, för att digitalisering ska bli ett verktyg som ökar och inte minskar den sociala hållbarheten. Att minska det digitala utanförskapet bör även det vara något som hanteras i Plan för digitalisering alternativt i efterföljande styrande dokument.

För en lyckad process med digitalisering krävs inte bara kunskap om verksamheterna och förutsättningarna för arbete inom Umeå kommun utan även kunskap om livsvillkor hos Umeå kommuns invånare.

Jämställdhetsutskottet anser det vara viktigt att denna fråga hanteras på ett bra sätt i den framtida handlingsplanen för att säkerställa att det finns en bred kunskap om de många olika liv som levs med olika förutsättningar i Umeå och att därmed de ex. digitala tjänster som skapas utgår från invånare i Umeå. Att öppna upp processer och säkerställa att många kompetenser finns runt bordet vid behovsinventeringar, samt till exempel i framtagande av handlingsplaner för digitalisering kan vara ett sätt att arbeta.

Jämställdhetsutskottet håller med om skrivningarna inom *Inriktning 5.*

Data används i högre grad som en strategisk tillgång. Här vill dock utskottet lyfta att erfarenhet från att under lång tid samlat och använt data som en strategisk tillgång i jämställdhetsarbetet i Umeå kommun och i Sverige som land visar att det inte är tillräckligt att presentera data

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-02-13

som visar på orättvisor eller ojämlikhet. För att en förflyttning ska ske behöver data förstås. Till det tillkommer att organisationen behöver ha tilltro till den data som presenteras och fatta beslut som kan gå emot tidigare väl inarbetade rutiner och sätt att arbeta. Jämställdhetsutskottet anser det därför vara av stor vikt att kunskap kring utvecklingsarbete och motstånd utvecklas hos personer som arbetar med digitalisering.

Frågan om digitalisering berör samtliga nämnder och förvaltningar och är inte en teknisk fråga utan en fråga om omställning och utveckling. Jämställdhetsutskottet ställer sig frågande till att en enskild nämnd (TN) görs ansvarig för digitaliseringen av Umeå kommun, en fråga som bör placeras på övergripande nivå under kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Plan för digital omställning - remissversion

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

tndiarium@umea.se

Tjänsteskrivelse

2025-04-24

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00380

Yttrande Motion 5/2025 Tillgång till snabbt och fritt bredband samt IT-coachning på äldreboenden

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige besluta att avslå motionens första att-sats med nedan motivering.

att föreslå Kommunfullmäktige besluta motionens andra att-sats som besvarad mot bakgrund av redan befintlig möjlighet till IT-coachning via Frivilligcentralen.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har lämnat in en motion angående tillgång till snabbt och fritt bredband på samtliga kommunala äldreboenden samt att kommunen erbjuder regelbunden IT-coachning för de boende på äldreboendena.

I motionen föreslås att berörda nämnder och bolag säkerställer tillgång till snabbt och fritt bredband på samtliga kommunala äldreboenden samt att kommunen erbjuder regelbunden IT-coachning för de boende på äldreboende för att underlätta deras användning av digitala verktyg och tjänster.

Tillgång till snabbt och fritt bredband på samtliga kommunala äldreboenden

Beredningen av ärendet har skett i dialog mellan beredningsansvariga inom tekniska nämnden och äldrenämnden.

Det finns 19 kommunalt drivna vård- och omsorgsboenden i Umeå kommun. På alla 19 boenden erbjuds kostnadsfri trådlös internetanslutning i boendets allmänna ytor med det trådlösa nätverket UK Guest. Uppkopplingen gör det möjligt för boende att surfa på internet för att konsumera nyheter, göra ärenden, hålla kontakten med närstående och på annat sätt vara delaktiga i samhället och med sociala kontakter.

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00380

För den boende vars behov inte tillgodoses av det internet som finns på allmänna ytor, till exempel vid användning av strömningstjänster så som Netflix, eller för behovet att använda internet mer avskilt, finns möjligheten för den boende att som hyresgäst teckna ett eget internetabonnemang för den egna hyresrätten. Detta går att jämföra med det basutbud av tv-kanaler som finns i gemensamhetslokalerna på alla boenden. Den som önskar tv i den egna hyresrätten eller ett utökat kanalutbud tecknar ett eget abonnemang.

Om kommunen skulle bekosta fritt internet i alla hyreslägenheter i alla 19 vård- och omsorgsboenden skulle detta innebära en kostnad på ca 1,2 miljoner för hårdvara genom installation av ca 450 accesspunkter. Utöver denna kostnad tillkommer arbete för kabeldragning av elektriker för tillkommande nätverkstuttag (ca 3000 kr per uttag) samt eventuell arbetstid för montering av accesspunkterna om detta inte kan göras av elektrikerna i samband med att de monterar uttagen.

Tekniska nämnden delar motionärens bild av digitalisering som viktig del i ett modernt samhälle som kan skapa möjligheter för ett rikare socialt liv och ökad delaktighet i samhället och att äldre personer också ska få förutsättningar att ta del av detta.

Tekniska nämndens uppfattning är att nuvarande förutsättningar på de kommunalt drivna vård- och omsorgsboendena i Umeå kommun tillgängliggör snabbt och fritt bredband i boendenas allmänna ytor för de boende.

Regelbunden IT-coachning för de boende

För den boende på vård- och omsorgsboende som är i behov av handledning och hjälp och stöd för att känna sig trygga med tekniken och använda den i vardagen erbjuder Frivilligcentralen IT-stöd i hemmet med hjälp av deras IT-volontärer. Boende på äldreboende kan genom att kontakta Frivilligcentralen boka in ett hembesök för hjälp med enklare IT-frågor.

Beslutsunderlag

20250127_Motion_Tillgång till snabbt och fritt bredband samt IT-coachning på äldreboenden. Bilaga.

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut. Bilaga.

Beredningsansvariga

Thomas Molén, digitaliseringsstrateg, Digital omställning och IT

Nicklas Elvin, verksamhetsutvecklare IT, Digital omställning och IT

3 av 3

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00380

Beslutet ska skickas till

KSdiarum för vidarebehandling i KF

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

TILLGÅNG TILL SNABBT OCH FRITT BREDBAND SAMT IT-COACHNING PÅ ÄLDREBOENDEN

Digitalisering är en viktig del av ett modernt samhälle och bör också inkludera äldreomsorgen. För att stärka livskvaliteten för äldre och skapa möjligheter för ett rikare socialt liv och ökad delaktighet i samhället vill Centerpartiet i Umeå säkerställa att alla äldreboenden i kommunen har tillgång till snabbt och fritt bredband samt erbjuds IT-coachning.

Snabbt och stabilt bredband är idag en grundläggande infrastruktur, inte minst för att möjliggöra kontakt med anhöriga, tillgång till samhällstjänster och möjligheten att ta del av underhållning och information. För många äldre kan digital teknik också bidra till att minska ensamhet och ge ökad självständighet. Genom att erbjuda fritt bredband på äldreboenden kan Umeå kommun skapa en mer inkluderande och modern äldreomsorg.

För att säkerställa att den digitala tekniken verkligen kommer de boende till nytta är det dock avgörande att äldre får stöd i att använda den. IT-coachning, exempelvis i form av handledning eller utbildning, kan hjälpa äldre att känna sig trygga med tekniken och använda den i vardagen. Detta kan omfatta allt från hjälp med att använda en surfplatta eller smartphone till att lära sig hantera digitala vård- och omsorgstjänster.

Genom att investera i digital infrastruktur och coachning för äldreboenden visar Umeå kommun att vi tar ansvar för att inkludera äldre i den digitala utvecklingen. Det är ett steg mot en framtid där tekniken används som ett verktyg för att höja livskvaliteten och säkerställa en värdig ålderdom.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

- att berörda nämnder och bolag säkerställer tillgång till snabbt och fritt bredband på samtliga kommunala äldreboenden,
- att kommunen erbjuder regelbunden IT-coachning för de boende på äldreboendena för att underlätta deras användning av digitala verktyg och tjänster.

Umeå 27 januari 2025

Solveig Granberg, Centerpartiet
Fredrik Rönn, Centerpartiet

Exempel

Tekniska nämnden

Checklista ärende TN-2025/00380 - Yttrande Motion 5/2025 Tillgång till snabbt och fritt bredband samt IT-coachning på äldreboenden

När handläggare bereder ärenden inför politiska beslut ska många olika perspektiv beaktas.

"Fyll i checklistan och kommentera enligt instruktionerna nedan. Checklistan bifogas som bilaga till tjänsteskrivelsen för att ge politikerna en snabb överblick av beslutets inverkan utifrån olika perspektiv."

Kryssa för vilken inverkan beslutet får utifrån olika perspektiv.

Perspektiv – tänk på kommunmedborgare	Ingen inverkan/kan ej bedömas	Positiv inverkan	Negativ inverkan
Barnkonventionen	X		
Jämställdhet (flickor och pojkar)	X		
Jämställdhet (kvinnor och män)	X		
Folkhälsa	X		
Tillgänglighet	X		
Trygghet	X		
Miljö	X		
Ekonomi	X		
Tillväxt	X		
Annat perspektiv:	X		

Komplettera beslutsunderlaget

Ingen inverkan/kan ej bedömas	Beslutsunderlaget behöver inte kompletteras.
Positiv inverkan	Beskriv kort hur beslutet inverkar positivt.
Negativ inverkan	Beskriv kort hur beslutet inverkar negativt och om det finns förslag på åtgärder eller alternativa beslut.

Tjänsteskrivelse

2025-04-29

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00396

Återkoppling åtgärder Revisionsrapport "Granskning av strategisk användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen"

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att lämna återkoppling enligt nedan.

att anse ärendet justerat.

Ärendebeskrivning

De förtroendevalda revisorerna i Umeå kommun gav EY i uppdrag att genomföra en granskning av den strategiska användningen av välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024. I samband med att rapporten skickades på remiss för yttrande, begärdes en återkoppling kring vilka åtgärder som vidtagits utifrån de lämnade rekommendationerna.

Återkoppling

I revisionsrapporten framkom att även om samarbetet mellan Tekniska nämndens och Äldrenämndens förvaltningar är bra finns rekommendationer att se hur vi ännu mer kan stärka samordning och samsyn för att nyttja resurser och kompetenser på bästa sätt för äldreomsorgens IT- och digitaliseringsbehov.

Under mars månad startade Äldreomsorgen, DoIT och Stöd och omsorg ett gemensamt uppdrag att se över socialtjänstens samverkansobjekt som förvaltar verksamheternas IT-stöd. Uppdraget syftar till att utreda hur vi ska samarbeta för att leverera IT- och digitalisering för att som bäst gynna kommunmedborgaren som har behov av äldreomsorg, stöd och omsorg.

Uppdraget omfattar att:

- Definiera samverkansobjekt i enlighet med gällande metodstöd
- Föreslå tydliga mätbara nyckeltal och mål
- Definiera de arbetssätt som är mest ändamålsenliga och proaktiva för att maximera nytta utifrån uppdrag, mål och kommunnyttan
- Ta fram konsekvensanalys med förslag på eventuella åtgärder

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2025/00396

- Föreslå roller, ansvar och mandat
- Föreslå styrgrupp

Beslutsunderlag

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut anses inte tillämpbar i ärendet.

Beredningsansvariga

Mattias Wallmark

Beslutet ska skickas till

kommunrevisionen@umea.se senast 23 maj

Tjänsteskrivelse

2025-04-29

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00031

Aktuellt från förvaltningen maj

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att med utgångspunkt från föredragningen ge förvaltningen i uppdrag att

.....

att konstatera att inga tilläggsuppdrag läggs med utgångspunkt i föredragningen

Ärendebeskrivning

Förvaltningschefen föredrar aktuellt arbete vid förvaltningen.

Beslutet ska skickas till

Tjänsteskrivelse

2025-05-04

Tekniska nämnden

Diariennr: TN-2025/00032

Kurser och konferenser maj

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att till protokollet notera att ledamöter och ersättare tagit del av information om kurser och konferenser.

Ärendebeskrivning

Kurser och konferenser inom tekniska nämndens verksamhetsområden presenteras.

Beslutsunderlag

Inga kurser har inkommit.

Tjänsteskrivelse

2025-04-24

Tekniska nämnden

Diarienumr: TN-2024/00868

Delegationsbeslut och anmälningssärenden maj

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar

att godkänna redovisning av delegationsbeslut och anmälningssärenden.

Ärendebeskrivning

Redovisning av ärenden beslutade med stöd av tekniska nämndens fastställda delegationsordning samt anmälningssärenden.

Beslutsunderlag

Delegationsbeslut gatu- och parkärenden, april 2025

- Upplåtelse offentlig plats – tillstånd, lokala trafikföreskrifter, tillstånd/dispenser, övrigt, avgivna remissvar samt yttranden. Bilaga.

Delegationsbeslut fordonsvrak

- Lagen om flyttning av vissa fordon, april 2025. Bilaga.

Delegationsbeslut särskild kollektivtrafik/färdtjänst

1. Kommunal färdtjänst, april 2025. Bilaga
2. Riksfärdtjänst, april 2025. Bilaga
3. Parkeringstillstånd, april 2025. Bilaga.

Delegationsbeslut skador

- Anmälda skadeärenden samt beslut. Bilaga.

Delegationsbeslut fastighetsärenden

- Extern förhyrning av lokaler, beslut om antagande av konsulter, entreprenörer och leverantörer för underhålls- och investeringsobjekt inom Fastighetstekniks verksamhetsområde och igångsättningstillstånd, rivning av bebyggda fastigheter, april 2025. Bilaga.

Anmälningssärenden

- KS Protokollsutdrag235. Bilaga.

Tjänsteskrivelse

Dnr: TN-2024/00868

KS-2025_00303-3 Anvisning för beredning av taxor och avgifter
2385069_3_01. Bilaga.

- KF Protokollsutdrag237 ÅR2024.Bilaga.
- KF Protokollsutdrag242 Civil beredskap. Bilaga.
Bilaga 1- Inriktning för förmågehöjning civil beredskap (1). Bilaga.
Bilaga 2 - Fördelning av ansvar och medel för angivna områden (1).
Bilaga.
Bilaga 3 - Samhällsviktig verksamhet i Umeå kommun (1). Bilaga.
- ~ KS-2025_00276-4 Protokollsutdrag 2394063_1_1. Bilaga.
Bilaga 1. Sammanställning prövning av styrdokument våren 2025.
Bilaga.
Bilaga 2. Bakgrundsanalyser och underlag styrdokument. Bilaga.
- KF Protokollsutdrag253 Motion 5-2024. Bilaga.
- KF Protokollsutdrag254 Motion 14-2024. Bilaga.

Beredningsansvariga

Ulla Nilsson, Tommy Johansson, Martin Nylander, Anna Bugaeva, Frida
Herbeck, Åsa Larsson och Annika Kjellsson Lind

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-04-15

§ 64

Diariennr: KS-2025/00303

Anvisning för hantering av taxor/avgifter

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa förslag till anvisning för taxor och avgifter i enlighet med förslag.

Ärendebeskrivning

Taxor/avgifter är en väsentlig intäktskälla för kommunen. 2024 uppgick kommunkoncernens samlade intäkter från taxor/avgifter till 921 mnkr.

Under vintern 2024 har en översyn av kommunen hantering av taxor/avgifter genomförts. Inom ram för denna översyn har dels omvärldsanalys av hur andra jämförbara kommuner hanterar taxor/avgifter genomförts, dels har det genomförts en nulägesanalys för att påvisa ev behov av förändrad hantering i Umeå kommun.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Uppsala, Linköping, Västerås, Örebro, Helsingborg, Lund och Göteborg. Omvärldsanalysen har skett genom dokumentgranskning av riktlinjer/anvisningar som respektive kommun tillgängliggjort via hemsida/liknande samt via genomgång av underlag till resp kommuns planeringsprocess. I ett par fall har fördjupad kontakt tagits med specifika kommuner för att få mer information om hur de arbetar med taxor/avgifter. Genomförd omvärldsanalys visar att Uppsala och Göteborg har en genomarbetad ordning för hur taxor/avgifter ska hanteras och har även integrerat berednings- och beslutsprocess för revidering av taxor/avgifter i ordinarie budget- och planeringsprocess.

Genomförd nulägesanalys visar på följande brister i Umeå kommuns nuvarande hantering:

1. **Otydlig konstruktion av enskilda taxor**

För vissa beslutade taxor saknas taxekonstruktion som separat handling och hela konstruktionen återfinns i tjänsteskrivelse. Detta gör det onödigt svårt för invånare/näringsidkare att ta del av och förstå hur taxan är uppbyggd och vad de betalar för.

2. **Otydliga krav på beslutsunderlag**

Det finns idag inga fastställda krav på vad ett beslutsunderlag i taxeärenden ska innehålla. Avsaknad av väsentlig information/väsentliga bedömningar har i närtid medfört onödiga omtag då beslutsunderlag visat sig vara ofullständiga.

3. **Otydlig beredningsprocess**

Idag hanteras taxebeslut som enskilda ärenden utan kommungemensamma krav på specifika tidpunkter för fastställande av taxa i kommunfullmäktige (eller nämnd). Detta medför att beslut om taxor ibland fattas tätt inpå att ny taxa börjar gälla. Av respekt för kommuninvånare, näringsidkare etc bör beslut om nya taxor/justering av befintlig taxa tas i god tid före den nya taxan börjar gälla. Det är även viktigt med god framförhållning då förändrade taxor/avgifter kan vara viktiga att känna till i kommunens planeringsprocess (eg inför beslut om resurstilldelning till nämnd).

4. **Otydligheter om Indexering**

Principerna för indexering är idag inte alltid tydliga i kommunfullmäktiges taxebeslut. Många taxor, men inte alla, indexeras årligen utan att nytt beslut fattas i kommunfullmäktige. Taxekonstruktionen bör innehålla beskrivning av hur indexreglering ska ske och vilket mandat nämnden har rörande indexjusteringar. Val av index och krav på årlig indexering bör tydliggöras.

Genomförd omvärlds- och nulägesanalys har presenterats för Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (§109 25 mars 2025). Som en direkt följd av genomförd omvärlds- och nulägesanalys har förslag till anvisning för taxe- och avgiftshantering upparbetats.

Syftet med anvisningen är att tydliggöra hantering av taxor och avgifter inom Umeå kommun, både den hantering som sker i direkt anslutning till Umeå kommuns planeringsprocess samt hantering av taxor och avgifter vid avsteg från ordinarie process. Syftet är också att tydliggöra

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-04-15

beslutsprocessen för taxor/avgifter samt hur beslutsunderlag och taxekonstruktion ska utformas.

Nämnder/bolag bör tillämpa anvisningen vid kommande revideringar av befintliga taxor/avgifter samt vid beredning av förslag till nya taxor/avgifter. From 2026-01-01 ska anvisningen tillämpas fullt ut vid beredning/revidering av taxor/avgifter.

Beslutsunderlag

Anvisning för beredning av taxor och avgifter

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslut och anvisning ska skickas till

Samtliga nämnder

UKF för vidarebefordran till samtliga bolag

Anvisning

Anvisning för beredning av taxor och avgifter

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Diarienummer:
KS-2025/00303

Datum och paragraf för beslutet:
XXX

Dokumenttyp:
Anvisning

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig:
SLK Ekonomi och styrning

Innehåll

Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Omfattning och avgränsning	3
Taxekonstruktion & indexering	5
Beslutsprocess för taxor och avgifter	6
Beslutsunderlag taxor och avgifter	7
Publicering och tillgängliggörande av taxor och avgifter	7
Relaterade styrdokument	7

Inledning

Bakgrund

Umeå kommun har när denna anvisning upprättas ett 20-tal taxor som innehåller ca 115 avgifter. Taxor/avgifter är en väsentlig intäktskälla för kommunen. 2024 uppgick kommunkoncernens samlade intäkter från taxor/avgifter till 921 mnkr.

Syfte

Syftet med anvisningen är att tydliggöra hantering av taxor och avgifter inom Umeå kommun, både den hantering som sker i direkt anslutning till Umeå kommuns planeringsprocess samt hantering av taxor och avgifter vid avsteg från ordinarie process.

Syftet är också att tydliggöra beslutsprocessen för taxor/avgifter samt hur beslutsunderlag och taxekonstruktion ska utformas.

Lagar och andra krav

Enligt Kommunallagen (KL) 2 kap. 5 § får kommunen ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som den tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Enligt kommunallagen ska Kommunfullmäktige ta ställning till frågor av principiell karaktär. I förarbetena till kommunallagen anges att kommunfullmäktige har exklusiv beslutsrätt att fastställa avgiftsuttag och /eller grund för avgiftssättning. I klartext innebär det att nya taxor/avgifter eller väsentliga förändringar av befintliga taxor/avgifter alltid ska fastställas av kommunfullmäktige.

I samband med att rätten till att ta ut avgifter lagfästes i Kommunallagen uttrycktes att kommunfullmäktige i viss mån kan delegera rätten att besluta om avgifter till nämnd. Detta gäller främst avgifter som saknar egentlig kommunalekonomisk betydelse och inte är av principiell karaktär.

Omfattning och avgränsning

Denna anvisning gäller för nämnder och kommunala bolag.

Giltighetstid

Anvisningen gäller tills vidare

Begrepp och definitioner

Taxor och avgifter

Taxor definieras som en uppsättning av fastställda avgifter.

Dessa avgifter rör ofta kostnaden för brukaren/kunden för att få tillgång till en viss tjänst eller verksamhet som kommunen är ålagd att erbjuda eller bedriva.

Exempelvis gäller detta Bygglövsstaxa, Renhållningstaxa och diverse tillstånds- och tillsynsavgifter. Taxor och avgifter är ofta kopplade till en speciallagstiftning eller myndighetsutövning, men kan även gälla tjänster och varor som har inslag av en tydlig subventionering (exempelvis entréavgift till kommunala museer) eller där avgiftsuttag och nivå ur likabehandlingsperspektiv behöver ske på kommunövergripande nivå.

Taxor och avgifter ska därför som huvudprincip alltid beslutas av kommunfullmäktige om inte annat anges i lagstiftning, reglemente eller följer av enskild taxekonstruktion/taxebeslut.

Priser

Priser definieras som den ersättning som tas ut för varor eller mindre/enklare tjänster inom ramen för verksamhet som vänder sig till allmänhet/brukare/kund i mer generella termer.

Exempelvis kan det för nämnds räkning handla om försäljning inom caféverksamhet och försäljning/uthyrning av tillbehör eller enklare utrustning. För kommunala bolag som tillgodoser kommunala åtaganden framgår förutsättningar för prissättning ofta i speciallagstiftning.

För att definieras som pris bör prissättningen inte vara subventionerad utan baseras på kommunens självkostnad och eventuell marknadsmässig prissättning om en sådan finns.

Prissättning kan därför hanteras inom den enskilda nämndens/bolagets ansvarsområde där den politiska dimensionen snarare rör frågan om verksamheten ingår i den kommunala kompetensen och ligger inom respektive nämnds/bolags grunduppdrag eller ändamål.

Taxekonstruktion & indexering

Taxekonstruktion

Med taxekonstruktion avses en beskrivning av enskild taxa, vad som ingår i taxan, hur taxan beräknas och vilken laglig grund taxan vilar på.

Alla taxekonstruktioner ska finnas beskrivna i en separat taxehandling för att öka tydligheten mot medborgarna. Taxekonstruktionen är även ett väsentligt beslutsunderlag inför kommunfullmäktiges beslut om att införa nya taxor eller genomföra förändringar i befintliga taxor.

Taxekonstruktionen ska innehålla:

- Beskrivning av taxan
 - Vad taxan avser
 - Vad som ingår i taxan (vilka avgifter som tas ut för vad)
 - Beskrivning av beräkningsgrunder och beräkningsmodeller
 - Eventuell indexreglering – val av index, hur indexreglering och avrundning sker.
- Beskrivning av relaterad lagstiftning
 - Beskrivning av lagstiftning, ev principer och allmänna bestämmelser som ligger till grund för den specifika taxan
- Beskrivning av ansvarsförhållanden och formalia
 - Beslutshandling rörande den specifika taxan
 - Nämndens/bolagets mandat i beslutsfattandet
 - Hur taxa och avgifter tas ut
 - Ev sanktionsmöjligheter
 - Överklagan och överprövning

Hantering av indexering och avrundning

Med index avses i detta sammanhang ett jämförelsetal som beskriver hur värdet på en vara eller tjänst förändras över tid. Med indexreglering avses att taxa/avgift höjs eller sänks i enlighet med angivet index.

Ett stort antal av Umeå kommuns taxor är indexreglerade, dvs de avgifter som ingår i taxan räknas upp i enlighet med givna index. Val av index för indexreglering ska baseras på branschstandard och/eller ha en logisk koppling till de kostnadsposter som ligger till grund för avgiftsuttaget.

I de fall indexreglering nyttjas är huvudprincipen att indexreglering ska ske årligen för att inte urholka taxan över tid, om det vid årlig indexreglering visar sig att taxehöjning blir så liten att den ej är motiverad kan nämnd/bolag besluta att avvakta att fastställa eller föreslå höjning tills höjningen bedöms tillräckligt substantiell för att motivera avgiftshöjning¹.

Nämnden ansvarar för att hålla kommunfullmäktige informerad vid förändringar som har betydelse för valt index och vid behov föreslå annan typ av index eller indexreglering.

¹ Om en taxa exempelvis är 100 kr och valt index stiger med 2,8% kan det vara motiverat att ej höja taxan till 102,80 kr enligt beslutad indexering och istället avvakta kommande års indexpåverkan och med hjälp av avrundning hamna på en för kunden/brukaren mer rimlig summa (105 kr).

Beslutsprocess för taxor och avgifter

Beslutsprocess för ny taxa eller förändring av befintlig taxekonstruktion

Nya taxor och avgifter med taxekonstruktion samt förändring av befintlig taxekonstruktion beslutas alltid av kommunfullmäktige. Förslag till ny taxa/taxekonstruktion eller förändring av befintlig taxekonstruktion ska lämnas från nämnd/bolag till kommunstyrelsen senast den **29:e april** året innan taxan föreslås börja gälla. Stadsledningskontoret bereder ärendet vidare till kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Ny eller förändring av taxe- och avgiftskonstruktion beslutas samtidigt som kommunfullmäktige fastställer Planeringsdirektiv och budget för nästkommande verksamhetsår (juni). Avsteg från denna ordning tillåts endast om det föreligger särskilda skäl.

Ikraftträdande av ny eller förändrad taxekonstruktion förläggs till kommande årsskifte (1/1) om det ej föreligger särskilda skäl.

Särskilda skäl kan vara uppdrag från kommunfullmäktige, förändrad lagstiftning eller andra myndighetskrav.

Beslutsprocess för förändring av befintlig taxa/avgift genom indexering

Om nämnd/bolag har mandat och ansvar för att genomföra och verkställa indexreglering i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige ska nämnd/bolag fastställa och kommunicera ev indexuppräknings senast i juni månad. Avsteg från denna ordning tillåts endast om det föreligger särskilda skäl.

Ikraftträdande för förändring av befintlig taxa förläggs till kommande årsskifte (1/1) om det ej föreligger särskilda skäl.

Särskilda skäl kan vara uppdrag från kommunfullmäktige, förändrad lagstiftning eller andra myndighetskrav.

Om kommunfullmäktige ej fördelat mandat till nämnd/bolag att genomföra och verkställa indexuppräkning ska förslag till ev indexuppräkning lämnas från nämnd/bolag till kommunstyrelsen senast **29:e april** året innan taxan föreslås börja gälla. Stadsledningskontoret bereder ärendet vidare till kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Hantering av taxor och avgifter i relation till kommunens planeringsprocess

Nämnd/bolag ska i anslutning till yttrande över planeringsdirektiv för kommande verksamhetsår lämna upplysning om nämnden/bolaget ser behov av att revidera taxa/avgift inför kommande verksamhetsår.

Beslut i nämnd/bolag om ny eller föreslagen förändring av taxa ska därefter inkomma senast 29:e april för att möjliggöra för kommunstyrelsen att hantera taxeärenden parallellt med beredning och hantering av förslag till planeringsdirektiv och budget. Kommunfullmäktige fattar beslut om ny eller förändrad taxa i anslutning till att planeringsdirektiv och budget för nästkommande år fastställs.

Beslutsunderlag taxor och avgifter

När nämnd eller bolag föreslår ny taxa eller förändring av befintlig taxekonstruktion ska följande framgå av tjänsteskrivelse eller bilagt beslutsunderlag.

Bakgrund

Väsentlig information om bakgrund till förslag om ny taxa eller förändring av befintlig taxekonstruktion

Orsak till förslag om att införa ny eller förändra befintlig taxa (t ex förändrade politiska mål/inriktningar, förändrad lagstiftning eller förändrade förutsättningar i övrigt).

Konsekvenser/effekter ur ett brukare/kundperspektiv

Beskrivning av och bedömning av förslagets effekter/konsekvenser för brukare/kunder.

Konsekvenser/effekter ur ett verksamhetsperspektiv

Beskrivning av och bedömning av förslagets effekter/konsekvenser för:

- den verksamhet som avgiften avser.
- andra kommunala verksamheter
- andra myndigheter/aktörer

Konsekvenser/effekter ur ett ekonomiskt perspektiv

Bedömning av ekonomiska konsekvenser/effekter för:

- brukare/kunder
- den egna verksamheten
- andra kommunala verksamheter

Taxekonstruktion i enlighet med beskrivning i tidigare avsnitt ska biläggas ärendet

Publicering och tillgängliggörande av taxor och avgifter

Den enskilda medborgaren ska på ett enkelt sätt kunna ta reda på vilka taxor och avgiftsnivåer som den kan beröras av. Därför är det viktigt att nämnd/bolag publicerar och tillgängliggör sina taxor och avgifter så att de är lätta att nå och förstå. Nämnd/bolag bör publicera taxekonstruktion i anslutning till information om respektive taxa/avgift.

Stadsledningskontoret ansvarar för att beslutade taxor och avgifter tillgängliggörs i samlad form på umea.se. Detta förutsätter dock att nämnd/bolag meddelar stadsledningskontorets kommunikationsavdelning var nämndens/bolagets taxor/avgifter återfinns.

Relaterade styrdokument

Riktlinje för God ekonomisk hushållning

Riktlinje för Ägarstyrning

Riktlinje för planeringsprocess

Delegationsbeslut

Umeå kommun 2025-04-16

Diariennr: TN-2025/00352

Tony Rosendal

research@nextlevelmedia.se

Beslutsfattare: Tekniska nämnden i Umeå genom Teknisk direktör, Teknik- och Fastighetsförvaltningen Karin Isaksson

Med stöd av fastställd delegationsordning för tekniska nämnden avseende administrativa ärenden (gäller from 2022-04-28, version 1:1, p 48) meddelas följande beslut:

Ärende: Den 8 april 2025 har Tony Rosendal begärt per mejl hos Umeå kommun Tekniska nämnden samtliga rapporter från kvalitetskontroller av städning (städkontroller) på kommunens skolor och förskoleverksamheter som utförts av kommunens kvalitetskontrollanter eller på kommunens uppdrag under perioden 231001- 240331.

Tony Rosendal har underrättats den 10 och 14 april 2025 om att Tekniska nämnden inte har upprättade handlingar för efterfrågade rapporter.

Tony Rosendal godtog inte den motiveringen och har mejlat in en begäran om att få ett skriftligt avslagsbeslut med besvärshänvisning.

Umeå kommun

Postadress: 90184 Umeå

Besöksadress: Skolgatan 31A

Telefon: 090-161000 (växel)

Webbplats: www.umea.se/kommun

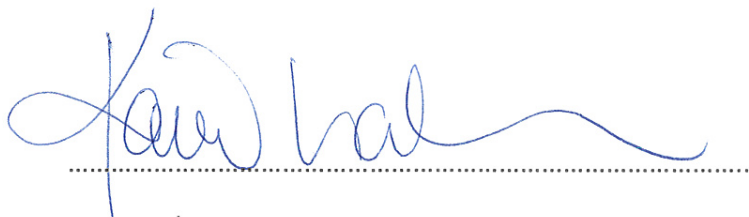
Skälen för tekniska nämndens bedömning:

En handling är enligt 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen, TF, allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 9 eller 10 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet. Av 2 kap. 6 § andra stycket TF följer bl.a. att en sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad behandling anses förvarad hos myndigheten endast om myndigheten kan göra sammanställningen tillgänglig med rutinbetonade åtgärder.

Eftersom de efterfrågade rapporterna inte kan göras tillgängliga med rutinbetonade åtgärder är de inte att anse som förvarad hos tekniska nämnden. Rapporterna utgör därmed inte en allmän handling.

Beslut: Tekniska nämnden i Umeå beslutar:

- **att** avslå Tony Rosendals begäran om att ta del av allmän handling med anledning av **att** denna handling inte förvaras hos Tekniska nämnden.

Karin Isaksson

Teknisk direktör Teknik- och fastighetsförvaltningen

Sändlista: Tekniska nämnden, Tony Rosendal

Bilagor: Information om överklagande

Information om överklagande

Tekniska nämndens beslut om att inte lämna ut allmän handling kan överklagas i Kammarrätten i Sundsvall.

Överklagandet skickas till:

Umeå kommun

Tekniska nämnden

901 84 UMEÅ

inom tre veckor från det att ni fått ta del av beslutet. Överklagande som kommer senare än tre veckor kan inte prövas.

I skrivelsen ska ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som ni begär. Ni bör också ange varför ni anser att beslutet ska ändras.

Tekniska nämnden kan ompröva sitt beslut efter att er skrivelse kommit in, men om så inte sker, sänds er skrivelse vidare till Kammarrätten.

Ärendenr.	Ärendetitel	Kommentar
TN-2025/00360	Norra Ersmarksgatan 36,	20250428 Avslag
TN-2025/00377	Måttgränd 95B	20250428 Avslag
TN-2025/00323	Holmsundsvägen	20250409 Avslag

TN-2025/00369	Oxbärsvägen1,	20250528 Godkänd
TN-2025/00381	Ö Kyrkogatan 12,	20250429 Godkänd
TN-2025/00388	Månskensvägen 33,	20250429 Godkänd
TN-2025/00375	Ringvägen 74,	20250429 Godkänd
TN-2025/00358	Folkparksvägen 15,	20250429 Godkänd
TN-2025/00376	Sandåkersgatan 10,	20250429 Godkänd
TN-2025/00373	Andersersvägen 2A,	20250428 Godkänd
TN-2025/00357	Klaravägen 21,	20250424 Godkänd
TN-2025/00348	Smärgelgatan 14,	20250424 Godkänd
TN-2025/00335	Aprilvägen 1,	20250417 Godkänd
TN-2025/00306	Honungsvägen 2,	20250409 Godkänd

Observationstyp	Adress	Datum	Flyttningsgrund	Marktyp	Diarienummer
FORDONSVRAK	Kummelvägen 16	2025-04-11	Ett fordonsvrak (2 § 1 st 7.)	Gatumark	UK241213-081418316
FORDONSVRAK	Kabelvägen 14D	2025-04-28	Ett fordonsvrak (2 § 1 st 7.)	Gatumark	UK250428-131253784

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:		Beslut på delegation under perioden 2025-04-01—2025-04-30			
Ärendetyp		Diarienummer	Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	
Markupplåtelse			Se nedan		
Beskrivning av ärendet					
Ärende	Sökande	Avser	Plats	Period	Beslutsdatum
				2025-07-18 – 2025-07-19 2025-07-21 – 2025-07-21 2025-07-07 – 2025-07-12 2025-07-01 – 2025-07-05 2025-07-14 – 2025-07-17 2025-07-23 – 2025-07-23 2025-07-25 – 2025-07-26 2025-07-28 – 2025-07-29 2025-07-30 – 2025-07-31	
MU_20250407_8742	Umelaser AB	Taxor och avgifter: Torghandel	Kungsgatan 53, Renmarkstorget 7		2025-04-07
MU_20250328_8688	Homerun Festivals Sweden AB	Taxor och avgifter: Evenemang	Signalvägen 3, Festival Camping, Dragongatan 2, Signalvägen 3	2025-05-28 – 2025-06-01	2025-04-30
			Rådhusorget, Bahnhof vill ha ett tält på 3X3 meter för att visa upp varumärket och dela ut merch på rådhusorget, Kungsgatan 59, 61, 63, Rådhusplanaden 1-2, Rådhusorget 1, 5, Östra Rådhusgatan 8		
MU_20250414_8796	Bahnhof AB	Taxor och avgifter: Evenemang		2025-05-29 – 2025-05-30	2025-04-30
			Kungsgatan 61, 63, Rådhusplanaden 1-2, Rådhusorget 1, 5, Östra Rådhusgatan 8	2025-05-13 – 2025-05-13 2025-06-17 – 2025-06-17	2025-04-29
MU_20250424_8845	Umelaser AB	Taxor och avgifter: Torghandel	Renmarkstorget 12	2025-07-22 – 2025-07-22 2025-07-24 – 2025-07-24	2025-04-24
MU_20241127_8289	Queerförvaltningen	Markupplåtelse	Renmarkstorget 7, 9, 11,	2025-09-27 – 2025-09-27	2025-04-25

				Rådhusplanaden 6, 8, Skolgatan 58, Storgatan 49, 51, 63, 65, 67, Västra Norrlandsgatan 29, Östra Kyrkogatan 14		
MU_20250407_8734	Visit Umeå	Taxor och avgifter: Evenemang	Döbelns park, sommar-teater, Storgatan 63, 65, 67	2025-06-30 – 2025-07-02	2025-04-10	
MU_20250409_8756	PRO Västerbotten	Markupplåtelse	Döbelns park, PRO Västerbotten, Storgatan 65, 67	2025-09-16 – 2025-09-16	2025-04-25	
MU_20250424_8835	Nya Konditoriet Umeå KB	Taxor och avgifter: Uteserveringar	Kungsgatan 57, uteservering NK, Kungsgatan 57	2025-05-26 – 2025-09-14	2025-04-24	
				2025-06-02 – 2025-06-07 2025-06-09 – 2025-06-13 2025-06-16 – 2025-06-21 2025-06-23 – 2025-06-28 2025-06-30 – 2025-06-30		
MU_20250407_8740	Umelaser AB	Taxor och avgifter: Torghandel	Kungsgatan 53, Renmarkstorget 7	2025-06-30 – 2025-06-30	2025-04-07	
MU_20250319_8640	Umeå kommnn	Markupplåtelse	Rådhus-torget, sommarmöblering, Rådhus-torget 1, 5	2025-06-16 – 2025-08-29	2025-04-23	
MU_20250423_8825	Anneli Mattsson Millemonster	Taxor och avgifter: Torghandel	Rådhus-torget 5	2025-05-10 – 2025-05-10	2025-04-23	
MU_20250414_8795	Gamla Bibliotekscaféet AB	Taxor och avgifter: Uteserveringar	Rådhusplanaden 6A, uteservering Gamla Bibliotekscaféet, Rådhusplanaden 6	2025-05-19 – 2025-09-08	2025-04-15	
MU_20250402_8717	Privatperson	Markupplåtelse	Rådhus-torget, demonstration för Gaza, Kungsgatan 59, Rådhusplanaden 1, Skolgatan 62, 64, Storgatan 49, 51, Vasagatan 11	2025-05-24 – 2025-05-24 2025-09-13 – 2025-09-13	2025-04-15	
MU_20250414_8793	Arbetspartiet	Markupplåtelse	Rådhus-torget, torgmöte Arbetspartiet, Kungsgatan 59, Rådhusplanaden 1	2025-05-10 – 2025-05-10 2025-06-14 – 2025-06-14 2025-06-28 – 2025-06-28	2025-04-15	
MU_20250403_8722	Köksbaren	Taxor och avgifter:	Rådhusplanaden 17B, uteservering	2025-05-19 – 2025-06-30	2025-04-14	

	Uteserveringar	Köksbaren, Rådhusplanaden 19	2025-07-28 – 2025-08-24 2026-05-18 – 2026-06-30 2026-07-27 – 2026-08-23	
MU_20250414_8800	Jafaris Group	Taxor och avgifter: Torghandel	Kungsgatan 61, 63, Rådhusplanaden 1-2, Rådhusorget 1, 5, Östra Rådhusgatan 8	2025-05-20 – 2025-05-20 2025-04-14
MU_20250407_8736	Sensus Norrland	Markupplåtelse	Rådhusorget, Rättighetscentrum, demonstration, Kungsgatan 59, Rådhusplanaden 1, Rådhusorget 1	2025-05-09 – 2025-05-09 2025-04-08
MU_20250313_8613	tapas i umeå ab	Taxor och avgifter: Uteserveringar	Storgatan 44, uteservering Tapas, Storgatan 44	2025-05-12 – 2025-09-03 2025-04-03
MU_20241203_8320	Nöjet Konsert AB	Taxor och avgifter: Evenemang	Västra Strandgatan 9	2025-07-31 – 2025-08-02 2025-04-01

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:		Beslut på delegation under perioden 2025-04-01—2025-04-30			
Ärendetyp		Diarienummer	Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	
Lokala trafikföreskrifter			Se nedan		
Beskrivning av ärendet					
Ärende	Sökande	Avser	Plats	Period	Beslutsdatum
TF_20250428_8862		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8861		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8860		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8859		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8858		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8857		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8856		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8855		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8854		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8853		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8852		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250428_8851		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-04 –	2025-04-28
TF_20250424_8840		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-05-16 –	2025-04-28
TF_20250424_8841		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-05-16 –	2025-04-28
TF_20250424_8842		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-05-16 –	2025-04-28
TF_20250424_8834		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-05-16 – 2025-05-19	2025-04-28
TF_20250424_8838		tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-05-16 –	2025-04-28

TF_20250424_8839	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-05-16 –	2025-04-28
TF_20250403_8720	förbud mot trafik med motorfordon på	Signalvägen	2025-06-12 – 2025-06-12	2025-04-24
TF_20250414_8798	väjningsplikt på	Strombergs Väg	2025-04-22 – 2025-04-26	2025-04-15
TF_20250319_8639	parkerings på	Morkullevägen	2025-05-26 – 2025-06-01	2025-04-03
TF_20250124_8446	datumparkerings på	Holmsund	2025-06-02 –	2025-04-11
TF_20250212_8507	förbud att parkera på	Kassjöbergsvägen	2025-06-02 –	2025-04-11
TF_20250411_8788	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8779	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8780	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8781	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8782	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8783	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8784	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8785	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8786	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250411_8787	tillfälligt vilande av	Skeppsbron	2025-07-31 –	2025-04-11
TF_20250312_8603	förbud mot trafik med motorfordon på	Signalvägen, Hantverkaregatan, Smedsgatan, Larmgatan, Ryttargatan	2025-05-30 – 2025-06-01	2025-04-03

DELEGATIONSBESLUT 2025-04-01--2025-04-30

UPPLÅTELSE AV OFFENTLIG PLATS

Yttrande enligt allmänna lokala ordningsföreskrifter §2, upplåta offentlig plats för hithörande ändamål och torghandel
Se ISY-Case MU

Meddela lokala trafikföreskrifter för Umeå kommun enligt TrF 10, kap 1, 3 och 14 §§ och TrF 3 kap 17 §

Beslut i ärende TN2025-00101 om tätbebyggt område längs väg AC 552 i Yttersjö, Umeå kommun, avslag	TN-2025/00101
--	---------------

Meddela undantag från lokala trafikföreskrifter för Umeå kommun enligt TrF 13 kap 3, 4 och 5 §§

Se ISY-Case LTF

Tillstånd framföra fordon på Gc-väg, GoP	TN-2025/00303
Tillstånd för att köra på våra gator och torg , GoP	TN-2025/00391
Transportdispens, komplettering, intyg om färdväg, avslag framföra dumper i Holmsunds hamn	TN-2025/00384
Tillståndsbeslut transport av avfall - dnr 3056-2025, Länsstyrelsens beslut, schaktning i fornlämning i Brännland	TN-2025/00009

Angivna remissvar och yttranden

Ångslyckan 17 Remissyttrande BN-2019-00758	TN-2025/00014
Remissyttrande Glimmern 2 m.fl. BN-2018/01847	TN-2025/00014
Remissyttrande Vindfället 9 mfl BN-2020_01401 Granskning	TN-2025/00014
Yttrande, hastighetsbegränsning Stöcksjö	TN-2025/00277
Yttrande i ärende 3452-2025 om uppvisning på väg, Wheels	TN-2025/00398
Yttrande om tung och bred transport TRV2025/34831, Piteå-Torsås ToR	TN-2025/00330
Yttrande om tung, bred och lång transport TRV2025/37330, Umeå Östersund	TN-2025/00355

Tillståndsenheten - Sammanställning delegationslista april 2025

Antal tagna beslut om färdtjänst, parkeringstillstånd och riksferdtjänst

Totalt antal beslut i april:

176

Beslutsdatum	Ärendetyp	Ärende ID	Beslutstyp	Result ID	Utfall
2025-04-01	Färdtjänst	455786	Färdtjänst	387736	Bifall
2025-04-01	Färdtjänst	454605	Färdtjänst	387533	Avslag
2025-04-01	Färdtjänst	454643	Färdtjänst	387569	Bifall
2025-04-01	Färdtjänst	455769	Färdtjänst	387718	Bifall
2025-04-01	Färdtjänst	455673	Färdtjänst	387607	Bifall
2025-04-02	Färdtjänst	455763	Färdtjänst	387710	Bifall
2025-04-02	Färdtjänst	455776	Färdtjänst	387724	Bifall
2025-04-02	Färdtjänst	455778	Färdtjänst	387734	Bifall
2025-04-02	Färdtjänst	455798	Färdtjänst	387747	Bifall
2025-04-02	Färdtjänst	454573	Färdtjänst	387491	Bifall
2025-04-02	Färdtjänst	455710	Färdtjänst	387646	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	454665	Färdtjänst sommar	387649	Avslag
2025-04-03	Färdtjänst	455768	Färdtjänst	387721	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	454630	Färdtjänst ledsagare	387651	Avslag
2025-04-03	Färdtjänst	455739	Färdtjänst	387685	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	455806	Färdtjänst	387756	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	455803	Färdtjänst	387751	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	455802	Färdtjänst	387750	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	454666	Färdtjänst	387615	Bifall
2025-04-03	Färdtjänst	451812	Färdtjänst sär.förmån	387761	Bifall
2025-04-04	Färdtjänst	455807	Färdtjänst	387759	Bifall
2025-04-04	Färdtjänst	455775	Färdtjänst	387723	Bifall
2025-04-04	Färdtjänst	453842	Färdtjänst	386641	Avslag
2025-04-07	Färdtjänst	455779	Färdtjänst	387727	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	455800	Färdtjänst	387753	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	452420	Färdtjänst ledsagare	387780	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	455751	Färdtjänst	387695	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	455832	Färdtjänst	387781	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	455833	Färdtjänst	387782	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	455777	Färdtjänst	387725	Bifall
2025-04-07	Färdtjänst	455808	Färdtjänst	387757	Bifall
2025-04-08	Färdtjänst	455835	Färdtjänst	387784	Bifall
2025-04-08	Färdtjänst	454644	Färdtjänst	387573	Avslag
2025-04-08	Färdtjänst	455789	Färdtjänst	387740	Bifall
2025-04-08	Färdtjänst	455837	Färdtjänst	387788	Bifall
2025-04-08	Färdtjänst	455804	Färdtjänst	387754	Bifall
2025-04-08	Färdtjänst	453911	Färdtjänst	386719	Avslag
2025-04-08	Färdtjänst	455814	Färdtjänst	387764	Bifall
2025-04-08	Färdtjänst	454662	Färdtjänst	387592	Avslag
2025-04-08	Färdtjänst	454617	Färdtjänst	387542	Avslag
2025-04-09	Färdtjänst	455839	Färdtjänst	387793	Bifall
2025-04-09	Färdtjänst	455782	Färdtjänst sär.förmån	387795	Bifall
2025-04-09	Färdtjänst	455816	Färdtjänst	387767	Bifall
2025-04-09	Färdtjänst	455813	Färdtjänst	387762	Bifall
2025-04-09	Färdtjänst	455818	Färdtjänst	387768	Bifall
2025-04-09	Färdtjänst	455810	Färdtjänst	387760	Bifall
2025-04-10	Färdtjänst	455694	Färdtjänst	387671	Avslag
2025-04-10	Färdtjänst	455699	Färdtjänst sär.förmån	387687	Avslag
2025-04-10	Färdtjänst	455780	Färdtjänst	387729	Bifall
2025-04-10	Färdtjänst	455678	Färdtjänst	387617	Bifall
2025-04-10	Färdtjänst	455827	Färdtjänst	387777	Bifall
2025-04-11	Färdtjänst	455676	Färdtjänst sär.förmån	387803	Bifall
2025-04-11	Färdtjänst	454473	Färdtjänst	387374	Bifall
2025-04-11	Färdtjänst	455791	Färdtjänst	387741	Bifall

2025-04-14	Färdtjänst	455852	Färdtjänst	387805	Bifall
2025-04-14	Färdtjänst	454607	Färdtjänst	387702	Bifall
2025-04-14	Färdtjänst	455862	Färdtjänst	387814	Bifall
2025-04-14	Färdtjänst	455828	Färdtjänst	387778	Bifall
2025-04-14	Färdtjänst	455848	Färdtjänst	387804	Bifall
2025-04-15	Färdtjänst	454411	Färdtjänst sär.förmån	387824	Bifall
2025-04-15	Färdtjänst	451978	Färdtjänst sär.förmån	387828	Bifall
2025-04-15	Färdtjänst	455735	Färdtjänst	387676	Avslag
2025-04-15	Färdtjänst	455729	Färdtjänst	387686	Avslag
2025-04-15	Färdtjänst	455838	Färdtjänst	387790	Bifall
2025-04-15	Färdtjänst	454586	Färdtjänst	387501	Bifall
2025-04-15	Färdtjänst	455671	Färdtjänst	387604	Bifall
2025-04-15	Färdtjänst	455720	Färdtjänst	387661	Avslag
2025-04-16	Färdtjänst	455875	Färdtjänst	387825	Bifall
2025-04-16	Färdtjänst	453778	Färdtjänst	386551	Återtagen ansökan
2025-04-16	Färdtjänst	455849	Färdtjänst	387800	Bifall
2025-04-16	Färdtjänst	455858	Färdtjänst	387809	Bifall
2025-04-16	Färdtjänst	455867	Färdtjänst	387815	Bifall
2025-04-17	Färdtjänst	455677	Färdtjänst	387613	Bifall
2025-04-17	Färdtjänst	455878	Färdtjänst	387835	Bifall
2025-04-17	Färdtjänst	455825	Färdtjänst	387775	Bifall
2025-04-17	Färdtjänst	454643	Färdtjänst sär.förmån	387739	Avslag
2025-04-17	Färdtjänst	455817	Färdtjänst	387769	Bifall
2025-04-17	Färdtjänst	455829	Färdtjänst	387785	Bifall
2025-04-22	Färdtjänst	455891	Färdtjänst	387843	Bifall
2025-04-22	Färdtjänst	455704	Färdtjänst	387640	Avslag
2025-04-22	Färdtjänst	454652	Färdtjänst flerår vinter	387787	Bifall
2025-04-22	Färdtjänst	455863	Färdtjänst	387812	Bifall
2025-04-22	Färdtjänst	455844	Färdtjänst	387797	Bifall
2025-04-22	Färdtjänst	455905	Färdtjänst	387859	Bifall
2025-04-22	Färdtjänst	452578	Färdtjänst sommar	387860	Avslag
2025-04-23	Färdtjänst	455889	Färdtjänst	387839	Bifall
2025-04-23	Färdtjänst	455896	Färdtjänst	387847	Bifall
2025-04-23	Färdtjänst	455868	Färdtjänst	387819	Bifall
2025-04-23	Färdtjänst	455770	Färdtjänst	387719	Avslag
2025-04-23	Färdtjänst	455906	Färdtjänst	387861	Bifall
2025-04-23	Färdtjänst	454131	Färdtjänst ledsagare	387732	Avslag
2025-04-23	Färdtjänst	455772	Färdtjänst	387717	Bifall
2025-04-24	Färdtjänst	455732	Färdtjänst	387670	Bifall
2025-04-24	Färdtjänst	455888	Färdtjänst	387838	Återtagen ansökan
2025-04-24	Färdtjänst	447782	Färdtjänst sär.förmån	387879	Bifall
2025-04-24	Färdtjänst	454134	Färdtjänst	386978	Avslag
2025-04-24	Färdtjänst	455916	Färdtjänst	387870	Bifall
2025-04-24	Färdtjänst	455686	Färdtjänst	387623	Avslag
2025-04-25	Färdtjänst	455900	Färdtjänst	387854	Bifall
2025-04-25	Färdtjänst	455790	Färdtjänst	387752	Bifall
2025-04-25	Färdtjänst	455921	Färdtjänst	387882	Bifall
2025-04-25	Färdtjänst	455932	Färdtjänst	387889	Bifall
2025-04-25	Färdtjänst	455811	Färdtjänst	387763	Bifall
2025-04-25	Färdtjänst	455933	Färdtjänst	387890	Bifall
2025-04-25	Färdtjänst	455934	Färdtjänst	387891	Bifall
2025-04-28	Färdtjänst	455895	Färdtjänst	387845	Återtagen ansökan
2025-04-28	Färdtjänst	454521	Färdtjänst	387798	Bifall
2025-04-28	Färdtjänst	455917	Färdtjänst	387871	Bifall
2025-04-28	Färdtjänst	455920	Färdtjänst	387881	Bifall
2025-04-28	Färdtjänst	455890	Färdtjänst	387846	Bifall
2025-04-28	Färdtjänst	455949	Färdtjänst	387906	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455957	Färdtjänst	387912	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	447782	Färdtjänst sär.förmån	387913	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455908	Färdtjänst	387877	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455820	Färdtjänst	387770	Bifall

2025-04-29	Färdtjänst	455823	Färdtjänst	387772	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455898	Färdtjänst	387849	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455899	Färdtjänst	387850	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455939	Färdtjänst	387901	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455962	Färdtjänst	387917	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455821	Färdtjänst	387771	Avslag
2025-04-29	Färdtjänst	455954	Färdtjänst	387910	Bifall
2025-04-29	Färdtjänst	455796	Färdtjänst	387745	Bifall
2025-04-30	Färdtjänst	455919	Färdtjänst	387876	Bifall
2025-04-30	Färdtjänst	454084	Färdtjänst	386911	Avslag
2025-04-30	Färdtjänst	455941	Färdtjänst	387898	Bifall
2025-04-30	Färdtjänst	455894	Färdtjänst	387857	Bifall
2025-04-30	Färdtjänst	454532	Färdtjänst	387445	Bifall
2025-04-30	Färdtjänst	455674	Färdtjänst	387616	Bifall
2025-04-30	Färdtjänst	454568	Färdtjänst	387515	Bifall
2025-04-01	Parkeringstillstånd	454575	PRH Föra	387494	Avslag
2025-04-02	Parkeringstillstånd	454383	PRH Föra	387275	Bifall
2025-04-02	Parkeringstillstånd	455784	PRH Föra	387733	Bifall
2025-04-03	Parkeringstillstånd	454656	PRH Passagerare	387589	Avslag
2025-04-03	Parkeringstillstånd	455688	PRH Föra	387726	Bifall
2025-04-03	Parkeringstillstånd	455758	PRH Passagerare	387705	Bifall
2025-04-03	Parkeringstillstånd	454594	PRH Föra	387523	Avslag
2025-04-07	Parkeringstillstånd	454584	PRH Föra	387505	Bifall
2025-04-07	Parkeringstillstånd	455765	PRH Föra	387714	Bifall
2025-04-07	Parkeringstillstånd	454571	PRH Passagerare	387488	Bifall
2025-04-08	Parkeringstillstånd	454313	PRH Föra	387197	Bifall
2025-04-10	Parkeringstillstånd	455727	PRH Passagerare	387666	Bifall
2025-04-10	Parkeringstillstånd	455680	PRH Föra	387618	Bifall
2025-04-10	Parkeringstillstånd	454640	PRH Passagerare	387568	Avslag
2025-04-11	Parkeringstillstånd	455843	PRH Föra	387796	Bifall
2025-04-14	Parkeringstillstånd	455809	PRH Passagerare	387758	Bifall
2025-04-14	Parkeringstillstånd	455759	PRH Föra	387701	Bifall
2025-04-14	Parkeringstillstånd	455755	PRH Föra	387707	Bifall
2025-04-14	Parkeringstillstånd	455774	PRH Föra	387722	Bifall
2025-04-15	Parkeringstillstånd	455767	PRH Föra	387716	Bifall
2025-04-15	Parkeringstillstånd	455873	PRH Passagerare	387826	Bifall
2025-04-15	Parkeringstillstånd	455760	PRH Föra	387708	Bifall
2025-04-17	Parkeringstillstånd	455744	PRH Föra	387699	Avslag
2025-04-22	Parkeringstillstånd	455893	PRH Föra	387844	Bifall
2025-04-23	Parkeringstillstånd	455864	PRH Föra	387813	Bifall
2025-04-25	Parkeringstillstånd	455882	PRH Föra	387833	Bifall
2025-04-25	Parkeringstillstånd	455886	PRH Föra	387837	Bifall
2025-04-28	Parkeringstillstånd	455691	PRH Föra	387625	Bifall
2025-04-29	Parkeringstillstånd	455865	PRH Föra	387862	Bifall
2025-04-30	Parkeringstillstånd	455936	PRH Föra	387893	Bifall
2025-04-30	Parkeringstillstånd	455711	PRH Föra	387658	Bifall
2025-04-01	Riksfärdtjänst Tillstånd	455787	Enstaka Riksfärdtjänst	387737	Bifall
2025-04-02	Riksfärdtjänst Tillstånd	455785	Enstaka Riksfärdtjänst	387735	Bifall
2025-04-03	Riksfärdtjänst Tillstånd	455799	Generell Riksfärdtjänst	387748	Bifall
2025-04-03	Riksfärdtjänst Tillstånd	455795	Generell Riksfärdtjänst	387744	Bifall
2025-04-08	Riksfärdtjänst Tillstånd	454438	Enstaka Riksfärdtjänst	387335	Avslag
2025-04-10	Riksfärdtjänst Tillstånd	454629	Enstaka Riksfärdtjänst	387641	Avslag
2025-04-11	Riksfärdtjänst Tillstånd	455850	Generell Riksfärdtjänst	387801	Bifall
2025-04-14	Riksfärdtjänst Tillstånd	455797	Enstaka Riksfärdtjänst	387746	Bifall
2025-04-14	Riksfärdtjänst Tillstånd	455847	Generell Riksfärdtjänst	387799	Bifall
2025-04-15	Riksfärdtjänst Tillstånd	455799	Generell Riksfärdtjänst	387755	Avslag
2025-04-22	Riksfärdtjänst Tillstånd	455855	Generell Riksfärdtjänst	387807	Bifall
2025-04-22	Riksfärdtjänst Tillstånd	455826	Enstaka Riksfärdtjänst	387776	Bifall
2025-04-22	Riksfärdtjänst Tillstånd	455903	Generell Riksfärdtjänst	387853	Bifall
2025-04-24	Riksfärdtjänst Tillstånd	455901	Generell Riksfärdtjänst	387856	Bifall
2025-04-29	Riksfärdtjänst Tillstånd	455951	Generell Riksfärdtjänst	387908	Bifall

--	--	--	--	--	--

2025-05-05 Dnr: TN-2024/00868

Tekniska nämnden

Delegationsanmälan för april 2025 avseende byggprojektledarnas, fastighetsförvaltarnas, teknisk direktörens m.fl. delegationsbeslut enligt fastställd delegationsordning för tekniska nämnden, TN-2021-01-28, rev. 2022-04-28 (version 1)

Bilagor:

1. Beslut om antagande av konsulter, entreprenörer och leverantörer för underhålls- och investeringsobjekt inom bygg- och fastighetstekniks verksamhetsområde.
2. Delegationsbeslut – överklagande av myndighetsbeslut.
3. Delegationsbeslut – yttrande till Polismyndigheten.

Anna Bugaeva

Handläggare

Umeå kommun

Postadress: 901 84 UMEÅ

Besöksadress: Skolgatan 31 A

Telefon: 090-16 10 00

Webbplats: www.umea.se

Fastighet

Handläggare: Anna Bugaeva

Telefon: 090-16 23 49

Mejladress: anna.bugaeva@umea.se

Bilaga 1

Delegationsanmälan till tekniska nämnden

Anmälan avser antagna delegationsbeslut om antagande av konsulter, entreprenörer och leverantörer för underhålls- och investeringsobjekt inom bygg- och fastighetstekniks verksamhetsområde.

Ärende:	Datum och tid för uppdrag:	Konsult/Entreprenör/ Leverantör:	Beskrivning:
Grubbe 13:1, Amerika 1:5, Umeå 6: 1 och Sävar 61:1 - Målningsarbete, projekt nr 117 797, 117 624, 117 856 och 117 836	Start: 15/5–2025 Färdigställande: 15/9–2025	Nymålat i Norr AB	Målningsarbete Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00416
Motståndet 4, Vasslan 1, Västerteg 15:30, Röbäck 30:80 och Preceptorn 1 - Målningsarbete, projekt nr 117 620, 117 829, 117 809, 117 799, och 117 821	Start: 15/5–2025 Färdigställande: 15/9–2025	Nymålat i Norr AB	Målningsarbete Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00417
Kruthornet 2 och Ön 2:5 - Målningsarbete, projekt nr 117 813	Start: 15/5–2025 Färdigställande: 15/9–2025	Nymålat i Norr AB	Målningsarbete Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00418
Ostkupan 1 - Byte av tak m.m., projekt nr 311999, ABT 06	Start: v.33–2025 Färdigställande: v. 35–2025	Ryds Glas AB	Delprojekt, byte av dörrpartier Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00419
Läroverket 1 - Byte yttertak. BY 11, projekt nr 312090	Start: v. 19–2025 Färdigställande: v. 38–2025	Haga Plåt i Umeå AB	Takarbete Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00420
Täfteå 10:159, Malmen 6, Vaktmästaren 16 - Målningsarbete, projekt nr 117 832, 117 831, 117 808 och 117 811	Start: 15/5–2025 Färdigställande: 15/9–2025	Peder Johanssons Måleri AB	Målningsarbete Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00421
Krukan 1 - Takbyte, projekt nr 312184	Start: v. 20 - 2025 Färdigställande: v. 31–2025	Nynäs Tak Entreprenad Norrland AB	Takarbete Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00422
Alfen 3 - Takarbete, projekt nr 119382	Start: v. 19 - 2025 Färdigställande:	Nynäs Tak Entreprenad Norrland AB	Takarbete

	v. 31 - 2025		Roger Marklund byggprojektledare Dnr: TN-2025/00423
--	--------------	--	---

Bilaga 2

Delegationsanmälan till tekniska nämnden

Anmälan avser antagna delegationsbeslut om överklagande av myndighetsbeslut.

Ärende:	Datum:	Beslut:	Beslutsfattare:
Bergakungen 1 – Till-syn brandskydd, ärende nr 2023-000152	2025-04-16	att överklaga Umeåregion-ens brandförsvares beslut avseende punkt 1, daterat 2025-03-28.	Christina Bernhards-son Tekniska nämndens ordförande Dnr: TN-2023/00426

Bilaga 3

Delegationsanmälan till tekniska nämnden

Anmälan avser antagna delegationsbeslut om tillstyrkan av ansökan om upplåtelse av fastighetsmark genom yttrande som delges Polismyndigheten.

Ärende:	Beslutsdatum:	Beslut:	Beslutsfattare:
Skuld 4 - Ansökan om tillstånd för uteservering, A189.031/2025	2025-04-07	- att tillstyrka ansökan för markupplåtelse till uteservering under tiden 2025-05-01-2025-09-30 vid Operaplan 5.	Anna Bugaeva Handläggare Dnr: TN-2025/00268
Sömnen 1 - Ansökan om tillstånd, Diggiloo, Hedlundaparken, ärende nr A113.819/202	2025-04-22	- att tillstyrka ansökan för markupplåtelse till Diggiloo under tiden 2025-07-30-2025-08-01 inom Noliaområdet	Anna Bugaeva Handläggare Dnr: TN-2025/00244
Sömnen 1 - Ansökan om tillstånd, Wheels, Dragonfältet, ärende nr A197.656/202	2025-04-22	att tillstyrka ansökan för markupplåtelse till Wheels bilträff under tiden 2025-06-27- 2025-06-28 inom Noliaområdet	Anna Bugaeva Handläggare Dnr: TN-2025/00304

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

§ 76

Diariennr: KS-2024/00588

Årsredovisning 2024

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa Umeå kommunkoncerns resultat till 304 mnkr varav Umeå kommuns resultat ingår med 133 mnkr

att fastställa styrelse och nämnders budgetavvikelse till 30 mnkr, varav jämförelsestörande poster 0 mnkr

att fastställa Umeå kommuns årsredovisning för år 2024

att fastställa årets balanskravsresultat till 126 mnkr

att bevilja ansvarsfrihet för år 2024 för kommunstyrelsen, nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ

att ombudgetera totalt 570,1 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2024 till investeringsbudgeten för 2025, enligt bilaga

att ombudgetera totalt 226,8 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2024 till investeringsplanen för 2026, enligt bilaga

att ombudgetera totalt 114,9 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2024 till investeringsplanen för 2027, enligt bilaga.

I beslutet har personer som anges i kommunallagen, kap 5, 11-12 ej deltagit.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Resultat - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

I årsredovisningen för Umeå kommunkoncern redovisas ett positivt resultat för koncernen som uppgår till 304 mnkr (miljoner kronor) vilket är en minskning med 137 mnkr i jämförelse med föregående år. Kommunens resultat uppgår till 133 mnkr, vilket är en minskning med 174 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunens resultat om 133 mnkr innebär en positiv budgetavvikelse på 40 mnkr. Budgetavvikelsen beror på högre skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning jämfört med budget, lägre avskrivningar och räntekostnader för investeringar som inte genomförts samt högre kostnader för köp av verksamhet främst inom individ- och familjeomsorgen än förväntat. Umeå kommuns negativa finansnetto är sammantaget 54 mnkr sämre än budget.

Styrelse och nämnder redovisar en budgetavvikelse på 30 mnkr i förhållande till nämndsramar från fullmäktige.

Årets utfall är högre än lämnad prognos i delårsrapporten med 69 mnkr, vilket främst förklaras av lägre pensionskostnader och lägre kostnader inom individ- och familjenämndens verksamheter än prognostiserat.

Även om resultatet för 2024 är väsentligt lägre än för 2023 är den finansiella ställningen per 31 december 2024 fortfarande god. Dock krävs fortsatt höga resultatnivåer för att bibehålla en god finansiell ställning i kommunkoncernen och kommunen mot bakgrund av det stora investeringsbehov som finns.

Sverige har sedan 2023 varit i en lågkonjunktur, men bedöms från och med 2025 gå in i en svag högkonjunktur. Inflationen bedöms vara i nivå med Riksbankens inflationsmål och därmed förväntas konjunkturer saktas förbättras. Den höga kostnadsnivån bedöms kvarstå, vilket kräver anpassningar i kommunens verksamheter under kommande år och gör att det är viktigt med kontinuerlig ekonomistyrning, kostnadskontroll och kontroll på investeringsnivåer i kommunens verksamheter. Detta så att kommunkoncernen och kommunen även fortsatt ska ha en god resultatutveckling och ekonomisk ställning.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Kommunkoncernens nettoinvesteringar uppgår per 31 december 2024 till 2 705 mnkr (2 528 mnkr). Nettoinvesteringarna ökade med 177 mnkr under 2024, främst på grund av fortsatta investeringar i lokaler, bostäder och infrastruktur som ett led i att möjliggöra kommunens tillväxt.

Kommunens nettoinvesteringar uppgår per den 31 december 2024 till 1 938 mnkr (1 103 mnkr), vilket är 624 mnkr lägre än beslutad investeringsram (2 562 mnkr). Av kommunens nettoinvesteringar ingår 417 mnkr som avser finansiell leasing.

Balanskravsresultat

Kommunens balanskravsresultat uppgår till 126 mnkr.

Bedömning god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål, tilläggsuppdrag och finansiella mål för kommunen. Några kommunkoncernövergripande finansiella mål har inte satts upp i Planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2024.

I årsredovisningen görs en uppföljning av nämndernas grunduppdrag, fyra inriktningsmål, tre personalpolitiska mål, åtta tilläggsuppdrag och ett finansiellt mål som kommunfullmäktige har fastställt i planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2024. Uppföljningen görs genom en sammanvägd bedömning utifrån nämndernas och styrelsens rapportering per 31 december 2024.

Uppföljningen visar att:

- Av totalt 16 nämnder bedömer 12 att grunduppdraget uppfylls i hög grad och fyra att det uppfylls till viss grad.
- För ett av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål bedöms att kommunen gör tillräckligt. För två mål krävs mer arbete och för ett mål kommer mycket mer arbete att krävas.
- För kommunfullmäktiges tre personalpolitiska mål bedöms arbetet löpa enligt plan.
- Av totalt åtta tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har tilldelat nämnderna är tre genomförda och fem delvis genomförda.
- Kommunfullmäktiges finansiella mål (resultatmålet) uppnås för 2024

Umeå kommun
Kommunfullmäktige**Protokollsutdrag**
2025-04-28

För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunfullmäktiges fastställda definition ska kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga grunduppdrag uppnås. Kommunstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att god ekonomisk hushållning delvis nås för kommunen och kommunkoncernen för helåret 2024.

Ombudgetering investeringar

Kommunens investeringsbudget uppgick till 2 562 mnkr 2024. Utfallet blev 1 938 mnkr inklusive finansiell leasing vilket är en avvikelse med 624 mnkr. Exklusive finansiell leasing (som inte är budgeterad) är avvikelsen 1 041 mnkr.

Styrelse och nämnder begär att inom investeringsbudgeten ombudgetera totalt 911,8 mnkr av kvarvarande medel till åren 2025–2027. Den största avvikelsen beror på att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller byte av ansvar för vägarna längs Västra länken blivit försenad till våren 2025.

Beslutsunderlag

Umeå kommuns årsredovisning 2024

Styrelse och nämnders budgetavvikelse 2024

Förslag ombudgetering av investeringsmedel till 2025–2027 - sammanställning samtliga projekt

Revisionsrapport inkl. bilagor.

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson, ekonomidirektör

Malin Blom, redovisningschef

Maria Edlund, controller

Dan Gideonsson, ledningskoordinator

Urban Blomdal, budgetchef

Anette Sjödin, controller

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Föredragande:

Lena Höök Gustafsson, ekonomidirektör

Ewa Miller (M), ordförande kommunrevisionen

Följande yttrar sig:

Hans Lindberg, Bore Sköld, Anders Ågren, Davis Kaza, Veronica Kerr, Lars Forsgren, Mariam Salem, Arvid Lundberg, Janet Ågren, Lars Brännström, Lars Nilsson, Mattias Larsson, Patrik Brännberg och Hanna Lundin Jernberg.

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Bore Sköld (V), Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD), Lars Forsgren (SD), Mariam Salem (MP), Janet Ågren (S), Lars Brännström (MP), Lars Nilsson (SD), Mattias Larsson (C), Patrik Brännberg (AP), Hanna Lundin Jernberg (L) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Patrik Brännberg (AP) – Att bevilja ansvarsfrihet för år 2024 för kommunstyrelsen, nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Därefter beslutar kommunfullmäktige att bevilja ansvarsfrihet för år 2024 för kommunstyrelsen, nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder för beslut om ombudgeteringar.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

§ 82

Diariennr: KS-2025/00304

Inriktning och ansvarsfördelning Civil beredskap

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att fastställa inriktning för förmågehöjning i enlighet med förslag i tjänsteskrivelse
- att tekniska nämndens reglemente kompletteras med ansvar för angivna områden i enlighet med förslag i tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen beslutar

(under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer ovanstående inriktning och ansvarsfördelning)

- att avdelade investeringsmedel (20 mnkr 2025 resp 5 mnkr 2026) överförs från kommunstyrelsen till tekniska nämnden.

Ärendebeskrivning

Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget där ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Det tillsammans med förslag till förändrad lagstiftning ställer högre krav på Umeå kommuns förmåga att kunna upprätthålla samhällsviktiga verksamheter oavsett typ av störning. Samtidigt råder stor grad av osäkerhet på grund av det snabbt föränderliga säkerhets- och omvärldsläget och att lagstiftarens intentioner ej är fullt ut klarlagda.

Denna osäkerhet till trots är det av stor vikt att kommunen vidtar nödvändiga förberedelser och prioriterar arbetet med att höja organisationens förmåga att motstå allvarliga störningar.

Bedömningen är att Umeå kommun redan har eller kan bygga upp nödvändig kompetens inom detta område men att ansvarsfördelning är otydlig.

Avsaknaden av fastställd inriktning och ambitionsnivå för hur omfattande kommande förmågehöjning ska vara samt när i tid olika nivåer av förmåga ska vara uppbyggd i kommunen medför samtidigt att det är svårt att bedöma i vilken omfattning Umeå kommuns organisation i dagsläget är dimensionerad för att hantera den förmågehöjning som behöver ske.

Avsaknad av dessa grundläggande parametrar medför sammantaget risk för att förmågehöjning ej sker i den takt som krävs för att svara upp emot kommande lagstiftningskrav och medborgarnas behov.

Förändrad lagstiftning

Idag regleras kommunernas åtagande för krishantering i Lag 2006:544 om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). I SoU 2024:65 - Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig föreslås ny lagstiftning (LKRB¹) som kraftigt utökar kommunernas åtaganden inom detta område. Enligt förslaget till ny lagstiftning (LKRB) ska kommuner och regioner vid kriser eller krig ha förmåga att upprätthålla all samhällsviktig verksamhet i två veckor utan hjälp utifrån.

Försämringar av säkerhetsläget har dock medfört att det tidsspann som kommunen på egen hand ska klara att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet kan komma att utökas väsentligt. I Totalförsvarsbeslutet (prop 2024/25:34) som behandlades i riksdagen i december 2024 påtalas att utgångspunkten för planering av det civila försvaret ska vara att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet.

Förslag till inriktning för förmågehöjning (se även bilaga 1)

¹ LKRB - lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap.

För att åtgärda avsaknad av inriktning/ambitionsnivå har förslag till inriktning för förmågehöjning upparbetas. Förslag till inriktning utgår från nuvarande lagstiftning på området (LEH) samt krav i enlighet med förslag till ny lagstiftning (LKRB). Förslaget är att:

Umeå kommuns arbete med förmågehöjning ska inledas omgående med fokus på att tillgodose grundläggande förmåga (72 timmar) i enlighet med befintlig lagstiftning (LEH).

Planering och förberedelse för förmågehöjning inom civil beredskap ska ske med ambitionen att kommunen från 2027 ska ha förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet under två veckor (förstärkt förmåga) i enlighet med förslag till ny lagstiftning (LKRB).

Planering/förberedelser ska vidtas som möjliggör att kommunen senast 2030 ska ha förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet under 1 månad (befäst förmåga).

Förslag till ansvarsfördelning inom angivna områden (se även bilaga 2)

Kommunen behöver höja förmåga inom ett stort antal områden för att tillgodose kommande författningskrav. Dels krävs en generell höjning av förmåga att upprätthålla kommunens verksamheter vid samhällsstörningar, kriser och krig. Denna förmågehöjning sker genom det systematiska kontinuitetsarbete kommunfullmäktige gett kommunens nämnder och bolag ansvar att bedriva i reglemente och generella ägardirektiv. Dels krävs en förmågehöjning inom ett antal kommungemensamma områden som är av särskild vikt för kommunens förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörningar, kriser och krig. De kommungemensamma områden som identifierats så långt är följande:

- Reservkraft
- Reservlivsmedel
- Reservdrivmedel
- Beredskapslager
- Nödvatten
- Reservsamband

- Cybersäkerhet
- Evakuering och inhysning

Ansvar för och utformning av förmågehöjning inom ovan angivna områden bör överlåtas till den aktör inom kommunen som bedöms ha kompetens inom respektive område.

När det gäller reservkraft, reservlivsmedel, reservdrivmedel och beredskapslagring är bedömningen att Tekniska nämnden och Teknik- och fastighetsförvaltningen är den bäst lämpade aktören att få ansvar för kommande förmågehöjning. Dels för att tekniska nämnden och dess förvaltning i väsentliga delar redan har den kompetens som bedöms nödvändig för att möjliggöra förmågehöjning inom angivna områden, dels att tekniska nämndens befintliga ansvarsområden är direkt angränsande eller överlappande de områden som denna förmågehöjning avser.

Förslaget är därför att reglemente för nämnder och styrelse kompletteras så att det framgår att:

Tekniska nämnden har ansvar för:

- uppbyggnad och drift av fast installerad samt mobil reservkraft
- lagerhållning och vid behov tillagning samt distribution av reservlivsmedel
- lagerhållning och vid behov distribution av reservdrivmedel
- lagerhållning och vid behov distribution av förbrukningsmaterial/reservdelar för att tillgodose behov i prioriterad samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.

Tekniska nämnden har mandat att teckna eventuella avtal med andra aktörer som bedöms nödvändiga/ändamålsenliga för att uppnå kapacitetshöjning och upprätthålla kapacitet inom ovan angivna områden.

Värt att notera är att i enlighet med Umeå kommuns fastighetspolicy ansvarar kommunens bolag för sina specialfastigheter/anläggningar. Dessa bolags ansvar innefattar även drift av sådan fastighet/anläggning oavsett typ av störning om verksamheten är av samhällsviktig karaktär.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Tekniska nämnden förväntas således ej ta ansvar för ovan givna områden i specialfastigheter som ägs av kommunens bolag.

Värt att notera är även att samtliga nämnder och bolag i enlighet med fastställt reglemente och generella ägardirektiv har ansvar *att delta i framtagande av kommunövergripande analyser, planering, förberedelser och utbildningar/övningar inom säkerhets- och beredskapsområdet.*

Arbete med att utreda och upparbeta förslag till ansvarsfördelning avseende förmågehöjning inom övriga områden pågår och kommer tillställas kommunstyrelse och kommunfullmäktige när de är färdiga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Beslutsunderlag Inriktning av förmågehöjning inom Civil beredskap

Bilaga 2 – Beslutsunderlag Fördelning av ansvar och medel för angivna områden

Bilaga 3 – Definition av Samhällsviktig verksamhet

Beredningsansvariga

Erika Berg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg och Anders Norqvist.

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Anders Norqvist (L)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslut och beslutsunderlag ska skickas till

Samtliga nämnder

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

UKF

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Inriktning för förmågehöjning Civil beredskap

Inledning/sammanfattning

Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget där ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Det tillsammans med förändrad lagstiftning ställer högre krav på Umeå kommuns förmåga att kunna upprätthålla samhällsviktiga verksamheter oavsett typ av störning. Samtidigt råder stor grad av osäkerhet på grund av det snabbt föränderliga säkerhets- och omvärldsläget och att lagstiftarens intentioner ej är fullt ut klarlagda.

Denna osäkerhet till trots är det av stor vikt att kommunen vidtar nödvändiga förberedelser och prioriterar arbetet med att höja organisationens förmåga och kapacitet att motstå allvarliga störningar.

Omfattning

Målgrupp för detta inriktningsbeslut är berörda nämnder/bolag, chefer och funktioner som arbetar för att stärka kommunens civila beredskap på strategisk nivå dvs. med planering, genomförande och uppföljning av åtgärder vidtagna för att stärka kommunens förmåga att motstå och hantera samhällsstörningar i fredstid och i krig.

Syfte

Syftet med denna inriktning är att fastställa grundläggande utgångspunkter för kommande kapacitetshöjning inom beredskapsområdet, detta sker genom att tydliggöra:

- Prioriteringar
- Ambitionsnivå

Relaterade styrdokument

[Policy för civil beredskap](#)

[Riktlinje för civil beredskap](#)

[Plan för civil beredskap 2024–2026](#)

[Konkretiserad plan för civil beredskap 2024–2026](#)

Bakgrund

Idag regleras kommunernas åtagande för krishantering i Lag 2006:544 om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). I SoU 2024:65 - Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig föreslås ny lagstiftning (LKRB¹) som kraftigt utökar kommunernas åtaganden inom detta område. Enligt förslaget till ny lagstiftning (LKRB) ska kommuner och regioner vid kriser eller krig ha förmåga att upprätthålla all samhällsviktig verksamhet i två veckor utan hjälp utifrån. Försämringar av säkerhetsläget har dock medfört att det tidsspänn som kommunen på egen hand ska klara att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet kan komma att utökas väsentligt.

Ett område under förändring

Det är viktigt att påtala att parallellt med att förslag till ny lagstiftning i form av LKRB har upparbetats har även ett antal förslag till författningsändringar inom direkt angränsande områden upparbetats, gemensamt för dessa förslag är att de föreslår författningsändringar som innebär väsentligt ökade krav på Sveriges kommuner och regioner om förslagen införs i svensk lagstiftning. Exempel är Utredningen om *Livsmedelsberedskap för en ny tid*, SOU 2024:8, som innefattar föreslag till författningsändringar som ställer krav på att kommunerna ska analysera behov och vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för hela befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. En annan utredning med relevans för området är utredningen om *Ökad VA-beredskap*, SOU 2024:82. I denna utredning föreslår utredaren bland annat delvis ökade krav på förstärkt beredskap för kommuner/VA-huvudmän samt att kommuner/VA-huvudmän ska kunna tillgodose skäliga anspråk på reservkapacitet samt kunna prioritera angelägna allmänna intressen vid fredstida kriser och höjd beredskap. Ytterligare utredningar som föreslår författningsändringar som innebär ökade krav på kommunerna är SOU 2024:18 *Nya regler om cybersäkerhet* samt SOU 2024:64 *Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster* som hanterar införandet av EUs direktiv om NIS2 och CER.

Värt att observera är även att när detta skrivs (mars 2025) har ingen av ovanstående utredningar lämnats för lagrådsremiss eller proposition till Riksdagen.

Definition - samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses verksamheter, tjänster eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer viktiga samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

Med prioriterad samhällsviktig verksamheten avses verksamhet som är kritisk för att tillgodose livsnödvändiga behov vid omfattande fredstida samhällsstörning eller händelse.

För mer information om definitioner, se Bilaga 1 - Samhällsviktig verksamhet i Umeå kommun

¹ Lag 2006:544 om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap

Ambitionsnivå för civil beredskap

Omvärldsläget och den nationella inriktningen för civil beredskap ställer omfattande krav på kommunen då organisationen förväntas åstadkomma en avsevärd höjning av förmågan på bred front och inom förhållandevis kort tid. Arbetet med kommunens förmågehöjning behöver ske på ett sammanhängande sätt. Berörda verksamheter har efterfrågat en gemensam målbild och övergripande beskrivning av ambitionsnivån för kommunens arbete.

De ambitionsnivåer som beskrivs nedan ger inriktning för fortsatt planering och analys.

Grundläggande förmåga	Kommunen har förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 72 timmar.
Förstärkt förmåga	Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under två veckor.
Befäst förmåga	Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 1 månad.
Solid förmåga	Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 3 till 6 månader.

Mot ovanstående bakgrund är förslaget att:

Umeå kommuns arbete med förmågehöjning ska inledas omgående med fokus på att tillgodose grundläggande förmåga (72 timmar) i enlighet med befintlig lagstiftning (LEH).

Planering och förberedelse för förmågehöjning inom civil beredskap ska ske med ambitionen att kommunen från 2027 ska ha förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet under två veckor (förstärkt förmåga) i enlighet med förslag till ny lagstiftning (LRKB).

Planering/förberedelser ska vidtas som möjliggör att kommunen senast 2030 ska ha förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet under 1 månad (befäst förmåga).

Förmågematrisen

För att förtydliga vad ovanstående ambitionsnivåer kan komma att innebära har de fyra ambitionsnivåerna infogats i en förmågematris. Matrisen redovisar översiktligt de områden som hittills identifierats och som bedöms vara av särskild vikt för kommunens förmågehöjning. På sikt kan matrisen komma att utökas med ytterligare områden som är väsentliga för kommunens förmåga att hantera kris, höjd beredskap och krig.

De områden som identifierats så långt är följande:

- Reservkraft
- Reservlivsmedel
- Reservdrivmedel
- Förbrukningsmaterial/reservdelar
- Beredskapslager
- Nödvatten
- Reservsamband
- Cybersäkerhet
- Förmåga till Systematiskt kontinuitetsarbete (SKA) i samhällsviktig verksamhet
- Evakuering och inhysning

Matrisen beskriver på ett övergripande sätt den kapacitet som kommunen behöver bygga upp för att på sikt uppnå en solid förmåga. Förmågenivåerna visar vad politiskt fastställd ambitionsnivå kan innebära inom respektive område. Observera dock att matrisen är ett ledningsverktyg för att möjliggöra samordning, planering och samverkan på verksamhetsnivå. Det innebär att exakt utformning av den förmågehöjning som genomförs för att nå respektive nivå kan variera från det som framgår i matrisen.

Modellen kommer även användas för att översiktligt följa upp och rapportera status i förmågehöjningen på kommunövergripande nivå.

Notera att matrisen talar om ”upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris eller krig” av utrymmesskäl. Vad som avses är prioriterad samhällsviktig verksamhet eller om högsta beredskap råder så avses den totalförsvarsviktiga verksamhet som Umeå kommun bedriver.

Förmågematris – identifierade områden

Förmågenivå	Reservkraft Fast/mobil reservkraft, distributionsförsättningar och drift	Livsmedel Lager, tillagning och distribution	Drivmedel Lager och distributions-försättningar	Förbrukningsmaterial/reservdelar
Grundläggande förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 72 timmar .	Kommunen har förmåga att tillgodose behov av reservkraft i 72 timmar för samhällsviktig verksamhet	Grundläggande lagerhållning Det finns lokala lager för 72 timmars förbrukning och kapacitet för tillagning/ distribution av livsmedel till samhällsviktig verksamhet	Grundläggande lagerhållning Det finns lager och distributionsförsättningar för 72 timmars förbrukning av drivmedel i samhällsviktig verksamhet	Grundläggande lagerhållning Kommunen har lokala lager av förbrukningsmaterial för 72 timmars förbrukning i samhällsviktig verksamhet
Förstärkt förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under två veckor .	Kommunen har förmåga att tillgodose behov av reservkraft i 2 veckor för prioriterad samhällsviktig verksamhet	Förstärkt lagerhållning Det finns lager av livsmedel och distributionsförsättningar för 2 veckors förbrukning i prioriterad samhällsviktig verksamhet	Förstärkt lagerhållning Det finns lager och distributionsförsättningar för 2 veckors förbrukning av drivmedel i prioriterad samhällsviktig verksamhet	Förstärkt lagerhållning Kommunen har egen lagerkapacitet, distributionsförmåga och lager av förbrukningsmaterial/ reservdelar för 2 veckors förbrukning i prioriterad samhällsviktig verksamhet
Befäst förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 1 månad .	Kommunen har förmåga att tillgodose behov av reservkraft i 1 månad för prioriterad samhällsviktig verksamhet	Befäst lagerhållning Det finns lager av livsmedel och distributions-försättningar för 1 månads förbrukning i prioriterad samhällsviktig verksamhet	Befäst lagerhållning Det finns lager och distributionsförsättningar för 1 månads förbrukning av drivmedel i prioriterad samhällsviktig verksamhet	Befäst lagerhållning Kommunen har egen lagerkapacitet, distributionsförmåga och lager av förbrukningsmaterial/ reservdelar för 1 månads förbrukning i prioriterad samhällsviktig verksamhet
Solid förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 3-6 månader .	Kommunen har förmåga att tillgodose behov av reservkraft i 3-6 månader för prioriterad samhällsviktig verksamhet	Solid lagerhållning Det finns lager av livsmedel och distributionsförsättningar för 3-6 månaders förbrukning i prioriterad samhällsviktig verksamhet	Solid lagerhållning Det finns lager och distributionsförsättningar för 3-6 månaders förbrukning av drivmedel i prioriterad samhällsviktig verksamhet	Solid lagerhållning Kommunen har egen lagerkapacitet, distributionsförmåga och lager av förbruknings-material/ reservdelar för 3-6 månaders förbrukning i prioriterad samhällsviktig verksamhet

Förmågematris – identifierade men ej färdigarbetade områden

Förmågenivå	Nödvatten	Systematiskt Kontinuitetsarbete samhällsviktig verksamhet	Reservsamband	Cybersäkerhet	Evakuering och inhysning
Grundläggande förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 72 timmar.	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025
Förstärkt förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under två veckor.	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025
Befäst förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 1 månad.	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025
Solid förmåga Kommunen har förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet i kris och krig under 3-6 månader.	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025	Arbete med förtydligande sker under 2025

Ekonomi och finansiering

I SoU 2024:65 för utredaren ett resonemang där det görs åtskillnad på de kostnader som uppstår vid planering och förberedelser för *fredstida krissituationer* (befintligt åtagande för kommunen i enlighet med LEH²) respektive kostnader som uppstår vid planering och förberedande åtgärder inför *kvalificerade fredstida krissituationer eller höjd beredskap* (dvs i enlighet med förslag till ny lagstiftning). Nedan redovisas kort utredarens resonemang:

- Staten bör i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen lämna ekonomisk ersättning till kommunerna och regionerna för *de nya uppgifter och den ambitionsökning* avseende befintliga uppgifter som följer av den nya lagen för kommuners och regioners del.
- Staten bör i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen finansiera de betydande kostnadsökningar som kommuner och regioner förväntas att få till följd av den nya lagen i fråga om planering och förberedande åtgärder inför *kvalificerade fredstida krissituationer eller höjd beredskap*.
- Den nya lagen bedöms *inte* i nämnvärd utsträckning medföra nya uppgifter eller ambitionsökningar avseende befintliga uppgifter för kommuner och regioner i fråga om *deras planering och förberedande åtgärder inför fredstida krissituationer*. Kommunerna och regionerna bör därför själva finansiera den planering och de förberedande åtgärder som de till följd av den nya lagen kommer att behöva genomföra inför *fredstida krissituationer*.

Befintliga krav på kommunal finansiering

Utredningen påtalar även att det är respektive kommuns ansvar att befintliga krav som ställs på kommuner i enlighet med befintlig lagstiftning (LEH) tillgodoses.

”Om en kommun eller region inte i enlighet med LEH har uppfyllt det grundläggande ansvaret att ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred är det följaktligen inte ett ansvar för staten att finansiera uppbyggnaden av en sådan förmåga. Den nya lagen innebär inte någon förändring i det avseendet.”³

Det är således redan idag ett åliggande för kommuner och regioner att själva finansiera de åtgärder som behövs för att de ska ha en ändamålsenlig förmåga att fullgöra sina författningsenliga uppgifter och upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter under *fredstida krissituationer*. Detta åliggande innebär att kommuner och regioner ska ha tillgång till de personella och materiella resurser som behövs för att de ska kunna ha denna förmåga.

I materiellt hänseende kan detta exempelvis handla om att i viss omfattning ha tillgång till reservkraftsystem för el- och värmeförsörjning eller tillgång till livsmedel för minst några dagars

² Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap

³ SOU 2024:65 sid 461

förbrukning avseende måltidsverksamheter för skolverksamheter och verksamheter avseende särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen eller LSS.

Kommande statlig finansiering?

Förslaget till ny lagstiftning innebär både nya uppgifter och en avsevärd ambitionsökning avseende befintliga uppgifter för kommuner och regioner (dvs planering och förberedande åtgärder inför kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap).

I utredningen förs ett resonemang om att i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen och de övergripande principerna för kostnadsfördelning mellan stat och kommunsektorn så bör staten lämna ekonomisk ersättning till kommuner och regioner för de betydande kostnadsökningar som de förväntas få till följd av den nya lagen för planering och förberedande åtgärder.

Utredaren gör bedömningen att författningsförslaget förväntas medföra utökade kostnader för staten med totalt cirka 13,5 miljarder kronor under åren 2027–2031 avseende statlig ersättning till kommuner eller regioner. De *permanenta kostnaderna* förväntas huvudsakligen bestå av kostnader för nya årsarbetskrafter samt utbildningar och övningar.

De *engångsvisa kostnaderna* förväntas huvudsakligen bestå av kostnader för anskaffning av livsmedel och utrustning för upprätthållande av måltidsverksamheter, investeringar för inrättandet av särskilda samlingsplatser, robusta och säkra ledningsplatser (alternativa ledningsplatser) samt lager för förvaring av nödvatten och livsmedel

Utredaren bedömning är att det i dag inte är möjligt att uppskatta storleken på kommuners och regioners *löpande drifts- och underhållskostnader* för de investeringar som behöver göras men att de kommer uppgå till väsentliga belopp.

En förstärkning och utveckling av kommuners och regioners grundläggande verksamhetsförmåga enligt den nya lagen ställer även krav på att det inom kommuner och regioner finns särskild kompetens i det avseendet. Det finns i dag särskilt avdelade personella resurser för beredskapsplanering i många kommuner och regioner. Denna personella resurs bör enligt utredningens bedömning förstärkas i *betydande omfattning* för att kommuner och regioner på ett ändamålsenligt och effektivt sätt ska kunna utarbeta de planer och genomföra de förberedande åtgärder som följer av den nya lagen.

Omfattning av och form för framtida statlig finansiering är idag okänd

När detta underlag skrivs fram (mars 2025) är det endast känt till viss del i vilken omfattning staten kommer finansiera framtida kapacitetshöjning i kommunerna fram till 2030. Utredaren har lagt fram förslag på området men så länge som ny lagstiftning ej är fastställd och det i av riksdagen beslutad budget framgår i vilken omfattning staten avser ersätta kommunernas kostnader är frågan behäftad med stor osäkerhet.

När det gäller form för tillkommande medel är utredarens förslag att ekonomisk ersättning huvudsakligen bör ske genom höjningar av de generella statsbidragen. Även om utredarens intention är tydlig är dock även denna fråga behäftad med stor osäkerhet till dess att formen tydliggjorts genom beslut.

Trots de aviserade ökningarna av medel bedöms de statliga medlen endast finansiera en mindre del av kommunens totala kostnad för den förväntade beredskapsförmågeutvecklingen.

Av kommunfullmäktige tilldelade medel för 2025/2026

I samband med att kommunfullmäktige fastställde planeringsdirektiv och budget för 2025 avdelades 20 mnkr till Kommunstyrelsen för reservkraft och andra kontinuitetsinvesteringar (5 mnkr 2026). Det operativa arbetet med att verkställa kontinuitetshöjning och genomföra investeringar i kontinuitetshöjande åtgärder kommer destinerats till de nämnder eller bolag som bedöms ha förutsättningar och kompetens inom respektive ansvarsområde. Detta sker genom förtydligande i reglemente för nämnder och styrelse alternativt i respektive bolags ägardirektiv. När ansvar är fördelat till nämnd eller bolag hanteras kommande års medelstilldelning relaterat till kapacitetshöjning inom fördelade områden i ordinarie planeringsprocess.

Sekretess/skyddsvärd information

Information som rör Umeå kommuns förmåga att hantera händelser i hela hotskalan kan omfattas av sekretess enligt OSL och även säkerhetsskyddslagen (2018:585). Informationsklassning ska alltid göras och vid aggregering av information ska det särskilt beaktas om kommunens förmåga röjs eller ej.

Återrapportering till KSnau/berörd nämnd

Stadsledningskontorets Säkerhetsavdelning ska kontinuerligt följa, sammanställa och tertialvis lämna rapport till kommunstyrelsen om i vilken omfattning avsedd kapacitetshöjning uppnåtts och eventuella väsentliga avvikelser. För att kommunicera utfall av kapacitetshöjning används den kapacitetsmatris som redovisas i bilaga 1. Kapacitetshöjning anges i procent av uppnådd kapacitetsnivå.

Förslag till

Ansvarsfördelning och överföring av medel för förmågehöjning inom angivna områden av försörjningsberedskap

Inledning

Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget och väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det tillsammans med förändrad lagstiftning ställer högre krav på Umeå kommuns förmåga att kunna upprätthålla samhällsviktiga verksamheter oavsett typ av störning. Samtidigt råder stor grad av osäkerhet på grund av det snabbt föränderliga säkerhets- och omvärldsläget och att lagstiftarens intentioner ej är fullt ut klarlagda.

Trots denna osäkerhet är det av stor vikt att kommunen vidtar nödvändiga förberedelser och påbörjar arbetet med förmågehöjning.

Avgränsning/omfattning

I enlighet med Umeå kommuns fastighetspolicy ansvarar kommunens bolag för sina specialfastigheter/anläggningar. Detta ansvar innefattar även drift av sådan fastighet/anläggning oavsett typ av störning om verksamheten är av samhällsviktig karaktär.

Samtliga nämnder och bolag har i enlighet med fastställt reglemente och generella ägardirektiv ansvar att delta i framtagande av kommunövergripande analyser, planering, förberedelser och utbildningar/övningar inom säkerhets- och beredskapsområdet.

Relaterad styrning

[Policy för civil beredskap](#)

[Riktlinje för civil beredskap](#)

[Plan för civil beredskap 2024–2026](#)

[Konkretiserad plan för civil beredskap 2024–2026](#)

[Fastighetspolicy](#)

Lagkrav eller kända ambitionsnivåer från pågående utredningar

Vid kriser eller krig ska kommuner och regioner ha förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i **två veckor** utan hjälp utifrån (i enlighet med författningsförslag i SOU 2024:65).

I enlighet med förslag till inriktning för förmågehöjning ska *Umeå kommuns arbete med förmågehöjning inledas omgående med fokus på att tillgodose grundläggande förmåga (72 timmar) i enlighet med befintlig lagstiftning (LEH).*

Planering och förberedelse för förmågehöjning inom civil beredskap ska ske med ambitionen att kommunen från 2027 ska ha förmåga att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet under två veckor (förstärkt förmåga) i enlighet med förslag till ny lagstiftning (LRKB).

I enlighet med *Inriktning för förmågehöjning civil beredskap* behöver kommunen höja förmåga inom ett stort antal områden för att tillgodose kommande författningskrav.

De kommungemensamma områden som identifierats så långt är följande:

• Reservkraft	• Nödvatten
• Reservlivsmedel	• Reserivsamband
• Reservdrivmedel	• Cybersäkerhet
• Beredskapslager för ovanstående	• Förmåga till Systematiskt
• förbrukningsmaterial/
reservdelar/medicintekniska
produkter mm	kontinuitetsarbete (SKA) i prioriterad
samhällsviktig verksamhet
	• Evakuering och inhysning

Detta förslag syftar till att fördela ansvar och medel för förmågehöjning avseende *reservkraft, reservlivsmedel, reservdrivmedel och beredskapslager*, dvs. de fyra första punkterna i ovanstående lista. Arbetet med att tydliggöra inriktning och fördela ansvar för förmågehöjning inom övriga områden pågår och kommer tillställas kommunstyrelsen när de är färdiga.

Nuläge

Nedan redovisas översiktlig nulägesbeskrivning av Umeå kommuns förmåga avseende reservkraft, reservlivsmedel, reservdrivmedel och beredskapslager.

Nuläge - reservkraft

Umeå kommun har idag viss reservkraftkapacitet kopplad till enskilda objekt, Umeå kommun har även viss kapacitet till mobil reservkraft. Nuvarande kapacitet bedöms dock ej motsvara de kapacitetskrav som förslag till ny lagstiftning ger indikation om. Fram till idag har fokus framför allt varit att bibehålla tidigare upparbetad kapacitet för enskilda objekt/mobil reservkraft.

Nuläge - reservlivsmedel

Umeå kommun har idag ingen lagerhållning av reservlivsmedel. Måltidsservice har omfallsplaner och god planering för att hantera störningar men för att säkerställa uthållighet i förmågan att leverera måltider till kommunens samhällsviktiga verksamheter även under mycket störda förhållanden behövs lagerhållning av reservlivsmedel och planering/förberedelser som vid behov möjliggör distribution av tillagad mat.

Nuvarande förmåga bedöms således ej motsvara de krav som förslag till ny lagstiftning ger indikation om.

Nuläge - reservdrivmedel

Nuvarande lagerhållningskapacitet avseende drivmedel bedöms ej motsvara de krav som förslag till ny lagstiftning ger indikation om. Umeå kommun behöver ta höjd för att kunna lagra drivmedel i den omfattning som krävs för att säkerställa förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet även under väldigt störda förhållanden.

Nuläge - beredskapslager

Umeå kommuns nuvarande lagerhållningskapacitet bedöms ej motsvara de krav som förslag till ny lagstiftning ger indikation om.

Umeå kommun behöver ta höjd för att kunna lagra och vid behov distribuera stora mängder livsmedel, medicinsktekniska produkter, förbrukningsmateriel, reservdelar (ej komplett uppräkningslista utan endast exempel) för att säkerställa förmågan att bedriva prioriterad samhällsviktig verksamhet även under väldigt störda förhållanden i två veckors tid.

Nuläge - generella observationer

Bedömningen är att Umeå kommun redan har eller kan bygga upp kompetens inom dessa områden men att ansvarsfördelning är otydlig.

Avsaknaden av fastställd inriktning och ambitionsnivå för hur omfattande kommande förmågehöjning ska vara samt när i tid olika nivåer av förmåga ska vara uppbyggd i kommunen medför att det är svårt att bedöma i vilken omfattning Umeå kommuns organisation i dagsläget är dimensionerad för att hantera den förmågehöjning som behöver ske.

Avsaknad av dessa grundläggande parametrar medför sammantaget att förmågehöjning ej sker i den takt som krävs för att svara upp emot kommande lagstiftningskrav och medborgarnas behov.

Detta förslag (ansvarsfördelning för givna områden) utgör tillsammans med förslag till inriktning för förmågehöjning därmed grundläggande parametrar för att inleda arbetet med kommande förmågehöjning.

Förslag till ansvarsfördelning och överföring av medel för kapacitetshöjning

Detta förslag har upparbetats för att tydliggöra grundläggande förutsättningar avseende ansvarsfördelning och överföring av medel från Kommunstyrelsen till Tekniska nämnden för att påbörja förmågehöjning av reservkraft, reservlivsmedel, reservdrivmedel och beredskapslager.

Förslaget syftar ej till att ge en fullödlig och uttömmande beskrivning av kommande kapacitetshöjning, förslaget syftar till att ge inriktning och tydliggöra ansvarsmässiga och resursmässiga förhållanden för att i närtid kunna påbörja arbetet med förmågehöjning.

- **Utformning av förmågehöjning**

Med utgångspunkt i förslag till inriktning för förmågehöjning bör utformning av förmågehöjning inom respektive område överlåtas till den aktör inom kommunen som bedöms ha kompetens inom respektive område. När det gäller reservkraft, reservlivsmedel, reservdrivmedel och beredskapslagring är bedömningen att Tekniska nämnden och Teknik- och fastighetsförvaltningen är den bäst lämpade aktören att få ansvar för kommande förmågehöjning. Dels för att tekniska nämnden och dess förvaltning i väsentliga delar redan har den kompetens som bedöms nödvändig för att möjliggöra förmågehöjning inom angivna områden, dels att tekniska nämndens befintliga ansvarsområden är direkt angränsande eller överlappande de områden som denna förmågehöjning avser.

- **När ska förflyttning börja?**

Arbetet med att skapa förutsättningar för och påbörja förmågehöjning inom ovan angivna områden bör påbörjas omgående och ske i enlighet med fastställd inriktning för försörjningsberedskap.

Vem ansvarar för/har mandat att?

Förslaget är att reglemente för nämnder och styrelse kompletteras så att det framgår att

Tekniska nämnden har ansvar för:

- *uppbyggnad och drift av fast installerad samt mobil reservkraft*
 - *lagerhållning och vid behov tillagning samt distribution av reservlivsmedel*
 - *lagerhållning och vid behov distribution av reservdrivmedel*
 - *lagerhållning och vid behov distribution av förbrukningsmaterial/reservdelar*
- för att tillgodose behov i prioriterad samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.*

Tekniska nämnden har mandat att teckna eventuella avtal med andra aktörer som bedöms nödvändiga/ändamålsenliga för att uppnå kapacitetshöjning och upprätthålla kapacitet inom ovan angivna områden.

Värt att notera är att i enlighet med Umeå kommuns fastighetspolicy ansvarar kommunens bolag för sina specialfastigheter/anläggningar. Dessa bolags ansvar innefattar även drift av sådan fastighet/anläggning oavsett typ av störning om verksamheten är av samhällsviktig karaktär. Tekniska nämnden förväntas således ej ta ansvar för ovan givna områden i specialfastigheter som ägs av kommunens bolag.

Ansvar för att identifiera och köpa in nödvändigt förbrukningsmaterial/reservdelar åligger nämnder och bolag. Tekniska nämnden ansvarar för iordningställande och drift av lagringsutrymme samt vid behov tillgodose behov av distribution av mtrl från lager till förbrukningsplats.

- **Vilka medel behövs?**

I samband med att kommunfullmäktige fastställde planeringsdirektiv och budget för 2025 avdelades 20 mnkr till Kommunstyrelsen för reservkraft och andra kontinuitetsinvesteringar (5 mnkr 2026). Dessa medel bör överföras till Tekniska nämnden och utgöra grund för kommande förmågehöjning.

I och med att Tekniska nämndens ansvar för dessa frågor förtydligas hanteras kommande års medelstillelning relaterat till förmågehöjning inom angivna områden i ordinarie planeringsprocess.

I vilken form kan/bör det fortsatta arbetet ske?

Teknik- och fastighetsförvaltningens fortsatta arbete ska förankras i den mån som krävs med berörda nämnder/förvaltningar och bolag.

Teknik- och fastighetsförvaltningens fortsatta arbete ska ske i tät samverkan med Stadsledningskontorets säkerhetsavdelning respektive avdelning för Ekonomi och styrning.

Sekretess/skyddsvärd information

Information som rör Umeå kommuns förmåga att hantera händelser i hela hotskalan kan omfattas av sekretess enligt OSL och även säkerhetsskyddslagen (2018:585). Informationsklassning ska alltid göras och vid aggregering av information ska det särskilt beaktas om kommunens förmåga röjs eller ej.

Återrapportering till KSnau/berörd nämnd

Tekniska nämnden bör tertialvis lämna rapport till kommunstyrelsen om i vilken omfattning avsedd kapacitetshöjning uppnåtts och ev väsentliga avvikelser. Utfall av kapacitetshöjning ska anges i procent av uppnådd kapacitetsnivå.

Tekniska nämnden bör på lämpligt sätt omgående vidtala kommunstyrelsen om det uppkommer omständigheter som väsentligt påverkar avsedd kapacitetshöjning.

Samhällsviktig verksamhet i Umeå kommun

Inledning

Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget och väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det tillsammans med förändrad lagstiftning ställer högre krav på Umeå kommuns förmåga att kunna upprätthålla samhällsviktiga verksamheter oavsett typ av störning. Samtidigt råder stor grad av osäkerhet på grund av det snabbt föränderliga säkerhets- och omvärldsläget och att lagstiftarens intentioner ej är fullt ut klarlagda.

Trots denna osäkerhet är det av stor vikt att kommunen vidtar nödvändiga förberedelser och prioriterar arbetet med kapacitetshöjning.

Omfattning

Målgrupp för detta stödjande dokument är berörda nämnder/bolag, chefer och funktioner som arbetar för att stärka kommunens civila beredskap på strategisk nivå dvs. med planering, genomförande och uppföljning av åtgärder vidtagna för att stärka kommunens förmåga att motstå och hantera samhällsstörningar i fredstid och i krig.

Syfte

Syftet med detta stödjande dokument är att påvisa definitioner och principer som kan nyttjas för att tydliggöra vilka verksamheter/funktioner som bör prioriteras.

Relaterade styrdokument

Policy för civil beredskap

Riktlinje för civil beredskap

Plan för civil beredskap 2024–2026

Konkretiserad plan för civil beredskap 2024–2026

Inriktning för förmågehöjning civil beredskap

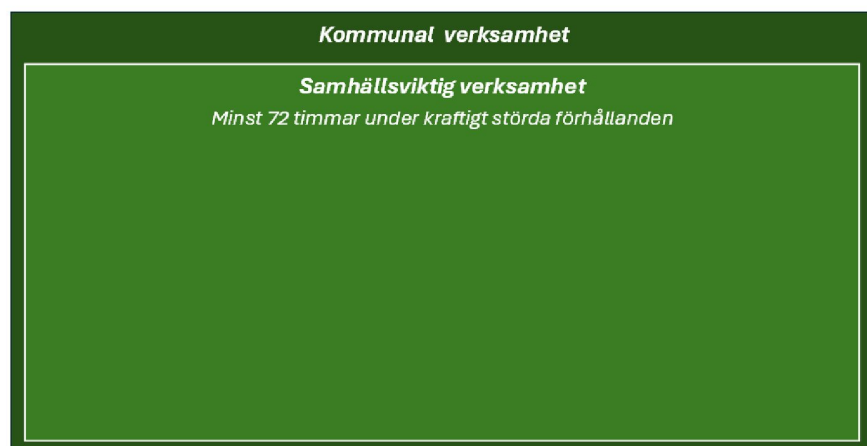
Reglemente för nämnder och styrelse

Samhällsviktig verksamhet - definitioner

Samhällsviktig verksamhet (SVV)

Med samhällsviktig verksamhet avses verksamheter, tjänster eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer viktiga samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

En övervägande majoritet av kommunens verksamheter är samhällsviktiga, antingen i sin helhet eller genom att det i verksamheten finns funktioner/delar som är att betrakta som samhällsviktiga. Det innebär dock inte med automatik att dessa verksamheter i sin helhet är att betrakta som samhällsviktiga. Delar av en verksamhet kan vara samhällsviktig medan andra delar är viktiga men inte absolut nödvändiga för att tillgodose samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. För att säkerställa vilka delar av respektive verksamhet som är samhällsviktiga krävs analys och prioritering inom varje verksamhet. Detta sker inom ramen för kommunens systematiska kontinuitetsarbete (SKA).

Figur 1 – En övervägande majoritet av den kommunala verksamheten är samhällsviktig

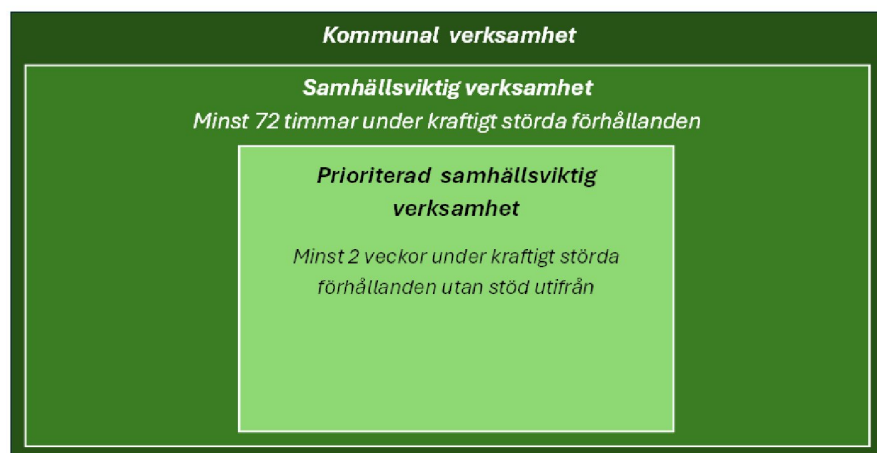
Prioriterad samhällsviktig verksamhet (PSVV)

Med prioriterad samhällsviktig verksamheten avses samhällsviktig verksamhet som är kritisk för att direkt eller indirekt tillgodose livsnödvändiga behov vid omfattande fredstida samhällsstörning eller händelse.

Med prioriterad samhällsviktig verksamhet avses verksamhet/funktioner som är kritiska för att:

- rädda nödlidande
- avvärja eskalering/hantera pågående händelse
- tillgodose behov av livsnödvändig vård och omsorg.
- tillgodose livsnödvändiga behov av värme, vatten och sanitet/avfallshantering.
- tillgodose akuta behov av evakuering och inhysning (skydd)
- upprätthålla livsnödvändiga transporter av personer samt distribution av livsnödvändiga varor och tjänster
- tillgodose kritiska behov hos de som arbetar inom PSVV (exempelvis genom tillsyn av barn dygnet runt, tillsyn av anhöriga med tillsynsbehov m.m.)
- samordna och leda kommunal verksamhet som är kritisk för att hantera omfattande samhällsstörning eller händelse (innefattar krisledningsförmåga, system för krisledning samt säker och robust kommunikation).
- nå ut med information och motverka desinformation

Ovanstående förteckning över prioriterad samhällsviktig verksamhet kommer över tid kompletteras och förtydligas inom ramen för det systematiska kontinuitetsarbetet samt eventuella förtydliganden som framgår av eller blir en följd av ny lagstiftning/författning.

Figur 2 – Prioriterad samhällsviktig verksamhet tillgodoser livsnödvändiga behov vid omfattande fredstida samhällsstörning eller händelse.

Totalförsvarsviktig verksamhet (TFVV)

Vissa samhällsviktiga verksamheter är, utifrån deras betydelse för Sveriges planering inför och hantering av höjd beredskap eller krig, nödvändiga för totalförsvaret. Vid höjd beredskap tillkommer uppdrag som i ordinarie fall ej ingår i den kommunala kompetensen.

Förteckning över Totalförsvarsviktig verksamhet hanteras med anledning av informationsklassning på annat sätt.

Figur 3 – Vissa samhällsviktiga verksamheter är, utifrån deras betydelse för Sveriges planering inför och hantering höjd beredskap eller krig, nödvändiga för totalförsvaret. Vid höjd beredskap tillkommer uppdrag som i ordinarie fall ej ingår i den kommunala kompetensen.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

§ 88

Diariennr: KS-2025/00276

Översyn av styrdokument våren 2025

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation förlängs
- Strategi för extern kommunikation upphävs
- Näringslivsstrategi 2019–2025 upphävs
- Umeå kommuns handlingsplan mot våld upphävs
- Drog- och brottsförebyggande program 2025–2027 tas fram
- Styrdokument cirkulär ekonomi tas fram
- Styrdokument kommunikation (övergripande) tas fram

Kommunstyrelsen beslutar att:

- Användning av sociala medier för extern kommunikation upphävs
- Handlingsplan mot våldsbejakande extremism upphävs
- Umeå Växer tryggt och säkert färdriktning 2020-2025 upphävs
- Riktlinjer för prioritering samt uppföljning av brottsförebyggande arbete tas fram
- Utbyggnadsplan tas fram

Reservation

Bore Sköld, för Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande. Se reservationstext under kommunfullmäktiges beslutsordning.

Ärendebeskrivning

I enlighet med riktlinje för styrdokument ska styrdokument regelbundet ses över. Syftet med översynen är att utvärdera dokumentens effekt och betydelse för styrningen. Vanliga orsaker till att dokument upphävs är att verksamheten fungerar väl utan styrdokument eller att frågorna har uppgått eller infogats i annan styrning. Det är inte en värdering eller viktning av området i sig.

Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas.

Innan ett nytt styrdokument tas fram ska det göras en nulägesanalys över hur styrningen fungerar idag och vilka områden som behöver förbättras. För att undvika målkonflikter är det viktigt att se över även befintliga styrdokument relaterade till området.

För att skapa bättre överblick lyfts flera dokument vid ett och samma tillfälle. Se bilaga 1 för en sammanfattning av orsaker till besluten. Bakgrundsanalyserna till varje styrdokument finns samlade i bilaga 2. Dessa bakgrundsbeskrivningar är en översyn av hela området och föreslår ibland annan eller relaterad styrning. Dessa frågor är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras på annat sätt.

De tidigare beslutade styrdokument som berörs i ärendet är inte bifogade. De går i stället att ta del av på www.umea.se/styrdokument.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Sammanställning prövning av styrdokument våren 2025

Bilaga 2. Bakgrundsanalyser och underlag

Beredningsansvariga

Sara Nordström, Lina Renfors

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Bore Sköld (V) – Att kommunstyrelsen utvärderar arbetet med Handlingsplan mot våld i syfte att rapportera till kommunfullmäktige ett statusläge och önskade framtida insatser som krävs för ett effektivt förebyggande arbete mot våld samt att Handlingsplan mot våld förblir aktuellt till dess att det ersätts av ett Brottsförebyggande program där syftet med planens arbete införlivas.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Bore Skölds (V) förslag.
Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande - Förslaget är att avsluta Handlingsplan mot våld från 2020. Detta motiveras med att Umeå kommun ska ta fram ett brottsförebyggande program som ska inkludera detta arbete. Frågan är när det är klart, och hur arbetet fram till dess styrs. Enligt revisionens granskningar har handlingsplanen inte fått genomslag i verksamheterna i kommunen annat än i en nämnd IFN, där mycket av arbetet som genomförs redan sedan tidigare utförs inom framför allt myndighetsutövning. Syftet med planen har varit att Umeå som kommun ska arbeta proaktivt mot våld i nära relationer och annat våld såväl inom kommunens verksamheter som i samhället i stort. I dagsläget har Brå inte de resurser som krävs för att bedriva detta arbete effektivt då fokus framför allt är riktat åt arbetet mot organiserad brottslighet. Kommunstyrelsen har enligt revisionen också brustit i efterlevnaden av handlingsplanen på flera områden. Att upphöra med denna handlingsplan idag är olyckligt eftersom inte minst pojkars våld mot flickor ökar bland unga i Umeå, och insatser för att arbeta förebyggande i väsentlig utsträckning saknas.

Kommunstyrelsens beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag.

Ellen Ström (V) – Att kommunstyrelsen utvärderar arbetet med Handlingsplan mot våld i syfte att rapportera till kommunfullmäktige ett statusläge och önskade framtida insatser som krävs för ett effektivt förebyggande arbete mot våld samt att Handlingsplan mot våld förblir aktuellt till dess att det ersätts av ett Brottsförebyggande program där syftet med planens arbete införlivas.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag *mot* Ellen Ströms (V) förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottet förslag.

Reservation

Ellen Ström (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande - Förslaget är att avsluta Handlingsplan mot våld från 2020. Detta motiveras med att Umeå kommun ska ta fram ett brottsförebyggande program som ska inkludera detta arbete. Frågan är när det är klart, och hur arbetet fram till dess styrs. Enligt revisionens granskningar har handlingsplanen inte fått genomslag i verksamheterna i kommunen annat än i en nämnd IFN, där mycket av arbetet som genomförs redan sedan tidigare utförs inom framför allt myndighetsutövning. Syftet med planen har varit att Umeå som kommun ska arbeta proaktivt mot våld i nära relationer och annat våld såväl inom kommunens verksamheter som i samhället i stort. I dagsläget har Brå inte de resurser som krävs för att bedriva detta arbete effektivt då fokus framför allt är riktat åt arbetet mot organiserad brottslighet. Kommunstyrelsen har enligt revisionen också brustit i efterlevnaden av handlingsplanen på flera områden. Att upphöra med denna handlingsplan idag är olyckligt eftersom inte minst pojkars våld mot flickor ökar bland unga i Umeå, och insatser för att arbeta förebyggande i väsentlig utsträckning saknas.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg, Linda Lotare, Lars Forsgren, Veronica Kerr och Anders Norqvist.

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Veronica Kerr (KD) och Anders Norqvist (L) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Linda Lotare (V) – Att kommunstyrelsen utvärderar arbetet med Handlingsplan mot våld i syfte att rapportera till kommunfullmäktige ett statusläge och önskade framtida insatser som krävs för ett effektivt förebyggande arbete mot våld samt att Handlingsplan mot våld förblir aktuellt till dess att det ersätts av ett Brottsförebyggande program där syftet med planens arbete införlivas.

Lars Forsgren (SD) – Att program för cirkulär ekonomi inte tas fram.

Propositionsordning som godkänns

Umeå kommun
Kommunfullmäktige**Protokollsutdrag**
2025-04-28

Kommunstyrelsens förslag *mot* Linda Lotares (V) förslag *mot* Lars Forsgrens (SD) förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservation

Bore Sköld, för Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande. Förslaget är att avsluta Handlingsplan mot våld från 2020. Detta motiveras med att Umeå kommun ska ta fram ett brottsförebyggande program som ska inkludera detta arbete. Frågan är när det är klart, och hur arbetet fram till dess styrs. Enligt revisionens granskningar har handlingsplanen inte fått genomslag i verksamheterna i kommunen annat än i en nämnd IFN, där mycket av arbetet som genomförs redan sedan tidigare utförs inom framför allt myndighetsutövning. Syftet med planen har varit att Umeå som kommun ska arbeta proaktivt mot våld i nära relationer och annat våld såväl inom kommunens verksamheter som i samhället i stort. I dagsläget har Brå inte de resurser som krävs för att bedriva detta arbete effektivt då fokus framför allt är riktat åt arbetet mot organiserad brottslighet. Kommunstyrelsen har enligt revisionen också brustit i efterlevnaden av handlingsplanen på flera områden. Att upphöra med denna handlingsplan idag är olyckligt eftersom inte minst pojkars våld mot flickor ökar bland unga i Umeå, och insatser för att arbeta förebyggande i väsentlig utsträckning saknas.

Beslutet med underlag ska skickas till
Nämnder

Bilaga 1

Sammanställning prövning av styrdokument våren 2025

Styrande dokument som föreslås;

1. förlängas,
2. upphävas samt
3. tas fram för behov av styrning.

1. Föreslås förlängas

Styrdokument	Besl. år	Dnr	Beslutas av	Dokument -ansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. i bilaga 2
Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunikations förlängs	2018	KS-2018/00378	KF	Kommunstyrelsen	Förlängs och delar av det inarbetas i nytt styrdokument på övergripande nivå. Upphävs vid fastställande av nytt styrdokument.	1–4

2. Föreslås upphävas

Styrdokument	Besl. år	Dnr	Beslutas av	Dokument -ansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. i bilaga 2
Strategi för extern kommunikation upphävs	2019	KS-2018/00378	KF	Kommunstyrelsen	Ersätts av nytt styrdokument.	1–4
Näringslivsstrategi 2019–2025	2019	KS-2018/00378	KF	Kommunstyrelsen	Inget nytt politiskt dokument tas fram. Styr genom kommunstyrelsens verksamhetsplan och ordinarie planering och uppföljning av grunduppdrag.	5–6
Umeå kommuns handlingsplan mot våld	2020	KS-2018/00883	KF	Kommunstyrelsen samt	Styrning inordnas i nytt brottsförebyggande program samt inom	7–34

				individ- och familjenämnden	ramen för arbete med inriktningsmål och program.	
Användning av sociala medier för extern kommunikation	2018	KS-2018/00425	KS	Kommunstyrelsen	Inaktuell. Styrdokumentet har spelat ut sin roll.	1–4
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	2018	Saknas	Oklart	Kommunstyrelsen	Fungerande arbete och metoder. Styrdokument behövs inte i dagsläget. Samordnas med säkerhetsnheten.	7–34
Umeå växer tryggt och säkert färdriktning 2020–2025	2020	KS-2020/00711	KS	Kommunstyrelsen	Dokumentet är ersatt av UVTS handlingsplan 2024–2026	7–34

3. Föreslås tas fram (igångsättningsbeslut)

Område	Beslutas av	Dokumentansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. i bilaga 2
Drog och brottsförebyggande program 2025–2027	KF	Kommunstyrelsen	Enligt lagstiftning. Ersätter andra styrdokument som upphävs eller inte förlängs	7–34
Cirkulär ekonomi	KF	Kommunstyrelsen	Behov av styrdokument som sätter ramar för ökad samordning samt pekar ut huvudsakliga principer för fortsatt arbete. Avväganden kring träbyggnadsstrategi inarbetas.	35–37
Övergripande kommunikation	KF	Kommunstyrelsen	Behov av att säkerställa gemensamma utgångspunkter för kommunikation i hela kommunen.	1–4
Riktlinjer för prioritering samt uppföljning av brottsförebyggande arbete	KS	Kommunstyrelsen	Styrning saknas. Bidrar till strukturerat och kunskapsbaserat arbetssätt för att öka effektivitet och långsiktighet i brottsförebyggande insatser.	7–34
Utbyggnadsplan	KS	Kommunstyrelsen	Behov av att konkretisera genomförandet av kommunens översiktsplan och underlätta samordning av exploateringsprojekt och strategiska satsningar inom kommunkoncernen.	38–42

Bilaga 2

Bilaga 2. Bakgrundsanalyser och underlag

Aktualitets och relevansprövning av styrdokument inom kommunikation

- Strategi för extern kommunikation
- Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation
- Användning av sociala medier för extern kommunikation

Bakgrund

Inom kommunikationsområdet fastställde kommunfullmäktige och kommunstyrelsen 2018 och 2019 ett antal styrdokument. Det var bland annat ett resultat av en decentralisering av kommunikationsverksamheten inom kommunen samt förändrad lagstiftning inom kommunikationsområdet. Mycket har hänt sedan dess och det finns nu anledning att se över och uppdatera styrningen i enlighet med dagens förutsättningar och behov.

I november 2019 antog kommunfullmäktige Strategi för extern kommunikation (KS 2019/00295). Uppdraget att ta fram strategin kom i samband med en omorganisation där kommunikationsverksamheten decentraliserades. I en rapport om organisationsförändringen uttrycktes även att (befintlig) kommunikationsstrategi skulle förtydligas för att säkerställa en enhetlig kommunikation i en decentraliserad organisation. Eftersom ingen sådan fanns så togs strategi för extern kommunikation fram av kommunikationsavdelningen.

Reglerna för Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation (KS-2018/00378) togs fram i samband med att GDPR-lagstiftningen skärptes. Syftet var att skapa tydliga förutsättningar och ramar för att efterleva lagkraven.

Riktlinjen Användning av sociala medier för extern kommunikation (KS-2018/00425) fastställdes 2018. Framtagandet följde en inriktning som fanns nationellt där många valde att särskilja just användningen av sociala medier i förhållande till andra kanaler.

Nuläge

Inom kommunikationsområdet finns i dagsläget nedan styrdokument som är beslutade på politisk nivå. Som nämns ovan fastställdes flera av dem 2018/2019. Riktlinje för flaggning reviderades i november 2024 och de dokument som ingår i denna prövning är markerade med grått.

Nivå	Organiserande	Normerande	Aktiverande
KF	Reglemente	Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation	Strategi för extern kommunikation
KS	Delegationsordning	Användning av sociala medier för extern kommunikation Riktlinjer för flaggning	
Tjp		Riktlinjer, rutiner etc.	

Strategi för extern kommunikation är framtagen för att utgöra grunden när verksamheterna utformar sin egen externa kommunikation. Den innehåller förhållningssätt vid planering och formulering av extern kommunikation, kommunikationsmål med utgångspunkter för att uppfylla målen samt huvudbudskap som speglar kommunens mål och värdegrund.

Strategin innehåller också beskrivning av kanaler, mediekontakter och samarbeten samt ansvarsfördelning mellan kommunikationsavdelningen och förvaltningarnas kommunikatörer. Det är således en blandning av organiserande, normerande och aktiverande styrning. I strategin anges att den ska revideras i samband med varje ny mandatperiod, vilket inte har gjorts.

Reglerna för användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation är ett komplement till reglementet och förtydligar hur Umeå kommun använder personuppgifter vid kommunikation. Med reglerna som stöd förväntas kommunen fortsätta kommunicera på ett effektivt och ändamålsenligt sätt utifrån rättsliga grunder, och därmed nyttja möjligheter att använda personuppgifter vid kommunikation i enlighet med EU:s dataskyddsförordning. Sedan 2018 har inga revideringar gjorts men ytterligare skärpningar har skett utifrån europeisk lagstiftning. Kommunens arbetssätt har förändrats under åren och idag finns en mer tidsenlig utgångspunkt i hur vi använder bilder, filmer och namn på ett ansvarsfullt och lagenligt sätt.

När det gäller användning av sociala medier är det ett naturligt inslag i det dagliga arbetet och ett av flera verktyg för att tillhandahålla information till invånare/målgrupper. En specifik riktlinje för detta har därför spelat ut sin roll.

Utvärdering av styrdokumentet

Ingen uppföljning eller uppdatering av strategi för extern kommunikation har skett.

Ingen regelrätt utvärdering eller revidering har gjorts av Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation sedan riktlinjen beslutades 2018.

Ingen förändring eller uppdatering har gjorts av riktlinjer för användning av sociala medier för extern kommunikation sedan 2018. Tidigare syftet har dock spelat ut sin roll utifrån hur organisationen och omvärlden utvecklats.

Framtida styrning

Omvärlden och den digitala miljön fortsätter att utvecklas snabbt. När vi nu gått in 2025 ser behoven för kommunikation annorlunda ut. Öppenhet, dialog och transparens är avgörande för att alla verksamheter ska nå sina mål. Kommunen ska säkerställa att kommunikationen bidrar till verksamhetens mål, är enhetlig och effektiv, oavsett vilken förvaltning som är avsändare.

Delar av styrningen inom kommunikationsområdet behöver fastställas på övergripande politisk nivå för att säkerställa gemensamma utgångspunkter i hela kommunen. Det rör principer och förhållningssätt som är hållbara över tid, dvs i ett normerande styrdokument.

Strategi för extern kommunikation är på många sätt inaktuell och delvis för detaljerad. De förhållningssätt som ska styra hela kommunen behöver breddas till all kommunikation och kan med fördel inkorporeras i ett nytt normerande dokument som är anpassat till aktuella förutsättningar. De mer detaljerade delarna i strategin kan fasas ut.

Detsamma gäller detaljerande Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation vars huvudinnehåll kan inkorporeras i ett nytt normerande styrdokument.

Kommunikationsinsatser behöver kunna följa snabba förändringar och anpassas till aktuell utveckling. Den politiska styrningen bör därför kompletteras av en tydligare samordning på tjänstepersonnivå i form av ett kommunikationsprogram eller en plattform. Denna bör uppdateras årligen och ses som en del i kommunikationsavdelningens/kommunikationsdirektörens uppdrag. Delar av ovan strategi och riktlinjer kan med fördel inkluderas i kommunikationsplattformen. På tjänstepersonnivå finns dessutom idag styrning och samordning inom i form av rutiner, riktlinjer och instruktioner som fungerar väl och kan integreras i plattformen.

Resurser

Uppdraget ska fortsätta ligga hos kommunikationsavdelningen där kommunikationsdirektör är ansvarig för att säkerställa löpande utveckling tillsammans med den centrala kommunikationsavdelningen. Det gör att inga ytterligare resurser krävs.

Intressenter

Ett normerande styrdokument för Umeå kommun, bör tillsammans med kommunikationsplattformen på tjänstepersonnivå omfatta alla förvaltningar. Dialog behöver ske med alla förvaltningschefer via SDF och kommunikatörer inom alla förvaltningar via kommunikatörsnätverket. Samverkan ska även ske med kommunala bolag och andra intressenter.

Sammanfattning

Efter aktualitets- och relevansprövning föreslås att:

- *Strategi för extern kommunikation* (KS 2019/00295) upphävs
- *Användning av sociala medier för extern kommunikation* (KS-2018/00425) upphävs.
- Ett nytt normerande styrdokument som gäller för hela kommunen tas fram på övergripande politisk nivå. Behov av samlad styrning som kan anpassas till snabba förändringar hanteras på tjänstepersonnivå av kommunikationsdirektör.
- Riktlinjen *Användning av personuppgifter i form av bilder, filmer, namn och kontaktuppgifter i kommunens kommunikation* (KS-2018/00378) upphävs när nytt normerande styrdokument fastställs.
- Ansvarsdelar för kommunikationsarbetet förtydligas i reglementet.

Handläggare:

Thomas Hansen, kommunikationsdirektör

Aktualitets och relevansprövning av Näringslivsstrategin

Bakgrund

Avdelningen för Näringsliv tog själva initiativet till att ta fram en näringslivsstrategi som sedan beslutades av kommunfullmäktige under 2019 och gäller 2019–2025.

Näringslivsstrategin syftade till att visa vägen för det samlade näringslivsutvecklande arbetet i Umeå och visar på hur insatser inom sex prioriterade målområden kan bidra till ett innovativt och växande näringsliv.

Nuläge

Näringslivsstrategin har inte förändrats eller uppdaterats sedan dokumentet beslutades av kommunfullmäktige.

Sedan näringslivsstrategin togs fram har styrningen förändrats. Nämndernas grunduppdrag har tydliggjorts och planering och uppföljning av verksamhet är direkt kopplat till grunduppdraget. Näringslivsutveckling är en del av kommunstyrelsens grunduppdrag och därmed också en del av styrelsens ordinarie planering och uppföljning.

Även arbetssätten kring inriktningsmålen har utvecklats. Till varje inriktningsmål finns ett program som samordnar de kommunövergripande frågorna. Det finns ett tillväxtmål med tillhörande tillväxtprogram. Näringslivsutveckling är en viktig pusselbit i tillväxtprogrammet.

Utvärdering av Näringslivsstrategin

Efter samråd med Enheten för styrning och samordning föreslås att näringslivsstrategin avslutas då den beskriver avdelningen för näringsliv och platsutvecklings kärnverksamhet. Områdena beskrivna i näringslivsstrategin är i princip detsamma som alla Sveriges näringslivsavdelningar jobbar inom i syfte att uppnå tillväxt.

Framtida styrning

Gällande politisk styrning så finns en god kontakt med kommunalråden och ledande politiker. Det finns en bra styrning från dessa exempelvis via KSNAU möten, den veckovisa beredningen med kommunalråden, företagsbesök och företagsråd tillsammans med KSNAU politiker samt direktkontakt med politiker vid behov. Verksamheten styrs även av kommunstyrelsens årliga verksamhetsplan, kommunfullmäktiges strategiska plan och Program för tillväxt (inriktningsmål 1).

Framtida intern ledning inom grunduppdraget på avdelningen föreslås genomföras genom att en sammanfattning av näringslivsstrategin i ett eget internt dokument som beskriver vilka kärnområden som jobbas med. Möjligen en kortare ppt som kan användas vid externt besök och för att leda personalen på avdelningen.

Resurser

Inga ytterligare resurser bedöms behövas.

Intressenter

Ingen dialog bedöms behövas.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedöms att näringslivsstrategin beskriver avdelningens kärnverksamhet som inte behöver någon ytterligare politisk styrning. Den politiska styrningen sker genom kommunstyrelsens årliga verksamhetsplan, kommunfullmäktiges strategiska plan, Program för tillväxt (inriktningsmål 1) och i direkt dialog med Umeå kommuns politiker.

Efter aktualitets- och relevansprövning föreslås att:

- Näringslivsstrategin upphävs som styrande dokument.

Handläggare: Åsa Fällman, enhetschef näringslivsutveckling

Sammanfattande analys brottsförebyggande styrdokument

Bakgrund

Brottsförebyggande arbete har länge varit en prioriterad fråga i Umeå kommun. Sedan 2023 finns lagstiftning som ställer krav på att alla kommuner ska jobba brottsförebyggande men också på vilket sätt de ska jobba (Lag 2023:196 om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete)

Enligt lagen har kommunen ett ansvar att ta fram en lägesbild över brottsligheten inom sitt geografiska område, se länk nedan. Detta innebär att kommunen ska skapa en grund för det brottsförebyggande arbetet, vilket ska resultera i ett styrdokument med brottsförebyggande åtgärder. Lagstiftningen ställer krav på att arbetet ska vara effektivt och samordnat mellan relevanta aktörer.

[Läs den lägesbild över brottsligheten som sammanställdes 2023.](#)

Utöver lägesbilden finns idag ett antal styrdokument inom det brottsförebyggande området som på olika sätt relaterar till varandra.

Nuläge – Vad har vi?

Organiserande	Aktiverande	Normerande	Beslutas av
Reglemente för styrelse och nämnder	Handlingsplan mot våld	Riktlinje för rådgivande organ	Kommunfullmäktige
Samverkans-överenskommelse med Polisen	Medborgarlöften		Kommunstyrelse
Reglemente Umebrå – Beslut om avslut finns	Färdriktning Umeå växer tryggt och säkert 2020-2025		Kommunstyrelse
	Umeå Växer Tryggt och Säkert aktivitetsplan 2024-2026		Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott
	Handlingsplan mot våldsbejakande extremism		Oklart beslut kan inte hittas

	Verksamhetsplan Umebrå		Umebrå
--	------------------------	--	--------

Nuvarande organiserande styrning samt bedömning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för det brottsförebyggande arbetet. Samverkan med andra aktörer sker löpande inom ramen för det brottsförebyggande rådet (Umebrå). Umebrå är ett rådgivande organ och dess uppdrag är att följa brottsutvecklingen, utbyta information och möjliggöra samverkan och utveckling över organisationsgränserna för att möta gemensamma samhällsutmaningar. Rådet består av representanter från kommunen, polisen och Region Västerbotten. De flesta nämnder och förvaltningar är representerade i rådet. Rådets arbete styrs idag av ett reglemente som ska ersättas av en föreskrift som är under framtagande. Föreskriften beslutas av kommunstyrelsen.

Samverkan med andra aktörer som näringsliv och civilsamhälle sker också inom samverkansarbetet Umeå Växer Tryggt och Säkert (UVTS). Det finns idag en samverkansöverenskommelse med polisen som kommunstyrelsen ansvarar för.

Inom stadsledningskontorets avdelning strategisk utveckling finns ett antal tjänstepersoner som stödjer samordningen av arbetet. När föreskriften för rådet är fastställd bedöms den organiserande styrningen vara ändamålsenlig.

Nuvarande aktiverande styrning samt bedömning

Aktiverande styrning eller planerande styrning beskriver önskad förflyttning inom ett område. Det finns idag sex aktiverande styrdokument;

- handlingsplan mot våld,
- medborgarlöften,
- Umeå Växer tryggt och säkert färdriktning 2020-2025,
- aktivitetsplan Umeå växer tryggt och säkert 2024-2026,
- handlingsplan mot våldsbejakande extremism samt
- verksamhetsplan för Umebrå.

Lagen ställer krav på att alla kommuner ska anta ett styrdokument med åtgärder för att förebygga brott. Styrdokumentet ska bygga på den kartläggning av brottslighet som alla kommuner också ska ta fram. Vilka satsningar och prioriteringar som ska göras är upp till varje kommun att besluta själv. Enligt kommunens riktlinje för styrdokument så bör ett sådant dokument benämnas program. **Det brottsförebyggande programmet** ska vägleda och innehålla åtgärder på både kort och lång sikt för att minska brottslighet och öka trygghet

i Umeå kommun. Styrningen idag är fragmenterad och det saknas ett dokument som håller samman olika initiativ. Programmet kommer att kunna ersätta tidigare aktiverande styrning.

Umeå kommuns handlingsplan mot våld, antogs av Kommunfullmäktige mars 2020. Den syftade till att stärka samverkan i det våldsförebyggande arbetet, synliggöra befintliga insatser och identifiera utvecklingsområden. Umebrå utsågs till samordningsansvarig med ansvar att tillsammans med Centrum mot Våld (CMV). Under 2024 har handlingsplanen följts upp på olika sätt. Sammanfattningsvis kan sägas att handlingsplanen på många sätt bidragit till att framsteg gjorts som är viktiga att bevara och bygga vidare på. Det har också funnits ett stort engagemang bland kommunens verksamheter och kreativiteten har varit stor. Samtidigt har det funnits stora utmaningar som till exempel samverkan under pandemin, brister i ledning och styrning, bristande samsyn kring uppdraget och bristande resurser för genomförande. Kommunens revisorer riktade också kritik i en granskning 2022. För en utförlig uppföljning se bilaga 1. Uppföljning VÅLD 2020-2022 handlings- och aktivitetsplan.

Under 2024 har Centrum mot Våld haft en kraftig ökning av sökande. De har därför behövt prioritera sitt grunduppdrag för att minska kötider. Det har inneburit att de kunnat jobba mindre med kompetensutveckling och stöd till andra medarbetare i kommunen. Under 2025 träder den nya socialtjänstlagen i kraft vilket kommer att påverka deras uppdrag ytterligare.

Lagstiftningen kring våld är tydlig med vikten av att våldsförebyggande arbete prioriteras. Den lägesbild och kartläggning kring våld som gjorts i Umeå visar på en oroande och negativ utveckling av våldsproblematiken. Den pekar på viktiga områden att jobba vidare med. Det handlar om områdena våld i nära relation, våld mot och mellan barn och brott i digitala arenor. Dessa områden kommer att inkluderas i det brottsförebyggande program som ska tas fram enligt lag. Ur ett långsiktigt samhällsperspektiv är det av största vikt att Umeås arbete med det förebyggande arbetet fortsätter. Det krävs samordnande insatser och ett gemensamt engagemang för att uppnå långsiktiga förändringar och skapa en tryggare miljö för medborgare i Umeå kommun. För att detta ska nås krävs att ett samarbete och en gemensam planering över förvaltningsgränserna behöver ske för att få fram tillräckligt med resurser som kan resultera i gemensamma förslag för att nå framgång. Centrum mot Våld och Umebrå ser gärna att de framsteg som gjorts under arbetets gång med handlingsplanen bevaras i det framtida brottsförebyggande programmet.

Samtidigt har kommunen utvecklat arbetssätt med inriktningsmål och program vilket skapat möjligheter att jobba vidare med frågor kring våld inom ramen för programmet för social hållbarhet. Frågorna prioriteras också inom ramen för jämställdhetsutskottets aktivitetsplan samt samverkansöverenskommelse och medborgarlöften tillsammans med polisen. Därför föreslås att handlingsplanen mot våld som eget dokument avslutas och att styrning istället

hanteras inom programmet för social hållbarhet samt det kommande brottsförebyggande programmet.

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism togs fram 2018 som en effekt av en nationell strategi. Det är egentligen ett normerande styrdokument som beskriver principer, förhållningssätt och metoder. Konsultationsforum mot våldsbejakande extremism är en samverkansgrupp för att förebygga extremism i alla dess former. Forumet är ett specialiststöd till övriga verksamheter. Verksamheten är idag väl inarbetad och fungerande. Styrdokumentet behövs därför inte i sin nuvarande form. Däremot är det viktigt att fungerande arbetssätt bevaras. För närvarande förs också en diskussion med säkerhetsenheten, som också är en del kommunstyrelsens ansvar, kring hur samverkan och samordning av dessa frågor bäst kan lösas i framtiden. Det kan hända att styrning behöver tydliggöras framöver men hur och på vilket sätt blir en fråga som samordnas med säkerhetsenheten. Bedömningen är att styrdokumentet inte behövs just nu eftersom verksamheten fungerar väl.

Umeå växer tryggt och säkert är ett samverkansarbete mellan kommun, polis, näringsliv och civilsamhälle, som varit i gång sen 2018. Den nuvarande inriktningen på arbetet är att förebygga och motverka rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk. **Aktivitetsplan Umeå växer tryggt och säkert för 2024–2026** har en bred ansats och inkluderar samverkan med många olika aktörer. Däremot har den enbart fokus på organiserad brottslighet. Planen kompletterar det kommande brottsförebyggande programmet och bedömningen är att planen behöver kvarstå men som en delmängd i programmet. Aktivitetsplanen har ersatt **Umeå växer tryggt och säkert färdriktning 2020-2025** vilket gör att även detta dokument kan upphävas.

Verksamhetsplan Umebrå har tagits fram årligen och beslutats av brottsförebyggande rådet. Verksamhetsplanen innehåller både övergripande fokusområden samt mer konkreta inriktningar och hur dessa ska följas upp. Verksamhetsplanen kommer till stor del att ersättas av det brottsförebyggande programmet. De delar som mer handlar om planering för tjänstepersoner inom strategisk utveckling flyttas till planer som beslutas i förvaltningsorganisationen. Bedömningen är att det inte behöver tas fram någon ny verksamhetsplan.

Sammanfattningsvis är bedömningen att flera av de befintliga aktiverande styrdokumenterna kan ersättas av det brottsförebyggande programmet samt av pågående arbete inom programmet för social hållbarhet.

Nuvarande normerande styrning samt bedömning

Den enda normerande styrning som finns på politisk nivå är den riktlinje som styr arbetet i rådgivande organ. Den ställer krav på hur samtliga rådgivande organ ska fungera och handlar inte specifikt om brottsförebyggande arbete.

Bedömningen är att den normerande styrningen behöver utvecklas. Den nya lagen ställer krav på att kommunerna ska jobba med insatser baserade på kunskap och evidens, och att resultaten ska följas upp och utvärderas. Dock saknas idag ett styrdokument i Umeå kommun som konkret styr hur arbetet med brottsförebyggande insatser, särskilt vad gäller prioritering och uppföljning.

På nationell nivå har Brottsförebyggande rådet (BRÅ) publicerat riktlinjer för uppföljning av brottsförebyggande arbete, men ingen vägledning finns om hur prioriteringar ska göras. Detta gör att kommunerna i praktiken arbetar utan en enhetlig metodik för att fatta beslut om vilka åtgärder som ska prioriteras. Därtill saknas strukturer i Umeå kommun för att mäta och följa upp effekterna av de genomförda åtgärderna på ett systematiskt sätt. Det gör det svårt att göra välinformerade och långsiktiga beslut om resursfördelning. Det kan leda till att insatser görs utan att deras effektivitet eller behov utretts ordentligt.

Genom ett samarbete med Umeå universitet kommer Umeå kommun att vara ledande i arbetet med att utveckla riktlinjer och skapa en modell och metoder som kan användas av andra. Kommunen har redan beslutat om resurser till ett forskningssamarbete mellan kommunen och Umeå universitet.

Det nya styrdokumentet ska säkerställa att arbetet bedrivs på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt, vilket i sin tur skulle bidra till att öka effektiviteten och långsiktigheten i de brottsförebyggande insatserna.

Omvärldsbevakning

Kommuner runt om i Sverige har bemött det nya lagkravet (2023:196) på olika sätt. Stockholm stad ligger i framkanten och de har fattat beslut om ett program där samtliga nämnder och bolagsstyrelser utifrån sina respektive ansvarsområden ska utforma, vidta och följa upp åtgärder för att minska brott och öka tryggheten för boende, besökare och företagare. Stadsdelsnämnderna ansvarar för samordningen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet inom respektive geografiskt område och leder det lokala arbetet. Facknämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar för respektive verksamhetsområde och ska bidra med kunskap och resurser till stadsdelsnämndernas arbete när detta är påkallat. Stadsledningskontoret ansvarar för den övergripande samordningen av stadens

brotsförebyggande och trygghetsskapande arbete och för stadsövergripande styrdokument.

Intressenter

De interna aktörerna som berörs är bland annat kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser, samt verksamheter inom socialtjänst, skola, fritid, säkerhet med flera. De externa aktörerna som spelar en central roll är Polisen, Region Västerbotten, näringsliv och frivilligorganisationer. För att säkerställa ett effektivt genomförande krävs ett nära samarbete och dialog med dessa aktörer samt med medborgarna i kommunen för att bidra till ökad trygghet för alla.

Förslag till framtida styrning – Vad behöver vi?

För att säkerställa ett långsiktigt och effektivt brotsförebyggande arbete föreslås ett nytt styrdokument i form av ett brotsförebyggande program i enlighet med lagkrav. Detta program ska ange åtgärder samt verka för samordning och genomförande av insatser för samtliga prioriterade brottsområden inklusive organiserad brottslighet och UVTS aktivitetsplan. UVTS aktivitetsplan blir således en delmängd av brotsförebyggande programmet.

Programmet ska även ersätta de befintliga styrdokumenterna handlingsplanen mot våld i nära och handlingsplanen mot våldsbejakande extremism, vilka avvecklas. För att programmet ska vara framgångsrikt behöver det stödjas av ett starkt politiskt mandat och beslutsfattande från relevanta politiska organ i kommunen.

Framtida styrdokument

Organiserande	Aktiverande	Normerande	Beslutas av
Reglemente för styrelse och nämnder	Ny - Brottsförebyggande Program	Riktlinje för rådgivande organ	Kommunfullmäktige
Samverkans- överenskommelse med Polisen	Medborgarlöften	Ny - Riktlinje för prioritering och uppföljning av brottsförebyggande arbete	Kommunstyrelse

Under framtagande - Föreskrifter Umebrå			Kommunstyrelse
	Umeå Växer Tryggt och Säkert aktivitetsplan 2024-2026 (delmängd i programmet)		Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott

Resurser

För att ta fram och implementera förändrad styrning inom det brottsförebyggande området krävs organisatoriska resurser och kompetens inom det brottsförebyggande området. Det kommer också att krävas ekonomiska resurser för att säkerställa att insatserna genomförs på ett effektivt sätt. De ekonomiska konsekvenserna bör införlivas i den ordinarie budgetprocessen.

Beredning

Det brottsförebyggande programmet kommer troligtvis att beslutas av fullmäktige efter att berörda intressenter fått möjlighet att yttra sig om innehållet. Programmet kommer att vara kommunövergripande och beröra fler nämnder. Eftersom kommunstyrelsen ansvarar för det brottsförebyggande arbetet blir den också dokumentansvarig nämnd.

Den normerande styrning som behöver tas fram kommer troligtvis att kunna beslutas av kommunstyrelsen eftersom den mer reglerar kommunstyrelsens arbete med att samordna det brottsförebyggande arbetet och styr det som är kommunstyrelsens grunduppdrag. Det är innehållet i de slutliga dokumenten som avgör beslutsnivå.

Sammanfattning

Efter aktualitets- och relevansprövning föreslås att:

- Ett brottsförebyggande program tas fram för att möta nya lagen (2023:196) att samordna och systematisera arbetet. Programmet ersätter tidigare verksamhetsplan, handlingsplan mot våld samt handlingsplan mot våldsbejakande extremism
- En riktlinje för prioritering samt uppföljning av brottsförebyggande arbete tas fram
- handlingsplanen mot våld avslutas
- handlingsplan mot våldsbejakande extremism avslutas
- Färdriktning Umeå växer tryggt och säkert 2020-2025 avslutas

- Kommunstyrelsen föreslås som dokumentansvarig nämnd för samtliga kvarstående dokument

Handläggare:

Frida Puntonet Davidila, Ulrika Granskog, Seth Åberg, Cecilia Ravry, Sara Nordström

Fördjupning

Bilaga, Uppföljning VÅLD 2020-2022, Handlings- och aktivitetsplan

[Lägesbild över brottsligheten i Umeå](#)

[Hedersrelaterat våld och förtryck i Umeå](#)

[Revisionsrapport uppföljande granskning våld i nära relationer 2024](#)

[Revisionsrapport Våld i nära relationer 2022](#)

An aerial photograph of Umeå, Sweden, taken at sunset. The sky is a vibrant mix of orange, red, and purple, with the sun low on the horizon. The city below is densely packed with buildings, mostly in shades of red and brown, interspersed with green trees. A body of water is visible in the lower-left corner, reflecting the warm colors of the sky. The overall mood is serene yet dramatic.

UPPFÖLJNING Våld 2020–2022 Handlings- och aktivitetsplan

Innehåll

Inledning	3
1. Initiera samverkan och utveckla lokal lägesbild	5
2. Arbeta med utåtriktad kommunikation	7
3. Centrum mot våld	9
4. Utdrag ur kommunrevisorernas bedömning.....	9
Aktiviteter kopplade till Handlingsplanen mot våld	
Del 1, prioriterade verksamhetsövergripande aktiviteter	10
Del 2, prioriterade målgrupps- och verksamhetsspecifika aktiviteter	14

Inledning

Detalj av konstverket Listen! ©Camilla Akraka/Bildupphovsrätt (2023)

Umeå kommuns handlings- och aktivitetsplan mot våld beslutades av Kommunfullmäktige mars 2020. Syftet var att stärka samverkan i arbetet mot våld, synliggöra hur vi arbetar idag inom våldsområdet, att identifiera utvecklingsområden och att arbeta tillsammans utifrån kommunens värdegrund med ständiga förbättringar.

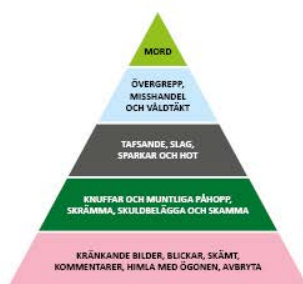
Umebrås kansli utsågs som samordningsansvarig och skulle tillsammans med Centrum mot våld (CMV) utveckla arbetet i enlighet med aktivitetsplanen i kommunen. Kommunrevisorerna har under perioden genomfört en granskning av kommunens arbete mot våld i nära relation, (se bilaga 1).

Umebrå och Centrum mot våld erfarenheter av att samordnat arbetet under två års tid med handlings och aktivitetsplanen är att ta vara på den breda samverkansplattformen av engagerade verksamheter som vill vara med och utveckla Umeå till en stad fri från våld. Utmaningarna med handlingsplanen och det pågående arbetet har delvis varit svåra att hantera. Det stora hotet blev pandemin som försvårade arbetet med att både samla och samverka med breda grupper som vi ville aktivera i arbetet. Andra utmaningar har handlat om brister i ledning och styrning, samsyn för uppdraget och att handlingsplanen inte haft resurser för ett genomförande. Men trots dessa utmaningar så har ett konkret och synligt arbete blivit genomfört.

Sakfrågan våld är en fråga för hela kommunen och som därför berör flera politiska nämnder. Inför 2023 kommer de våldpreventiva arbetet att revideras och anpassas till Umeå kommuns införande av programstyrning.

Centrum mot våld och Umebrå ser gärna att de delar som utvecklats under arbetets gång kan kvarstå inför kommande programstyrning. Positiva erfarenheter som bör finnas kvar är:

- *En tydlig visionen "Umeå fritt från våld".*
- *Ta vara på kartläggningar och rekommendationer kring rapporterna våldskartläggningen och hedersrelaterat våld.*
- *Det våldspreventiva arbetet behöver bli en integrerad del i kommunens ordinarie styr- och ledningssystem, med tydlig koppling till lokala, regional och nationella mål, strategier och handlingsplaner.*
- *Skapa hållbara strukturer och systematik för ett långsiktigt våldspreventivt arbete i samverkan med andra.*
- *Prioritera det förebyggande arbete och tidiga insatser.*
- *Tre övergripande förändringsprinciper att utgå ifrån med verksamheter som vill starta upp våldsförebyggande arbete.*

VÅLD

Skapa medvetenhet om sambandet mellan lindrigt och grovt våld.

GENUS

Skapa medvetenhet om sambandet mellan destruktiva könsnormer och våld.

AKTIVA ÅSKÅDARE

Motivera barn, unga och vuxna till att vara aktiva åskådare.

Arbete mot våld sammanfattas nedan, därefter följer en mer specifik beskrivning av de aktiviteter som är helt eller delvis genomförda och utvecklade under perioden 2020–2022. Regelbunden återkoppling av aktiviteter inom våldsområdet har skett på Umebrås sammanträden under perioden.

Sammanfattningen beskrivs utifrån fyra delar

1. *Initiera samverkan och utveckla lokal lägesbild gällande våld och hedersrelaterat våld och förtryck.*
2. *Arbeta med utåtriktad kommunikation inom våldspreventivt arbete. Utbildningar, kampanjer och liknande.*
3. *Utveckla Centrum mot vålds (CMV) verksamhet.*
4. *Utdrag ur kommunrevisionerna sammanfattande bedömning.*

1. Initiera samverkan och utveckla lokal lägesbild gällande våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Att jobba våldsförebyggande kräver samarbete och att flera olika perspektiv och kunskapstraditioner länkas samman till en helhet, med en gemensam vision om att våldet ska upphöra. Umeå tillsammans med Centrum mot våld har under perioden strävat efter att skapa en bred samverkansplattform med engagerade verksamheter som vill vara med och utveckla Umeå till en stad fri från våld. Samarbete och nätverk över traditionella verksamhetsgränser har startats upp både internt och externt. Externa aktörer såsom Länsstyrelsen Västerbotten, Polisen, Region Västerbotten, civilsamhället och privata näringslivet har ingått och vill bidra i arbetet.

Våldskartläggning

Umeå kansli startade upp arbetet med att genomföra en våldskartläggning under 2021.

Kartläggningen syftade till att mäta förekomst, frekvens och allvarlighetsgrad av våldet. Våldskartläggningen utgick från Umeå kommuns folkhälsoundersökningar Jämlika liv 20 och Unga 20 som sedan kompletterats med nationella och lokala data.

[Länk till rapporten Våldskartläggning Umeå kommun 2021.](#)

Umeå kansli rekommenderade efter kartläggningen ett genomförande med följande målområden:

- Fokus på identifierade målgrupper, barn/unga i förskolan, grundskola och gymnasiet.
- Grupper med ökad risk för utsatthet (kvinnor i missbruk, funktionsnedsättningar, barn som bevittnat våld, hedersrelaterat våld).
- Arbetsgivarfrågan och kopplingen till våld (ex. introduktion för nyanställda, frågor i RUS samtal)
- Utse nyckelpersoner i respektive verksamhet som tillsammans med processtöd designar verksamheternas förebyggande arbete utifrån de tre förändringsprinciperna.
- Metodutveckling – förebyggande arbete, exempelvis via kommunikation, kunskapsbaserade metoder och fokus förebyggande och tidiga insatser.
- Avsätta prioriterade medel för handlingsplanen mot våld.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Få våldsformer är mer svårupptäckta än de som faller inom kategorin hedersrelaterat våld och förtryck. Rapporten ger en lägesbild av förekomst och allvarsgrad och bygger på befintlig statistik samt 14 intervjuer som genomfördes våren 2022. Rapporten redogör för Umeå kommuns arbete med att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck inom olika verksamheter.

[Länk till rapporten Hedersrelaterat våld och förtryck i Umeå kommun.](#)

Några slutsatser från rapporten:

- *Utvecklingsarbetet med den lokala lägesbilden och mätningar bör fortgå. Det statistiska underlaget är idag tvetydigt på grund av stora mörkertal.*
- *Centrum mot vålds expertfunktion samt Konsultationsforum mot hedersrelaterat våld och förtryck är en bra kompetensbas.*
- *Kunskapsnivån inom hedersrelaterat våld och förtryck behöver stärkas inom socialtjänstens myndighetsutövning.*

2. Arbeta med utåtriktad kommunikation inom våldspreventivt arbete med utbildningsinsatser och kampanjer.

Utbildningsinsatser och flera kampanjer har bidragit till att öka kunskapen om våld, väckt engagemang och intresse för att arbeta med våldsprevention i kommunens verksamhet. Flera korta utbildningsfilmer har spelats in av polisen och Centrum mot våld för att underlätta för medarbetare att ta del av utbildningar.

[Länk till kampanjwebben Vi måste prata om våldet.](#)

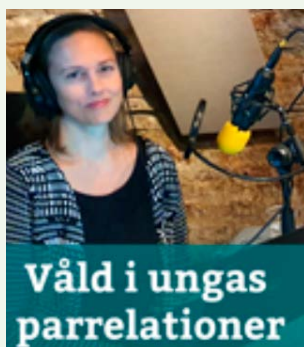
Kampanj: Våld i ungas relationer i flera steg

Umebrå och representanter från polis, fältgrupp, elevhälsa, fritidsgård och tjej- och kvinnojouren har initierat kampanjen på temat våld i ungas relationer i samarbete med ungdomar på Midgårdsskolan i Umeå. Syftet var att öka kunskapen och medvetenheten hos ungdomar om hur våld tar sig uttryck i nära relation. Målet var att ungdomar ska stärkas i känslan av att våga larma och säga ifrån när det gäller våld.

Positiva erfarenheter från kampanjen är att elevhälsan utvecklat ett systematiskt arbetssätt i de hälsosamtalen som genomförs med alla elever i årskurs 4,7 och årskurs 1 på gymnasiet med att systematiskt fråga alla unga om våldsutsatthet. Positivt är också att tjejjouren och fältgruppen påbörjat att utveckla material som är anpassat till för- och grundskolans elever på temat våld i ungas relationer och med inspiration av kampanjen ”vi måste prata om våldet”.

Umebrå medverkande i Brås podd om våld i ungas nära relationer.

Lyssna på poddavsnittet här.

Umebrå i Brås podd

Brås podd handlar om våld i ungas parrelationer, och om den rapport som Brå publicerade under hösten 2021. Hur kan vi göra för att uppmärksamma den här typen av våld? Hur kan våldet i ungas parrelationer ta sig uttryck? Vilka är det som utsätts och vad vet vi om våldsutövarna? Vilket stöd kan de unga få och framför allt, hur kan man arbeta förebyggande mot den här typen av våld?

Medverkande: Monika Sellgren Karlsson, projektledare och utredare på Brå samt Ulrika Granskog, utvecklingsstrateg vid det lokala Brottsförebyggande rådet i Umeå, UmeBrå. Klicka på bilden och lyssna på poddavsnittet.

Manliga förebilder ville bidra

För att nå ut till unga i Umeå kommun frågade vi åtta av Umeås manliga elitidrottare om de ville hjälpa till i kampen mot våldet. Det ville de. Allihop. Vi frågade just idrottsmän för att försöka nå ut till gruppen tonårsskallar och unga vuxna män. Vi hoppas dessa idrottsmän är personer som målgruppen följer och ser upp till. För mäns våld mot kvinnor, börjar med killars våld mot tjejer.

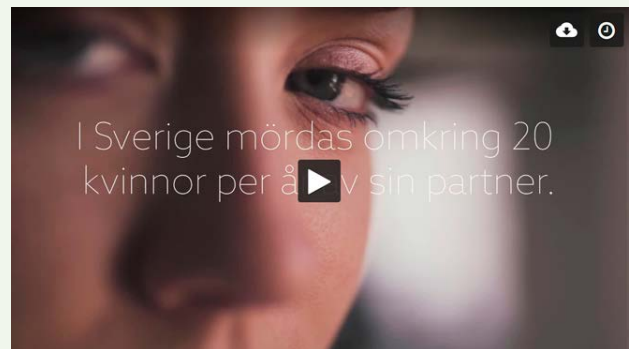
Vi filmade idrottarna när de berättar autentiska historier om några av alla de kvinnor som drabbats av våld i en nära relation. Dessa kvinnor är inte bara en siffra i statistiken, de är riktiga människor. Många av dem finns inte mer. Lokala idrottsmän som har velat bidra till att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är alla aktiva i Umeå eller kommer härifrån: *Marcus Grate*, längdskidåkare; *Daniel Rahimi*, ishockeyspelare; *Tarik Hamza*, fotbollsspelare; *Fernando Flores*, MMA-fighter; *Ludwig Svensson*, innebandyspelare; *Fredric Andersson*, ishockeyspelare; *Yoel Embaye*, fotbollsspelare och *Ketil Kronberg*, innebandyspelare.

En av filmerna i kampanjen visades dessutom i reklampausen på SF Filmstaden under november 2022. Visningarna resulterade i att 5939 biobesökare såg kampanjfilmen.

Kampanjen: Bry dig

Även kampanjen brydig.nu som är ett samarbete mellan Umeå kommun, Länsstyrelsen i Västerbotten, Region Västerbotten, Skellefteå kommun, Centrum mot våld Umeå och Centrum mot våld Skellefteå. Kampanjen uppmanar till engagemang, öppnar för dialog och visar att det går att göra skillnad genom att agera vid tidiga tecken på kontroll och hot.

[Länk till Mäns våld mot kvinnor – Umeå kommun.](#)

[Här kan du se kampanjfilmen som visades på Filmstaden.](#)

3. Centrum mot våld (CMV) har utvecklat sin verksamhet.

Mellan 2021 och 2022 projektanställdes två personer med målet att utveckla stöd till sexköpare/våldsutövare, starta upp en Mikamottagning och utveckla stödet när det gäller hedersrelaterat våld.

När det gäller hedersrelaterat våld har CMV ett ökat inflöde av personer som behöver hjälp under perioden.

CMV har ett samarbete med Röda Korset i Stellaprojektet. Det bygger på att CMV identifierar klienter som är i behov av att bygga sociala nätverk och minska isolering.

CMV utbildar och kompetensutvecklar chefer och medarbetare regelbundet genom föreläsningar på grund- och fördjupningsnivå, introduktionsutbildningar för olika yrkeskategorier inom Region Västerbotten, Umeå kommuns verksamheter som socialtjänsten, förskola/ för och grundskolan, Gymnasieskolan, volontärer, Röda Korset, samordningsförbundet med flera. CMV har uppmärksammat att den utåtriktade verksamheten i form av kompetenscentrum efterfrågas i allt högre grad. Läs mer om utvecklandet av CMVs verksamhet i aktivitetsplanen under del 2, prioriterade målgrupps- och verksamhetsspecifika aktiviteter.

4. Utdrag ur kommunrevisionernas sammanfattande bedömning.

Under 2022 genomförde kommunrevisorerna en granskning av kommunens arbete mot våld i nära relationer där även arbetet utifrån kommunens Handlingsplan mot våld ingick. Nedan följer utdrag från revisorernas bedömning. Vill du läsa hela revisionsberättelsen finns den bifogad i bilaga 1.

”Revisionens bedömning var att handlingsplanen mot våld inte implementerats i kommunen. Kommunrevisorerna konstaterade att ”Handlingsplanen mot våld i dagsläget har mycket begränsad styrkraft då berörda verksamheter inte arbetar i enlighet med den. Det finns inga avsatta medel för att implementera de prioriterade aktiviteterna från vare sig kommunfullmäktige eller ansvariga nämnder. Nämnderna har inte följt upp att förvaltningen inom tilldelad budgetram har säkerställt att aktiviteterna kan genomföras.”

”Vi ser positivt på det pågående arbetet men noterar att det krävs större krafttag för att prioritera det brottsförebyggande arbetet och implementeringen av handlingsplanen. Vi är kritiska till att varken kommunstyrelsen eller de nämnder som berörs av Handlingsplan mot våld har följt upp de prioriterade aktiviteterna relaterade till våld i nära relationer. Av Handlingsplan mot våld framgår också att

dess aktivitetsplan årligen ska följas upp i kommunfullmäktige, vilket inte har skett, varvid vi bedömer att kommunstyrelsen brister i sin beredning av ärendet.”

”Vi ser positivt på Centrum mot vålds roll som kompetenscentrum, där parter inom kommunen kontakter dem vid behov för stöd och råd. Mot bakgrund av de behov som lyfts i kommunens kartläggning av hot och våld samt kartläggning av hedersförtryck ser vi dock att Centrum för våld med fördel skulle kunna ha en mer aktivt stödjande roll även i övriga förvaltningars utvecklingsarbete.”

”Vi bedömer dock att det inom framför allt Umebrå och Centrum mot våld förekommer ett målinriktat och framskridande arbete för att motverka både våld i allmänhet och våld i nära relationer specifikt.”

Aktiviteter kopplade till Handlingsplanen mot våld

Del 1, prioriterade verksamhetsövergripande aktiviteter

Den första delen av aktivitetsplanen handlar om struktur och verksamhetsövergripande samverkan.

Dessa aktiviteter är allas ansvar.

Verksamhetsövergripande aktiviteter	Genomförande
Samverkan Skapa verksamhetsövergripande samverkan utifrån kommungemensam samverkansplan.	Delvis utfört, ej enligt formen samverkansråd Att jobba våldsförebyggande kräver samarbete och att flera olika perspektiv och kunskapstraditioner länkas samman till en helhet, med en gemensam vision om att våldet ska upphöra. Umeå tillsammans med Centrum mot våld har skapat en bred samverkansplattform med ett antal engagerade verksamheter som vill vara med och utveckla Umeå till en stad fri från våld. Breda samarbeten över verksamhetsgränser har startat upp internt men även externt med Länsstyrelsen Västerbotten, Region Västerbotten, polis, civilsamhällets och privata näringslivet. Nedan beskrivs några initiativ som pågått under perioden. Orange the World Den internationella dagen mot våld mot kvinnor, 25 november, och fram till 10 december lyses olika byggnader i Umeå upp i orange. I Umeå har bland annat Bostaden lyst upp sitt huvudkontor Moritzska gården i orange. Länsförsäkringar Västerbotten, flera hotell i Umeå, gång- och cykelbron, skateparken Sparken och strandpromenaden vid Umeälven är platser som också ljussatt i orange. En vecka fri från våld På initiativ av Länsstyrelsen Västerbotten har Umeå kommun, Region Västerbotten, RF-Sisu gått samman under det gemensamma paraplyet En vecka fri från våld. Vecka 47 är en nationell vecka med syfte att uppmärksamma det vålds- och brottsförebyggande arbetet och inspirera till lokal och regionala aktiviteter. Under veckan togs flera initiativ av verksamheter och medarbetare i kommunen, polisen och ideella organisation för att på så sätt driva utvecklingen inom våldsområdet framåt. Teman under 21–25 november 2022 har varit: Våld i nära relationer, våld mot barn och ungdomar, arbetsgivare och ledarskap och maskulinitet. Basprogram om våld mot barn Barnafri är ett nationellt kunskapscentrum med uppdrag att samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. Basprogram om våld mot barn erbjudits till medarbetare inom polis och kommunens flera verksamheter som möter barn och unga. Basprogram om våld mot barn och unga – Barnafri Riva hinder utbildningsserie Under höstens utbildning "Riva hinder" var funktionshinder och prostitution samt upptäckt av och förebyggande arbete kring våldutsatthet ett av tre teman. Föreläsare Mikaela Starke, professor vid institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet. Arbetsgivarfrågan och kopplingen till våld Umeå kommun har påbörjat arbetet på temat våld i medarbetares nära relation. Mer info finns att läsa längre ned i dokumentet under rubriken. Stöd och hjälp till våldutsatt personal. Våld i medarbetares nära relationer - Intranät Umeå kommun (umea.se)

Kartläggning Verksamheterna kartlägger sig själva inom våldsområdet: • Hur arbetar vi idag, vilka områden behöver vi utveckla, vilka goda exempel kan vi lyfta fram? • För genomförande av kartläggning ska ett metodstöd tas fram och en samordningsfunktion finnas för detta • Sammanställning av kartläggning kommer att läggas ut på handlingsplanen mot vålds hemsida.	Genomförda kartläggningar Rapporterna återfinns på Umeå kommuns rapportsidor. Våldskartläggning 2021 Kartläggningen syftade till att mäta förekomst, frekvens och allvarlighetsgrad av våldet. Våldskartläggningen utgick från Umeå kommuns folkhälsoundersökningar Jämlika liv 20 och Unga 20 som sedan kompletterats med nationella och lokala data. Våldskartläggning Umeå kommun 2021 (umea.se) Umebrå gav följande rekommendationer för fortsatta arbetet: • Fokus på identifierade målgrupper, barn och unga i förskolan, grundskolan och gymnasiet. • Ökad risk för utsatthet (kvinnor i missbruk, funktionsnedsättningar, barn som bevittnat våld, hedersrelaterat våld) • Arbetsgivarfrågor kopplat till våld. • Utse nyckelpersoner i respektive verksamhet som tillsammans med processtöd designar verksamheternas förebyggande arbete utifrån de tre förändringsprinciperna. • Metodutveckling – förebyggande arbete, exempelvis via kommunikation, kunskapsbaserade metoder och tidiga insatser. • Avsätta prioriterade medel för handlingsplanen mot våld Hedersrelaterat våld och förtryck Lägesbild och beskrivning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Redogör för Umeå kommuns arbete med att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck inom olika verksamheter. Hedersrelaterat våld och förtryck i Umeå kommun (umea.se) Några slutsatser från rapporten: • Utvecklingsarbetet med den lokala lägesbilden och mätningar bör fortgå. Det statistiska underlaget är idag tveetydigt på grund av stora mörkertal. • Centrum mot vålds expertfunktion samt Konsultationsforum mot hedersrelaterat våld och förtryck är en bra kompetensbas. • Kunskapsnivån inom hedersrelaterat våld och förtryck behöver stärkas inom socialtjänstens myndighetsutövning. Nationellt metodstöd för kartläggning av tre våldstyper har tagits fram av nationella myndigheter BRÅ och jämställdhetsmyndigheten. Metodstöd för kartläggning av tre våldstyper - Brottsförebyggande rådet (bra.se)
--	--

Uppföljning (beskrivning på sid. 9 och 10 i handlingsplanen) • Årlig uppföljning av aktivitetsplanen i KF. • Varje aktivitet som respektive nämnd berörs av ska ingå och följas upp i nämndens uppdragsplan. • Årlig uppföljning av mätbara mål. Formuleras och genomförs av samverkansrådet mot våld. • Aktiviteterna ska regelbundet under året följas upp i Umebrås styrgrupp.	Ej genomfört Handlingsplanen ska revideras och anpassas till kommande ledning och programstyrning. Under 2022 genomförde kommunrevisorerna en granskning av kommunens arbete mot våld i nära relationer där även arbetet utifrån kommunens Handlingsplan mot våld ingick. <i>”Revisionens bedömning var att handlingsplanen mot våld inte implementerats i kommunen. Kommunrevisorerna konstaterade att Handlingsplanen mot våld i dagsläget har mycket begränsad styrkraft då berörda verksamheter inte arbetar i enlighet med den. Det finns inga avsatta medel för att implementera de prioriterade aktiviteterna från vare sig kommunfullmäktige eller ansvariga nämnder. Nämnderna har inte följt upp att förvaltningen inom tilldelad budgetram har säkerställt att aktiviteterna kan genomföras. Granskningen har fokuserat dels på myndighetsutövningen inom individ- och familjenämnden, dels på det kommunövergripande arbetet mot våld i nära relationer. Granskningen av det kommunövergripande arbetet har utgått från antagen Handlingsplan mot våld och redogör inte för kommunens totala vålds- och brottsförebyggande arbete.”</i> <i>”Ur positiv bemärkelse vill vi lyfta fram att kommunstyrelsen och berörda nämnder har säkerställt att det finns samverkanskonstellationer och att granskningen tyder på att deltagande i dessa forum är högt prioriterat inom kommunens verksamheter. Organiseringen har inte utformats på det sätt som var avsikten när Handlingsplan mot våld utarbetades och handlingsplanen har inte reviderats”.</i> <i>”Vi bedömer dock att det inom framför allt Umebrå och Centrum mot våld förekommer ett målinriktat och framskridande arbete för att motverka både våld i allmänhet och våld i nära relationer specifikt”.</i> <i>”Vi ser positivt på det pågående arbetet men noterar att det krävs större krafttag för att prioritera det brottsförebyggande arbetet och implementeringen av handlingsplanen. Vi är kritiska till att varken kommunstyrelsen eller de nämnder som berörs av Handlingsplan mot våld har följt upp de prioriterade aktiviteterna relaterade till våld i nära relationer. Av Handlingsplan mot våld framgår också att dess aktivitetsplan årligen ska följas upp i kommunfullmäktige, vilket inte har skett, varvid vi bedömer att kommunstyrelsen brister i sin beredning av ärendet”.</i> <i>”Vi ser positivt på Centrum mot vålds roll som kompetenscentrum, där parter inom kommunen kontaktar dem vid behov för stöd och råd. Mot bakgrund av de behov som lyfts i kommunens kartläggning av hot och våld samt kartläggning av hedersförtryck ser vi dock att Centrum för våld med fördel skulle kunna ha en mer aktivt stödjande roll även i övriga förvaltningars utvecklingsarbete”.</i> Uppföljning av de aktiviteter inom våldsområdet som genomförts under perioden har återkopplats på Umebrå sammanträden. Handlingsplanen ska revideras och anpassas till kommande programstyrning.
--	---

Uppbyggnad av intern och extern hemsida	Ej genomfört För att göra handlingsplanen och verksamheternas pågående arbete om våld synligt, var ambitionen att ta fram en webbplats för det förebyggande arbete i kommunen. Webbplatsen var tänkt att fungera som en plattform för kommunikation, kunskaps-och informationsöverföring i det kommungemensamma arbetet mot våld. Det har varit utmaningar med handlingsplanen och arbetet med webbplats är nuläget vilande. Idag finns ett antal webbplatser som innehåller arbete mot våld upplagda på kommunens hemsida och sökbara på Google. På Umeå kommunens intranät finns information samt vägledning som kan ge stöd vid de tillfällen där du som chef eller kollega misstänker eller upptäcker att en medarbetare utsätts för fysiskt, psykiskt eller annan typ av våld. Våld i medarbetares nära relationer - Intranät Umeå kommun (umea.se) Umebrås arbete med arbetet mot våld finns samlat under Vi måste prata om våldet - Umeå kommun (umea.se) Brottsförebyggande arbete - Umeå kommun (umea.se) Jämställdhetsarbetet i kommunen finns material om våld Mäns våld mot kvinnor - Umeå kommun (umea.se) Centrum mot våld har satsat på att utveckla sin webbsida under perioden. Våld och hot - Umeå kommun (umea.se) Frågor som behöver besvaras innan en ny webbplats tas fram. • En samling av våldsarbetet på intranätet/umea.se Hur ska det strategiska arbetet utformas och hur är avvägningen mot att verksamheterna har egna sidor för respektive arbetet med våldsprevention? • Vilka yrkesverksamma bör ha en skyldighet att hålla sig à jour med en våldspreventiv webbsidas innehåll? • Vem eller vilka ska ha ansvaret för uppdatering av en webbplats? • Hur ska kommunens arbete mot våld kommuniceras internt och externt till kommuninvånarna?
---	---

Del 2, prioriterade målgrupps- och verksamhetsspecifika aktiviteter

Den andra delen av aktivitetsplanen är formulerad mer utifrån målgrupps- och verksamhetsspecifika behov.

Målgrupps- och verksamhets-specifika aktiviteter	Genomförande
Våldsförebyggande arbete Tidigt våldsförebyggande arbete behöver utvecklas och ges ökat fokus för normförändring, jämställdhet och för att öka möjlighet till tidig upptäckt. - Samverkansrådet mot våld utvecklar och skapar en struktur för tidigt våldsförebyggande arbete samt identifierar prioriterade områden. - Hitta en struktur för spridning av nationellt kunskapsstöd ut till verksamheterna från länsstyrelserna, Socialstyrelsen, Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Jämställdhetsmyndigheten, Brottsförmyndigheten och Brottsförebyggande rådet.	Uppdrag pågår Utbildningsinsatser och kampanjer har bidragit till att öka kunskapen om våld, väckt engagemang och intresse för att arbeta med våld i verksamheterna. Ett antal korta utbildningsfilmer har spelats in av polisen samt Centrum mot våld för att underlätta kommande utbildningsinsatser. Kampanj Våld i ungas relationer Umebrå kansli och polisen har uppmärksammat målgruppen yngre tjejer som varit utsatta för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld i en parrelation. Umebrå och representanter från polis, fältgrupp, elevhälsa, fritidsgård och tjej- och kvinnojouren har initierat kampanj på temat våld i ungas relationer i samarbete med ungdomar på Midgårdsskolan i Umeå. Syftet har varit att öka kunskapen och medvetenheten hos ungdomar om hur våld tar sig uttryck i nära relation. Målet var att ungdomar ska stärkas i känslan av att våga larma och säga ifrån när det gäller våld. Länkar Se filmen Vi måste prata om VÅLDET Mer om Umeå kommuns brottsförebyggande arbete på umea.se/brottsforebyggande Samarbetspartners Umebrå och polisen har varit drivande i kampanjen och fått kampanjstöd från kommunen samt det lokala näringslivet, främst Länsförsäkringar Västerbotten och Nalta Media. Påbörjat dialog med förskola/skola vilka förebyggande insatser inom våldsområdet som de vill prioritera och utveckla i verksamheten. Elevhälsan har startat ett systematiskt arbetssätt med att fråga alla unga om våld utsatthet i de hälsosamtalen som genomförs med alla elever i årskurs 4,7 och årskurs 1 på gymnasiet Positivt är att tjejjouren och fältgruppen påbörjat att utveckla material som är anpassat till för och grundskolans elever på temat våld i ungas relationer och med inspiration av kampanjen "Vi måste prata om våldet".

Utveckla Centrum mot vålds verksamhet - Centrum mot våld ska erbjuda alla stöd och hjälp inom område våld i nära relation - både våldsutsatta och våldsutövande. - Stöd och hjälp ska erbjudas till de som säljer och köper sex mot ersättning - Utveckla samarbete, insatser och uppföljning kring hedersrelaterat våld och förtryck, tillsammans med skolan.	Pågående och genomfört uppdrag Centrum mot våld (CMV) drivs i samverkan mellan Umeå kommun och Region Västerbotten. CMV har 7 + 1 årsarbetare, fördelat på 9 + 1 personer. En medarbetare är anställd av Region Västerbotten och möter klienter som behöver djupare former av behandling. De som söker till CMV och vill få stöd ställs i kö beroende på hur många som söker för tillfället. Viss prioritering och bedömning görs utifrån risk. Väntetiden varierar. Flest sökande märks av efter sommaren och i januari. CMV arbetar psykoedukativt, först individuellt och längre fram med inriktning mot att gå i grupp. Från 2019 utökades personalbemanningen på mottagningen för våldsutövare med 0,5 åa till 1,0 åa. Nuläget är att 1,5 åa är fördelad för att möta våldsutövare. Från mars 2021 till maj 2022 påverkades vi av restriktioner på grund av pandemin. Vi lärde oss att mötas digitalt vilket uppskattats av klienter och annat att förhålla oss till. Mellan 2021 och 2022 projektanställdes två personer med målet att utveckla stöd till sexköpare / våldsutövare, bygga en Mikamottagning och utveckla stödet när det gäller hedersrelaterat våld. Vi har uppmärksammat att andelen sexköpare och uppsök minskat från 2021, vi har haft få klienter efter det. Mikamottagningen som startats av en medarbetare som identifierat och byggt ett expertnätverk med kunskap och erfarenhet har fått ett tydligt genomslag. Klienter söker sig till CMV för att få stöd. Det har stötts och blöts en del utifrån att man kan finna att klienterna har behov av långa kontakter, men där tror vi att vi kan komma framåt med hjälp av att vi har startat samverkan med Ångest och Asta mottagningen i psykiatri. När det gäller hedersrelaterat våld har CMV ett ökat inflöde av individärenden vilket inte har varit tidigare. Inkommit förfrågan på att utbilda rektorer i Umeå kommuns förskolor i hedersrelaterat våld och förtryck. Under en vecka fri från våld hade CMV Öppet Hus för besökare både externt och internt. CMV utbildar och kompetensutvecklar chefer och medarbetare regelbundet genom föreläsningar på grund- och fördjupningsnivå, introduktionsutbildningar för olika yrkeskategorier inom Region Västerbotten, Umeå kommuns verksamheter som socialtjänsten, Förskolan, Gymnasieskolan, volontärer, Röda Korset, samordningsförbundet med flera. CMV har märkt att den
--	--

	utåtriktade verksamheten i form av kompetenscentrum efterfrågas i allt högre grad. CMV har ett samarbete med Röda Korset i Stellanprojektet. Det bygger på att CMV identifierar klienter som är behov av att bygga sociala nätverk och minska isolering. Röda Korset ordnar med matchning av mentorer som också anordnar med aktiviteter. Våld och hot - Umeå kommun (umea.se)
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism Färdigställs och antas i kommunstyrelsen under 2018.	Konsultationsforum i stället för fler handlingsplaner Konsultationsforum mot våldsbejakande extremism är en samverkansgrupp med syfte att förebygga våldsbejakande extremism i alla dess former i Umeå kommun. Konsultationsforumet är ett specialiststöd till övriga verksamheter i Umeåregionen. Konsultationsforum mot våldsbejakande extremism erbjuder konsultation till professionella inom kommun, polis och region som har en oro kring en individ eller en grupp utifrån perspektivet våldsbejakande extremism. Representanter Konsultationsforum består av representanter från säkerhetsavdelningen, Barn och ungdomspsykiatri (region Västerbotten), mottagningsenheten (socialtjänsten), utbildningsförvaltningen, polisen, Arbetsmarknad och integration, Centrum mot våld och konsultationsforum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Umebrå är kontaktperson för nationella aktörer och sammankallande till forumet. Konsultationsforumet mot våldsbejakande extremism ger en möjlighet att samverka över professionsgränserna och har gett de medverkande funktionerna goda möjligheter till nätverkande och kontakter mellan mötena. De medverkande deltagarna är positiva med den funktionen och vill trycka på vikten av god samverkan där vi tillsammans skapar en gemensam lägesbild. Vill du läsa mer om VBE årsrapport 2022 se bilaga 2. Konsultationsforum mot hedersrelaterat våld Till Konsultationsforum hedersrelaterat våld kan alla som i sitt yrke kommer i kontakt med hedersrelaterat våld vända sig för att få råd och stöd i hur de ska agera. Konsultationsforumet består av representanter från för- och grundskola, gymnasie- och vuxenutbildningen, socialtjänsten samt polis, som har stor kompetens och erfarenhet av frågor som rör hedersrelaterat våld.

	utåtriktade verksamheten i form av kompetenscentrum efterfrågas i allt högre grad. CMV har ett samarbete med Röda Korset i Stellaprojektet. Det bygger på att CMV identifierar klienter som är behov av att bygga sociala nätverk och minska isolering. Röda Korset ordnar med matchning av mentorer som också anordnar med aktiviteter. Våld och hot - Umeå kommun (umea.se)
Handlingsplan mot prostitution och människohandel Färdigställs och antas i kommunstyrelsen under 2019.	Handlingsplan ej färdigställd, arbete pågår om förändrat arbetssätt Att ta fram en ytterligare handlingsplan för den specifika frågan om prostitution och människohandel bedömdes inte var rimligt, utan att arbetet inkluderades i den befintliga våldshandlingsplanen och framtagna medborgarlöften Umebrå har följt upp insatserna inom detta område utifrån kommunens och polisens gemensamma medborgarlöfte. Polisen har under 2021/22 arbetat riktat mot prostitution och människohandel under två tillfällen under året, vår och höst. Dessa insatsveckor har genomförts i samverkan mellan polis och kommun. Under 2022 genomfördes 3 insatser. Den ena under rallyt, den andra senare under våren och den tredje på hösten. Insatserna renderade 3 brottsanmälningar. Varav 1 för koppleri. Pågående dialog angående arbetsrutiner mellan polis och kommun pågår.
Skyddat boende Inrätta skyddat boende för våldsutsatta kvinnor (till exempel dubbel utsatthet som psykisk sjukdom, funktionshinder, missbruk). Medel riktade för detta ändamål.	Uppdraget utfört hos upphandlade vårdaktörer Umeå kommun har ramavtal med dessa utförare för skyddat boende. Neptuna Attendo Caleo Omsorg Apoteksgårdens Kognitiva Stockholms stadsmission BoCare Boendestöd Vid kontakt med socialtjänsten som ej haft möjlighet att ta fram relevant statistikunderlag för hur många kvinnor och män som fått insatsen skyddat boende.

Boende (Bostaden) - Säkerställa permanent boende till våldsutsatta. - Hållbar kompetensutveckling genom utbildning i "huskurage" till kvartersvärdar.	Uppdraget genomfört Arbetet med att införa huskurage Tillsammans med polisen har Umeå kommun i samarbete med det allmännyttiga fastighetsbolaget Bostaden infört metoden huskurage. Flera privata fastighetsägare har anslutit sig till aktiviteten Huskurage där hyresgäster uppmanas att agera när det finns oro för att någon far illa i sitt hem. Syftet är att öka kunskapen om våld i nära relation men också ge konkreta tips om hur man kan agera för att öka tryggheten och minska utsattheten i sitt bostadsområde. Fördjupad utbildning om relationsvåld och huskurage till kvartersvärdar inom Bostaden men även privata fastighetsägare har genomförts av polisen och Umeå kommun. Bostaden bevakar lägenhet så kallade Frid-lägenheter (gäller både våldsutsatta kvinnor och män) efter begäran från boendekonsulent Socialtjänsten Umeå Kommun. Bostaden bevakar lägenheter efter begäran från boendekonsulenter Socialtjänsten och Socialtjänsten Handikapp. BO socialt-avtal skapas på Umeå Kommun som i sin tur har andrahandsavtal med person, så kallade övergångsavtal: 2021: 23 lägenheter 2022: 30 lägenheter.
Stöd och hjälp till våldsutsatt personal Personalfunktionen tar ett särskilt uppdrag och sprider vägledningens innehåll och erbjuder stöd och hjälp till våldsutsatt personal: gäller även våld i nära relation och sexuella trakasserier #Metoo.	Uppdrag pågående <i>Övergripande:</i> Umeå kommun har under lång tid arbetat med jämställdhetsfrågor på ett strategiskt och banbrytande sätt. Arbetet har bedrivits både genom jämställdhetsintegrering och med särskilda satsningar för att synliggöra och problematisera, omformulera problembeskrivningar och bredda analysen – allt med ambitionen att skapa ett jämställt Umeå där alla har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utbildningsfilmer har tagits fram för att höja kunskapen hos chefer och medarbetare. Kampanjen brydig.nu som är ett samarbete mellan Umeå kommun, Länsstyrelsen i Västerbotten, Region Västerbotten, Skellefteå kommun, Centrum mot våld Umeå och Centrum mot våld Skellefteå. Kampanjen uppmanar till engagemang, öppnar för dialog och visar att det går att göra skillnad genom att agera vid tidiga tecken på kontroll och hot. Mäns våld mot kvinnor - Umeå kommun (umea.se)

	Arbetsgivarfrågan och kopplingen till våld: Umeå kommun har påbörjat ett arbetat på temat våld i medarbetares nära relation. Att utsättas för våld i en nära relation kan få stora konsekvenser för medarbetarens arbetsförmåga, hälsa och hela livssituation. Umeå kommuns HR-avdelning har byggt upp en intranät sida med vägledning och stöd till chefer och medarbetare om de misstänker att en medarbetare utsätts för fysisk, psykisk eller annan typ av våld. Att chefer ska börja ställa frågan om våldsutsatthet i samband med medarbetares RUS samtal. Olika aktiviteter såsom frukostseminarier och kompetenshöjning för chefer kommer att erbjudas av personalavdelningen. Våld i medarbetares nära relationer - Intranät Umeå kommun (umea.se)
Intern samverkan inom skolan Skapa en modell för att möjliggöra spridning av goda exempel kring mobbing, genus, #Metoo med mera.	Uppdrag påbörjat Påbörjat dialog med förskola/ skola kring vilka behov och insatser inom det våldspreventiva området som verksamheterna vill prioritera och utveckla. Planerade aktiviteter och utbildningsinsatser under 2023.

Nulägesanalys av cirkulär ekonomi

Bakgrund - Vad har vi?

I den strategiska planen står att Umeå ska vara en föregångare inom cirkulär ekonomi. Detta föranledde att OECD 2019 analyserade Umeå i sitt program för Cirkulär ekonomi i städer och regioner. Rapporten publicerades 2020 och gav 18 rekommendationer till Umeå kommun för vidare arbete. Sedan dess omfattas området av programmet för Klimatneutrala Umeå. Däremot framgår inte några prioriterade områden eller uppsatta mål för arbetet.

Under 2024 inleddes en dialog med EIB – Europeiska Investeringsbanken kopplat till deras Circular Advisory program. Ett arbete har påbörjats med syfte att samla upp befintliga processer och identifiera luckor i Umeå kommuns arbete med cirkulär ekonomi. Arbetet sker i nära dialog och samarbete mellan UKF, Umeå Energi, AB Bostaden, Vakin, Tekniska nämnden (Fastighet), Miljö och hälsoskyddsnämnden och Kommunstyrelsen (Strategisk utveckling och Näringsliv).

Under 2024 inleddes också arbetet med att ta fram en Träbyggnadspolicy. Frågan engagerade remissinstanser som välkomnade ett styrdokument för byggande men den övervägande delen föreslog ett fokus på cirkularitet, hållbarhet och klimatpåverkan framför materialslag. Samtidigt sker arbete inom kommunkoncernen inom urban industriell symbios, cirkulärt byggande, cirkulär masshantering och återbruk. En av de beslutade åtgärderna för att uppnå kommunens miljömål är en strategi för cirkulärt byggande. Sammantaget sker många insatser, men utan överbyggande koordinering och riktning.

Befintlig styrning

Befintlig styrning sker genom

- Avfallsplan
- Program för Klimatneutrala Umeå
- Miljömålen
- Energiplan

Bedömning

Den befintliga styrningen är svag och detta påverkar dels övergripande samordning, dels möjligheten att söka och beviljas externa medel från EU. I fallet med extern finansiering från EU är en policy för cirkulär ekonomi ofta ett krav för att kunna söka.

Det saknas också styrning i fallet hantering av återbruk vilket medför att bördan faller på den enskilde avdelningschefen eller medarbetaren.

Omvärldsbevakning

På EU-nivå kommer signaler om Critical Raw Materials Act under 2025 och Circular economy Act under 2026. I båda exemplen väntas ett fokus på att stärka lokala värdekedjor. För Umeå och norra Sverige betyder detta att kommunen behöver vara redo för arbetet som kan innebära stora möjligheter till finansiering. För att säkra finansiering och vår egen koordinering behövs ett samlat styrdokument för området.

Det sker också en förflyttning på EU-nivå från Green deal till Clean Industrial Act som i korthet innebär ett ökat fokus på att gifta samman industri och klimat. Här ligger Umeå bra till, som har satsningar igång eller under uppstart;

- Utveckling av Urban Industriell Symbios på Umeå Eco Industrial Park
- Byggåterbruket i samarbete med ABC Umeå ekonomisk förening
- Befintligt samarbete mellan Returbutiken och VAKIN
- Uppstart av internt återbruk inom Teknik- och fastighetsförvaltningen

Finansieringsmöjligheter finns från nationella myndigheter men står inte i paritet med finansieringen från EU-nivå. Många andra svenska och europeiska städer stärker sig inom området i syfte att minska co2-utsläpp, attrahera intressanta etableringar och säkra finansiering. Inom näringslivet finns också intressen från exempelvis Svenskt Näringsliv, Circular Sweden och Cradlenet.

Intressenter

Frågan berör Umeå kommuns arbete med klimatomställning, innovationsekosystem, bostadsbyggande, etableringar och det löpande arbetet inom förvaltningarna. I första hand bör tjänstepersoner från Stadsledningskontoret, Tekniska nämnden, Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden, Miljö- och Hälso- och skyddsnämnden Byggnadsnämnden samt AB Bostaden, Vakin och Umeå Energi involveras.

Dialog sker idag med andra städer; framför allt Stockholm, Uppsala, Malmö, Helsingborg och Göteborg men även våra samarbetsstäder inom Thrivning Northern Cities (Sundsvall, Örnsköldsvik, Östersund och Luleå). Näringslivet är en viktig drivkraft och kunskapskälla där dialog kan ske exempelvis genom Klimatfärdplanen och Nätverket för hållbart byggande och förvaltande samt i samverkan med våra inkubatorer.

Förslag till framtida styrning – Vad behöver vi?

Ett samlande styrdokument som befäster områdets vikt, som sätter ramar för ökad samordning och kunskapsutbyte samt pekar ut huvudsakliga områden för fortsatt arbete.

Vi behöver ändra beteende och arbetssätt som leder oss till att välja cirkulära lösningar framför traditionella val. Detta är ett arbete som tar tid och som kommer utmana våra vanor. Kunskap och idéer finns i delar av kommunorganisationen men för att styrdokumentet ska få genomslag kommer särskilda insatser att krävas i form av exempelvis utbildning. Här kan vi lära av andra städer som kommit längre i arbetet.

Resurser

Arbetet kräver framför allt personella resurser för processledning och från de olika förvaltningarna och bolagen. Medel kan behövas externt för att genomföra exempelvis analyser och studieresor men merparten av dessa kostnader bör kunna tas inom ordinarie budget och externt finansierade projekt.

Beredning

För arbetet skapas en arbetsgrupp med tjänstepersoner från Näringsliv, MEX, Strategisk utveckling, Teknik och Fastighet, Stadsbyggnad, Utbildning, UKF, Umeå energi, INAB, Vakin och AB Bostaden. Näringslivsrepresentanter bjuds till samverkan under processens gång.

Sammanfattning

Med nulägesanalysen som underlag föreslås att:

- Ett styrdokument som sätter ramar för ökad samordning samt pekar ut huvudsakliga principer för fortsatt arbete med cirkulär ekonomi tas fram

Handläggare:

Liv Öberg

Nulägesanalys för utbyggnadsplan

Bakgrund - Vad har vi?

Ett arbete med att ta fram en ny projektmodell för exploateringsprojekt på kommunal mark pågår med syfte att öka fokus på framdriften och genomförbarhet i projekten. I arbetet med den nya modellen har det identifierats behov av en utbyggnadsplan för Umeå kommun.

Befintlig styrning

Den befintliga styrningen ligger idag i översiktsplanens utvecklingsområden, tillväxtmål och utvecklingsstrategier. Ett samlat dokument där en prioriterad och fastställd utbyggnadsordning för nya bostäder, verksamheter samt infrastrukturprojekt saknas idag.

En prognos för bostadsbyggande tas fram varje år, vilken är en samlad bild av det faktiska byggandet och är en del av kommunens bostadsförsörjningsprogram. Den redovisar endast bostadsprojekt, både privata och kommunala.

Även en prognos för verksamhetsmark tas fram. Den syftar till att redovisa tillgängligheten av olika typer av kommunal verksamhetsmark över tid.

Prioritering för handläggning av inkomna detaljplaneärenden görs i dagsläget två gånger per år. Kommunen har en av Byggnadsnämnden beslutad prioriteringsordning för detaljplaner baserad på åtta olika kategorier samt en fastställd resursfördelning dem emellan.

Utbyggnadsordningen för kommunala infrastrukturprojekt redovisas i Tekniska nämndens investeringsbudget. De kommunala bolagens satsningar fastställs i respektive bolags investeringsbudget. Exploateringsprojekten redovisas i Mark och exploaterings ekonomiska plan.

Kommunfullmäktige fastställde i december 2024 nya *Riktlinjer för God ekonomisk hushållning i Umeå kommun*¹. Riktlinjen innefattar principer/förhållningsätt som enligt kommunfullmäktiges beslut ska beaktas i kommunens planerings- och budgetprocess, integreras i fysisk och verksamhetsmässig planering, i kommunens övriga finansiella och ekonomiska styrning samt i intern kontroll, uppsiktsplikt och ägarstyrning. I och med att

¹ Riktlinje för God ekonomisk hushållning KF 2024-12-16 §220

riktlinjen är antagen i relativ närtid (dec 2024) är den ännu ej integrerad/implementerad i kommunens fysiska planering.

Bedömning

Den befintliga styrningen kan förbättras och stärkas genom att ett gemensamt styrdokument, en utbyggnadsplan, tydliggör vilka projekt och satsningar som ska prioriteras, vilka beroenden som finns och hur dessa kuggar i varandra. För att uppnå kommunens uppsatta tillväxtmål behöver framdrift och effektiva processer vässas.

De förhållningsätt/principer som Kommunfullmäktige fastställt i riktlinje för God ekonomisk hushållning ska i enlighet med kommunfullmäktiges beslut även integreras i den fysiska planeringen.

Omvärldsbevakning

Halmstads kommun har tagit fram en utbyggnadsplan som behandlar utbyggnad fram till år 2050 och som har till syfte att *”samordna utbyggnaden av bostäder, teknisk infrastruktur, lokalförsörjning och den fysiska miljön som möjliggör för fler arbetstillfällen såsom verksamhetsmark, kontor och turismutveckling”*. Deras utbyggnadsplan tar sin utgångspunkt i kommunens översiktsplan och redovisas i ett PDF-dokument samt i en digital karttjänst.

Halmstads utbyggnadsplan är etappindeldad i 5-årsperioder, så att projekt som har beroenden av varandra samordnas. Utbyggnadsplanen är vägledande då kommunen ger planbesked och planuppdrag i enlighet med *”Kommunstyrelsens plan för urval och prioritering av detaljplaner”*.

Även Lunds kommun har en utbyggnadsplan. Grundtanken med deras Utbyggnadsplan 2030 är att *”underlätta och möjliggöra en effektiv och väl sammanhållen samhällsbyggnadsprocess, på både kort och lite längre sikt. Planen är ett komplement till översiktsplanen och ett stöd i strategiska avvägningar, prioriteringar och beslut med sikte mot det byggda Lund 2030. Utbyggnad bortom 2030 vägleds fortsatt av gällande översiktsplan.*

Utbyggnadsplanen är ett planeringsunderlag som är tänkt att användas aktivt för prioritering och beslut i det löpande strategiska och operativa arbetet. Framför allt med avseende på planläggning av framtida mark för bostäder och verksamheter, men också för principiella beslut kring utbyggnad på lite längre sikt. Prioritering och beslut om utbyggnadsprojekt som frångår utbyggnadsplanen kan ge effekter på annan planering. Sådana prioriteringar bör därför särskilt motiveras och konsekvensbedömas”.

Norrköpings kommun står inför framtagande av en utbyggnadsplan. Under arbetets gång är tanken att ha en löpande dialog med dem för att utbyta erfarenheter samt lära och hjälpa varandra.

Intressenter

I huvudsak berörs verksamheter inom kommunen såsom Kommunstyrelsen (Mark och exploatering samt Ekonomi & styrning), Byggnadsnämnden (Detaljplanering), Tekniska nämnden (Gator och parker och Fastighet) men också de kommunala bolagen; Umeå Energi, Vakin och Inab. Även privata fastighetsutvecklare samt fastighetsägare vars mark som pekats ut som utvecklings- och bebyggelseområden i kommunens översiktsplan berörs av utbyggnadsplanen.

Dialog med olika intressenter och kommunens medborgare kan komma att ske under framtagandet av utbyggnadsplanen. En intressentanalys och kommunikationsplan bör tas fram.

Förslag till framtida styrning – Vad behöver vi?

Syftet med utbyggnadsplanen är att konkretisera genomförandet av kommunens översiktsplan och underlätta samordning av exploateringsprojekt och strategiska satsningar inom kommunkoncernen. Översiktsplanen svarar på var och hur kommunen ska utvecklas och växa, utbyggnadsplanen ska i stället svara på när, d.v.s. i vilken ordning planering och utbyggnad ska ske. I utbyggnadsplanen möter översiktsplanens intentioner behovet av bostäder, mark för verksamheter, kommunal service, strategiska satsningar såsom infrastrukturåtgärder med mera. Syftet är att rikta planeringsinsatserna, prioritera mellan olika investeringar samt skapa förståelse för helheten.

En väsentlig utgångspunkt är de utvecklingsområden, tillväxtmål och utvecklingsstrategier som beskrivs i Umeå kommuns översiktsplan. Prognos- och analysunderlag samt identifierade behov ska styra prioriteringen i utbyggnadsplanen, liksom kommunens och de kommunala bolagens relevanta planerings- och styrdokument. Projekt som bedöms ha förutsättningar att genomföras, som ger stor nytta samt innebär samordningsvinster ska prioriteras.

En annan väsentlig utgångspunkt för arbetet är Kommunfullmäktiges riktlinje för god ekonomisk hushållning samt kommunens finansiella mål. Ekonomiska konsekvenser och effekter på lång och kort sikt ska synliggöras och vid gynnande beslut införlivas i kommunens och berörda verksamheters investeringsplaner enligt ordinarie budgetprocess.

Genom att föreslå när i tid olika utbyggnadsområden ska komma till stånd och därmed när olika projekt är lämpliga att starta i gång ska utbyggnadsplanen underlätta kommunens resursplanering, budgetprocess samt skapa långsiktighet och möjlighet till samordningsvinster. Eftersom samhällsbyggnadsprocessen sker i samverkan mellan flera olika parter, både verksamheter inom kommunen, kommunala bolag, privata fastighetsutvecklare, markägare, statliga och regionala aktörer m.fl. ska utbyggnadsplanen också ge tydlighet och transparens angående vilken prioriteringsordning som ska gälla mellan olika projekt.

Resurser

En arbetsgrupp har utsetts för att framställa utbyggnadsplanen. Arbetsgruppen består av representanter från:

- SLK - Mark och exploatering (projektledare)
- ToFF - Gator och parker, Projektering och byggande
- Stadsbyggnad - Detaljplanering
- ToFF Fastighet, Förvaltning
- SLK - Strategisk utveckling, Statistik
- SLK - Ekonomi & Styrning

Respektive verksamhet står för sin egen arbetstid.

Beredning

Beredning av förslag till utbyggnadsplan ska ske inom kommunstyrelsens planeringsutskott (fysisk planering) och kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (ekonomisk planering). Förslag ska tillställas kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Med nulägesanalysen som underlag föreslås kommunstyrelsen besluta:

- Att ge Stadsledningskontoret – Mex i uppdrag att ta fram förslag till utbyggnadsplan för Umeå kommun i samråd med övriga intressenter.
- att ge Stadsledningskontoret – Ekonomi och styrning i uppdrag att ta fram beskrivning av hur utbyggnadsplanen integreras i kommunens planeringsprocess (budget- och investeringar).

Handläggare

Sarah Lundgren och Anna Löfqvist, Mark och exploatering

Dan Gideonsson, Ekonomi & Styrning

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

§ 77

Diariennr: KS-2024/00218

Motion 5/2024: Inför ett särskilt driftbidrag för enskilda vägar i Umeå kommun; Mattias Larsson (C)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen enligt tekniska nämndens yttrande.

Särskilt uttalande

Lennart Arvidsson (V) deltar inte i beslutet på grund av jäv.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de föreslår att Umeå kommun inför möjligheten för vägföreningar att ansöka om ett särskilt driftsbidrag, av samma modell som det statliga för att matcha upp den 30% investeringsandel som det statliga stödet inte finansierar.

Tekniska nämnden yttrade sig vid sammanträdet 2024-09-13.

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet 2024-10-28 att återremittera motionen till tekniska nämnden för att kompletteras kring problematiken med hur den växande staden påverkar de enskilda väghållarna. Tekniska nämnden har på nytt yttrat sig 2025-03-20 och föreslår att motionen ska avslås.

Beslutsunderlag

Motion nr 5/2024

Tekniska nämndens yttrande 2024-09-13

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2024-10-28

Tekniska nämndens yttrande 2025-03-20

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen).

Maja Westling Palmberg (C), Lena Andersson (M) och Elmer Eriksson (M)
– Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen).

Reservation

Maja Westling Palmberg (C), Lena Andersson (M) och Elmer Eriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslag till motionen).

Mattias Larsson (C), Veronica Kerr (KD), Anders Ågren (M), Maria Lindvall (-) (L) och Lars Forsgren (SD) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslag till motionen).

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Mattias Larsson, Christina Bernhardsson, Lars Forsgren, Veronica Kerr, Davis Kaza, Joline Göttfert, Lars Nilsson, Elmer Eriksson, Anders Norqvist, Maria Lindvall och Mikael Berglund.

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Mattias Larsson (C), Lars Forsgren (SD), Veronica Kerr (KD), Davis Kaza (AP), Joline Göttfert (M), Lars Nilsson (SD), Elmer Eriksson (M), Anders Norqvist (L) och Maria Lindvall (-) (L) – Bifall till motionen.

Christina Bernhardsson (S) – Bifall till kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen.
Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).
Nej-röst för bifall till motionen.

Omröstningsresultat

Med 35 ja-röster mot 28 nej-röster, 1 som avstår från att rösta och 1 frånvarande beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).

Voteringslista.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Tekniska nämnden

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

§ 78

Diariennr: KS-2024/00888

Motion 14/2024; Vi behöver hundrastplatser i Umeå; Josefin Gustafsson (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen enligt tekniska nämndens yttrande.

Reservation

Anders Ågren, för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Moderaterna har lämnat in en motion där de yrkar på att Umeå kommunfullmäktige beslutar att Umeå kommun ska bygga inhägnade hundrastplatser utefter vad behovet är och vad ekonomin tillåter.

Tekniska nämnden har 2025-02-20 yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. I yttrandet framförs bland annat att allmän plats inte ska upplåtas för den här frågan, men att föreningar är välkomna att höra av sig för en upplåtelse.

Beslutsunderlag

Motion nr 14/2024

Tekniska nämndens yttrande 2025-02-20, § 13

Beredningsansvariga

Tekniska nämnden

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen).

Maja Westling Palmberg (C), Lena Andersson (M) och Elmer Eriksson (M)
– Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (avslag till motionen).

Reservation

Lena Andersson (M) och Elmer Eriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslag till motionen).

Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD), Lars Forsgren (SD), Maria Lindvall (-) (L) och Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslag till motionen).

Reservation

Anders Ågren (M) och Elmer Eriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Josefin Gustafsson, Fredrik Rönn, Maria Lindvall, Lars Forsgren, Christina Bernhardsson, Lucas Nilsson, Hanna Lundin Jernberg och Joline Göttfert.

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-04-28

Josefin Gustafsson (M), Fredrik Rönn (C), Maria Lindvall (-) (L), Lars Forsgren (SD), Lucas Nilsson (KD), Hanna Lundin Jernberg (L) och Joline Göttfert (M) – Bifall till motionen.

Christina Bernhardsson (S) och Mariam Salem (MP) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen.
Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).
Nej-röst för bifall till motionen.

Omröstningsresultat

Med 38 ja-röster mot 26 nej-röster och 1 som avstår från att rösta beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).

Voteringslista.

Reservation

Anders Ågren, för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären
Tekniska nämnden